



Sarah Lehtinen

Demokratins förutsättningar vid stateras självständighet

En studie om politiska regimer i nybildade stater

Sarah Lehtinen (född 1985)

Politics kandidat 2008 (Åbo Akademi)

Politics magister 2011 (Åbo Akademi)

Åbo Akademis förlag
Tavastgatan 13, FI-20500 Åbo, Finland
Tfn +358 (0)2 215 3478
E-post: forlaget@abo.fi

Försäljning och distribution:
Åbo Akademis bibliotek
Domkyrkogatan 2-4, FI-20500 Åbo, Finland
Tfn +358 (0)2 -215 4190
E-post: publikationer@abo.fi

DEMOKRATINS FÖRUTSÄTTNINGAR VID STATERS SJÄLVSTÄNDIGHET

CIP Cataloguing in Publication

Lehtinen, Sarah.

Demokratins förutsättningar vid staters självständighet : en studie om politiska regimer i nybildade stater / Sarah Lehtinen. - Åbo : Åbo Akademis förlag, 2014.

Diss.: Åbo Akademi. - Summary.

ISBN 978-951-765-764-8

ISBN 978-951-765-764-8

ISBN 978-951-765-765-5 (digital)

Finlands universitetstryckeri Ab

Juvenesprint

Åbo 2014



Demokratins förutsättningar vid stater självständighet

En studie om politiska regimer i nybildade stater

Sarah Lehtinen

Åbo Akademis förlag | Åbo Akademi University Press
Åbo, Finland, 2014

Förord

I mitt betyg från första året i grundskolan beskrevs jag med orden ”Vet en hel del om sin omgivning” och ”Lite bråkig ibland”. Min mammas kommentar till det var att dessa egenskaper har jag fått av min far. För detta, och för inspirerande diskussioner, vill jag tacka honom. För att mamma aldrig har fått mig att känna att det finns en gräns för vad som är möjligt att göra, vill jag tacka henne. Jag vill också tacka mina systrar; Alexandra för att hon har varit ovärderlig som bollplank och vän, Tessi för att hon har ett sätt att ta dagen som den kommer som har sporrat mig de gånger då arbetet med avhandlingen inte löpt som förväntat.

Min handledare, docent Thomas Denk vill jag tacka för att han framförde idén om att doktorera till mig. Thomas är också värd ett stort tack för all hjälp under vägen. Med Thomas vägledning har arbetet med avhandlingen gått fram i den snabba takt som jag har velat. Tack! Jag vill också tacka avhandlingens förgranskare professor Joakim Ekman och professor Martin Åberg, vars synpunkter har varit viktiga för att göra manuset bättre. Tack även till alla kollegor vid Statsvetenskapliga institutionen vid Åbo Akademi som på olika sätt har hjälpt mig med arbetet under vägen och funnits där när jag behövt vädra mina tankar över en bit mat eller ett glas vin. Speciellt nu mot slutet av arbetet med avhandlingen har dessa stunder varit värdefulla för mig.

För att jag oavbrutet, och utan att ha varit tvungen att fundera på min ekonomiska situation, har haft möjligheten att arbeta med min avhandling, vill jag tacka forskarskolan POLITU som har finansierat min anställning som doktorand. Att få möjligheten att ha ett jobb där man ständigt utvecklas och lär sig nya saker är inte alla förunnat.

Om det är i mitt jobb som jag har möjligheten att öka min kunskap om min omgivning, är det mina vänner som ser till att jag får utlopp för den energi som under yngre år gjorde att jag upplevdes som lite bråkig. För det, och för mycket annat, vill jag tacka dem!

Åbo, i oktober 2014

Sarah Lehtinen

Innehållsförteckning

Figurförteckning	vi
Tabellförteckning	vi
1 Inledning	1
1.1 Övergripande forskningsfråga och syfte.....	1
1.2 Initiala regimer och tidigare forskning	3
1.3 Diskussion om bidrag och deras relevans.....	7
1.4 Avhandlingens uppbyggnad och disposition	11
2 Politiska regimer i nybildade stater.....	14
2.1 Introduktion	14
2.2 Nybildade stater som begrepp	15
2.2.1 Statsbegrepp	15
2.2.2 Bildandet av stater.....	17
2.3 Att identifiera nybildade stater	19
2.3.1 Erkännande som kriterium	19
2.3.2 Diskussion om erkännande som kriterium	21
2.3.3 Identifiering av nybildade stater.....	24
2.4 Nybildade stater som fenomen	26
2.4.1 Stater som har bildats under perioden 1816–2008.....	26
2.4.2 Nybildade stater 1946–2008	29
2.5 Politiska regimer som begrepp	32
2.5.1 Politiska regimers uppbyggnad	32
2.5.2 Politiska regimer utifrån polyarkibegreppet.....	33
2.6 Att mäta politiska regimer	39
2.6.1 Val av index	39
2.6.2 Uppbyggnad av Democracy & Dictatorship	42
2.6.3 Democracy & Dictatorship som indikation på polyarki.....	45
2.6.4 Indelning av politiska regimer med Democracy & Dictatorship ..	48
2.6.5 Diskussion om indexets uppbyggnad.....	49
2.7 Politiska regimer i nybildade stater som fenomen.....	51
2.8 Avslutning: avhandlingens analysobjekt	56
Appendix för kapitel 2.....	59
3 Att förklara politiska regimer i nybildade stater	62
3.1 Introduktion	62
3.2 Orsaksförklaringar	64
3.3 Att sortera förklaringar om politiska regimers demokratisering.....	65
3.4 Urval av förklaringar	68
3.5 Tillämpa och pröva orsaksförklaringar.....	70
3.6 Att pröva hypoteser: design och analysmetod	72
3.7 Underlag för studiens hypotesprövningar.....	75
3.8 Avslutning: att förklara med empiriska analyser.....	77

4	Samtida samhällsinterna förklaringar	79
4.1	Introduktion	79
4.2	Ekonomiskt välstånd.....	80
4.3	Handelsberoende	83
4.4	Beroende av oljeexport.....	86
4.5	Storleksfaktorer	89
4.6	Östat.....	93
4.7	Befolkningstäthet.....	95
4.8	Urbanisering	97
4.9	Inbördeskrig.....	100
4.10	Religion	102
4.11	Modellanalys för samtida samhällsinterna förklaringar	109
4.12	Avslutning: betydelsen av samtida samhällsinterna förklaringar	114
5	Samtida samhällsexterna förklaringar.....	118
5.1	Introduktion	118
5.2	Extern konflikt.....	119
5.3	Kalla kriget	121
5.4	Demokratisk diffusion	123
5.4.1	Demokratisk diffusion som begrepp och teori	123
5.4.2	Hypoteser om demokratisk diffusion	125
5.4.3	Att mäta demokratisk diffusion.....	130
5.4.4	Empiriska analyser: bivariata analyser.....	131
5.4.5	Empirisk prövning av den generella diffusionshypotesen	138
5.5	Modellanalys för samtida samhällsexterna förklaringar.....	143
5.6	Kalla kriget som kontextuell faktor	148
5.7	Avslutning: betydelsen av samtida samhällsexterna förklaringar	153
	Appendix för kapitel 5	158
6	Historiska förklaringar.....	161
6.1	Introduktion	161
6.2	Självständighetskrig.....	163
6.3	Historisk bakgrund som koloni.....	165
6.4	Historisk bakgrund som brittisk koloni och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten	169
6.5	Historisk erfarenhet av kommunistisk regim.....	174
6.6	Modellanalys för historiska förklaringar	177
6.7	Avslutning: betydelsen av historiska förklaringar	182
	Appendix för kapitel 6	186
7	Integrerad analys	187
7.1	Introduktion	187
7.2	Sammanfattning av tidigare analyser.....	188
7.3	Modellanalys: identifiering av integrerad modell.....	191
7.4	Empirisk tolkning av integrerad modell genom tillämpning	195
7.5	Avvikande fallanalys: identifiering av avvikande fall.....	203
7.6	Avvikande fallanalys: förklaringar till avvikelse.....	209
7.7	Avslutning: övergripande slutsats.....	215

8	Avslutning	218
8.1	Introduktion.....	218
8.2	Empiriska bidrag om demokratisering i nybildade stater.....	219
8.3	Framtida forskningsuppgifter: att pröva slutsatsens generalitet.....	222
8.4	Framtida forskningsuppgifter: subregional diffusion.....	225
8.5	Bidrag till forskning om initiala regimer.....	230
8.6	Resultat och bidrag i sammanhang.....	235
	Appendix för kapitel 8.....	240
	Metodappendix	241
	Appendix A: Logistisk regressionsanalys.....	241
	Introduktion.....	241
	Uppbyggnad av logistisk regressionsanalys.....	242
	Beräkning av sannolikhet.....	244
	Modellens anpassning: Nagelkerke R^2 och lambda.....	245
	Kontextuell analys med logistisk regressionsanalys.....	247
	Avslutning.....	248
	Appendix B: Metoder för bivariata analyser.....	250
	Introduktion.....	250
	Att välja metod för att analysera samband mellan två variabler.....	250
	Tau-b/Tau-c och gamma.....	252
	Eta-analys.....	252
	Pearsons r/Förklaringsgrad (r^2).....	253
	Avslutning.....	253
	Appendix C: Indexkonstruktion med hjälp av faktoranalys.....	255
	Introduktion.....	255
	Uppbyggnad av faktoranalysen.....	255
	Konstruktion av index utifrån faktorlösning.....	257
	Avslutning.....	258
	Appendix D: Regressionsdiagnostik.....	259
	Introduktion.....	259
	Multikollinearitet.....	259
	Heteroskedasticitet.....	266
	Övriga aspekter av regressionsdiagnostik.....	269
	Avslutning.....	270
	English summary	272
	Referensförteckning	285

Figurförteckning

1.1 Tidpunkter för studier av politiska regimer.....	3
1.2 Kumulativ utveckling av demokratier på global nivå 1946–2008	10
1.3 Andel initiala regimer som kvarstår efter antal år som självständig stat.....	11
2.1 Statsbildning som process	18
2.2 Kontinuum av erkännande	22
2.3 Tidpunkter för självständighet	26
2.4 Antal stater bildade per år 1816–2008	27
2.5 Kumulativ utveckling av antal stater bildade 1816–2008.....	28
2.6 Antal nybildade stater per år 1946–2008	30
2.7 Kumulativ utveckling av antal nybildade stater 1946–2008.....	30
2.8 Indelning av politiska regimer	35
3.1 Orsaksförklaring och orsaksanalys	72
7.1 Den integrerade modellen	216
8.1 Modell över subregional diffusion	226
8.2 Avhandlingens bidrag till forskning om initiala regimer	231
8.3 Avhandlingens bidrag till framtida forskning om konsolidering av politiska regimer	235

Tabellförteckning

1.1 Upplägg av studier av politiska regimer	4
2.1 Frågor för kapitlet	15
2.2 Funktionella egenskaper och kriteriet om erkännande.....	24
2.3 Kriterier för identifiering av avhandlingens fall	25
2.4 Geografisk bakgrund hos nybildade stater och stater som har bildats före 1946	31
2.5 Polyarki och den demokratiska processen	38
2.6 Komparativa index om politiska regimer.....	39
2.7 Komparativa index om politiska regimer och uppsatta kriterier för urval	41
2.8 Uppbyggnad av Democracy & Dictatorship	44
2.9 Den operativa definitionen som indikation på polyarki	47
2.10 Indelning av politiska regimer enligt Democracy & Dictatorship	49
2.11 Politiska regimer i nybildade stater	52
2.12 Diktatoriska regimers uppbyggnad i nybildade stater	53
2.13 Egenskaper i regimaspekter i nybildade stater	54
2.14 Antal aspekter med demokratiska egenskaper hos demokratiska och diktatoriska regimer	55
2.15 Regimtyper hos demokratiska och diktatoriska regimer i nybildade stater	56
2.16 Avhandlingens analysobjekt – politiska regimer i nybildade stater.....	58
A2.1 Antal nybildade stater per år under perioden 1946–2008	59
A2.2 Nybildade stater och deras politiska regim	60
3.1 Indelning av förklaringar till politiska regimer i nybildade stater.....	68

3.2 Fyra typer av jämförelser	73
3.3 Översikt över avhandlingens empiriska kapitel	78
4.1 Ekonomiskt välstånd och politiska regimer i nybildade stater.....	83
4.2 Handelsberoende och politiska regimer i nybildade stater.....	86
4.3 Beroende av oljeexport och politiska regimer i nybildade stater	89
4.4 Storlek och politiska regimer i nybildade stater.....	93
4.5 Östat och politiska regimer i nybildade stater.....	95
4.6 Befolkningstäthet och politiska regimer i nybildade stater	97
4.7 Urbanisering och politiska regimer i nybildade stater	100
4.8 Inbördeskrig och politiska regimer i nybildade stater	102
4.9 Religion och politiska regimer i nybildade stater.....	107
4.10 Sammanfattning av resultat från de bivariata analyserna.....	109
4.11 Multivariat analys av samtida samhällsinternas förklaringar	111
4.12 Andel korrekt skattade fall utifrån modell med samtida samhällsinternas förklaringar.....	114
4.13 Avvikande fall utifrån modell med samtida samhällsinternas förklaringar	114
4.14 Sammanfattning av empiriska analyser om samtida samhällsinternas förklaringar.....	115
4.15 Empiriska bidrag av samtida samhällsinternas förklaringar	116
5.1 Extern konflikt och politiska regimer i nybildade stater	121
5.2 Kalla kriget och politiska regimer i nybildade stater	123
5.3 Andelen diktatoriska och demokratiska regimer under och efter kalla kriget.....	123
5.4 Demokratisk diffusion och politiska regimer i nybildade stater	132
5.5 Nybildade stater fördelat per region.....	134
5.6 Nybildade stater fördelat per subregion	136
5.7 Multivariat analys av diffusionsindikatorer	139
5.8 Faktoranalys av diffusionsindikatorer.....	140
5.9 Faktoranalys av spatial exponering och temporal exponering	141
5.10 Multivariat analys av spatial exponering och temporal exponering.....	142
5.11 Multivariat analys av kalla kriget och diffusionsfaktorer	145
5.12 Andel korrekt skattade fall utifrån modell med samtida samhällsexternas förklaringar.....	147
5.13 Avvikande fall utifrån modell med samtida samhällsexternas förklaringar	148
5.14 Analyser med kalla kriget som kontextuell faktor	151
5.15 Andel korrekt skattade fall under och efter kalla kriget.....	152
5.16 Sammanställning av kapitlets analyser	154
5.17 Empiriska bidrag av samtida samhällsexternas förklaringar	156
5.18 Sammanfattning av empiriska analyser om samtida samhällsexternas förklaringar.....	157
A5.1 Nybildade stater och demokratiseringsvågor	158
A5.1 Nybildade stater och demokratiseringsvågor (fortsättning)	159
A5.2 Avvikande fall under kalla kriget.....	160
A5.3 Avvikande fall efter kalla kriget.....	160
6.1 Självständighetskrig och politiska regimer i nybildade stater.....	165
6.2 Nybildade stater med bakgrund som koloni.....	166

6.3 Historisk bakgrund som koloni och politiska regimer i nybildade stater.....	168
6.4 Historisk bakgrund som brittisk koloni och politiska regimer i nybildade stater.....	171
6.5 Antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och politiska regimer i nybildade stater.....	172
6.6 Två mått på historisk bakgrund som brittisk koloni och politiska regimer i nybildade stater.....	173
6.7 Kommunistiskt arv och politiska regimer i nybildade stater.....	176
6.8 Multivariat analys av historiska förklaringar.....	177
6.9 Kolonial historia och politisk regim i nybildade stater.....	179
6.10 Andel korrekt skattade fall utifrån modell med historiska förklaringar.....	180
6.11 Avvikande fall utifrån modell med historiska förklaringar.....	181
6.12 Kolonial historia och skattning av politisk regim i nybildade stater.....	182
6.13 Sammanfattning av empiriska analyser om historiska förklaringar.....	183
6.14 Empiriska bidrag av historiska förklaringar.....	184
A6.1 Historiska faktorer och form av politisk regim i nybildade stater.....	186
7.1 Sammanfattning av resultat från de bivariata analyserna.....	188
7.2 Sammanfattning av resultat från de multivariata analyserna.....	190
7.3 Identifiering av integrerad modell.....	192
7.4 Analys av integrerad modell uppdelat på under och efter kalla kriget.....	194
7.5 Nybildade stater med muslimsk dominans och historisk bakgrund som brittisk koloni.....	195
7.6 Förhållanden som förväntas leda till inrättande av demokratisk regim.....	198
7.7 Förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim.....	199
7.8 Sammanfattning av integrerad analys.....	203
7.9 Andel korrekt skattade fall utifrån integrerad modell.....	204
7.10 Avvikande fall utifrån integrerad modell.....	205
7.11 De avvikande staternas värden.....	207
7.12 Analys av avvikande fall.....	208
7.13 Kontextuell analys av avvikelser från den subregionala demokratiandelen.....	214
8.1 Empiriska bidrag i förhållande till tidigare forskning.....	221
8.2 Förväntade förhållanden för subregional diffusion.....	230
A8.1 Stater som har bildats under tidsperioden 1816–1945.....	240
A1 Östat och politiska regimer i nybildade stater.....	244
A2 Beräkning av odds och oddskvot.....	244
A3 Skalnivåer och deras egenskaper.....	251
A4 Översikt över analysmetoder.....	252
A5 Exempel med faktoranalys.....	257
A6 Förekomst av multikollinearitet i avhandlingens modellanalyser.....	262
A7 Analyser som justerar för multikollinearitet.....	266
A8 Skillnad i andel korrekt skattade fall mellan demokratiska och diktatoriska regimer.....	268

1 Inledning

1.1 Övergripande forskningsfråga och syfte

Antalet demokratier har ökat sedan 1974 när den tredje vågen av demokratisering inleddes med Nejlíkerevolutionen i Portugal som ersatte statens diktatoriska regim med representativ demokrati. Med revolutionen påbörjades också den portugisiska avkoloniseringen. Guinea-Bissau var den första kolonin som blev självständig efter revolutionen och en av de två stater som blev internationellt erkända som självständiga stater under år 1974. Den andra staten som blev internationellt erkänd under år 1974 var Grenada. Medan Guinea-Bissau hade varit portugisisk koloni sedan 1474 hade Grenada varit brittisk koloni sedan Versaillesavtalet (1783). Båda staterna frigjorde sig från kolonialmakterna efter långvariga motsättningar. I Grenada bestod självständighetskampen främst av fredliga protester som först resulterade i inre självstyre 1967 innan staten blev självständig i februari 1974. Självständighetskampen i Guinea-Bissau blev däremot mer våldsamt när intensiva protester efter andra världskriget övergick i självständighetskrig 1963. Det var först med revolutionen i Portugal som vapenstillestånd infördes, och staten erkändes slutligen som självständig stat i september 1974 (Banks et al. 2007; Derbyshire & Derbyshire 1999).

Även om Grenada och Guinea-Bissau i flera avseenden hade likheter vad beträffar kolonibakgrund och kamp för självständighet inrättade de olika former av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. Grenada inrättade en demokratisk regim efter brittisk modell med ett parlamentariskt system uppbyggt med två kammare, där premiärministern tillsammans med regeringen var ansvarig inför parlamentet. Guinea-Bissau däremot inrättade en diktatorisk regim med ett enpartisystem (Banks et al. 2007; Derbyshire & Derbyshire 1999). Denna skillnad mellan staterna illustrerar en generell skillnad vad gäller den form av politisk regim som inrättades vid självständigheten i de stater som har bildats sedan 1946. Enligt databasen *Democracy & Dictatorship* finns det en betydande variation vad gäller vilken form av politisk regim som inrättades vid tidpunkten för självständighet hos de 130 internationellt erkända stater som har bildats under perioden 1946–2008.¹ Av dessa nya stater inrättade 61 procent diktatorisk regim vid tidpunkten för självständighet, medan 39 procent inrättade demokratisk regim. Denna variation är utgångspunkten för avhandlingens övergripande forskningsfråga: *Varför inrättar nya stater olika former av politiska regimer vid tidpunkten för sin självständighet?*

¹ Databasen presenteras och diskuteras mer utförligt i kapitel 2 utifrån bland andra Alvarez et al. (1996) och Cheibub et al. (2010).

Syftet med avhandlingen är att ge empiriska bidrag som ökar vår kunskap om vilka förhållanden som främjar inrättandet av demokratisk regim i nya stater vid tidpunkten för självständighet. För att uppnå detta syfte utförs tre uppgifter. För det första utvecklas hypoteser om vilka förhållanden som förväntas främja inrättandet av demokratisk regim i nya stater vid tidpunkten för självständighet. Med denna teoretiska uppgift identifieras en uppsättning av möjliga förklaringar till varför nya stater inrättar olika former av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. För det andra sammanställs underlag om förhållanden i nya stater till en sammanhållen databas. Underlaget kommer från befintliga databaser som kompletteras med egen insamling och bearbetning av underlag. För det tredje utförs en empirisk uppgift som innebär att pröva vilka förhållanden som har relevans för att förklara varför nya stater inrättar olika former av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. Uppgiften utförs utifrån de utvecklade hypoteserna och det sammanställda underlaget med hjälp av kvantitativa analysmetoder.

De tre uppgifterna förenas i ambitionen att utifrån analyser utveckla en empirisk modell som effektivt förklarar varför nya stater inrättar olika former av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. Denna modell kommer att integrera de faktorer som de empiriska analyserna identifierar som relevanta för att förklara varför nya stater inrättar olika former av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. Ambitionen att utveckla en effektiv modell innebär att syftet med analyserna är att identifiera en modell som med relativt få faktorer i stor utsträckning förklarar varför de nya staterna inrättar olika former av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. De politiska institutioner som tillsammans utgör de nya staternas politiska regimer kommer att studeras vid tidpunkten för staternas självständighet. Med begreppslig inspiration från Dahl (1971) kommer de politiska regimerna att betraktas som demokratiska när graden av politisk konkurrens och politisk inklusion är hög, medan övriga kombinationer betraktas som diktatoriska regimer.² De fall vars politiska regimer avses att förklaras i avhandlingen utgörs av *nya stater*, som identifieras som stater som har bildats under tidsperioden 1946–2008. Som nämns tidigare kommer dessa nya stater att studeras vid tidpunkten för sin självständighet och benämns *nybildade stater* i avhandlingen. Avsikten är att kunna förklara de politiska regimerna i dessa nybildade stater med den modell som utvecklas utifrån de empiriska analyserna, vilket samtidigt besvarar avhandlingens övergripande forskningsfråga.

² En mer utförlig diskussion om avhandlingens centrala begrepp och hur de operationaliseras återfinns i kapitel 2.

1.2 Initiala regimer och tidigare forskning

För att kunna besvara den övergripande forskningsfrågan förutsätts att förklaringar till initiala regimer undersöks för de stater som bildats under perioden 1946–2008. Med *initial regim* avses den politiska regim som inrättas vid tidpunkten för staters självständighet. Som illustreras av figur 1.1 kan initiala regimer endast studeras vid tidpunkten för staternas självständighet, medan politiska regimer även kan studeras vid andra tidpunkter, vilket urskiljer studier av initiala regimer från andra studier av politiska regimer.³ Studier av politiska regimer kan exempelvis analysera hur politiska regimer övergår från en form till annan form, hur de kvarstår över tid eller hur de konsolideras. Dessa aspekter – övergång, stabilisering och konsolidering – är dock varken aktuella eller relevanta för studier av initiala regimer, eftersom aspekterna avser egenskaper över tid medan initiala regimer enbart förekommer vid en tidpunkt. Utöver att studera initiala regimer förutsätter den övergripande forskningsfrågan också att analyserna gäller alla nya stater. Den övergripande forskningsfrågan har en generell karaktär genom att den avser nya stater som har bildats under perioden 1946–2008 utan avgränsning i tid och rum. För att besvara den övergripande forskningsfrågan förutsätts därmed analyser som med hög generalitet studerar förklaringar till varför olika former av politiska regimer inrättas vid tidpunkten för staternas självständighet.

Figur 1.1

Tidpunkter för studier av politiska regimer

Initial regim	Politisk regim A	Politisk regim B	Politisk regim B	Politisk regim B	Politisk regim B
t_0	t_1	t_2	t_3	t_4	t_5
<i>Tidpunkt för självständighet</i>	<i>Övergång</i>		<i>Stabilisering</i>		<i>Konsolidering</i>

Trots att det finns omfattande forskning om politiska regimer har den övergripande forskningsfrågan aldrig aktualiserats i tidigare forskning om politiska regimer. Det är inte heller möjligt att besvara den övergripande forskningsfrågan utifrån dessa studier eftersom de tidigare studierna inte är tillräckliga för att

³ Som illustreras med figur 1.1 används initiala regimer för att urskilja politiska regimer vid tidpunkten för självständighet från politiska regimer vid andra tidpunkter, exempelvis när forskning om politiska regimer diskuteras. Det som avses med politiska regimer kommer att utvecklas ytterligare i kapitel 2. Av kapitlet framgår det att politiska regimer utgörs av institutioner som utifrån grundläggande värden och normer reglerar de politiska interaktionerna i samhällen.

besvara den. Anledningen till detta varierar beroende på de tidigare studiernas upplägg. Översiktligt finns det fyra typer av grundläggande upplägg som har tillämpats i forskning om politiska regimer, och som sammanfattas i tabell 1.1 (Denk & Silander 2007; Galtung 1979; Teorell & Svensson 2007). För det första finns det studier med *idiografiskt upplägg* som studerar en eller ett fåtal politiska regimer vid en tidpunkt. Flera av de mest framträdande teorierna om politiska regimer baseras på idiografiska studier, exempelvis betydelsen av socialt kapital (Putnam 1993), korporatism i demokratiska regimer (Schmitter 1971), förhandlingsdemokratier (Lijphart 1968), pluralistisk demokrati (Dahl 1967), och betydelsen av förvaltningen i auktoritära regimer (O'Donnell 1973). Om den tidpunkt som studeras i studier med idiografiskt upplägg är när staten blev självständig är det den initiala regimen som studeras, men de flesta studier studerar andra tidpunkter och ger därmed inte resultat om den initiala regimen. Därtill är generaliteten hos ideografiska studier av initiala regimer alltför begränsad för att kunna besvara den övergripande forskningsfrågan, eftersom endast ett eller ett fåtal fall avgränsat i tid och rum studeras.

Tabell 1.1

Upplägg av studier av politiska regimer

Upplägg	Design		Exempel
	Fall	Tidpunkt	
Idiografiskt	Ett/Få	En/Få	En politisk regim i en stat studeras vid en tidpunkt
Synkroniskt	Ett/Få	Många	En politisk regim i en stat studeras vid flera tidpunkter
Diakroniskt	Många	En/Få	Politiska regimer i flera stater studeras vid en tidpunkt
Nomotetiskt	Många	Många	Politiska regimer i flera stater studeras vid flera tidpunkter

För det andra finns det studier som har *synkroniskt upplägg*. I studier med synkroniskt upplägg studeras ett eller ett fåtal fall över tid. Det finns flera stilbildande studier av politiska regimer som har studerat den politiska utvecklingen över tid i ett eller ett fåtal fall (Bendix 1978; Lerner 1958; Moore 1966; Skocpol 1979), och studier som studerar den politiska utvecklingen i fall inom specifika regimer (Collier & Collier 1991; Lange 2009; Mahoney 2010; Rokkan 1999; Tilly 2004). Dessa studier illustrerar den synkroniska designen genom att studera den historiska utvecklingen i ett begränsat antal stater. Om tidsdimensionen i dessa studier inkluderar tidpunkten för självständighet analyseras staternas

initiala regimer som en del i utvecklingen. Detta är exempelvis fallet hos Linz och Stepan (1996) när de diskuterar utvecklingen i Estland respektive Lettland. Utformningen i studier med synkroniskt upplägg är dock avgränsad i rum till specifika fall, vilket för med sig att studierna inte ger kunskap utöver de specifika fall som studeras, och därmed inte kan besvara den övergripande forskningsfrågan som har generell karaktär.

För det tredje har politiska regimer studerats i studier med *diakroniskt upplägg*, vilket inte avgränsar analyserna till ett specifikt fall men däremot till en specifik tidpunkt eller avgränsad period (Anckar 2008; Barro 1999; Olsson 2009). Vid denna avgränsade tidpunkt studeras flera fall. Exempelvis kan Hadenius (1992), som studerar politiska regimer i 132 stater år 1988 med ambitionen att förklara skillnaderna mellan dessa stater, illustrera denna utformning. En annan studie som också illustrerar detta upplägg är Inglehart och Welzel (2005) som prövar om det finns samband mellan politisk kultur och effektiva demokratier i drygt 70 stater vid en tidpunkt. Med dessa diakroniska upplägg ingår initiala regimer i underlagen endast för de stater som bildades under de specifika år som studeras, vilket för med sig att studierna har alltför begränsad generalitet i tid för att besvara den övergripande forskningsfrågan. Till detta kommer också att initiala regimer inte utgör någon egen kategori i studiernas analyser. Detta innebär att även om det ingår flera fall av initiala regimer i underlaget är det inte möjligt att avgöra huruvida analysernas förklaringar till politiska regimers utformning även har relevans och giltighet för nybildade stater.

För det fjärde har ett *nomotetiskt upplägg* tillämpats i studier av politiska regimer (Boix 2011; Crescenzi & Enterline 1999; Wejnert 2005). Med ett nomotetiskt upplägg analyseras många fall under lång tid, vilket ger möjligheter att formulera generella slutsatser om politiska regimer. Vanhanen (1997), som med statistiska analyser studerar de politiska regimerna och deras orsaker i 172 stater sedan 1850, och Teorell (2010), som i sina sammanfattande analyser studerar utvecklingen i 165 stater under perioden 1972–2006, är exempel på studier med nomotetiskt upplägg. Detta upplägg innebär att initiala regimer i nybildade stater ingår som en del i underlaget, men också att analysernas fokus är på helheten. Eftersom analyserna saknar initiala regimer som egen kategori är det därmed inte möjligt att specifikt identifiera orsaker till utformningen av initiala regimer, vilket innebär att tidigare studier med nomotetiskt upplägg inte kan besvara den övergripande forskningsfrågan. Denna begränsning tillsammans med begränsningarna i tidigare studier med annan utformning för sammanfattningsvis med sig att det inte är möjligt att besvara den övergripande forskningsfrågan utifrån tidigare forskning om politiska regimer. Anledningen till detta är att förklaringar till initiala regimer inte i tillräcklig utsträckning har studerats

systematiskt med nomotetiskt upplägg, eftersom tidigare studier av initiala regimer saknar tillräcklig generalitet, medan studier av politiska regimer med tillräcklig generalitet saknar initiala regimer som analytisk kategori.

Motsvarande begränsningar som finns i forskning om politiska regimer finns även i de studier som specifikt studerar politiska regimer i nya stater. I förhållande till att nya stater har bildats regelbundet sedan 1946 och därmed förändrat sammansättningen av det internationella statssystemet finns det relativt få studier av politiska regimer i nya stater (Rost & Booth 2008). Utifrån de få studier som likväl finns av politiska regimer i nya stater kan den övergripande forskningsfrågan inte besvaras. För det första analyserar dessa studier de politiska regimerna vid en annan tidpunkt än vid tidpunkten för självständighet. Exempelvis studerar Rost och Booth (2008) de politiska regimerna fem, nio respektive 15 år efter att staterna har blivit självständiga.⁴ Ett annat exempel är Anckar (2010) som analyserar vilka förhållanden som kan förklara graden av demokratisering respektive stabiliteten hos politiska regimer i nya stater. Analyserna är dock avgränsade till att enbart avse förhållanden relaterade till år 2008, vilket innebär att fokus är mer på grad av demokratisering och stabilitet vid tidpunkten än på initiala regimer. För det andra har tidigare studier av nya stater varit begränsade när det gäller generalitet. Det är framför allt en konsekvens av vilket underlag som används i analyserna. Rost och Booth (2008) använder information från databasen Polity IV, medan Anckar (2010) analyserar underlag från organisationen Freedom House. Även om dessa underlag är konventionella inom forskning om politiska regimer för de med sig begränsningar när initiala regimer hos nya stater ska studeras. Polity IV inkluderar stater som har en befolkning över 500 000 invånare, vilket innebär att endast 61,5 procent av de nya staterna inkluderas. Motsvarande kriterium för befolkningen finns inte hos Freedom House, men deras underlag avgränsas till att gälla från 1972. Av de nya staterna har merparten (56,2 %) dock bildats före 1972. En annan form av begränsning i generalitet återfinns i de studier som undersöker politiska regimer i tidigare kolonier (Acemoglu et al. 2001; Bernhard et al. 2004; Lange 2004; Olsson 2009). Dessa studiers generalitet begränsas av att de enbart studerar tidigare kolonier som endast utgör 69 procent av de stater som har bildats sedan 1946.⁵ Sammantaget ger tidigare studier av politiska regimer i nya stater därmed inte möjlighet att besvara avhandlingens övergripande forskningsfråga.

⁴ Rost & Booth (2008) studerar också utvecklingen av de politiska regimerna i analyser där observationer ingår för staterna för varje år som de har varit självständiga. I dessa analyser ingår därför initiala regimer, men de urskiljs dock inte från politiska regimer vid andra tidpunkter. Det är därmed inte möjligt att avgöra vilken relevans som analysernas resultat har för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

⁵ Utöver att de enbart studerar tidigare kolonier kan studierna också vara begränsade i andra aspekter, såsom att de studerar politiska regimer vid en annan tidpunkt än tidpunkten för

En studie som analyserar initiala regimer i nya stater är Denk (kommande). Studien, som omfattar alla stater som har bildats under åren 1946–2008, undersöker vilken betydelse initiala regimer har för den politiska utvecklingen i de nya staterna. Det övergripande resultatet är att den form av initial regim som inrättas i stor utsträckning påverkar vilken form av politisk regim som återfinns i nya stater under lång tid. Exempelvis kvarstår formen av den initiala regimen efter 40 år i mer än 70 procent av fallen. Studien visar också att de politiska regimerna fortsätter återspegla formen hos de initiala regimerna (år 2008), och att initiala regimers form kan vara en förklaring till vilken form politiska regimer har idag. Även om detta resultat inte saknar relevans för avhandlingen kan den övergripande forskningsfrågan likväl inte besvaras utifrån studiens analyser, eftersom den behandlar frågor om betydelsen av initiala regimer snarare än förklaringar till varför olika former av initiala regimer inrättas i nya stater. Studiens relevans för avhandlingen är därför framför allt att den ger argument för att studera varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.⁶

Sammantaget kan avhandlingens övergripande forskningsfråga om varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer inte besvaras utifrån tidigare forskning om politiska regimer eftersom studier av politiska regimer inte i tillräcklig utsträckning har uppmärksammat initiala regimer. För det första har tidigare studier inkluderat alltför få fall av initiala regimer för att besvara forskningsfrågan. För det andra har tidigare forskning om politiska regimer uppmärksammat aspekter som inte är relaterade till initiala regimer. För det tredje har betydelsen av initiala regimer snarare än orsaker till initiala regimers form analyserats. Detta för med sig att det inte finns tillräckligt med underlag för att besvara varför nybildade stater har inrättat olika former av politiska regimer under perioden 1946–2008. Det som förutsätts för att besvara den övergripande forskningsfrågan är därför systematiska analyser av alla initiala regimer under den aktuella perioden utifrån en bred ansats, som genom integration av alternativa perspektiv kan identifiera förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

1.3 Diskussion om bidrag och deras relevans

För att besvara den övergripande forskningsfrågan och därmed uppnå syftet med avhandlingen kommer förhållanden som förväntas förklara varför olika former av politiska regimer inrättas i nybildade stater att studeras. I avhandlingens underlag

självständighet och att de använder underlag (exempelvis Freedom House eller Polity) som ytterligare begränsar den empiriska generaliteten (Olsson 2009).

⁶ Studiens relevans för avhandlingen kommer att diskuteras mer utförligt i nästa avsnitt.

ingår uppgifter om varierande förhållanden för alla fall av nybildade stater som identifieras för perioden 1946–2008. Det ger analyser som kombinerar hög generalitet med hög komplexitet. I förhållande till tidigare forskning om politiska regimer, som inte ger tillräckliga bidrag för att besvara avhandlingens övergripande forskningsfråga, för avhandlingens upplägg med sig att studien har tre utmärkande egenskaper. För det första studeras de nya staternas initiala regimer utifrån att de utgör en särskild analytisk kategori. I tidigare studier av förklaringar till politiska regimer har initiala regimer förvisso ingått, men de har inte systematiskt analyserats som egen kategori. Det innebär att studien har ett särskilt och avgränsat fokus på initiala regimer som saknas i studier av politiska regimer. För det andra ingår alla fall av nybildade stater under perioden 1946–2008. Tidigare studier av nya stater har endast inkluderat en del av dessa stater. Avhandlingens analyser och resultat har därmed högre generalitet än tidigare studier av nya stater. För det tredje inkluderar avhandlingen förklaringar från olika teoretiska perspektiv, vilket kommer att presenteras mer utförligt i kapitel 3. En del av dessa förklaringar har inte tidigare ingått i studier av nya stater, medan andra förklaringar inte har analyserats tillsammans. Det för med sig att analyserna inkluderar betydligt fler förklaringar än vad som återfinns i tidigare studier av nya stater. Med denna breda ansats har studien högre komplexitet än tidigare studier av nya stater. Tillsammans med den empiriska generaliteten ger den teoretiska komplexiteten möjligheter att studera vilka förutsättningar för inrättande av demokratisk regim som finns för nybildade stater.

Utifrån de empiriska analyserna kommer en empirisk modell att utvecklas som effektivt förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Denna empiriska modell utgör därmed avhandlingens empiriska bidrag. Med modellen identifieras förhållanden som påverkar vilken form av politisk regim som har inrättats i de nybildade staterna. Utöver detta bidrag om empiriska förhållanden i nya stater, som också är avhandlingens primära bidrag, ger avhandlingen även bidrag till teoretiska diskussioner. De hypoteser som kommer att prövas i de empiriska analyserna härleds utifrån teorier som har utvecklats i forskning om demokratisering. Härigenom anpassas och prövas teorier i förhållande till sammanhang (initiala regimer) som tidigare inte varit aktuella i studier om demokratisering. Det innebär att avhandlingen har möjlighet att vara nyskapande genom att dels anpassa teorier för att kunna tillämpa dem i ett nytt sammanhang, dels pröva teoriernas relevans för att förklara vilken form av initial regim som inrättas. Även med dessa teoriutvecklande och teoriprovande inslag är avhandlingen emellertid framför allt teoritillämpande med förklarande syfte och ambition, eftersom teorier används för att identifiera möjliga förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Härigenom ges möjligheter att ge empiriska bidrag som ökar vår kunskap om vilka förhållanden

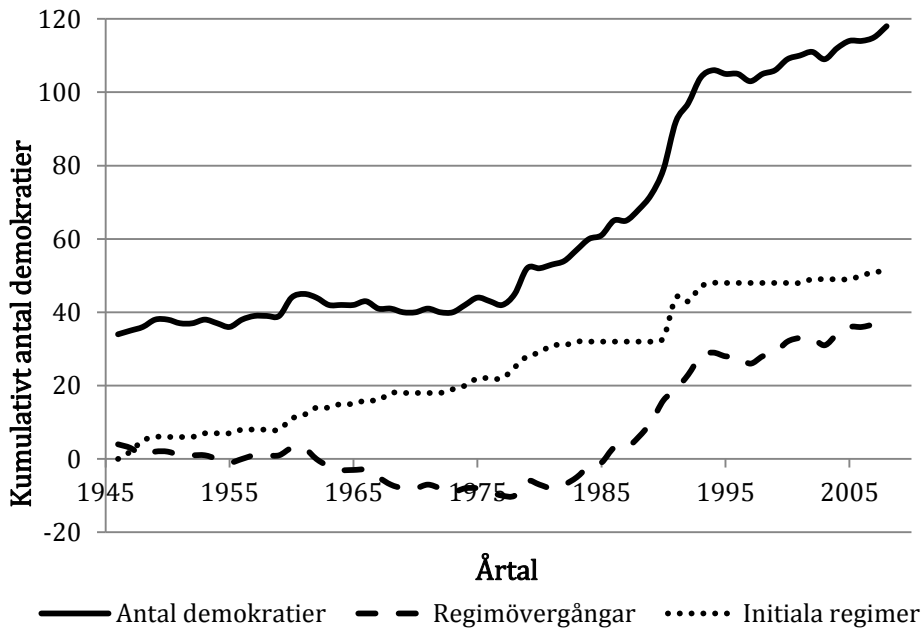
som främjar inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, vilket är syftet med avhandlingen.

Relevansen hos avhandlingens bidrag är relaterad till betydelsen av initiala regimer för politisk utveckling. Om resultaten från två andra studier av initiala regimer (Denk, kommande; Denk & Lehtinen, kommande) sammanställs framgår det att initiala regimer har haft betydelse för den politiska utvecklingen på såväl global som nationell nivå. För det första har formen av initial regim haft betydelse för utvecklingen av demokratier på global nivå (Denk & Lehtinen, kommande). Som framgår av figur 1.2 har antalet demokratier påverkats när politiska regimer har förändrats.⁷ När diktatoriska regimer har ersatts med demokratiska regimer har antalet demokratier på global nivå ökat, medan antalet har minskat när demokratiska regimer har övergått till diktatoriska regimer. Utvecklingen har dock även påverkats av formen hos initiala regimer, vilket också framgår av figur 1.2. Sedan 1946 har antalet demokratier ökat kontinuerligt som en följd av att demokratiska regimer har inrättats i nybildade stater. Denna ökning har även förekommit under perioder då demokratiska regimer har ersatts med diktatoriska regimer i större utsträckning än diktatoriska regimer har demokratiserats, vilket förklarar den kontinuerliga ökningen av antalet demokratier på global nivå under perioden.

⁷ Vad figuren illustrerar är den kumulativa utvecklingen av totala antalet demokratier, antalet initiala regimer med demokratisk form och antalet demokratiska regimer inrättade genom övergång från diktatoriska regimer (demokratisering inom befintliga stater). Underlaget är hämtat från databasen *Democracy & Dictatorship*, som beskrivs mer utförligt i nästa kapitel.

Figur 1.2

Kumulativ utveckling av demokratier på global nivå 1946–2008



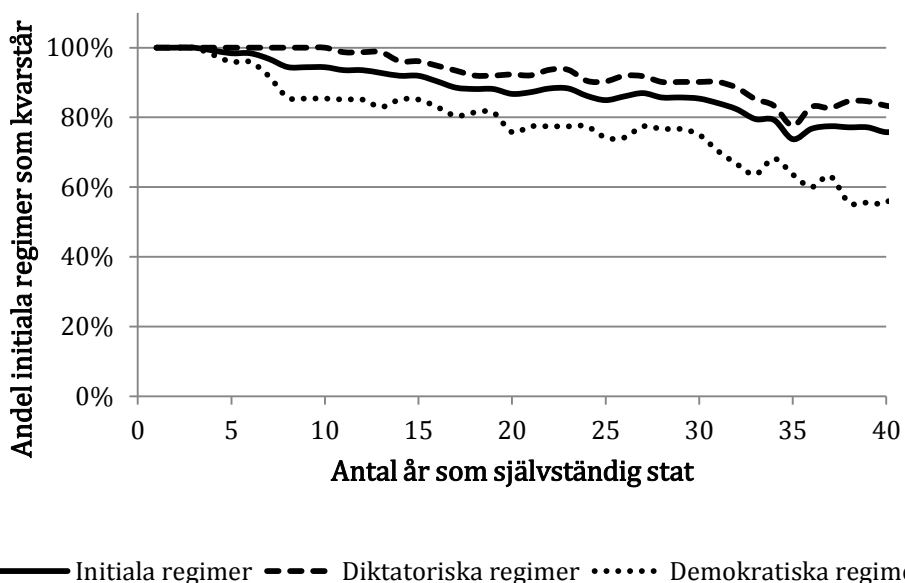
För det andra har det konstaterats att formen av initial regim påverkar den politiska utvecklingen inom stater (Denk, kommande). Den form av initial regim som inrättas vid självständigheten tenderar att kvarstå som politisk regim under lång tid. Som presenteras i figur 1.3 är det en betydande majoritet av de initiala regimerna som kvarstår efter 40 år som självständig stat. Totalt är det 77 procent av de initiala regimerna som kvarstår efter 40 år. Andelen initiala regimer med diktatorisk form som kvarstår efter 40 år är betydligt högre (83 %) än de med demokratisk form (61 %).⁸ Ett annat förhållande som också indikerar den långsiktiga betydelsen av initiala regimer är att år 2008 var det 90 procent av de demokratiska regimerna som inrättades vid självständigheten som kvarstod, medan motsvarande andel hos de diktatoriska regimerna var 75 procent. De politiska regimer som återfinns i dag hos de nya staterna kan därför i stor utsträckning förklaras av den form av politisk regim som inrättades vid tidpunkten för självständighet. Detta indikerar att inrättandet av initiala regimer är avgörande händelser (critical juncture) för den politiska utvecklingen i nya stater som formar det politiska livet i de nya staterna genom att reproduceras via olika

⁸ Figuren baseras på underlag i den databas som presenteras i Denk (kommande) och som använder samma index (*Democracy & Dictatorship*) som avhandlingen för att undersöka politiska regimer.

processer över tid (Mahoney 2000; 2001; Mahoney & Schensul 2006). Genom att den empiriska modellen som utvecklas i avhandlingen identifierar förhållanden som förklarar varför olika former av initiala regimer inrättas ger studien också kunskap om vilka förhållanden som har haft betydelse för den politiska utvecklingen såväl inom stater som på global nivå. Med den empiriska modellen kan det därmed även vara möjligt att, förutom att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, formulera förväntningar om den politiska utvecklingen utifrån förhållanden som förekommer när stater bildas i framtiden.

Figur 1.3

Andel initiala regimer som kvarstår efter antal år som självständig stat



1.4 Avhandlingens uppbyggnad och disposition

Efter detta inledningskapitel följer sju kapitel. I nästa kapitel behandlas de två begrepp som är grundläggande för att förstå den övergripande forskningsfrågan och utformningen av de empiriska analyserna: nybildade stater och politiska regimer. Vad som avses med nybildade stater diskuteras utförligt, likaså hur nybildade stater identifieras. Begreppet avser avhandlingens fallkategori, vilket identifierar de fall som studeras. Utifrån diskussionen om begreppet identifieras därför de fall som ingår i studien och tidpunkten för självständighet hos

respektive fall. På motsvarande sätt behandlas även begreppet politiska regimer, som utgör den beroende faktorn i studiens analyser. Uppbyggnaden av den beroende faktorn preciseras genom att relateras till den typologi av politiska regimer som Dahl (1971) har utvecklat och som blivit central i komparativ forskning om demokratisering. Den beroende faktorn operationaliseras sedan med underlag från databasen *Democracy & Dictatorship* och dess indelning av politiska regimer. Med underlag från denna databas presenteras också hur de aktuella fallen fördelas mellan demokratiska och diktatoriska regimer, vilket utgör den variation som studien avser att förklara.

Vad det innebär att förklara diskuteras i avhandlingens tredje kapitel. Framför allt diskuteras det som utmärker orsaksförklaringar och hur hypoteser kan utvecklas utifrån teorier med hypotetisk-deduktiv metod. Till detta presenteras också översiktligt vilka förklaringar som kommer att prövas i avhandlingen. För att undvika överbelastning hos de empiriska analyserna indelas förklaringarna i tre förklaringskategorier utifrån om de avser samtida eller historiska förhållanden och om de samtida förhållandena antingen avser samhällsinterna eller samhällsexterna förhållanden. Denna indelning av förklaringar presenteras även i kapitlet. Avslutningsvis diskuteras hur dessa förklaringar empiriskt kan prövas i förhållande till insamlat underlag med hjälp av kvantitativa analysmetoder, som också presenteras mer utförligt i metodappendixen. Ambitionen är därmed att kapitlet ska klargöra studiens metodologiska utgångspunkter.

I de tre därpå följande kapitlen kommer hypoteser att utvecklas och prövas inom respektive förklaringskategori. Hypoteser som avser samtida samhällsinterna förhållanden prövas i det fjärde kapitlet, medan det femte kapitlet presenterar analyser som prövar hypoteser om betydelsen av samtida samhällsexterna förhållanden. I det sjätte kapitlet behandlas sedan hypoteser som hävdar att historiska förhållanden påverkar vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater. Även om dessa kapitel uppmärksammar olika förklaringskategorier har de samma upplägg, som består av två steg. I ett första steg utvecklas hypoteser utifrån teorier och tidigare studier om demokratisering, och därefter presenteras hur den oberoende faktorn som identifieras av hypotesen operationaliseras. Med denna operationalisering som grund prövas sedan hypotesens relevans i förhållande till det insamlade underlaget genom bivariata analyser. Efter att samtliga hypoteser prövats enligt detta upplägg följer det andra steget i de empiriska analyserna. I det andra steget presenteras modellanalyser som inkluderar samtliga faktorer som härletts utifrån hypoteserna inom respektive förklaringskategori. Det ger kapitlen möjligheter att analysera vilken relevans som förklaringar inom förklaringskategorierna har för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

Kapitel sju presenterar analyser som integrerar faktorer från samtliga förklaringskategorier. Med grund i de empiriska analyser som presenteras i de tre föregående kapitlen är syftet med kapitlet att identifiera den modell som effektivt förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. I kapitlet presenteras därför analyser som prövar olika alternativ och kombinationer av förklaringar. Med empiriskt stöd i utfallet av dessa analyser formuleras den övergripande slutsatsen för avhandlingen, som också besvarar den övergripande forskningsfrågan. Upplägget innebär att studien prövar möjliga förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer i tre steg. Det första steget prövar enskilda hypoteser i bivariata analyser, medan det andra steget prövar faktorer inom samma förklaringskategori. Avslutningsvis i kapitel sju prövas relevansen hos faktorer från olika förklaringskategorier tillsammans i det tredje steget.

I det sista kapitlet diskuteras vilka empiriska bidrag studiens övergripande slutsats ger till forskning om nybildade stater. I kapitlet diskuteras särskilt hur avhandlingens resultat ger ökad kunskap om förutsättningarna för demokratisering i nybildade stater. Utifrån upplägget av studien och dess empiriska resultat formuleras även ett antal forskningsuppgifter för framtida forskning. Dessa handlar främst om hur giltigheten i studiens resultat kan prövas för andra tidsperioder och kan användas för att göra prediktioner för eventuella försök att bilda nya stater i framtiden. I kapitlet relateras även studiens resultat till diskussioner om demokratisk konsolidering och diskussioner om huruvida resultaten kan vara av relevans för att förklara demokratisk konsolidering i nya stater. Genom kapitlet framgår därmed vilka bidrag som följer av att besvara avhandlingens övergripande forskningsfråga: *Varför inrättar nya stater olika former av politiska regimer vid tidpunkten för sin självständighet?*

2 Politiska regimer i nybildade stater

2.1 Introduktion

Enligt avhandlingens övergripande forskningsfråga kommer politiska regimer i nybildade stater att studeras. Som framgår av forskningsfrågan är nya stater de fall som kommer att ingå i avhandlingens undersökning, medan politiska regimers varierande utformning vid tidpunkten för självständighet utgör studiens beroende faktor. För att identifiera *vem* och *vad* som kommer att studeras i avhandlingen är uppgiften för detta kapitel att precisera vad som avses med nybildad stat och politisk regim som begrepp, och fastställa kriterier för hur nybildade stater identifieras och hur politiska regimer hos nybildade stater undersöks. Kapitlet kommer även att presentera vilka nybildade stater som kommer att undersökas och vilken form av politisk regim som inrättades i dessa stater vid tidpunkten för självständighet. På detta sätt kommer kapitlet att besvara frågor på tre analytiska nivåer: begreppslig, operationell och empirisk nivå (Bunge 1998; Gerring 2012).

På den *begreppsliga nivån* kommer begreppen 'nybildad stat' och 'politisk regim' att såväl definieras som preciseras. Det ger en förståelse av vad som avses med studiens fallkategori (nybildad stat) och beroende faktor (politisk regim). Dessa grundbegrepp kommer även att utvecklas, vilket ger begreppsliga sammanhang till begreppen. I kapitlet diskuteras exempelvis hur nybildad stat förhåller sig till statsbildningsprocess, och typologier av politiska regimer presenteras. Sättet att identifiera nybildade stater och indikera politiska regimers utformning besvaras däremot på den *operationella nivån*. Detta görs genom att ett antal kriterier för identifiering av fallen utvecklas, och genom att en uppsättning av indikatorer för att mäta den beroende faktorn preciseras. Ambitionen är att i största utsträckning indikera de enheter och egenskaper som avses med begreppen på begreppslig nivå. En genomgående utmaning är därför att i största mån relatera den operationella nivån till den begreppsliga nivån. Kriterierna och måtten används sedan på den *empiriska nivån* för att dels identifiera de fall som kommer att ingå i avhandlingens analyser, dels undersöka vilka politiska regimer som de nybildade staterna har inrättat.

Avhandlingens fall (nybildade stater) och beroende faktor (politisk regim) kommer att preciseras på de tre analytiska nivåerna. Arbetet kommer därför att vägledas av sex frågor, som presenteras i tabell 2.1. Dessa frågor kommer att besvaras i kapitlet som består av två delar. Den första delen i kapitlet ägnas åt nybildade stater. I tre avsnitt behandlas nybildade stater som begrepp, identifieringen av nybildade stater och nybildade stater som empiriskt fenomen.

Avsnitten resulterar i identifieringen av de fall som kommer att studeras. Kapitlets andra del behandlar på motsvarande sätt politiska regimer. Vad som avses med politiska regimer, hur politiska regimer mäts och vilka politiska regimer som de nybildade staterna har inrättat presenteras och diskuteras i tre avsnitt. *Med kapitlet framgår därmed vad avhandlingen avser att förklara: varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.*

Tabell 2.1

Frågor för kapitlet

	<i>Begreppslig nivå</i>	<i>Operationell nivå</i>	<i>Empirisk nivå</i>
<i>Nybildad stat</i>	Vad avses med nybildad stat?	Hur identifieras nybildade stater?	Vilka nybildade stater kommer att ingå i undersökningen?
<i>Politisk regim</i>	Vad avses med politisk regim?	Hur identifieras former av politiska regimer?	Vilken form av politisk regim har nybildade stater?

2.2 Nybildade stater som begrepp

2.2.1 Statsbegrepp

Att existensen av stater är en nödvändig förutsättning för politiska regimer är ett grundantagande inom forskning om politiska regimer (Easton 1965; Rustow 1970). Exempelvis har Linz och Stepan (1996) hävdade att varken demokratiska system eller demokratisering är möjligt utan statsbildning. När stater bildas inrättas politiska institutioner. Dessa institutioner kan vara demokratiska eller icke-demokratiska, men oavsett form förutsätter de att det förekommer en statsbildning. Det här har fört med sig att stater har varit självklara fall (analysenheter) för komparativa studier av politiska regimer och om

demokratisering (Munck 2007).⁹ Antagandet och identifieringen av relevanta fall bygger därmed på att det finns en grunddefinition av statsbegreppet, vilket även gäller för denna avhandling.

De flesta definitioner av statsbegreppet hänvisar till *en institutionell ordning som har den yttersta auktoriteten över befolkningen inom ett avgränsat territorium*. Enligt definitionen anses stater därmed utmärkas av fyra komponenter (Denk 2010; Tilly 1978; Weber 1964). Den första komponenten avser *territorium*, som definieras som en geografisk enhet åtskild från sin omgivning med gränser. Den moderna staten är därmed en territoriell stat, som utövar sin auktoritet inom ett territorium (Denk 2010; Poggi 1990). Den andra komponenten refererar till *befolkning*, som består av de personer som är permanent bosatta inom territoriet. Det är främst dessa personers handlingar och relationer som staten avser att reglera genom sin auktoritet, men även personer som tillfälligt befinner sig inom territoriet regleras av statens auktoritet (Denk 2010).¹⁰ Den tredje komponenten som utmärker stater är *institutionell ordning*, vilket också benämns som statsstyrelse. Staters auktoritet är förankrad i och utövas genom en uppsättning av arrangemang som relaterar roller till varandra. Dessa utgör institutioner som tillsammans bildar den institutionella ordningen.¹¹ I och med detta är staters utövande av auktoritet inte personbaserat, utan grundas på formella positioner och standardisering genom lagar (Poggi 1990). Den fjärde komponenten är *auktoritet*, som avser staters möjligheter att genom reglering kontrollera befolkningen som befinner sig inom statens territorium. Alla andra försök att kontrollera eller reglera samhällen underordnas statens auktoritet. Dessutom anses staters auktoritet utmärkas av deras monopol på att använda tvång och våld i sin maktutövning (Tilly 1978; Weber 1964).

Staters auktoritet kan preciseras ytterligare genom en uppdelning i två dimensioner. Den första dimensionen avser staters *interna auktoritet* inom respektive samhälle, vilket kommer till uttryck i staters yttersta auktoritet över ett

⁹ Detta kan illustreras av flera framträdande arbeten inom forskningsinriktningen (Hadenius 1992; Przeworski et al. 2000; Teorell 2010; Vanhanen 2003) och översiktsstudier över inriktningen (Coppedge 2012; Munck 2009; Møller & Skaaning 2013).

¹⁰ Historiskt har omfattningen av staters territorium och befolkning varierat, vilket även påverkat utformningen av de andra två komponenterna. Exempelvis har stadsstater varit territoriellt begränsade och koncentrerade till en urban plats (stad), vilket för med sig en relativt enkel institutionell ordning byggd på geografisk närhet och specifika förhållanden. Moderna stater upprätthåller däremot politisk ordning över mer omfattande territorium och befolkning med institutionella strukturer som är mer centraliserade och differentierade än hos stadsstater (Jönsson et al. 2000; Opella & Rosow 1999; Poggi 1990; Tilly 1992).

¹¹ Komponenterna institutionell ordning (statsstyrelse) avser förekomsten av institutioner (Poggi 1990; Tilly 1978; Weber 1964), medan form av politisk regim refererar till utformningen av de institutioner som förekommer (Dahl 1971; Easton 1965; Linz & Stepan 1996). Vilken form av politisk regim som inrättas i den nybildade staten handlar om utformningen av de normer och regler som reglerar hur beslut fattas inom den institutionella ordningen. Begreppet politisk regim kommer att diskuteras mer utförligt senare i kapitlet.

territorium och dess befolkning. Den interna auktoriteten bygger på att statsstyrelsen har tillräckligt med kapacitet att reglera medborgarna. Den andra dimensionen avser staters *externa auktoritet* i förhållande till andra stater. Den externa auktoriteten innebär att stater är självständiga och upprätthåller samhällets integritet i förhållande till andra stater. Som kommer att diskuteras mer utförligt i senare avsnitt baseras detta på att andra stater erkänner och respekterar statens auktoritet över samhället, och att staten i förhållande till andra stater har förmåga att upprätthålla den yttersta auktoriteten över samhället. Sammantaget innebär det att stater utövar sin auktoritet i förhållande till samhället de avser att reglera och till andra stater som ingår i statssystemet. Detta är tillsammans med den traditionella definitionen – att stater utgör en institutionell ordning som har den yttersta auktoriteten över befolkningen inom ett avgränsat territorium – den begreppsliga utgångspunkten för avhandlingens statsbegrepp (Held 1984; Pavković 2007).

2.2.2 Bildandet av stater

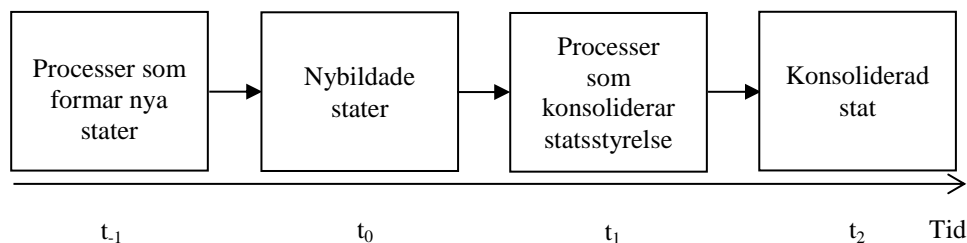
Utöver statsbegreppet är ett antagande för avhandlingen att stater skapas genom sociala processer. Processerna som skapar nya stater kan betraktas som två faser med påföljande utfall, och illustreras i figur 2.1. I den första fasen ingår de processer som inrättar nya stater. Under denna fas identifieras och avgränsas territoriet från de omgivande staterna, och befolkningen i den kommande staten identifieras utifrån olika kriterier.¹² Samtidigt utvecklas de institutioner som senare ska utgöra den institutionella ordningen i den nya staten. En avgörande del i fasen är också att förankra den kommande staten hos andra stater och internationella organisationer genom att garantera deras erkännande av staten och hos medborgarna genom att utveckla legitimitet för den kommande statens statsstyrelse (Denk 2003; Fabry 2010; Pavković 2007; Wood 1981). Utfallet av dessa processer är att en ny stat inrättas, som auktoritativt reglerar befolkningen inom ett avgränsat territorium och som blir medlem i det internationella statssystemet genom att bli internationellt erkänd (Denk 2010; Poggi 1990; Tilly 1978; Weber

¹² När nya stater bildas förändras indelningen av territorium och dess befolkning, vilket är avgörande för att identifiera statsförändring. Det är inte tillräckligt att formen för den institutionella ordningen ändras för att statsförändring ska inträffa (Dahl 1990; Easton 1965; Rustow 1970). När till exempel Tjeckoslovakien demokratiserades under 1990-talets början förändrades den institutionella ordningen, men inte den politiska samfällighet som reglerades av den institutionella ordningen. Däremot genomgick Tjeckoslovakien statsförändring när staten upplöstes år 1992. Det är inte heller tillräckligt för statsförändring att nya aktörer genom statsstyrelsens institutionella ordning reglerar samma befolkning och territorium som tidigare (Innes 2001). Exempelvis förändras inte stater när nya partier intar regeringsmakten eller när grupper genomför statskupper (Dahl 1990; Easton 1965).

1964). När statsstyrelsen är inrättad kan dess institutioner utvecklas ytterligare. De processer som utvecklar statsstyrelsens institutionella ordning utgör den andra fasen. Under denna fas kan nya institutioner utvecklas och existerande institutioner förstärkas. Utvecklingen av institutionerna kommer att påverka såväl omfattningen av statens aktiviteter som kapaciteten hos staten att uppnå mål med aktiviteterna, vilket är två grundläggande dimensioner hos de funktioner som staten utför (Fukuyama 2004). Avgörande för statens auktoritativa reglering av samhället är att den institutionella ordningen dels har tillräcklig omfattning för att kunna reglera samhället som helhet, dels har tillräcklig kapacitet för att uppnå ambitionen att reglera samhället som helhet. En utmaning för flera nybildade stater är att de inte är tillräckligt omfattande eller effektiva för att kunna upprätthålla en auktoritativ reglering av samhället (Huntington 1968). För de nybildade stater som lyckas med att möta den här utmaningen blir utfallet att de konsolideras som stater, vilket utgör utfallet av den andra fasen (Poggi 1990; Rueschemeyer 2005). Det som utmärker konsoliderade stater är att de har en stabil institutionell ordning, som möjliggör auktoritativ reglering av samhällslivet, samtidigt som statens auktoritativa reglering inte ifrågasätts, utan respekteras och accepteras såväl av befolkningen som av andra stater (Denk 2010; Fabry 2010; Pavković 2007; Tilly 1978; Weber 1964).

Figur 2.1

Statsbildning som process



I förhållande till figur 2.1 kommer avhandlingens empiriska analyser att avgränsas till utfallet av den första fasen: nybildade stater. Fallen som kommer att studeras i avhandlingen är nya stater vid tidpunkten för sin självständighet. Det innebär att avhandlingen avgränsas i tre aspekter. För det första kommer avhandlingen inte att förklara de processer som inrättar nya stater. Dessa statsbildningsprocesser är nödvändiga för att nya stater bildas, men den övergripande forskningsfrågan handlar om utfallet av dessa processer (nya stater) och inte själva processerna eller deras förlopp. För det andra avgränsas avhandlingens analyser till att inte studera de processer som konsoliderar de

politiska institutionerna i de nya staterna. Dessa processer är förutsättningar för att stater ska bli stabila och effektiva, men har inte relevans i förhållande till den övergripande forskningsfrågan som handlar om politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. Det innebär att avhandlingen inte kommer att studera hur politiska regimer utvecklas i nya stater, exempelvis om de politiska regimerna demokratiseras. För det tredje kommer avhandlingens analyser inte att behandla vilka politiska institutioner som har konsoliderats i de nya staterna. Vilka institutioner som konsolideras i nya stater saknar också relevans för att besvara den övergripande forskningsfrågan om politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. Frågan om huruvida de politiska institutioner som inrättas vid tidpunkten för självständighet konsolideras eller ersätts med andra institutioner besvaras därmed inte i avhandlingen. *Sammantaget kommer avhandlingen därmed att studera nya stater vid tidpunkten för självständighet, som i avhandling benämns som nybildade stater.*

2.3 Att identifiera nybildade stater

2.3.1 Erkännande som kriterium

Som redan tidigare nämns refererar de flesta definitioner av statsbegrepp till en institutionell ordning som har den yttersta auktoriteten över befolkningen inom ett avgränsat territorium. Utifrån denna definition utmärks stater av fyra funktionella egenskaper: a) territorium, b) befolkning, c) institutionell ordning och d) auktoritet (Denk 2010; Tilly 1978; Weber 1964). Tillsammans innebär dessa egenskaper att stater utövar sin auktoritet i förhållande till samhällena de avser att reglera och andra stater som ingår i deras omgivning. En förutsättning för staters interna och externa auktoritet är att deras suveränitet grundas på legitimitet från såväl deras medborgare som andra stater i statssystemet.

Avgörande för studier om stater är hur studierna identifierar de fall som uppfyller de egenskaper som avses med statsbegreppet. Hur stater identifieras avgör vilka fall som ingår i studiernas analyser. Utifrån alternativa kriterier kan olika fall betraktas som självständiga stater, vilket för med sig att undersökningar om stater kan inkludera olika fall i sitt underlag. På motsvarande sätt kan även tidpunkten för staters självständighet variera mellan undersökningar beroende på vilka kriterier som tillämpas för att identifiera självständiga stater (Bennett & Zitomersky 1982; Gleditsch & Ward 1999; Griffiths & Butcher 2013). Detta är inte minst av betydelse för studier av nybildade stater eftersom det påverkar vilka stater som inkluderas i studien och vid vilken tidpunkt de studeras. Det finns därför anledning att i detta avsnitt uppmärksamma frågan om hur stater och

nybildade stater identifieras.

Även om det finns olika alternativ för hur studier kan identifiera stater tillämpar de flesta metoder som innebär att fall identifieras som stater utifrån erkännande av andra etablerade aktörer i det internationella statssystemet, såsom andra stater eller internationella organisationer (Gleditsch & Ward 1999; Griffiths & Butcher 2013; Russett et al. 1968). När stater bildas kan de först proklamera sig som självständiga stater genom självständighetsförklaring. Hur externa aktörer reagerar på denna självständighetsförklaring avgör om den utropade staten anses vara internationellt erkänd. Formellt erkännande av statens existens i form av suveränitet över territorium och dess befolkning ges av andra stater och internationella organisationer. Med formellt erkännande upprättas normalt även diplomatiska relationer som tecken på att staterna erkänner varandras suveränitet. Staterna kan även få möjlighet till medlemskap i internationella organisationer efter deras formella erkännande. Om stater inte erhåller erkännande efter självständighetsförklaring uppstår svårigheter. Om exempelvis staternas suveräna auktoritet blir ifrågasatt av andra stater kan det föra med sig problem med att upprätthålla politisk ordning i samhället. En annan svårighet är att staternas möjligheter att delta i internationella samarbeten blir begränsade utan erkännande från andra stater eller internationella organisationer (Dugard & Raič 2012; Fabry 2008; 2011; Geldenhuys 2011; Pavković 2007). Sammantaget bekräftar formellt erkännande att stater betraktar annan enhet som självständig stat och medlem i det internationella statssystemet.¹³

Betydelse av erkännande för att uppnå självständighet har aktualiserat frågan om huruvida erkännande är en egenskap som bör inkluderas i statsbegreppets definition. Det finns två förhållningssätt i den här frågan (Fabry 2008; 2011; Geldenhuys 2011; Pavković 2007). Det ena förhållningssättet förespråkar att erkännande inte inkluderas i statsbegreppets definition, utan att statsbegreppet enbart avser de funktionella egenskaper som omnämndes tidigare. För att betraktas som självständig stat är det därför tillräckligt att enheten har en institutionell ordning som har den yttersta auktoriteten över befolkningen inom ett avgränsat territorium. Detta förhållningssätt kommer bland annat till uttryck i Montevideo-konventionen, som fastställer att staters självständighet är oberoende av andra

¹³ Att stater är internationellt erkända innebär inte att deras territorium, suveränitet eller auktoritet inte kan vara omtvistade. Flera internationellt erkända stater är omtvistade i en eller flera av grundkomponenterna (territorium, befolkning, institutionell ordning och auktoritet). Exempelvis kan det handla om delar av staters territorium som andra stater gör anspråk på, såsom konflikten om Kashmir mellan Indien och Pakistan (Banks et al. 2007; McKay et al. 2000), eller att staters existens ifrågasatts av andra stater, vilket har varit fallet för bland annat Israel och Taiwan (Banks et al. 2007; Derbyshire & Derbyshire 1999).

stater erkännande.¹⁴ Konventionen signerades av 20 stater i Nord- och Sydamerika år 1933, men blev aldrig internationellt tillämpad i någon större utsträckning. Det andra förhållningssättet hävdar att statsbegreppet utöver de funktionella egenskaperna även inkluderar internationellt erkännande av andra aktörer. Detta förhållningssätt etablerades med Wienkongressen (1814–1815), som stipulerade att en förutsättning för nya stater är att de erkänns av etablerade stater. Detta var grundprincipen för det europeiska statssystemet, vilket senare även blev gällande för det internationella statssystemet.

Även om stater och internationella organisationer numera främst använder den andra grundprincipen i sina förhållningssätt till andra stater har forskning om stater kombinerat de två förhållningssätten. På begreppslig nivå har det första förhållningssättet varit dominerande, vilket kommer till uttryck i grunddefinitionen av statsbegreppet. Däremot på operativ nivå – för att identifiera stater – har det andra förhållningssättet tillämpats. Det innebär att studier har identifierat stater utifrån att de är erkända av andra stater eller internationella organisationer (Gleditsch & Ward 1999; Griffiths & Butcher 2013; Russett et al. 1968). Denna avhandling kommer också att använda denna kombination av förhållningssätt. På begreppslig nivå avser statsbegreppet en institutionell ordning som har den yttersta auktoriteten över befolkningen inom ett avgränsat territorium, medan stater som fall identifieras på operativ nivå utifrån att de är internationellt erkända.

2.3.2 Diskussion om erkännande som kriterium

När erkännande används för att identifiera stater som fall blir en avgörande fråga vems erkännande som förutsätts för att staterna ska betraktas som internationellt erkända. Frågan kan besvaras utifrån ett kvantitativt kontinuum, som illustreras i figur 2.2. Det finns stater som uppfyller de funktionella kriterierna, men som inte är erkända av andra stater. Ett nutida exempel på detta är Somaliland, som upprätthåller auktoritet över sitt territorium och sin befolkning, samtidigt som *ingen* stat erkänner enheten som självständig stat. En stat som uppfyller de funktionella kriterierna och som därtill är erkänd av *en* stat är Nordcypern, vars självständighet har erkänts av Turkiet. Som Abchazien illustrerar finns det stater som är erkända av ett *fåtal* stater. Det är fyra etablerade och erkända stater som har erkänt Abchaziens självständighet.¹⁵ Flera stater har erkänt Kosovo som

¹⁴ Montevideokonventionen (1933) benämns *Convention on Rights and Duties of States* och finns tillgänglig via http://avalon.law.yale.edu/20th_century/intam03.asp.

¹⁵ De internationellt erkända stater som har erkänt Abchaziens självständighet är följande: Nicaragua, Ryssland, Tuvalu och Venezuela. Tidigare har även Nauru och Vanuatu erkänt Abchazien, men återkallade senare sitt erkännande. Det begränsade erkännandet är dock tillräckligt

självständig stat. År 2011 är det 86 stater som har erkänt Kosovos självständighet, men fortfarande är staten inte erkänd av merparten av andra stater. För andra stater är situationen den omvända. Merparten av stater erkänner deras självständighet, samtidigt som några få stater inte erkänner staternas självständighet. Cypern är ett exempel på när de *flesta* stater erkänner staters självständighet. Det är enbart Turkiet och Nordcypern som inte erkänner Cyperns självständighet. Flera stater är dock erkända av *alla* andra stater i det internationella statssystemet (Dugard & Raič 2012; Geldenhuys 2011).

Figur 2.2

Kontinuum av erkännande

<i>Antal stater som erkänt</i>					
Ingen	En	Få	Flera	Flesta	Alla
Somaliland	Nordcypern	Abchazien	Kosovo	Cypern	Finland
<i>Exempel på stater</i>					

När frågan om vems erkännande som förutsätts för självständighet besvaras utifrån kontinuumet blir det avgörande att fastställa en avgörande nivå för självständighet. Den avgörande nivån kan vara erkännande från alla andra stater, men i praktiken tillämpas dock en lägre nivå eftersom alla stater inte är erkända av alla andra stater. Ett alternativ till att besvara frågan med kontinuum av erkännande är i stället att fokusera på erkännande från aktörer som betraktas som nyckelaktörer i det internationella statssystemet. Komparativa databaser använder regelbundet två kriterier som är baserade på detta alternativ för att identifiera självständiga stater efter 1946 (Bremer & Ghosn 2003; Gleditsch 2004; Gleditsch & Ward 1999; Griffiths & Butcher 2013). Det första kriteriet är att stater anses vara internationellt erkända genom medlemskap i FN. Det alternativa kriteriet är att stater som har mer än 500 000 invånare och som har upprättat diplomatiska förbindelser med två stormakter anses vara internationellt erkända.¹⁶ Dessa kriterier kommer också att vara grunden för att identifiera självständiga stater, vilket innebär att de fall som ingår i analyserna utgörs av internationellt erkända stater.¹⁷

för att Abchazien ska kunna fungera som en funktionell stat (de facto-stat) (Blakkisrud & Kolstø 2012; Kolstø & Blakkisrud 2008).

¹⁶ Under den aktuella perioden (1946–2008) betraktas följande vara stormakter (great powers): Frankrike (1946–2008), Japan (1991–2008), Kina (1950–2008), Sovjetunionen/Ryssland (1946–2008), Storbritannien (1946–2008), Tyskland (1991–2008) och USA (1946–2008). Mer detaljerade uppgifter finns tillgängliga via hemsidan för *Correlates of War* (<http://www.correlatesofwar.org/>).

¹⁷ Tillämpningen av kriterierna är problematisk vad gäller San Marino, som enligt kriterierna blir självständig när staten blir medlem i FN (år 1992). Staten har dock varit internationellt erkänd

Det är inte oproblematiskt att tillämpa kriteriet om erkännande för identifiering av självständiga stater, eftersom erkännande och de funktionella egenskaperna (territorium, befolkning, institutionell ordning och auktoritet) inte nödvändigtvis behöver överensstämma med varandra (Dugard & Raič 2012; Fabry 2008; 2011; Geldenhuys 2011; Pavković 2007). Som framgår av tabell 2.2 är det möjligt att de stater som är internationellt erkända också har de funktionella egenskaperna. Dessa stater utgör de *internationellt erkända staterna*. Samtidigt är det möjligt att de stater som är internationellt erkända saknar de funktionella egenskaperna som stipuleras av statsbegreppet. Dessa stater är *de jure-stater*, som i förhållande till statsbegreppet felaktigt identifieras som självständiga stater utgående från kriteriet om erkännande. Bland dessa stater återfinns kollapsade stater, vilket innebär att den institutionella ordningen inte har tillräcklig kapacitet för att reglera samhället. Exempel på kollapsade stater är Somalia (1990–) och Liberia (1989–1997) (Haken et al. 2014; Marshall & Cole 2014). Det omvända förhållandet återfinns i en tredje grupp av stater, som har de funktionella egenskaperna utan att vara internationellt erkända. Dessa *de facto-stater* har tillräcklig kapacitet att upprätthålla en institutionell ordning i samhället, men omgivningen erkänner inte deras suveränitet. Det innebär att även om dessa stater har de funktionella egenskaperna identifieras de inte som självständiga stater, eftersom de saknar erkännande av sin suveränitet. Ett nutida exempel på detta är Somaliland (Fabry 2010; Geldenhuys 2011; Gleditsch 2004; Höhne 2013). Avslutningsvis finns det *misslyckade statsförsök* som varken har de funktionella egenskaperna eller internationellt erkännande. Exempel på dessa enheter är försök till självständighet som har misslyckats och som inte har fått internationell status som självständig stat. Sammantaget innebär detta att avhandlingens underlag inkluderar stater som är internationellt erkända, vilket för med sig att de facto-stater och misslyckade statsförsök inte kommer att analyseras. Däremot kunde de jure-stater ingå i underlaget. Det är dock endast ett fåtal stater som har betraktats som de jure-stater under en begränsad tidsperiod (Zartman 1995) och de nybildade stater som är internationellt erkända har haft de funktionella egenskaper som är utmärkande för stater. *Avhandlingens underlag består därför uteslutande av internationellt erkända stater.*

sedan tidigare och anses vara en av Europas äldsta nu existerande stater (Banks et al. 2007; Derbyshire & Derbyshire 1999). San Marino har därför exkluderats från underlaget, även om staten uppfyller de två kriterierna.

Tabell 2.2*Funktionella egenskaper och kriteriet om erkännande*

	<i>Icke-erkända stater</i>	<i>Erkända stater</i>
<i>Funktionella stater</i>	De facto-stater	Internationellt erkända stater
<i>Icke-funktionella stater</i>	Misslyckade statsförsök	De jure-stater

2.3.3 Identifiering av nybildade stater

De föregående avsnitten presenterar ett av de två kriterier som tillämpas i avhandlingen för att identifiera nybildade stater. Kriteriet att fallen ska vara *internationellt erkända stater* innebär att fallen anses vara självständiga stater genom medlemskap i FN eller genom att ha mer än 500 000 invånare och ha diplomatiska förbindelser med minst två stormakter. Som diskuterats tidigare för kriteriet med sig att stater som uppfyller de funktionella statsegenskaperna, men som inte är internationellt erkända, inte inkluderas i studiens analyser. Däremot inkluderas stater som är internationellt erkända och har tillräckliga funktionella egenskaper, även om deras statsfunktioner inte är fullständigt utvecklade eller konsoliderade. Det andra kriteriet är att de fall som inkluderas är *stater som har bildats under perioden 1946–2008*. Som en följd av detta kriterium inkluderas inte stater som har bildats före 1946 eller efter 2008. Som framgår av kommande analyser (figur 2.5), utgör de stater som har bildats under perioden en betydande majoritet av de stater som har bildats sedan 1816. Till detta kommer att merparten av de existerande staterna har bildats sedan 1946. Tillämpningen av kriteriet innebär också att stater som har bildats sedan 1946 och som senare har upphört att existera inkluderas i avhandlingens analyser.

För att identifiera de fall som inkluderas i avhandlingens analyser kombineras de två kriterierna. Det skapar fyra alternativa grupper av fall, som presenteras i tabell 2.3. Av de fyra kombinationerna är det tre som avser fall som *inte* inkluderas i avhandlingens analyser. I den första kombinationen återfinns stater som har bildats före 1946, och som inte fick internationellt erkännande. Dessa stater uppfyller inget av de två kriterierna för avhandlingen. Hawaii anses exempelvis vara en självständig stat fram till 1898, men utan internationellt erkännande eller varaktiga diplomatiska förbindelser med omvärlden (Griffiths & Butcher 2013). Den andra kombinationen avser internationellt erkända stater som

har bildats före 1946. Dessa stater uppfyller kriteriet om internationellt erkännande, men de exkluderas eftersom de har bildats före 1946. Till denna grupp räknas historiskt etablerade stater, såsom Frankrike och Sverige. Med den tredje kombinationen avses stater som förvisso har bildats efter 1946 men som inte är internationellt erkända. Att de saknar internationellt erkännande för med sig att de inte ingår i avhandlingens analyser även om de har bildats efter 1946. Somaliland är exempel på stat som har bildats efter 1946 utan att erhålla internationellt erkännande (Geldenhuis 2011; Gleditsch 2004). De stater som inkluderas i avhandlingen är internationellt erkända stater som har bildats efter 1946. Dessa stater avses med den fjärde kombinationen. Vilka stater som inkluderas i avhandlingen framgår av en förteckning som återfinns i kapitlets appendix (tabell A2.2).

Tabell 2.3

Kriterier för identifiering av avhandlingens fall

	<i>Inte internationellt erkända stater</i>	<i>Internationellt erkända stater</i>
<i>Stater bildade före 1946</i>	Stater som exkluderas	Stater som exkluderas
<i>Stater bildade efter 1946</i>	Stater som exkluderas	Stater som inkluderas

De stater som kommer att analyseras i avhandlingen är nybildade stater som har bildats 1946–2008 och är internationellt erkända. På begreppslig nivå utgår avhandlingen från att stater utgör en institutionell ordning som har den yttersta auktoriteten över befolkningen inom ett avgränsat territorium. Med nybildad stat avses därmed en stat som inrättar en ny institutionell ordning som har den yttersta auktoriteten över befolkningen inom ett nytt avgränsat territorium. Studiens fall identifieras utifrån att de är internationellt erkända stater, vilket innebär att de är medlemmar i FN eller, om de har mer än 500 000 invånare, har diplomatiska förbindelser med minst två stormakter. Nybildade stater identifieras därmed utifrån att deras självständighet har blivit internationellt erkänd. Oavsett om de fortfarande existerar eller har upphört att existera kommer därför internationellt erkända stater i enlighet med avhandlingens övergripande forskningsfråga att studeras som nybildade stater vid tidpunkten (året) för

självständighet. Även om fall identifieras utifrån att de är internationellt erkända, så studeras fallen som nybildade stater vid tidpunkten för deras faktiska självständighet. Tidpunkten för internationellt erkännande kan avvika från tidpunkten för faktisk självständighet, vilket även tidpunkten för självständighetsförklaring kan göra.¹⁸ Förhållandet mellan dessa tre tidpunkter och deras betydelse för studiens analyser illustreras i figur 2.3.

Figur 2.3

Tidpunkter för självständighet

Självständighetsförklaring	Faktisk självständighet	Internationellt erkännande
t_1	t_0	t_1
<i>Saknar betydelse för analys</i>	<i>Tidpunkt för analys</i>	<i>Tidpunkt för fallidentifiering</i>

2.4 Nybildade stater som fenomen

2.4.1 Stater som har bildats under perioden 1816–2008

En databas som erbjuder en förteckning över nybildade stater är *Correlates of War (COW)*.¹⁹ Vad databasen anger är när stater har blivit internationellt erkända och därmed medlemmar i det internationella statsystemet.²⁰ Utifrån detta är det möjligt att med underlag från andra databaser identifiera nybildade stater under perioden 1816–2008, vilka presenteras i figur 2.4.²¹ Av figuren framgår antal ny-

¹⁸ Exempelvis utropade sig Finland som självständig stat år 1917, men anses ha blivit internationellt erkänd år 1919 (Russett et al. 1968).

¹⁹ Nybildade stater i detta avsnitt avser stater vid tidpunkten för självständighet oavsett om de har bildats före eller efter 1946. I övriga avsnitt kommer nybildade stater att referera till stater som har bildats efter 1946 och tidpunkten för självständighet.

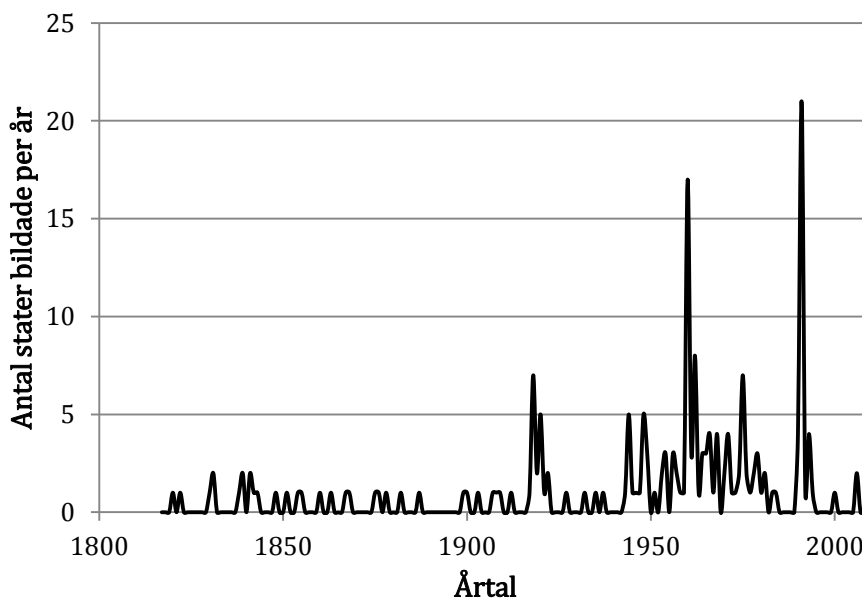
²⁰ Databasen bygger på antagandet att de stater som har blivit internationellt erkända har de funktionella egenskaper som utmärker stater. Antagandet bygger på att principen att stater enbart erkänner stater som uppvisar de funktionella egenskaperna tillämpas (Fabry 2010; Geldenhuys 2011).

²¹ Vad som framgår av figur 2.4 är antalet internationellt erkända stater som blev självständiga under respektive år. Figuren har utarbetats i två steg. I det första steget har stater som är internationellt erkända identifierats utifrån underlag från COW som anger tidpunkter för när stater blivit medlemmar i det internationella statsystemet. I det andra steget har tidpunkterna för självständighet identifierats för dessa internationellt erkända stater. Utöver uppgifter i COW har underlag använts från *Democracy & Dictatorship*, som presenteras mer utförligt i senare avsnitt. Även material från Banks et al. (2007), Derbyshire & Derbyshire (1999), Gleditsch & Ward (1999) och Griffiths & Butcher (2013) har använts i detta steg. Översiktligt identifieras därmed *vilka* stater som ingår i underlaget med det första steget, medan det andra steget anger *när* staterna anses vara

bildade stater per år under den aktuella perioden. Totalt identifierar databasen 192 nybildade stater, vilket innebär att det i genomsnitt har bildats en ny stat per år. Det finns emellertid skillnader mellan åren, som indikeras av standardavvikelsen (2,31). Det som skapar denna variation över tid är dels att det finns år då inga nya stater har bildats, dels att det finns år då betydligt fler stater bildades än genomsnittet. Exempelvis identifierar databasen att flera stater bildades år 1918 (sju stater), 1960 (18 stater), 1961 (åtta stater), 1975 (sju stater) respektive 1991 (21 stater). Samtidigt identifierar databasen 109 årtal då det inte bildades någon ny stat, vilket innebär att merparten av de nybildade staterna blev självständiga under en minoritet av periodens år.

Figur 2.4

Antal stater bildade per år 1816–2008



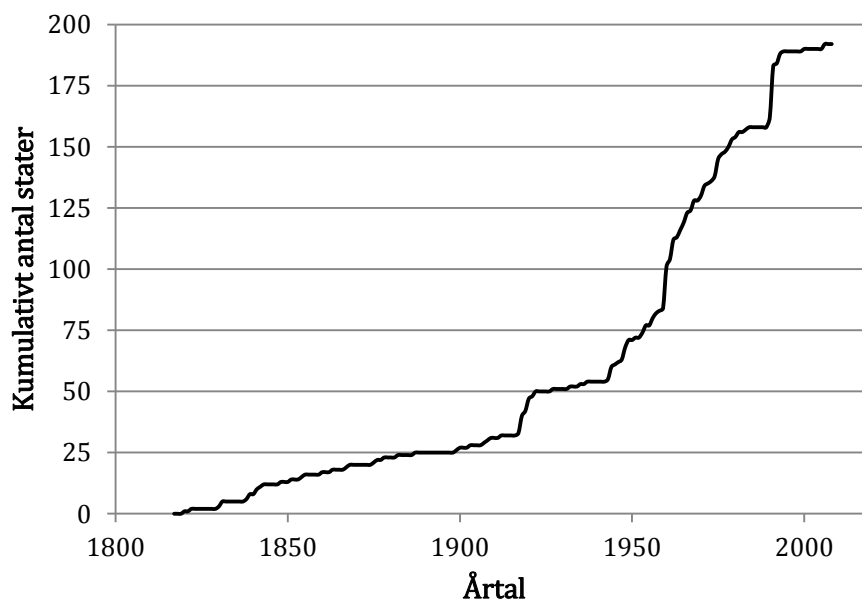
Det finns en icke-linjär trend i utvecklingen som inte framgår av figur 2.4, men som framträder om det kumulativa antalet nybildade stater studeras (figur 2.5). Fram till andra världskriget (1816–1939) har enligt databasen 54 nya stater

bildade. En skillnad mellan databaserna att uppmärksamma är att stater som har varit ockuperade mer än ett år betraktas av COW som nybildade stater när de blir befriade igen, medan de övriga inte betraktar dem som nybildade om inte ockupationen har varit mer långvarig (tio år). Uppgifterna om tidpunkt för självständighet i figuren utgår från det senare alternativet. Gleditsch & Ward (1999) och Griffiths & Butcher (2013) presenterar en mer utförlig diskussion om de olika alternativen.

bildats.²² Därefter inträffar en kraftig ökning av antalet stater. Sedan 1946 har 130 stater bildats, vilket motsvarar 2,06 nybildade stater per år. Det innebär sammantaget att 67,7 procent av de nybildade staterna som databasen identifierar har bildats sedan 1946. Att merparten av de nybildade staterna har bildats sedan 1946 motiverar avhandlingens avgränsning till att utifrån den övergripande forskningsfrågan studera internationellt erkända stater som har bildats sedan 1946.

Figur 2.5

Kumulativ utveckling av antal stater bildade 1816–2008



Utöver att merparten av de nybildade staterna har bildats sedan 1946 kan den aktuella tidsperioden motiveras med ytterligare tre argument. För det första har FN upprättat en internationell ordning sedan bildandet av organisationen som ger de nybildade staterna samma internationella kontext (Fabry 2008; Pavković 2007). För det andra har tidigare forskning om statsbildning fokuserat på andra tidsperioder. Framför allt har det historiska bildandet av europeiska nationalstater och historisk avkolonisering i Latinamerika uppmärksammats i tidigare studier (Mahoney 2010; Rokkan 1999; Tilly 1992). För det tredje är det möjligt att genomföra globala studier av perioden, eftersom det finns tillgängligt underlag

²² En förteckning över stater som enligt underlaget har bildats före 1946 återfinns i tabell A8.1 (appendix för kapitel 8).

om förhållanden som anses vara relevanta för att förklara politiska regimers utformning. Tillgången till underlag för med sig att det finns uppgifter om 128 av de 130 fallen. Det är endast Nordvietnam och Sydvietnam som systematiskt inte ingår i de kommande analyserna, vilket innebär att analysernas bortfall kommer att vara marginella.²³ Sammantaget finns det därmed flera anledningar till att studera de stater som bildats under perioden 1946–2008. Vad avhandlingen kommer att studera är merparten av de nybildade staterna sedan 1816, som, även om de är möjliga att såväl identifiera som undersöka, endast i begränsad utsträckning har studerats tidigare i forskning om statsbildningar.

2.4.2 Nybildade stater 1946–2008

I figur 2.6 presenteras när de 128 stater som ingår i avhandlingens analyser har bildats.²⁴ Det finns två perioder sedan 1946 då antalet nybildade stater har varit utmärkande högt. Den ena perioden inträffade 1960–1962. Under dessa år bildades 28 nya stater som blev internationellt erkända. Främst var det franska (15 stater) och brittiska (nio stater) kolonier som blev självständiga, men även kolonier styrda av Belgien (tre stater) och Italien (en stat) blev självständiga. Den andra perioden var 1991–1993, då sammanlagt 25 nya stater bildades. Främst bildades nya stater i samband med upplösningen av Jugoslavien (fem stater), Sovjetunionen (15 stater) och Tjeckoslovakien (två stater). Utöver dessa stater blev även Andorra, Eritrea och Mikronesien självständiga under perioden.²⁵ Med undantag för dessa två perioder har det varit en kontinuerlig tillväxt av nybildade stater sedan 1946. Som framgår av figur 2.7 bildar utvecklingen av nybildade stater en linjär trend under perioden som helhet. I genomsnitt bildades det 2,03 stater per år under perioden. Förvisso finns det perioder då fler stater har bildats och år när inga nya stater bildades, men generellt är det få avvikelser från det genomsnittliga antalet nybildade stater per år. Sedan 1995 finns emellertid en tilltagande avvikelse från den generella utvecklingen under perioden, eftersom endast tre stater har bildats under perioden 1995–2008.

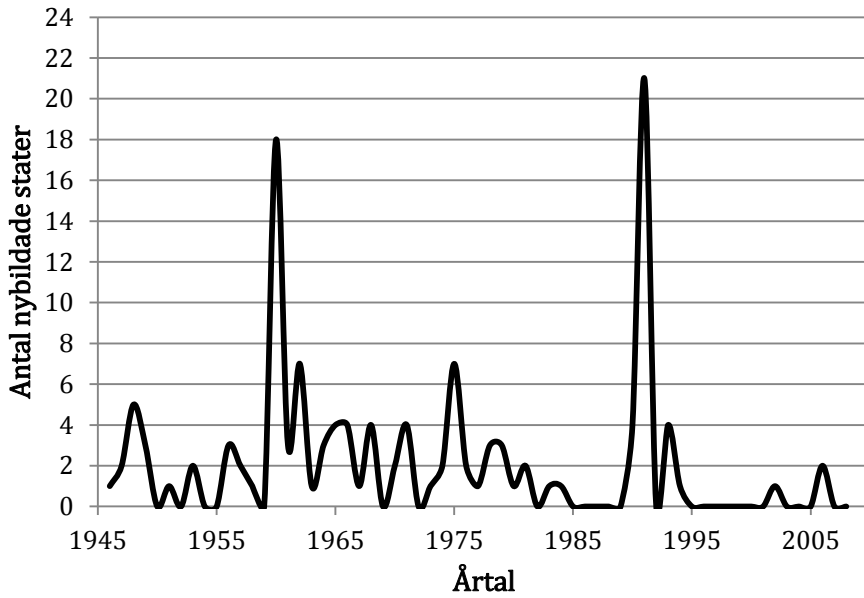
²³ Anledningen till att Nordvietnam och Sydvietnam inte ingår i analyserna är att uppgifter om relativa förhållanden i staterna inte kan fastställas eller saknas i tillförlitliga databaser.

²⁴ Underlaget kommer från databasen *Democracy & Dictatorship*, som presenteras mer utförligt i senare avsnitt. I kapitlets appendix (tabell A2.1) presenteras antalet nybildade stater per år tillsammans med vilken form av politisk regim som inrättades vid tidpunkten för självständighet.

²⁵ Nya stater kan översiktligt bildas genom fyra processer: a) befintliga stater integreras till en ny stat (integration), b) en ny stat skapas med territorium och befolkning som tidigare ingått som del i en befintlig stat (secession), c) territorium och befolkning som kontrolleras av en annan stat blir en självständig stat (avkolonisering), eller d) territorium och befolkning som inte tidigare ingått i statsbildning bildar en ny stat (Denk 2003; Jönsson et al. 2000; Pavković 2007; Poggi 1990). I avhandlingens underlag ingår 88 fall av avkolonisering (68,8 %), 37 fall relaterade till secession (28,9 %) och tre fall av integration (2,3 %).

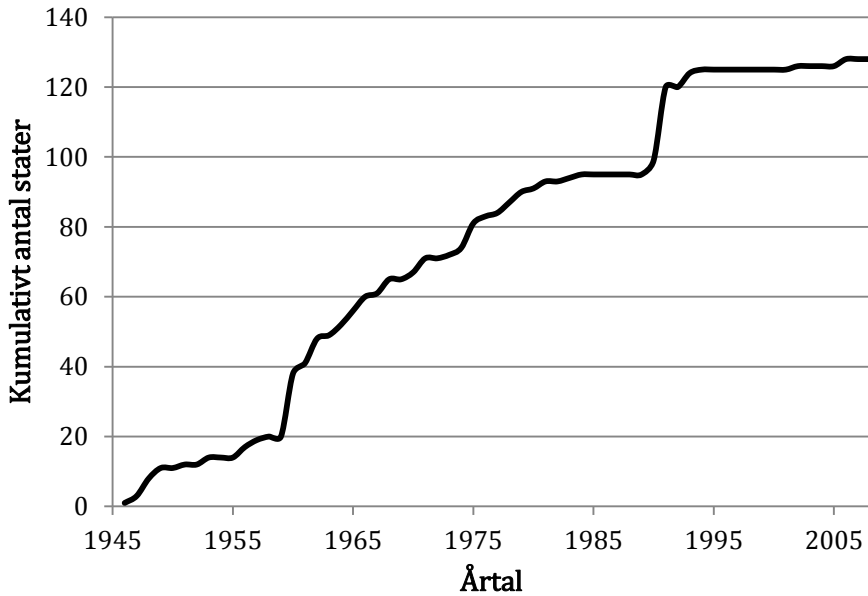
Figur 2.6

Antal nybildade stater per år 1946–2008



Figur 2.7

Kumulativ utveckling av antal nybildade stater 1946–2008



Att studera nybildade stater efter 1946 innebär inte att studiens underlag geografiskt avgränsas. Som framgår av tabell 2.4 har det bildats nya stater i alla geografiska områden sedan 1946. Av de nybildade staterna återfinns den största andelen i Afrika och Asien, medan den lägsta andelen finns i Oceanien och Amerika. Som också framgår av tabellen finns det dock skillnader i förhållande till de stater som har bildats före 1946. Bland annat är andelen av stater i Amerika och Europa högre i gruppen med stater som har bildats före 1946. Samtidigt är andelen av stater som har bildats före 1946 betydligt mindre i Afrika. Sammansättningen av nya stater är därför mer global hos stater som har bildats efter 1946 än stater som har bildats före 1946, som främst är koncentrerade till Amerika och Europa. Detta innebär att studiens temporala avgränsning (1946–2008) inte för med sig spatial avgränsning, utan att studiens analyser och resultat kommer att vara globala. *Sammantaget kommer avhandlingen därmed att studera 128 nybildade stater som har bildats under perioden 1946–2008 i olika geografiska områden och som har blivit internationellt erkända.*²⁶

Tabell 2.4

Geografisk bakgrund hos nybildade stater och stater som har bildats före 1946

<i>Geografiskt område</i>	<i>Stater bildade före 1946</i>	<i>Stater bildade efter 1946</i>	<i>Skillnad</i>
Afrika	5,7 %	37,7 %	-32,0
Amerika	31,5 %	10,0 %	+21,5
Asien	21,4 %	26,9 %	-5,4
Europa	38,6 %	16,2 %	+22,4
Oceanien	2,9 %	9,2 %	-6,3
<i>Totalt</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	

²⁶ Avhandlingen kommer inte att presentera regionspecifika analyser, eftersom den övergripande forskningsfrågan är generell vad beträffar spatial omfattning. Detta för också med sig att avhandlingen inte inkluderar regionspecifika förklaringar, vilka även är svåra att förena med avhandlingens ambition att utveckla en generell modell som förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Med regionspecifika analyser skulle också antalet fall per analys bli betydligt färre, vilket begränsar möjligheterna att analysera modeller med flera faktorer. Därtill kunde flera alternativa regionindelningar tillämpas som utgår från geografiska, temporala eller funktionella kriterier. För nybildade stater finns det varken teoretiska eller empiriska resonemang utvecklade som kunde vägleda utformningen eller valet av regionindelning. Det vore därför en omfattande uppgift att systematiskt genomföra regionspecifika analyser, och skulle förutsätta en självständig studie.

2.5 Politiska regimer som begrepp

2.5.1 Politiska regimers uppbyggnad

Vad avhandlingen strävar efter att förklara är varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Det innebär att politisk regim utgör den beroende faktorn. *Med begreppet politisk regim avses de institutioner som utifrån grundläggande värden och normer reglerar politiska interaktioner i samhällen* (Easton 1965:193). Tillsammans med politisk samfällighet och politisk aktörsstruktur utgör politisk regim en av de grundläggande strukturerna i politiska system (Easton 1965). Det som utmärker politisk regim är formella och informella restriktioner som faktiskt begränsar och ordnar de politiska interaktionerna som utgör politiska system. Politisk regim formar politiska relationer och processer, vilket ger förutsägbarhet i hur politiska frågor hanteras. Utan denna förutsägbarhet skulle relationer och processer utvecklas godtyckligt, samtidigt som deras form skulle vara i ständig förändring. Det skulle föra med sig osäkerhet kring hur politiska frågor hanteras, vilket förväntas göra det långsiktigt omöjligt för politiska system att kvarstå. Enligt Easton (1965) förutsätter politiska system därför stabila politiska regimer för sitt långsiktiga kvarstående.

Enligt Easton (1965) består politiska regimer av tre komponenter som begränsar de politiska relationerna och processerna. Den första komponenten är *regimvärden*, som är övergripande värden som de politiska relationerna och processerna strävar efter att förverkliga. Det är inte nödvändigt att alla politiska aktörer delar dessa värden, utan det är tillräckligt att dessa värden dominerar över andra värden. Demokratiska värden behöver exempelvis inte vara fullständigt accepterade av alla aktörer för att en demokratisk regim ska vara fungerande. Den andra komponenten är *regimnormer*. Dessa normer preciserar vilka politiska handlingar och processer som förväntas utföras av aktörerna, och vilka handlingar och processer som anses vara förenliga med regimvärdena. Regimnormer anger hur aktörer förväntas agera i politiska sammanhang. Om regimvärden identifierar vilka värden som handlingar och processer strävar efter att förverkliga, så preciserar regimnormerna vilka handlingar som förväntas utföras för att uppnå de önskade värdena. Den tredje komponenten i politiska regimer är *politiska rollstrukturer*. Till de roller som aktörer intar i politiska processer finns förväntningar på vilka handlingar som aktörerna ska utföra, men också förväntningar på hur rollerna förhåller sig till varandra. Regimnormer reglerar rollernas förväntningar och positioner till varandra. Genom att fördela ansvar, makt och resurser mellan rollerna skapas relationer som är stabila och grundläggande för de politiska processerna. Dessa relationer är strukturer som

formas utifrån ambitioner att tillämpa regimvärden och regimnormer. Det innebär att det som Easton benämner för politiska rollstrukturer motsvarar det som avses med *politiska institutioner*, vilka anses bestå av uppsättningar av regler för handlingar och relationer som är relaterade till skapandet av politik (politiska system). Dessa föreskriver vem som deltar i det politiska livet och hur dessa aktörer deltar i det politiska livet. De anger även begränsningar för politiska handlingar och relationer, vilka formar politiska processer och strukturer inom politiska system (Offe 1996).

Regimvärden och regimnormer kommer till uttryck i de politiska institutionernas utformning. Det har fört med sig att studier av politiska regimer har fokus på formella och informella institutioner, vilket bland annat framgår av studier om demokratisering (Coppedge 2012; Møller & Skaaning 2013). Ett grundläggande antagande i forskning om demokratisering är att de politiska institutionernas utformning varierar beroende på om den politiska regimen är demokratiserad (Dahl 1971; Linz & Stepan 1996). De politiska institutionernas utformning förväntas därmed vara en annan i demokratiska regimer än i diktatoriska regimer. Det ger anledning till att studera politiska regimer utifrån utformningen av de politiska institutionerna. För att besvara den övergripande forskningsfrågan kommer avhandlingen därför att undersöka i vilken utsträckning som politiska institutioner i nybildade stater är demokratiserade.

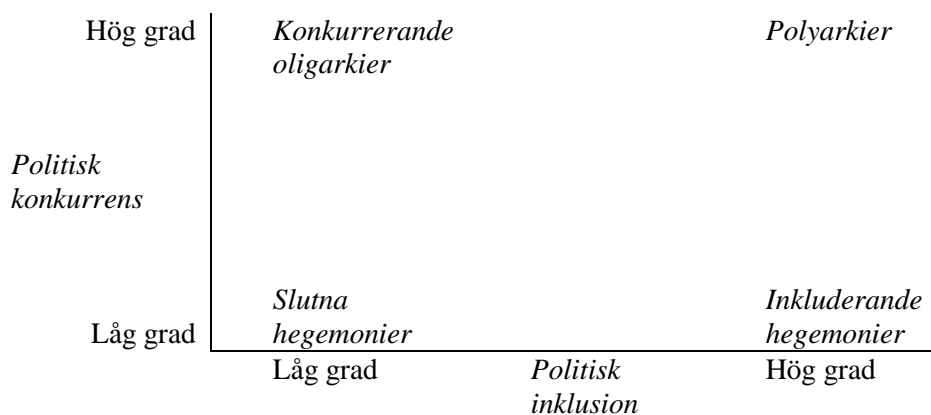
2.5.2 Politiska regimer utifrån polyarkibegreppet

En av de mest framträdande ansatserna om demokratisering har utvecklats av Dahl (1971; 1989; 1990; 1998). Ansatsen har använts i såväl teoretiska resonemang som empiriska analyser om demokratisering. Även om det finns alternativa ansatser om demokratisering är de begreppsliga resonemangen hos Dahl återkommande utgångspunkt för forskning om demokratisering (Coppedge 2012; Huntington 1991; Munck 2007; 2009; Møller & Skaaning 2013; Sørensen 2008). En anledning till detta är att ansatsens uppbyggnad är systematisk, vilket ger en sammanhållen ansats som är logiskt konsistent, samtidigt som ansatsen är möjlig att operationalisera och därmed vara utgångspunkt för empiriska analyser (Coppedge 2012; Munck 2009; Møller & Skaaning 2013). Utöver detta förutsätter ansatsen inte att statsbildningen eller dess politiska institutioner är konsoliderade. Det är ett antagande som återfinns i alternativa ansatser, som betonar stabilitet och konsolidering som utmärkande egenskaper hos politiska regimer (Diamond 1999; Linz & Stepan 1996). Vidare hävdar Dahl också att demokratisering inte enbart avser processer där befintliga institutioner förändras till demokratiska institutioner, utan att demokratisering även avser egenskaper hos politiska regimer. Demokratisering undersöks i och med detta utifrån i vilken

utsträckning som de politiska institutionerna har demokratiska egenskaper (Dahl 1971; 1989; 1998). Det ger möjligheter att utifrån ansatsen studera politiska regimer i nybildade stater, eftersom de politiska regimerna i nybildade stater inte kan genomgå förändringar utan inrättas vid tidpunkten för självständighet. Tillämpningen av ansatsen ger även möjligheter att relatera teoretiska diskussioner och empiriska resultat till stilbildande studier om demokratisering som har haft Dahl som begreppslig utgångspunkt (Bollen 1980; Coppedge & Reinicke 1991; Doorenspleet 2005; Huntington 1991; Przeworski et al. 2000; Vanhanen 2003). Utifrån dessa möjligheter kommer avhandlingen därför att utgå från den ansats om demokratisering som Dahl har utvecklat.

Dahl (1971) utgår i sina resonemang om politiska regimers institutioner från att de kan analyseras utifrån två begreppsliga dimensioner. Den första dimensionen avser *graden av politisk konkurrens*, vilket omfattar de möjligheter till politisk opposition som institutionerna erbjuder. Politiska regimer som begränsar möjligheterna till politisk opposition och förekomsten av politiska alternativ anses ha låg grad av politisk konkurrens. Vid hög grad av politisk konkurrens utmärks de politiska systemen av att det finns flera politiska alternativ som tävlar om makten och som utmanar eller motsätter sig de styrande aktörerna. Den andra dimensionen avser *graden av politisk inklusion*, och identifierar skillnader i den andel av befolkningen som har möjlighet till politisk konkurrens. Politiska regimer som erbjuder ett fåtal aktörer eller en mindre andel av befolkningen möjlighet att delta i den politiska konkurrensen anses ha låg grad av politisk inklusion. Om möjligheterna till politisk konkurrens däremot omfattar alla medborgare är graden av politisk inklusion hög.

Eftersom politisk konkurrens och politisk inklusion kan variera oberoende av varandra hävdar Dahl att det motiverar att de betraktas som två självständiga dimensioner hos politiska regimer. Dahl (1971:7) föreslår att dimensionerna kombineras för att ge en analytisk översikt över hur samhällen kan styras, vilket illustreras i figur 2.8. Utifrån deras grad av politisk konkurrens respektive politisk inklusion kan de politiska regimerna indelas utifrån sina likheter och skillnader. Med de två dimensionerna skapas en mångfald av möjliga kombinationer. Dahl identifierar emellertid fyra grundformer av politiska regimer utifrån deras egenskaper på de två dimensionerna, vilket är en förenkling av indelningens möjligheter som ger översikt över politiska regimers olika uppbyggnad.

Figur 2.8*Indelning av politiska regimer*

I den första formen – *slutna hegemonier* (closed hegemonies) – kombineras låg grad av politisk konkurrens med låg grad av politisk inklusion. Dessa regimers institutioner erbjuder begränsade möjligheter till politisk opposition. De möjligheter som ändå finns har endast en mindre andel av befolkningen tillgång till. Även den andra formen – *inkluderande hegemonier* (inclusive hegemonies) – avser låg grad av politisk konkurrens, men den kombineras med hög grad av politisk inklusion. Denna kombination innebär att de begränsade möjligheterna till politisk opposition är tillgängliga för merparten av medborgarna. I *konkurrerande oligarkier* (competitive oligarchies) kombineras i stället hög grad av politisk konkurrens med låg grad av politisk inklusion. Det ger endast en mindre andel av medborgarna tillgång till de omfattande möjligheterna till politisk opposition. Det som utmärker den fjärde kombinationen är hög grad av politisk konkurrens tillsammans med hög grad av politisk inklusion. De politiska institutionerna erbjuder alla medborgare möjligheter att utöva politisk opposition. Denna kombination benämner Dahl för *polyarki* (Dahl 1971).

Enligt Dahl (1989; 1998) är polyarki en form av politisk regim som strävar efter att förverkliga demokratiska värden och normer. Genom att precisera de institutioner som utgör demokratiska regimer (polyarki) kan polyarki emellertid urskiljas från de demokratiska ideal som avses att tillämpas. I ett första steg hävdar Dahl att de ideal som utmärker demokratiska processer är följande:

1. *Effektivt deltagande*: Under hela processen fram till dess ett bindande beslut är fattat, bör medborgarna ha adekvata och lika möjligheter att uttrycka vilket slutligt beslut de föredrar. De måste ha adekvata och lika möjligheter att föra upp frågor på dagordningen och att förespråka det ena avgörande framför det andra.

2. *Lika rösträtt vid det slutliga avgörandet:* Under beslutsfattandet måste varje medborgare tillförsäkras lika möjligheter att uttrycka ett val som väger lika tungt som varje annan medborgares val. Vid det slutliga avgörandet, utgör dessa val – och de enbart – grunden för beslut.
3. *Upplyst förståelse:* Varje medborgare bör ha adekvata och lika möjligheter att upptäcka och begrunda det val som tjänar bäst hans eller hennes intressen (inom den tidsram som tvånget att fatta beslut i frågan medger).
4. *Kontroll över dagordningen:* Medborgarna måste ha exklusiv möjlighet att bestämma hur ärenden ska föras upp på den demokratiska beslutsprocessens dagordning.
5. *Allomfattande medborgarskap:* Demos måste omfatta alla vuxna medlemmar av sammanslutningen med undantag för utomstående på tillfälligt besök och individer som bevisligen är mentalt funktionshindrade.

För att undersöka om politiska processer är demokratiska är det i förhållande till de fem kriterierna som processerna ska utvärderas. En process som fullständigt uppfyller de här kriterierna vore en perfekt demokratisk process, vilket enligt Dahl är en orealistisk förväntan på politiska beslutsprocesser. Det gäller även polyarki, som betraktas vara en ofullständig institutionell tillämpning av demokratiska idealkriterier för politiska beslutsprocesser i moderna samhällen.²⁷ För att kunna undersöka huruvida politiska system strävar efter att tillämpa de demokratiska kriterierna preciserar Dahl polyarki därför ytterligare genom att identifiera sju institutioner som tillämpar demokratiska kriterier i moderna samhällen (Dahl 1989; 1998):

1. *Valda befattningshavare:* Kontroll över politiska beslut utövas enligt konstitutionen av företrädare som är valda av medborgarna, vilket innebär att styrelsen är representativ.
2. *Fria och opartiska val:* Valda företrädare är utsedda genom regelbundna och fria val där tvång är relativt ovanligt.
3. *Allmän rösträtt:* Vid val av företrädare har praktiskt taget alla vuxna medborgare rösträtt.
4. *Rätt att kandidera i val:* Praktiskt taget alla vuxna medborgare har rätt att kandidera till de offentliga befattningar som tillsätts genom val.
5. *Yttrandefrihet:* Medborgarna har rätt att uttrycka sig om politiska frågor

²⁷ Dahl betraktar polyarki på empirisk nivå som utfallet av historiska försök att demokratisera politiska institutioner i moderna samhällen. Under 1800-talet utvecklades demokratiska system i moderna territoriella stater. Dessa stater omfattade större befolkning och territorium än de stadsstater som under 400-talet f.Kr. utvecklade demokratiska former. Förändringen från stadsstater till moderna territoriella stater förde med sig betydande förändring av staters storlek, vilket enligt Dahl (1989; 1998) hade viktiga konsekvenser som urskiljer den moderna representativa demokratin i förhållande till den tidiga demokratin.

utan risk för repressalier.

6. *Alternativa informationskällor*: Medborgarna har rätt att söka information från alternativa och oberoende källor, som är skyddade i lag och utanför politisk kontroll.
7. *Organisationsfrihet*: Medborgarna har rätt att bilda relativt självständiga sammanslutningar eller organisationer för att utöva sina rättigheter.

Även om de sju institutionerna inte är tillräckliga för att förverkliga de fem kriterierna för demokratiska processer är de nödvändiga för demokratiska processer i moderna samhällen. Förhållandet mellan de sju institutionerna i polyarkiska system och de fem kriterierna för demokratiska processer framgår av tabell 2.5 (Dahl 1998:247). I vilken utsträckning som de sju institutionerna förekommer kan användas för att klassificera stater som polyarkier eller som kriterier för att avgöra om stater är eller har varit polyarkier. Det som är avgörande för förekomst av demokratiska institutioner är inte enbart formella rättigheter, utan huruvida institutionerna faktiskt existerar och formar de politiska processerna. Denna möjlighet att bedöma huruvida politiska system är demokratiska system (polyarkier) har använts i empiriska studier av politiska regimer (Bollen 1980; Coppedge & Reinicke 1990; Doorenspleet 2005; Vanhanen 2003). Det är en möjlighet som också denna avhandling kommer att använda.

Genom att använda möjligheten att klassificera politiska regimer utifrån begreppet *polyarki* studeras politiska regimer utifrån deras institutionella uppbyggnad. Mer preciserat studeras förekomsten av de institutioner som kännetecknar polyarki. *Politiska regimer betraktas och jämförs i och med detta utifrån i vilken utsträckning som de politiska institutionerna är demokratiserade. Det innebär fokus dels på möjlighet till deltagande i politiska processer (politisk inklusion), dels på aktörernas möjlighet till opposition (politisk konkurrens).* Utmaningen för studier som använder polyarki som begreppslik utgångspunkt är att utveckla mått eller index som indikerar förekomsten av de politiska institutioner som de två dimensionerna avser. Utmaningen gäller även för denna studie. I nästa avsnitt presenteras därför hur polyarki operationaliseras i avhandlingen.

Tabell 2.5

Polyarki och den demokratiska processen

<i>Institutioner som är nödvändiga...</i>	<i>... för att följande villkor ska vara uppfyllda</i>
Valda befattningshavare Fria och opartiska val	Lika rösträtt vid det slutliga avgörandet
Valda befattningshavare Allmän rösträtt Rätt att kandidera i val Yttrandefrihet Alternativa informationskällor Organisationsfrihet	Effektivt deltagande
Yttrandefrihet Alternativa informationskällor Organisationsfrihet	Upplyst förståelse
Valda befattningshavare Fria och opartiska val Allmän rösträtt Rätt att kandidera i val Yttrandefrihet Alternativa informationskällor Organisationsfrihet	Kontroll över dagordningen
Allmän rösträtt Rätt att kandidera i val Yttrandefrihet Alternativa informationskällor Organisationsfrihet	Allomfattande medborgarskap

2.6 Att mäta politiska regimer

2.6.1 Val av index

Det finns flera index utvecklade för att komparativt mäta demokrati. Dessa index har olika uppbyggnad bland annat vad gäller konceptualisering, operationalisering, aggregering och empirisk generalitet (Coppedge & Gerring et al. 2011; Hadenius & Teorell 2005a; Munck 2009; Munck & Verkuilen 2002). I tabell 2.6 presenteras tolv index som har varit framträdande inom komparativ forskning av politiska regimer och om demokratisering (Boix et al. 2012; Coppedge 2012; Munck 2009). Det som framgår av tabellen är indexens uppbyggnad i förhållande till fyra kriterier som förutsätts för att möjliggöra studier av formen av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet i alla stater som har bildats under perioden 1946–2008, och som har varit vägledande i valet av index för avhandlingens analyser.

Tabell 2.6

Komparativa index om politiska regimer

<i>Index</i>	<i>Polyarki som grund</i>	<i>Initiala regimer</i>	<i>Antal stater</i>	<i>Antal år</i>
Arat		X	152	1948–1982
Boix, Miller & Rosato	X	X	209	1800–2007
Bollen	X	X	113	1960
			123	1965
			153	1980
Coppedge & Reinicke Polyarchy	X	X	164	1985
			193	2000
Democracy & Dictatorship	X	X	Alla stater	1946–2008
Doorenspleet	X		112	1800–2001
Freedom House		X	Alla stater	1972–2013
Freedom House/Polity IV		X	176	1972–2011
Gasiorowski/Reich	X	X	147	1747–1998
Hadenius		X	132	1988
Polity IV		X	161	1800–2012
Vanhanen	X	X	196	1810–2012

För att möjliggöra studien förutsätts för det första att indexen är uppbyggda med *polyarkibegreppet som grund*. Även om begreppet har varit centralt inom forskning om politiska regimer och demokratisering finns det flera framträdande index som har annan begreppslig grund. Det gäller exempelvis Freedom House och Polity. Freedom House avser att mäta frihetsgrader hos politiska regimer utifrån ett liberalt perspektiv (Gastil 1990), vilket för med sig att indexet

inkluderar dimensioner och egenskaper som inte är relevanta för att mäta polyarki (Denk 2013). Förhållandet är det omvända när det gäller Polity IV (Marshall & Jagers 2009); indexet undersöker ett alltför avgränsat antal dimensioner för att kunna indikera polyarki som helhet (Munck 2009). Dessa index kan därför inte bli aktuella att använda i avhandlingen eftersom det skulle föra med sig bristande begreppsvaliditet, vilket även gäller det sammanslagna indexet Freedom House/Polity, och de index som utvecklats av Hadenius (1992) och Arat (1991).²⁸ För det andra förutsätter avhandlingens övergripande forskningsfråga att indexen ger möjligheter att mäta de politiska regimerna vid tidpunkten för självständighet (*initiala regimer*). Ett index som inte uppfyller detta kriterium är utvecklat av Doorenspleet (2005), som med goda argument för sin studie om regimförändringar utesluter nybildade stater från underlaget. De flesta indexen ger dock möjligheter att mäta de politiska regimerna vid tidpunkten för självständighet, även om användningen av indexen skulle förutsätta kompletterande uppgifter om vilka år som staterna blev självständiga. För det tredje förutsätter avhandlingens övergripande forskningsfråga att indexen har *spatial generalitet* som innebär att alla nybildade stater inkluderas. Även om alla de index som presenteras i tabellen är utvecklade för komparativa analyser finns det betydande skillnader i antalet stater som inkluderas i underlaget. Flera av indexen (Arat 1991; Bollen 1980; Coppedge & Reinicke 1991; Doorenspleet 2005; Freedom House/Polity IV, Gasirowski 1996/Reich 2002; Hadenius 1992; Polity IV) är alltför begränsade när det gäller deras *spatiala generalitet* för att kunna användas i avhandlingens analyser. Exempelvis inkluderar Polity IV endast stater med en befolkning över 500 000 invånare, vilket för med sig att 39 procent av de nybildade staterna utesluts. För det fjärde förutsätter avhandlingens ambition också att indexens underlag omfattar åren 1946–2008. Detta kriterium för *temporal generalitet* innebär att de index som enbart tillhandahåller uppgifter för enskilda år (Bollen 1980; Coppedge & Reinicke 1991; Hadenius 1992) eller andra avgränsade perioder (Arat 1991; Freedom House; Freedom House/Polity; Gasirowski 1996/Reich 2002) inte är relevanta för avhandlingen.²⁹ Tillsammans med de andra kriterierna *förutsätts indexen därmed kunna indikera politiska regimer vid tidpunkten för självständighet (initiala regimer) utifrån polyarkibegreppet för alla nybildade stater under perioden 1946–2008.*

²⁸ Freedom House/Polity är ett index som förenklat uttrycker det genomsnittliga värdet för respektive land hos Freedom House och Polity (Hadenius & Teorell 2005a).

²⁹ Indexens empiriska generalitet innebär att om Freedom House eller Polity IV skulle användas som underlag för denna studie skulle det innebära betydande bortfall vad gäller nybildade stater: 56,2 procent för Freedom House (stater som har bildats före 1972) respektive 38,5 procent för Polity IV (nybildade stater med mindre än 500 000 invånare). I det sammanslagna indexet Freedom House/Polity inkluderas 26,9 procent av de nybildade staterna.

I tabell 2.7 presenteras en sammanställning av hur indexen förhåller sig till de uppsatta kriterierna för urval. Som framgår av sammanställningen är det tre index som uppfyller samtliga fyra kriterier: Boix et al. (2012), Democracy & Dictatorship (Alvarez et al. 1996; Cheibub et al. 2010) och Vanhanen (2000). Det finns dock skillnader mellan indexen i hur de indikerar polyarki, vilket påverkar deras begreppsvaliditet och därmed urvalet av index för avhandlingens analyser. När det gäller Vanhanen har operationaliseringen av polyarki kritiserats. Hos Vanhanen (2000) bygger operationaliseringen på att politisk inklusion indikeras av valdeltagande, medan det största partiets andel röster ger (negativ) indikation på politisk konkurrens. Med denna operationalisering anses indexet endast indikera begränsade aspekter av polyarki (Hadenius & Teorell 2005a; Munck 2009; Munck & Verkuilen 2002), vilket inte är tillräckligt för studier som har ambitionen att analysera polyarki som helhet. Begreppsvaliditeten hos Vanhanen bedöms därför vara alltför begränsad för avhandlingen.

Tabell 2.7

Komparativa index om politiska regimer och uppsatta kriterier för urval

<i>Index</i>	<i>Polyarki som grund</i>	<i>Initiala regimer</i>	<i>Antal stater</i>	<i>Antal år</i>
Boix, Miller & Rosato	+	+	+	+
Democracy & Dictatorship	+	+	+	+
Vanhanen	+	+	+	+
Coppedge & Reinicke	+	+	-	-
Polyarchy				
Bollen	+	+	-	-
Gasiorowski/Reich	+	+	-	-
Doorenspleet	+	-	-	+
Arat	-	+	-	-
Freedom House	-	+	+	-
Polity IV	-	+	-	+
Freedom House/Polity IV	-	+	-	-
Hadenius	-	+	-	-
	+ = indexet uppfyller kriteriet - = indexet uppfyller inte kriteriet			

Boix et al. (2012) är också systematiskt uppbyggt utifrån de två dimensioner som Dahl (1971) använder för att identifiera polyarki. Som indikator för politisk konkurrens undersöks om a) det exekutiva uppdraget är direkt eller indirekt valt i allmänna val och är ansvarigt antingen direkt inför väljarna eller inför parlamentet, och b) om parlamentet och det exekutiva uppdraget – om det tillsätts

genom val – är valda i fria och allmänna val. Till detta undersöks även om minst en majoritet av de vuxna männen har rösträtt för att få indikation på politisk inklusion.³⁰ Utöver att denna operationalisering av politisk inklusion är problematisk i förhållande till diskussioner hos Dahl (1971; 1989; 1998) är det i jämförelse med *Democracy & Dictatorship* (Alvarez et al. 1996; Cheibub et al. 2010) relativt få aspekter som inkluderas i Boix et al. (2012). I *Democracy & Dictatorship* ingår nio aspekter, som diskuteras mer utförligt i senare avsnitt. Dessa aspekter är dock avgränsade till att enbart gälla politisk konkurrens. Det innebär att indexet inte inkluderar indikatorer på politisk inklusion. Detta motiveras med att politiska regimer sedan 1946 inte varierar vad gäller medborgarnas rösträtt, utan även i diktatoriska samhällen har medborgarna rätt att delta i val. Det som åtskiljer de politiska regimerna i moderna stater är därför graden av politisk konkurrens. Utifrån att detta påstående även bekräftas av Boix et al. (2012) samtidigt som *Democracy & Dictatorship* bygger på betydligt fler aspekter än Boix et al., vilket förväntas ge högre begreppsvaliditet, kommer underlaget från *Democracy & Dictatorship* att användas i avhandlingen.³¹ I de följande avsnitten kommer därför uppbyggnaden av *Democracy & Dictatorship* att presenteras tillsammans med diskussioner om indexets möjligheter och begränsningar för komparativa studier av politiska regimer.³²

2.6.2 Uppbyggnad av *Democracy & Dictatorship*

Utgående från Dahl (1971) betraktar *Democracy & Dictatorship* (DD) politisk konkurrens som en grundläggande egenskap hos demokratiska system. Enligt Alvarez et al. (1996:4) är demokrati ”a regime in which some governmental offices are filled as a consequence of contested elections”. Denna definition av demokrati har två dimensioner. Den ena dimensionen handlar om *politiska uppdrag*. Utmärkande för demokratiska regimer är att den viktigaste regerings- eller statschefen och uppdragen i de lagstiftande institutionerna tillsätts direkt eller indirekt genom val, och att uppdragens innehavare endast är ansvarig inför

³⁰ Enligt Dahl (1971; 1989; 1998) innebär politisk inklusion i demokratiska system att vuxna medborgare har politiska rättigheter, som bland annat innefattar rösträtt. Härigenom är det därmed inte tillräckligt att en majoritet av de vuxna männen har rösträtt för att kriterier för politisk inklusion ska uppfyllas.

³¹ En invändning som dock kvarstår är att politisk inklusion hos Dahl (1971; 1989; 1998) avser fler aspekter av politiskt deltagande än rösträtt (rätten till valdeltagande), något som diskuteras mer utförligt i senare avsnitt.

³² Den praktiska betydelsen av att *Democracy & Dictatorship* väljs i stället för Boix et al. (2012) är begränsad. Indexen ger liknande klassificering av de initiala regimerna. Det är endast i åtta fall, vilket motsvarar 6,2 procent av alla nybildade stater, som indexen ger olika klassificering av de politiska regimerna vid tidpunkten för självständighet. De aktuella fallen är Armenien, Antigua, Botswana, Fiji, Kroatien, Lettland, Litauen och Vitryssland.

väljarna och inte inför icke-valda aktörer (Alvarez et al. 1996). Den andra dimensionen avser *politisk konkurrens*, som handlar om huruvida olika politiska aktörer har möjligheter att tävla om tillträde till politiska uppdrag och kan förvänta sig tillträde till dem om de vinner val. Utmärkande för demokratiska regimer är att det finns en opposition som har möjlighet att inta politiska uppdrag genom att vinna val. Det innebär att hög grad av politisk konkurrens har tre karakteristiska egenskaper: a) att utfallet av val inte är känt i förväg (ex ante uncertainty), b) att valets vinnare även tillträder de politiska uppdragen (ex post irreversibility), och c) att val med de två föregående egenskaperna genomförs regelbundet och vid kända tidpunkter (Alvarez et al. 1996). Dessa tre egenskaper preciseras ytterligare till en uppsättning som består av fyra kriterier som måste vara uppfyllda för att en politisk regim ska betraktas som demokratisk:

1. Den viktigaste regerings- eller statschefen är direkt eller indirekt vald genom allmänna val.
2. Den lagstiftande församlingen är vald genom allmänna val.
3. Mer än ett parti konkurrerar i de allmänna valen.
4. Regerings- eller statschef ersätts genom val som organiseras på samma sätt som de val som har tillsatt dem.

Förekomsten av de fyra kriterierna undersöks utgående från nio variabler som används för att klassificera politiska regimer som demokratiska eller diktatoriska regimer:

1. Formen för hur den viktigaste regerings- eller statschefen tillsätts
2. Formen för hur den lagstiftande församlingen tillsätts
3. Öppenhet hos den lagstiftande församlingen
4. Den legala statusen för politiska partier
5. Förekomst av politiska partier
6. Förekomst av politiska partier som är oberoende av den styrande eliten
7. Förekomst av politiska partier i den lagstiftande församlingen
8. Förekomst av parlament som är fungerande under hela sin mandatperiod
9. Förekomst av rotation av de styrande

De kategorier som de nio variablerna kan anta presenteras i tabell 2.8, som också översiktligt presenterar hur kriterierna, variablerna och kategorierna är relaterade till varandra. Genom att kombinera kategorier till varandra utvecklas indexets operativa definition av demokrati. För att betraktas som en demokratisk regim förutsätts följande: a) den viktigaste regerings- och statschefen tillsätts genom direkta eller indirekta val, b) den lagstiftande församlingen tillsätts genom val, c) den lagstiftande församlingen tillsätts genom allmänna val, d) flera partier är tillåtna, e) det förekommer flera partier som f) är oberoende från den styrande eliten, g) flera partier är representerade i parlamentet, som h) har varit fungerande under hela sin mandatperiod, samtidigt som det i) förekommer rotation av den

styrande eliten. Det som är utmärkande för indexet är att samtliga dessa egenskaper förutsätts för att den politiska regimen ska betraktas som demokratisk.³³

Tabell 2.8

Uppbyggnad av Democracy & Dictatorship

<i>Kriterier för demokratiska regimer</i>	<i>Variabler för klassificering</i>	<i>Kategorier</i>
1. Den viktigaste regerings- eller statschefen är direkt eller indirekt vald genom allmänna val	1. Formen för hur den viktigaste regerings- eller statschefen tillsätts (excelec)	1 = Direkt val 2 = Indirekt val 3 = Inte valda
	2. Formen för hur den lagstiftande församlingen tillsätts (legselec)	0 = Ingen lagstiftande församling 1 = Ej vald lagstiftande församling 2 = Vald lagstiftande församling
2. Den lagstiftande församlingen är vald genom allmänna val	3. Öppenhet hos den lagstiftande församlingen (closed)	0 = Lagstiftande församling är stängd 1 = Lagstiftande församling är utnämnd 2 = Lagstiftande församling är vald
3. Mer än ett parti konkurrerar i de allmänna valen	4. Den legala statusen för politiska partier (dejure)	0 = Alla partier är förbjudna 1 = Endast ett parti är tillåtet 2 = Flera partier är tillåtna
	5. Förekomst av politiska partier (defacto)	0 = Inga partier 1 = Ett parti 2 = Flera partier
	6. Förekomst av politiska partier som är oberoende av den styrande eliten (defacto2)	0 = Inga partier 1 = Partier enbart beroende till styrande elit 2 = Flera partier
	7. Förekomst av politiska partier i den lagstiftande församlingen (lparty)	0 = Inget parlament eller partiobundna ledamöter 1 = Enbart ledamöter från styrande parti 2 = Flera partier
4. Regerings- eller statschef ersätts genom val som organiseras på samma sätt som de val som har tillsatt dem	8. Förekomst av parlament som är fungerande under hela sin mandatperiod (incumb)	0 = Övriga 1 = Demokratisk regim vars lagstiftande församling under sin mandatperiod har blivit upplöst eller stängd
	9. Förekomst av rotation av styrande (type2)	0 = Övriga 1 = Frånvaro av rotation av de styrande
Demokratisk egenskap i respektive aspekt är markerad med fet stil.		

³³ I förhållande till de variabelvärden som presenteras i tabell 2.8 innebär detta att indexet preciserar den operativa definitionen av demokrati (= 1) till följande: excelec ≤ 2 (och) legselec = 2 (och) closed = 2 (och) dejure = 2 (och) defacto = 2 (och) defacto2 = 2 (och) lparty = 2 (och) type2 = 0 (och) incumb = 0.

2.6.3 Democracy & Dictatorship som indikation på polyarki

Den operativa definitionen av demokratisk regim indikerar förekomsten av demokratisk representation, där politiska uppdrag tillsätts i allmänna val i vilka politiska partier konkurrerar om väljarnas stöd. Det motsvarar den klassiska modellen av representativ demokrati som Dahl avser med polyarkibegreppet. Hos Dahl uttrycks det som om de politiska institutionerna är ansvariga inför medborgarna och att det finns möjligheter att i konkurrens med andra alternativ formulera och framföra politiska alternativ (Dahl 1971). Detta indikerar DD genom att undersöka förekomsten av konkurrens mellan politiska partier i allmänna val till politiska uppdrag. Om den operativa definitionen av demokratisk regim hos DD relateras till de politiska institutioner som preciserar polyarkibegreppet framgår det att den operativa definitionen i varierande utsträckning ger indikation på existensen av de politiska institutioner som begreppet om polyarki avser:

1. *Valda befattningshavare*: Indexet ger information om ledamöter i parlament och regerings- eller statschef är valda. Härigenom indikeras huruvida politiska uppdrag i centrala institutioner i politiska system tillsätts genom val. Däremot ges ingen indikation på om politiska uppdrag inom andra institutioner även tillsätts genom val, exempelvis politiska uppdrag på lokala och regionala nivåer.
2. *Fria och opartiska val*: Förekomsten av politisk konkurrens i val indikeras av indexet. Likaså möjligheter att konkurrera om politiska uppdrag indikeras. Huruvida konkurrensen är symmetrisk ges ingen information om, vilket begränsar informationen från indexet.
3. *Allmän rösträtt*: Utöver politisk konkurrens i val indikerar indexet även om valen är allmänna, vilket innebär att det finns omfattande rösträtt. Vilken omfattning av rösträtt som förutsätts för att valet ska betraktas som allmänt preciseras emellertid inte i indexets uppbyggnad.
4. *Rätt att kandidera till val*: Möjligheten för politiska partier att nominera kandidater till val som har möjligheter att bli valda om de får tillräckligt många röster är en aspekt av politisk konkurrens som indexet indikerar. Däremot indikerar indexet inte om denna rätt gäller alla politiska partier eller om det finns politiska partier som saknar rätt att kandidera till val.
5. *Yttrandefrihet*: Som en del i politisk konkurrens ingår det enligt indexet att politiska partier har möjligheter att formulera och framföra politiska alternativ, vilket ger indikation på yttrandefrihet. Indikationen avgränsas dock till att enbart gälla politiska partier. Huruvida det förekommer generell yttrandefrihet för medborgarna eller andra sammanslutningar indikeras inte av indexet.

6. *Alternativa informationskällor*: I de politiska partiernas möjligheter att konkurrera om väljarnas stöd ingår att de har möjligheter att formulera och framföra sina politiska alternativ, vilket ger alternativa informationskällor. Denna aspekt indikeras av indexet. Däremot ger inte indexet indikation på huruvida det existerar andra former av alternativa informationskällor. Exempelvis ges ingen indikation på media som alternativ informationskälla.
7. *Organisationsfrihet*: Möjligheten att bilda politiska partier som kan delta i konkurrensen om politiska uppdrag indikeras av indexet. Politiska partier är centrala aktörer i representativ demokrati. Möjligheten att bilda andra typer av sammanslutningar än politiska partier, såsom intresseorganisationer eller nätverk, indikeras däremot inte av indexet.

När den operativa definitionen av demokratisk regim hos DD jämförs med de politiska institutioner som avses med polyarki framgår det att ingen del i den operativa definitionen saknar relevans för att indikera polyarki, vilket innebär att den operativa definitionen har hög relevans. I den översiktliga sammanställningen som presenteras i tabell 2.9 framgår det även att den operativa definitionen indikerar aspekter av de politiska institutioner som Dahl hävdar är nödvändiga för demokratiska system. I förhållande till polyarkibegreppet finns det emellertid två grundläggande begränsningar med den operativa definitionen. För det första indikeras politisk inklusion i begränsad utsträckning. Som nämns tidigare kan antagandet om att allmän rösträtt efter år 1946 förekommer generellt oavsett regimform betraktas som rimligt, men politisk inklusion avser även andra aspekter än rätten att delta i val, exempelvis medborgarnas möjligheter att kandidera för politiska uppdrag och framföra åsikter (yttrandefrihet). I stället för medborgarnas lika möjligheter till politisk deltagande indikerar den operativa definitionen partiernas möjligheter till politisk konkurrens. Denna bristande indikation på politisk inklusion återfinns även i andra demokratiindex som antingen saknar indikatorer på politisk inklusion eller endast uppmärksammar medborgarnas rösträtt (Boix et al. 2012). Detta för med sig att tillämpningen av alternativa index inte skulle förstärka indikationen av politisk inklusion. För det andra indikeras förhållanden utanför de formella institutionerna i begränsad utsträckning. Den operativa definitionen avser förvisso faktiska förhållanden inom de formella institutionerna, och inte institutionernas konstitutionella utformning, men polyarkibegreppet refererar till egenskaper även utanför de formella institutionerna. Begränsningen vad gäller indikation av informella förhållanden är dock inte lika omfattande som hos indexen utvecklade av Vanhanen (2000) och Boix et al. (2012), vilka uteslutande indikerar förhållanden till val. Även om de andra indexen också har begränsningar, samtidigt som informella processer och strukturer antas vara i formativa processer när stater blir självständiga (Rost &

Booth 2008), är det likväl av betydelse att vara medveten om denna begränsning när den operativa definitionen används. Dessa begränsningar förhindrar dock inte indexet från att ge indikation på de institutioner som avses med polyarki-begreppet, vilket också framgår av sammanställningen i tabell 2.9. *Sammantaget framstår DD därmed som ett index som ger tillräcklig indikation på polyarki för att kunna användas för att studera politiska regimer i nybildade stater.* För att synliggöra skillnaden mellan DD och polyarki kommer avhandlingen i de empiriska analyserna emellertid att använda *demokratisk regim* för att referera till de demokratiska egenskaper hos politiska regimer som DD indikerar.

Tabell 2.9

Den operativa definitionen som indikation på polyarki

	<i>Operativ definition av demokratisk regim</i>	
<i>Institutioner hos polyarki</i>	Möjligheter	Begränsningar
Valda befattningshavare	Indikerar val till parlament och val av regerings- eller statschef.	Indikerar inte val till politiska institutioner på regionala eller lokala samhällsnivåer.
Fria och opartiska val	Indikerar förekomst av politisk konkurrens i val.	Begränsad indikation om grad av symmetri i politisk konkurrens.
Allmän rösträtt	Indikerar om valen är allmänna.	Graden av omfattning i rösträtt för att betraktas som allmänna val preciseras inte.
Rätt att kandidera i val	Indikerar politiska partiers möjligheter att nominera kandidater till politiska uppdrag.	Indikerar inte om rätten att kandidera i val gäller alla politiska partier eller medborgare.
Yttrandefrihet	Indikerar politiska partiers möjligheter att formulera och framföra politiska alternativ.	Indikerar inte om andra aktörer, såsom medborgare, media och föreningar, har möjligheter till yttrandefrihet.
Alternativa informationskällor	Indikerar politiska partiers möjligheter att framföra alternativ.	Indikerar inte om det finns andra alternativa informationskällor, såsom media eller föreningar, än politiska partier.
Organisationsfrihet	Indikerar om det finns möjligheter att bilda politiska partier.	Indikerar inte möjligheter att bilda andra sammanslutningar än politiska partier.

2.6.4 Indelning av politiska regimer med Democracy & Dictatorship

Med den operativa definitionen av demokrati indelas de undersökta fallen i dels demokratiska regimer, dels diktatoriska regimer. Det innebär att indexet erbjuder en dikotom indelning av politiska regimer, vilket utvecklades i den ursprungliga versionen av indexet (Alvarez et al. 1996). I en senare version utvecklades även en indelning av de demokratiska regimerna. Dessa regimer indelades utifrån relationen mellan den verkställande institutionen (regering) och den lagstiftande institutionen (parlament). Denna indelning har senare utvecklats ytterligare i senare versioner (Cheibub et al. 2010). Indexet erbjuder därför numera en indelning av demokratiska regimer utifrån huruvida a) regeringen är ansvarig inför parlamentet och b) om statschefen är vald i allmänna val. Om regeringen inte är ansvarig inför parlamentet anses det vara *presidentiell demokrati*. Om däremot regeringen är ansvarig inför parlamentet och statschefen inte är direkt vald i allmänna val betraktas det vara *parlamentarisk demokrati*. Till dessa typer av demokratiska regimer kommer även *semipresidentiell demokrati*, som utmärks av att regeringen är ansvarig inför parlamentet och att statschefen är vald i allmänna val.

I senare versioner har även en indelning av de diktatoriska regimerna utvecklats. Utifrån fyra steg indelas de diktatoriska regimerna i tre typer. I det första steget identifieras vem som är den faktiska regeringschefen. Därefter undersöks i det andra steget om regeringschefen har titeln monark och att det existerar en ärftlig secessionsordning. När regeringschefen har titeln monark och det existerar en ärftlig secessionsordning anses det vara *monarkisk diktatur*. Det tredje steget handlar om huruvida regeringschefen i de fall som inte har monarkisk regim är eller har varit aktiv inom försvarsmakten. Om regeringschefen har koppling till försvarsmakten betraktas det vara *militär diktatur*. Det avslutande steget identifierar de diktaturer som varken har monarkisk diktatur eller militär diktatur som *civil diktatur*. Dessa tre typer av diktatoriska regimer bildar tillsammans med de tre typerna av demokratiska regimer en utvecklad indelning av politiska regimer, vilket sammanfattas i tabell 2.10. Som framgår av tabellen ger den reviderade versionen av DD möjligheter att studera politiska regimer dels utifrån uppdelningen demokratiska och diktatoriska regimer, dels utifrån de sex undergrupperna av regimer.

Tabell 2.10*Indelning av politiska regimer enligt Democracy & Dictatorship*

<i>Demokratiska regimer</i>	<i>Diktatoriska regimer</i>
1. Presidentiell demokrati	1. Monarkisk diktatur
2. Semipresidentiell demokrati	2. Militär diktatur
3. Parlamentarisk demokrati	3. Civil diktatur

Ett avgörande val för avhandlingen är att fastställa huruvida analysernas beroende faktor ska bygga på a) den tvådelade indelningen, b) dess nio aspekter (tabell 2.8) eller c) den sexdelade indelningen (tabell 2.10). Den beroende faktorn i de empiriska analyserna kommer att utgöras av den tvådelade indelningen. Det finns två anledningar till detta val. För det första finns det begreppsliga skäl till att föredra den tvådelade indelningen framför alternativen. Polyarkibegreppet avser egenskaper hos politiska regimer som helhet och inte hos deras institutionella delar eller underliggande dimensioner, vilket de nio aspekterna och den sexdelade indelningen indikerar. Begreppsvaliditeten bedöms därför bli starkare med den tvådelade indelningen än med alternativen. För det andra finns det empiriska skäl för att välja den tvådelade indelningen. Variationen är mer betydande vad gäller den tvådelade indelningen än för de nio aspekterna och den sexdelade indelningen, vilket presenteras mer utförligt i avsnitt 2.7. Det är emellertid omdiskuterat huruvida det är lämpligt att använda tvådelade indelningar för att analysera politiska regimers varierande utformning, vilket är något som uppmärksammas i följande avsnitt.

2.6.5 Diskussion om indexets uppbyggnad

Som alla komparativa index om politiska regimer har uppbyggnaden av DD diskuterats och kritiserats. Inte minst gäller detta indexets dikotoma indelning av politiska regimer (Coppedge & Gerring et al. 2011; Hadenius & Teorell 2005a; Munck 2009; Munck & Verkuilen 2002). Att indelningen blir dikotom är en logisk konsekvens av begreppets uppbyggnad. I enlighet med polyarkibegreppet anses ett antal politiska institutioner vara nödvändiga för existensen av demokratisk regim. Det innebär att frånvaron av en demokratisk institution inte kan kompenseras av en annan demokratisk institution, utan demokratisk regim förutsätter att samtliga demokratiska institutioner existerar. Det för med sig att den operativa definitionen måste använda multiplikation som princip för

aggregering av indexets komponenter (Munck 2009). Frånvaro av en demokratisk institution resulterar därför i indexvärdet 0, vilket indikerar diktatorisk regim eftersom villkoret om nödvändiga institutioner inte uppfylls. Villkoret om nödvändiga institutioner för därmed med sig att en politisk regim som saknar en demokratisk institution inte ingår i kategorin med demokratiska regimer, vilket även gäller en politisk regim som saknar alla demokratiska institutioner. Ett alternativ skulle vara att betrakta demokratiska institutioner som kompensering för varandra, något som kommer till uttryck i operativa definitioner när förekomst av institutioner adderas till indexvärden som uttrycker grader av demokrati. Detta alternativ tillämpas också i flera komparativa index, såsom Freedom House och Polity. Det förutsätter dock en annan begreppslig grund än polyarkibegreppet, eftersom "all the institutions of polyarchy are necessary to the highest feasible attainment of the democratic process in the government of a country" (Dahl 1989:222).³⁴

En kritik som framförts mot dikotoma indelningar är att de reducerar skillnader som finns mellan fall (Boix et al. 2012; Coppedge 2012; Coppedge & Gerring et al. 2011; Hadenius & Teorell 2005a; Munck 2009; Munck & Verkuilen 2002). När indelningar görs är målet att variationen i största utsträckning ska finnas mellan kategorierna och i minsta utsträckning inom kategorierna. Fallens egenskaper inom kategorierna blir därmed lika, medan egenskaperna blir olika mellan kategorierna. Denna målsättning uppfylls sällan när fall utifrån intervallvariabel (som uttrycker grader) indelas i två grupper. Det för med sig att det finns variationer inom kategorierna som inte framgår av indelningen. Denna konstruktion av dikotoma indelningar är därför problematisk (Coppedge & Gerring et al. 2011; Munck 2009). Dikotoma indelningar kan dock konstrueras på ett alternativt sätt. Denna metod bygger på att indelningen återspeglar förekomsten av de egenskaper som avses med ett begrepp. Ett exempel som tillämpar denna metod för indelning är DD. Inom kategorin som avser demokratiska regimer är variationen obefintlig, eftersom samtliga fall har samma kombination av demokratiska institutioner. Det finns därmed en enhetlighet inom kategorin. Vad beträffar kategorin som avser diktatoriska regimer är variationen också obefintlig när det gäller indexvärden. Detta som en konsekvens av att indexet använder multiplikation för att integrera värden på variablerna till indexvärde. Fallen i kategorin förenas av att de saknar den kombination av politiska institutioner som förutsätts för demokratiska regimer, vilket indikeras med indexvärdet noll. Skillnaden mellan fallen gäller vilken

³⁴ En konsekvens av den dikotoma uppbyggnaden är att den inte möjliggör studier av så kallade hybridregimer, som kombinerar demokratiska och icke-demokratiska egenskaper (Bogaards 2009; Gilbert & Mohseni 2011; Levitsky & Way 2010; Morlino 2009). Med den dikotoma indelningen betraktas hybridregimer som diktatoriska regimer.

kombination av politiska institutioner som för med sig avvikelser från demokratiska regimer, vilket enligt indexets begreppsliga grund inte har relevans för att avgöra om demokratisk regim existerar eller inte.

En mer specifik kritik som riktas mot DD är att indexet enbart erbjuder en tvådelad indelning av de politiska regimerna, vilket inte urskiljer institutionella skillnader mellan de politiska regimer som återfinns i de två typerna (Coppedge & Gerring et al. 2011; Hadenius & Teorell 2005a; Munck 2009). Denna kritik var främst relevant för den första versionen för indexet (Alvarez et al. 1996; Cheibub et al. 2010), som endast bestod av den dikotoma indelningen av politiska regimer. I senare versioner har däremot andra indelningar av de politiska regimerna utvecklats som bygger på institutionella likheter och skillnader hos politiska regimer. Som presenteras i tidigare avsnitt indelas såväl demokratiska som diktatoriska regimer i tre undertyper av politiska regimer. Eftersom indelningen inte bygger på gradskillnader, utan på institutionella egenskaper hos de politiska regimerna, ger den mer kvalitativ information än alternativ som indelar politiska regimer utifrån deras grad av demokrati.

Även om det finns begränsningar med och kritik mot indexets konstruktion ger DD sammantaget flera möjligheter för avhandlingens analyser. För det första ger indexet möjligheter att studera politiska regimer i alla nybildade stater under perioden 1946–2008, något som studiens övergripande forskningsfråga förutsätter. Det ger möjligheter till slutsatser med högre generalitet i tid och rum än tidigare studier av nya stater har haft (Anckar 2010; Rost & Booth 2008). För det andra ger indexet möjligheter att studera politiska regimer utifrån förekomst av demokratiska institutioner eftersom indexet ger indikation på förekomst av politiska institutioner som är relevanta i förhållande till polyarkibegreppet. För det tredje ges möjlighet att studera politiska regimer vid tidpunkten för staternas självständighet, vilket förutsätts för att besvara den övergripande forskningsfrågan. Med indexets konstruktion kommer avhandlingen analysera varför en del nybildade stater inrättar demokratisk regim, medan andra inrättar diktatorisk regim.

2.7 Politiska regimer i nybildade stater som fenomen

När nya stater bildas inrättas politiska regimer, som formar de politiska processerna och strukturerna i samhällena. Hur den politiska regimen utformas antas påverka den nya statens politiska liv (Dahl 1971; Easton 1965; Linz & Stepan 1996). En del nya stater inrättar demokratisk regim vid självständigheten, medan andra stater inrättar diktatorisk regim. *Av de 128 nybildade stater som studeras i denna avhandling inrättade 60 procent diktatorisk regim vid självständigheten*

och 40 procent inrättade demokratisk regim. Det finns därmed en betydande variation när det gäller vilken typ av politisk regim som inrättades vid självständigheten, vilket framgår av tabell 2.11. *Det är denna variation i inrättandet av politisk regim i nybildade stater som denna avhandling avser att försöka förklara.*³⁵

Tabell 2.11

Politiska regimer i nybildade stater

Demokratiska regimer	Diktatoriska regimer	Totalt
39,8 %	60,2 %	100,0%
(n = 51)	(n = 77)	(n = 128)

Den variation som avhandlingen avser att förklara kan illustreras med stater som bildades år 1991, vilket var det år under den aktuella perioden då flest stater bildades. Sammanlagt bildades 21 nya stater under 1991. Av dessa stater inrättade tio stater demokratisk regim: Armenien, Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Makedonien, Mikronesien, Moldavien, Slovenien och Ukraina. I dessa stater återfanns politiska regimer vars egenskaper betraktas som demokratiska i samtliga av de nio aspekter (variabler) som preciserades i tabell 2.8. Samtidigt som dessa stater inrättade demokratisk regim var det elva stater som inrättade diktatorisk regim: Azerbajdzjan, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Kazakstan, Kirgizistan, Ryssland, Serbien och Montenegro, Tadzjikistan, Turkmenistan, Uzbekistan och Vitryssland. Det som förenar dessa staters politiska regimer är att de i minst en av de nio aspekter hade diktatoriska egenskaper, vilket för med sig att deras politiska regimer anses vara diktatoriska. I tabell 2.12 presenteras huruvida de diktatoriska regimerna hade demokratiska eller diktatoriska egenskaper i respektive aspekt. Det som framgår av presentationen är att det finns olikheter i avvikelserna från demokratisk regim. För det första illustrerar sammanställningen att diktatoriska regimer kan avvika från demokratisk regim i olika antal aspekter. En del av de diktatoriska regimerna avviker endast i en aspekt, medan andra avviker i betydligt fler aspekter. Till exempel hade Georgien diktatoriska egenskaper i en aspekt, medan Turkmenistan hade diktatoriska egenskaper i fyra aspekter. För det andra illustrerar sammanställningen att diktatoriska regimer kan avvika från kriterierna för demokratisk regim på olika sätt. Avvikelsen kan omfatta lika många aspekter, men det är olika aspekter som saknar demokratiska egenskaper. Till exempel utsågs inte Bosnien och

³⁵ I tabell A2.2 presenteras vilka nybildade stater som inrättade demokratisk respektive diktatorisk regim vid tidpunkten för sin självständighet enligt DD.

Hercegovinas viktigaste regerings- eller statschef genom direkt eller indirekt val, medan flerpartisystem saknade legal status i Vitryssland. Det är avvikelse i en aspekt, men i olika aspekter.

Tabell 2.12

Diktatoriska regimers uppbyggnad i nybildade stater

Stater	Aspekter i politiska regimer									Totalt
	exselec	legselec	closed	dejure	defacto	defacto2	lparty	type2	incumb	
Azerbajdzjan	1	1	1	1	1	1	0	1	1	8
Bosnien & Hercegovina	0	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Georgien	1	1	1	1	1	1	1	0	1	8
Kazakstan	1	1	0	1	1	1	1	0	0	6
Kirgizistan	1	1	1	1	1	1	0	1	0	7
Ryssland	1	1	1	1	1	1	1	1	0	8
Serbien & Montenegro	1	1	1	1	1	1	1	1	0	8
Tadzjikistan	1	1	1	1	0	1	0	1	1	7
Turkmenistan	1	1	1	0	0	0	0	1	1	5
Uzbekistan	1	1	1	1	0	0	0	1	0	5
Vitryssland	1	1	1	0	1	1	1	1	1	8
	1 = demokratisk egenskap i aspekt 0 = diktatorisk egenskap i aspekt									

Sammanställningen i tabell 2.12 illustrerar även att variationen mellan aspekterna är relativt begränsad. I sex av de nio aspekterna var det två eller färre stater som hade diktatoriska egenskaper. Detta är också ett mer generellt mönster hos de nybildade staterna som undersöks i denna studie. Det framgår av tabell 2.13 som presenterar andelen av de nybildade staterna som har demokratiska respektive diktatoriska egenskaper i respektive aspekt vid självständigheten. I de flesta aspekterna har de nybildade staterna demokratiska egenskaper. Med undantag för dimensionen som avser förekomsten av flera partier i parlamentet, där 63 procent har demokratiska egenskaper, har ungefär 80 procent eller mer av de nybildade staterna demokratiska egenskaper i dimensionerna. Detta innebär att variationen i indexets aspekter är mindre än variationen i indexet som helhet.³⁶ Den mer

³⁶ Variationen i tvådelade variabler beräknas genom att multiplicera andelarna för respektive kategori. För indexet som helhet motsvarar variationen 0,24 (0,40*0,60), vilket indikerar en

begränsade variationen i aspekterna för med sig att avhandlingen inte kommer att analysera aspekterna för att besvara den övergripande forskningsfrågan.

Tabell 2.13

Egenskaper i regimaspekter i nybildade stater

<i>Aspekter hos politisk regim</i>	<i>Demokratiska egenskaper</i>	<i>Diktatoriska egenskaper</i>
Formen för hur den viktigaste regerings- eller statschefen tillsätts (excelec)	79,2 %	20,8 %
Formen för hur den lagstiftande församlingen tillsätts (legselec)	86,9 %	13,1 %
Öppenhet hos den lagstiftande församlingen (closed)	85,2 %	14,8 %
Den legala statusen för politiska partier (dejure)	83,6 %	16,4 %
Förekomst av politiska partier (defacto)	79,7 %	20,3 %
Förekomst av politiska partier som är oberoende av den styrande eliten (defacto2)	78,9 %	21,1 %
Förekomst av politiska partier i den lagstiftande församlingen (lparty)	63,3 %	36,7 %
Förekomst av parlament som är fungerande under hela sin mandatperiod (type2)	84,4 %	15,6 %
Förekomst av rotation av styrande (incumb)	85,9 %	14,1 %

En kritik som riktas mot demokratiindex med dikotom uppbyggnad är att de särskilt reducerar variationen bland icke-demokratiska regimer, exempelvis att kategorin inkluderar såväl regimer som är diktatoriska i alla aspekter som regimer som är diktatoriska i enbart en aspekt. Denna kritik bygger på en annan begreppslig logik där aspekter kan kompensera varandra, än den som tillämpas med det aktuella indexet. Om fördelningen beträffande antal aspekter med demokratiska egenskaper likväl analyseras framgår det att variationen hos de diktatoriska regimerna är begränsad. Som presenteras i tabell 2.14 är det 85,7 procent av de diktatoriska regimerna som saknar demokratiska egenskaper i en till fyra egenskaper, medan det enbart är 14,3 procent av de diktatoriska regimer som saknar demokratiska egenskaper i fem eller fler aspekter.³⁷ Denna fördelning för med sig att antalet fall i flera kategorier inte är tillräckliga för avhandlingens

betydande variation eftersom den största variationen ger värdet 0,25. Aspekterna har mer begränsad variation, vilket indikeras av att åtta aspekter har mindre värden än 0,17.

³⁷ I genomsnitt hade alla nybildade stater demokratiska egenskaper i 7,30 aspekter (standardavvikelse = 2,07), medan de nybildade stater som inrättade diktatorisk regim hade demokratiska egenskaper i 6,19 aspekter (standardavvikelse = 2,01).

analyser.³⁸ Det är därmed av begreppsliga och empiriska skäl inte ett alternativ för avhandlingen att analysera antalet aspekter med demokratiska egenskaper i stället för den tvådelade indelningen.

Tabell 2.14

Antal aspekter med demokratiska egenskaper hos demokratiska och diktatoriska regimer

<i>Antal aspekter med demokratiska egenskaper</i>	<i>Diktatoriska regimer</i>	<i>Demokratiska regimer</i>	<i>Samtliga regimer</i>
1	2,6 %	0,0 %	1,6 %
2	6,5 %	0,0 %	3,9 %
3	2,6 %	0,0 %	1,6 %
4	2,6 %	0,0 %	1,6 %
5	23,4 %	0,0 %	14,1 %
6	9,1 %	0,0 %	5,5 %
7	11,7 %	0,0 %	7,0 %
8	41,6 %	0,0 %	24,0 %
9	0,0 %	100,0 %	38,3 %
<i>Totalt</i>	<i>100,0 % (n = 77)</i>	<i>100,0 % (n = 51)</i>	<i>100,0 % (n = 128)</i>

Ett annat alternativ som är möjligt med det valda demokratiindexet är att analysera de politiska regimernas styrelseform som beroende faktor. När det gäller de politiska regimernas styrelseform har demokratiska regimer tenderat att främst inrätta parlamentarisk demokrati. Som presenteras i tabell 2.15 är det 78 procent av de demokratiska regimerna som har parlamentarisk demokrati. Det var endast elva nybildade stater som införde en annan form än parlamentarisk demokrati. På motsvarande sätt har de diktatoriska regimerna i störst utsträckning inrättat civila diktaturer. Denna styrelseform återfinns hos 78 procent av de nybildade stater som inrättade diktatorisk regim vid självständigheten, medan en minoritet av staterna införde monarkisk diktatur eller militär diktatur. Det är också civil diktatur som har varit den mest förekommande styrelseformen hos nybildade stater. Vid självständigheten var det 48 procent av de nybildade staterna som inrättade civil diktatur. Sammantaget innebär detta att variationen inom demokratiska och diktatoriska regimer inte är betydande, utan att den mest framträdande variationen hos nybildade stater finns mellan demokratiska och diktatoriska regimer. Att studera de politiska regimerna utifrån deras styrelseform

³⁸ Fördelningen är dessutom inte normalfördelad, vilket indikeras av Kolmogorov-Smirnov Z-test, vars utfall i det aktuella fallet är 3,183 (sign. = 0,000). Även om faktorn logaritmeras avviker fördelningen från normalfördelning (Z = 3,316; sign. = 0,000).

skulle i stället främst föra med sig problem med alltför få fall i fyra av kategorierna. Avhandlingen kommer därför inte att analysera styrelseformen hos nybildade stater, utan analysera varför nybildade stater inrättar demokratisk eller diktatorisk regim vid självständigheten. Utöver de empiriska skäl som framgår av tabell 2.15 finns det som nämns tidigare även begreppsliga skäl till detta val.³⁹

Tabell 2.15

Regimtyper hos demokratiska och diktatoriska regimer i nybildade stater

<i>Regimtyper</i>	<i>Demokratiska regimer</i>	<i>Diktatoriska regimer</i>	<i>Samtliga</i>	<i>Antal</i>
Parlamentarisk demokrati	78,4 %		31,3 %	40
Semipresidentiell demokrati	15,7 %		6,3 %	8
Presidentiell demokrati	5,9 %		2,3 %	3
Civil diktatur		77,9 %	46,9 %	60
Militär diktatur		3,9 %	2,3 %	3
Monarkisk diktatur		18,2 %	10,9 %	14
<i>Totalt</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>128</i>

2.8 Avslutning: avhandlingens analysobjekt

Kapitlets syfte har varit att ge begreppslig, operationell och empirisk innebörd till det som avses med politiska regimer i nybildade stater. För att uppnå syftet har kapitlet väglett av sex frågor som har fördelats på begreppslig, operationell och empirisk nivå (tabell 2.1). I tabell 2.16 sammanfattas hur frågorna har besvarats i avsnitten. Med nybildade stater avses stater vid tidpunkten för självständighet som uppfyller de funktionella egenskaper som utmärker stater: a) territorium, b) befolkning, c) institutionell ordning och d) auktoritet. Dessa stater identifieras

³⁹ Detta innebär ett val av aggregeringsnivå. Eftersom index är uppbyggda av delar som summeras till en sammanfattande helhet (indexvärde) finns det olika nivåer i index. Ett val som görs vid användning av index är vilken nivå i indexet som analyseras. Inom forskning om politiska regimer finns det en tilltagande trend att genomföra analyser på olika nivåer eller lägre aggregeringsnivåer (Boix et al. 2012; Coppedge 2012; Coppedge & Gerring et al. 2011; Møller & Skaaning 2013). Avhandlingen kommer inte att följa denna trend av två anledningar. Den första anledningen är att avhandlingen avser att förklara politiska regimer snarare än enskilda typer av politiska institutioner, vilket förutsätter att underlag på en högre aggregeringsnivå analyseras. Den andra anledningen är att den mest omfattande variationen finns vad gäller typ av politisk regim, medan variationen beträffande politiska institutioner och styrelseform är mer begränsad. Avhandlingens empiriska analyser kommer därför gälla form av politisk regim i nybildade stater.

utifrån att de är internationellt erkända men studeras vid tidpunkten för självständighet. Dessutom förutsätts för inklusion i studiens analyser att de har bildats under perioden 1946–2008. Sammanlagt identifieras 130 internationellt erkända stater som har bildats under perioden 1946–2008 och av dessa ingår 128 stater i avhandlingens analyser. I tabell A2.2 (appendix) presenteras dessa stater. Det är de politiska regimerna i dessa nybildade stater som kommer att analyseras. Översiktligt avser politiska regimer de institutioner som utifrån grundläggande värden och normer reglerar de politiska interaktionerna i samhällen. Härigenom kommer avhandlingen att analysera demokratiseringen av de politiska institutionerna för att avgöra om de politiska regimerna är demokratiska eller diktatoriska. De politiska regimernas utformning kommer att undersökas med underlag från den komparativa databasen *Democracy & Dictatorship*, som delar in staternas politiska regimer i demokratiska respektive diktatoriska regimer. Som framgår av analyserna i det föregående avsnittet var det 40 procent av de nybildade staterna som inrättade demokratisk regim och 60 procent som inrättade diktatorisk regim. Det är denna skillnad i formen av politisk regim som inrättas vid tidpunkten för självständighet avhandlingen avser att förklara. Vad uppgiften att förklara denna variation innebär och hur den kommer att utföras presenteras i nästa kapitel.

Tabell 2.16*Avhandlingens analysobjekt – politiska regimer i nybildade stater*

	<i>Begreppslig nivå</i>	<i>Operationell nivå</i>	<i>Empirisk nivå</i>
<i>Nybildad stat</i>	Med nybildad stat avses stat som vid tidpunkten för självständighet uppfyller de funktionella kriterierna.	Nybildade stater identifieras som internationellt erkända stater vid tidpunkten för självständighet under perioden 1946–2008.	128 nybildade stater under perioden 1946–2008 kommer att ingå i undersökning, och presenteras i tabell A2.2 i appendix.
<i>Politisk regim</i>	Med begreppet politisk regim avses de institutioner som utifrån grundläggande värden och normer reglerar politiska interaktioner i samhällen.	Politiska regimer kommer att undersökas med underlag från <i>Democracy & Dictatorship</i> , som indikerar huruvida de politiska regimerna är demokratiska eller diktatoriska.	40 procent av de nybildade staterna inrättade demokratisk regim, medan 60 procent inrättade diktatorisk regim vid tidpunkten för självständighet.

Appendix för kapitel 2

Tabell A2.1

Antal nybildade stater per år under perioden 1946–2008

Årtal	Demokrati	Diktatur	Totalt	Årtal	Demokrati	Diktatur	Totalt
1946	0	1	1	1978	3	0	3
1947	2	0	2	1979	3	0	3
1948	3	2	5	1980	1	0	1
1949	1	2	3	1981	2	0	2
1950	0	0	0	1982	0	0	0
1951	0	1	1	1983	1	0	1
1952	0	0	0	1984	0	1	1
1953	1	1	2	1985	0	0	0
1954	0	0	0	1986	0	0	0
1955	0	0	0	1987	0	0	0
1956	1	2	3	1988	0	0	0
1957	0	2	2	1989	0	0	0
1958	0	1	1	1990	2	2	4
1959	0	0	0	1991	10	11	21
1960	3	15	18	1992	0	0	0
1961	1	2	3	1993	3	1	4
1962	2	5	7	1994	1	0	1
1963	0	1	1	1995	0	0	0
1964	1	2	3	1996	0	0	0
1965	0	4	4	1997	0	0	0
1966	1	3	4	1998	0	0	0
1967	0	1	1	1999	0	0	0
1968	2	2	4	2000	0	0	0
1969	0	0	0	2001	0	0	0
1970	0	2	2	2002	1	0	1
1971	0	4	4	2003	0	0	0
1972	0	0	0	2004	0	0	0
1973	1	0	1	2005	0	0	0
1974	1	1	2	2006	1	1	2
1975	2	5	7	2007	0	0	0
1976	0	2	2	2008	0	0	0
1977	0	1	1	<i>Totalt</i>	<i>50</i>	<i>78</i>	<i>128</i>

Tabell A2.2*Nybildade stater och deras politiska regim*

Demokratier

Andorra	Lettland	Slovakien
Antigua & Barbuda	Litauen	Somalia
Armenien	Makedonien	Sri Lanka
Bahamas	Malta	St Vincent & Grenadinerna
Barbados	Marshallöarna	St Kitts & Nevis
Belize	Mauritius	St Lucia
Burma	Mikronesien	Sudan
Dominica	Moldavien	Surinam
Estland	Montenegro	Tjeckien
Grenada	Nauru	Trinidad & Tobago
Indien	Nigeria	Tuvalu
Israel	Pakistan	Tyskland
Jamaica	Palau	Ukraina
Kiribati	Papua Nya Guinea	Vanuatu
Kongo-Brazzaville	Salomonöarna	Västtyskland
Kroatien	Serbien	Östtimor
Laos	Sierra Leone	

Tabell A2.2

Nybildade stater och deras politiska regim (fortsättning)

<i>Diktaturer</i>		
Algeriet	Jemen	Ryssland
Angola	Jordanien	Samoa
Azerbajdzjan	Kambodja	São Tomé & Príncipe
Bahrain	Kamerun	Senegal
Bangladesh	Kap Verde	Serbien & Montenegro
Benin	Kazakstan	Seychellerna
Bosnien & Hercegovina	Kenya	Singapore
Botswana	Kirgizistan	Swaziland
Brunei	Komorererna	Sydjemen
Burkina Faso	Kongo-Kinshasa	Sydkorea
Burundi	Kuwait	Tadzjikistan
Centralafrikanska Rep.	Lesotho	Taiwan
Cypern	Libyen	Tanzania
Djibouti	Madagaskar	Tchad
Ekvatorialguinea	Malawi	Togo
Elfenbenskusten	Malaysia	Tonga
Eritrea	Maldiverna	Tunisien
Fiji	Mali	Turkmenistan
Förenade Arabemiraten	Marocko	Uganda
Guyana	Mauretanien	Uzbekistan
Gabon	Moçambique	Vietnam
Gambia	Namibia	Vitryssland
Georgien	Niger	Zambia
Ghana	Nordkorea	Zimbabwe
Guinea	Qatar	Östtyskland
Guinea-Bissau	Rwanda	

3 Att förklara politiska regimer i nybildade stater

3.1 Introduktion

I det föregående kapitlet presenterades vad avhandlingen avser med politiska regimer i nybildade stater. Som framgick av de empiriska analyserna i kapitlet var det 40 procent av de nybildade staterna som inrättade demokratisk regim, medan 60 procent inrättade diktatorisk regim. Denna skillnad i vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater utgör variationen i den beroende faktorn. Avhandlingen har som ambition att utveckla en empirisk modell som effektivt förklarar varför denna variation förekommer hos de nybildade staterna. Härigenom har avhandlingen en förklarande ambition, vilket innebär uppgiften att identifiera orsaker till att variationen i den beroende faktorn förekommer.

För att uppnå avhandlingens förklarande ambition är beskrivning av variationen i den beroende faktorn nödvändig, men inte tillräcklig. Beskrivningar av beroende faktorer identifierar det som avses att förklaras, vilket benämns för *explanandum*. När ett förhållande däremot förklaras innebär det att klarlägga vilka andra förhållanden som via mekanismer skapar förhållandet. De orsaker som förklarar varför förhållandet förekommer kallas för *explanans*. För att identifiera förklaringar till variationen i den beroende faktorn förutsätts därför att beskrivningen av den beroende faktorns variation kompletteras med analyser av vilka omständigheter som orsakar variationen (Bunge 1996; Føllesdal et al. 1993). För att uppnå avhandlingens förklarande ambition kommer därför en uppsättning av möjliga förklaringar att prövas i empiriska analyser.

Ett första steg för att förverkliga avhandlingens förklarande ambition är att identifiera möjliga förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Översiktligt finns det två tillvägagångssätt för att fastställa möjliga förklaringar (Bunge 1998). Det ena sättet är att använda förväntade förklaringar som är utvecklade utifrån teoretiska resonemang. Dessa förklaringar behöver inte tidigare vara empiriskt prövade eller vara bekräftade med empiriska belägg i tidigare studier, utan valet av dem motiveras utifrån deras underliggande teoretiska resonemang. Den andra metoden är att använda förklaringar utifrån att de har fått empiriska belägg i tidigare genomförda studier. Dessa förklaringar kan ursprungligen vara utvecklade utifrån teoretiska resonemang, men de inkluderas som möjliga förklaringar utifrån att de har fått empiriskt stöd i tidigare studier. Detta tillvägagångssätt kan kombineras med det första sättet i empiriska studier, vilket innebär att studiernas analyser prövar förklaringar utifrån att de är grundade i teoretiska resonemang eller att de har fått empiriskt stöd i tidigare studier. I denna avhandling kommer detta kombinerade tillvägagångssätt att tillämpas.

Det innebär att för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer kommer avhandlingens analyser att inkludera faktorer som motiveras av förklaringar som har utvecklats i teoretiska resonemang eller tidigare empiriska studier av politiska regimers demokratisering.

Inom forskning om politiska regimers demokratisering finns en omfattande uppsättning av förklaringar som är utvecklade i teoretiska resonemang eller empiriska studier. En indikation på omfattningen av antalet förklaringar ges bland annat i de studier som förtecknar olika uppsättningar av förklaringar. Samuel Huntington (1991) anger till exempel 27 förklaringar till demokratisering i sin stilbildande studie, medan Jan Teorell (2010) analyserar 25 förklaringar i sin sammanfattade analys om demokratisering sedan 1972 och 55 förhållanden anges som förklaringar i en översiktlig sammanställning av teorier om demokratisering (Coppedge 2012). Utöver att antalet förklaringar är omfattande varierar också förklaringarnas innehåll. De hävdar att olika förhållanden förklarar varför politiska regimer i varierande utsträckning är demokratiserade. Det omfattande antalet förklaringar tillsammans med deras innehållsliga likheter och olikheter för med sig behovet att sortera dem innehållsligt för att få en översikt över de förklaringar som avhandlingen avser att empiriskt pröva. Genom att dela in förklaringarna i kategorier som representerar olika perspektiv möjliggörs också analyser av betydelsen av förhållanden inom respektive perspektiv för att förklara inrättandet av politisk regim i nybildade stater. Samtidigt ges möjlighet att systematiskt undersöka betydelsen av förhållandena stegvis utifrån indelningen, vilket för med sig att de statistiska analyserna inte överbelastas.⁴⁰ Kapitlet kommer därför att utifrån diskussion om förklaringarnas uppbyggnad som orsaksförklaringar sortera och motivera urvalet av de förklaringar som ingår i avhandlingens analyser. Därtill kommer kapitlet presentera hur förklaringarna kommer att tillämpas i de kommande empiriska analyserna och sammanfattningsvis presentera en översikt över strukturen hos avhandlingens empiriska analyser. *Dessa uppgifter utförs för att uppnå kapitlets syfte att ge förståelse av hur avhandlingen avser att identifiera förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer och hur förklaringarna kommer att prövas i empiriska analyser.*

⁴⁰ Överbelastning av statistiska analyser inträffar när antalet faktorer blir för många i förhållande till antalet fall. Eftersom avhandlingens underlag omfattar 128 fall är det inte möjligt att inkludera alla 24 faktorer i samma analys utan att den överbelastas. Konsekvensen av överbelastningen är att det uppstår multikollinearitet mellan faktorerna, vilket för med sig problem med att identifiera faktorernas statistiska signifikans och effekter (Berry & Feldman 1993; Fox 1993; Hutcheson & Sofroniou 1999). Ett tillvägagångssätt att för hantera risken för överbelastning är att analysera faktorerna stegvis för att i ett första steg identifiera relevanta faktorer inom respektive perspektiv. Detta tenderar att reducera antalet faktorer inför analyser som inkluderar faktorer från olika perspektiv.

3.2 Orsaksförklaringar

De förklaringar som kommer att ingå i avhandlingens analyser avser olika förhållanden i de politiska regimernas omgivning som på olika sätt förväntas påverka sannolikheten för att demokratisk regim inrättas. Det som utmärker orsaksförklaringar är att de hävdar att händelse eller förhållande (A) är orsak till en annan händelse eller förhållande (B) utifrån att 1) A föregår B i tiden, 2) händelser/förhållanden av typ A alltid följs av typ B, och 3) under förutsättning att vissa initialvillkor är uppfyllda. Sammantaget innebär orsaksförklaringar att man under vissa förutsättningar (initialvillkor) hävdar att en händelse (B) inträffar efter en annan händelse (A) (Føllesdal et al. 1993; Bunge 1996), till exempel att nybildade stater under förutsättning att de inte står i konflikt med andra stater (initialvillkor) inrättar demokratisk regim (händelse B) om staten bildas efter förhandlingar (händelse A). Sammantaget innebär detta att de förklaringar som kommer att prövas i avhandlingen hävdar att det finns händelser eller förhållanden som för med sig att nybildade stater inrättar demokratisk eller diktatorisk regim under vissa förutsättningar.⁴¹

Utvecklade orsaksförklaringar anger inte enbart det som är orsak och under vilka förutsättningar som orsak förväntas ge utfall, utan de anger även *hur* orsak förväntas ge utfall. Orsaksförklaringar presenterar resonemang om hur orsak sammankopplas med utfall genom olika former av mekanismer. Till exempel kan en händelse ge upphov till en annan händelse genom att andra händelser sammanbinder dem. Resonemang om mekanismer försöker precisera det mellanliggande förbindelseledet som för med sig att orsaken leder till utfallet. Med preciseringen av det mellanliggande förbindelseledet fylls det tidsmässiga och rumsliga glapp som annars skulle finnas mellan orsak och utfall i samhällsvetenskapliga orsaksförklaringar (Bunge 1996; Teorell & Svensson 2007).

För att avgöra om orsaksförklaringar förekommer vägleds analyser idealt av fyra kriterier (Teorell & Svensson 2007). För det första undersöks om det förekommer *kontrafaktisk skillnad*, som innebär att om inte orsaken inträffar är utfallet en annan än när orsaken inträffat. För det andra undersöks om det finns en *tidsordning* mellan orsak och utfall, vilket innebär att orsaken inträffar före utfallet i tid. För det tredje undersöks om orsakens effekt på utfallet kvarstår även när *betydelsen av andra faktorer* (möjliga orsaker) har kontrollerats. För det fjärde undersöks om det finns en sammankoppling mellan orsak och utfall, vilket

⁴¹ De förklaringar som är aktuella för avhandlingen har initiala villkor som för med sig att förklaringarna har relevans för samtliga fall av nybildade stater. De initiala villkoren får därmed inte innebära att förklaringarna gäller specifika grupper av de nybildade staterna, exempelvis att förklaringarna förutsätter att staterna är bildade under en specifik period eller finns i ett specifikt sammanhang.

förklarar hur orsak ger utfall genom *mekanismer*. Detta kriterium tillsammans med de andra kriterierna kommer att vägleda tolkningen av avhandlingens analyser eftersom analyserna strävar efter att identifiera de förhållanden som förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Genom att de ingående faktorerna har variation kommer de kontrafaktiska skillnaderna kunna analyseras. De ingående faktorerna undersöks också vid tidpunkter som innebär att möjliga orsaker indikeras vid samtida eller föregående tidpunkt till staternas självständighet.⁴² Därtill kommer betydelsen av olika faktorer att analyseras och kontrolleras genom att modeller prövas. Mekanismerna mellan faktorer underbyggs via teoretiska resonemang, men prövas inte empiriskt vilket avgränsar avhandlingens slutsatser till orsaksförhållanden.

3.3 Att sortera förklaringar om politiska regimers demokratisering

Inom forskning om demokratisering finns det flera orsaksförklaringar som är relevanta för avhandlingen. För att kunna utveckla en effektiv modell som förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer förutsätts dock – för att undvika att de statistiska analyserna överbelastas – att förklaringarna sorteras. Förklaringar kan till exempelvis indelas utgående från vilken analysnivå de avser. Då kan förklaringar som avser förhållanden på samhällsnivå ordnas tillsammans, medan de förklaringar som hävdar orsaker på individnivå bildar en annan kategori. Förklaringarna som prövas i avhandlingens analyser är dock inte kategoriserade utifrån vilken analysnivå de avser, utan utifrån vilka egenskaper de avser i förhållande till de politiska regimernas omgivning.⁴³ När förklaringar

⁴² För studier om orsaker och effekter är det alltid en utmaning att utforma studien så att det är möjligt att fastställa om och hur faktorer påverkar varandra. Inte minst möjligheten att fastställa riktningen i påverkan är problematisk att säkerställa. Den här studien har tillämpat två strategier för att fastställa rimligheten i orsakssambandens riktningar (Coppedge 2012; Gerring 2012; Hadenius & Teorell 2005b). För det första studeras förhållanden som i tid föregår inrättandet av politisk regim i nybildade stater. Eftersom orsak föregår effekt innebär det att formen av politisk regim inte kan påverka dessa förhållanden. Denna strategi är dock inte alltid möjlig att tillämpa, eftersom analyserna ibland innehåller faktorer som mäts vid samma tidpunkt som inrättandet av politisk regim. För det andra tillämpas därför en strategi som bygger på antagandet att politiska regimer inte påverkar förhållanden i sin omgivning omedelbart utan i stället har mer långsiktiga effekter, och att politiska regimer inrättas i förhållande till omgivande förhållanden som existerar före inrättandet av den politiska regimen. Dessa antaganden tillsammans med möjligheten att mäta förhållanden vid tidpunkter före inrättandet av politisk regim underbygger resonemangen om att förhållanden påverkar vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater.

⁴³ Skillnaden mellan de förklaringar som prövas i avhandlingen gäller inte analysnivå eftersom samtliga förklaringar uppmärksammar strukturella förhållanden på samhällsnivå. En indelning av förklaringarna utifrån om de avser förhållanden på individ- eller samhällsnivå skulle därmed vara meningslös.

om politiska regimer indelas utgående från vad de avser i omgivningen bygger detta på antagandet att de politiska systemen är öppna för sin omgivning. Det innebär att de antas vara exponerade för influenser från omgivningen, som därmed kan förväntas påverka politiska regimers utformning och funktion (Berg-Schlosser 2007; Easton 1965).

Övergripande har de politiska regimerna dels *temporal omgivning*, dels *spatial omgivning*. En nybildad stats temporala omgivning kan indelas i samtida förhållanden och historiska förhållanden. En del förklaringar hävdar att politiska regimer påverkas av samtida förhållanden, medan andra förklaringar hävdar att politiska regimers utformning påverkas av förhållanden som föregår politiska regimer i tiden (Bartolini 1993; Capoccia & Ziblatt 2010; Denk 2012). I forskning om demokratisering har betydelsen av samtida förhållanden uppmärksamats i betydligt större utsträckning än historiska förhållanden, men allt fler studier betonar betydelsen av historiska förhållanden för att förklara samtida regimer (Capoccia & Ziblatt 2010). Preciseringsen av vad som avses med samtida förhållanden är avgörande för hur indelningen av förklaringar kommer att göras. Exempelvis kan samtida förhållanden preciseras som tidpunkten när studien genomförs. Samtida förhållanden i avhandlingens analyser avser dock förhållanden *vid* tidpunkten för staters självständighet. Det innebär följaktligen att historiska förhållanden avser förhållanden *före* tidpunkten för självständighet. Utifrån indelningen av nybildade staters temporala omgivning i samtida förhållanden och historiska förhållanden ges därmed de två förklaringskategorierna *samtida förklaringar* och *historiska förklaringar*.

Den spatiala omgivningen för politiska system och deras strukturer består av demografiska, ekonomiska, geografiska, kulturella, sociala och politiska förhållanden. Dessa förhållanden kan avses med förklaringar som antingen avser förhållanden *inom* samhällen eller förhållanden *utanför* samhällen. De samtida förhållandena kommer därför i avhandlingen att indelas utifrån om de existerar inom eller utanför samhället, vilket innebär att kategorin samtida förklaringar indelas i de två förklaringskategorierna *samhällsinterna förklaringar* och *samhällsexterna förklaringar*.⁴⁴ I kategorin samhällsinterna förklaringar inkluderas förklaringar som hävdar att förhållanden inom samhällen påverkar politiska regimer, medan kategorin samhällsexterna förklaringar omfattar för-

⁴⁴ En utgångspunkt för indelningen i samhällsinterna och samhällsexterna förklaringar är att politiska system utgör delsystem inom samhällen som skapar och upprätthåller den auktoritativa regleringen av samhällen. Termen 'politiskt system' används därför för att referera till de sociala interaktioner som skapar och upprätthåller den auktoritativa regleringen av samhällen (Easton 1965). Eftersom samhällsinterna förklaringar bland annat avser förhållanden utanför politiska system men innanför samhällen används inte termen 'politiskt system' i indelningen av förklaringarna.

klaringar som hävdar att politiska regimer påverkas av förhållanden utanför samhällen (Berg-Schlosser 2007; Easton 1965).

Förklaringar som avser historiska förhållanden har i studier om demokratisering även indelats utifrån om de refererar till förhållanden inom eller utanför samhällen. Detta förutsätter dock att förhållandena kan relateras till den gränsdragning som följer av staternas institutionella uppbyggnad.⁴⁵ För nybildade stater blir det därför problematiskt att avgöra vilka historiska förhållanden som anses vara interna eller externa, eftersom dessa förhållanden per definition förekommer före staternas självständighet. Förvisso kan förhållanden förekomma före självständigheten som senare övergår till att bli interna förhållanden i den nya staten, men dessa förhållanden förekommer före självständigheten som del av eller i relation till en annan stat. Av den anledningen betraktas exempelvis inte självständighetskrig som intern händelse i den nya staten, utan som händelse relaterad till statsbildningen som finns före den nya staten (Gleditsch 2004; Gleditsch & Ward 1999). Detta illustrerar att för förhållanden som förekommer före staters självständighet upplöses därmed den analytiska indelningen mellan interna och externa förhållanden. Utifrån detta kommer därför de förklaringar som avser historiska förhållanden att utgöra kategorin historiska förklaringar.

Indelningen av förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer bygger därmed på att de nybildade staterna dels har en historisk omgivning, dels en samtida omgivning som omfattar förhållanden inom samhället och utanför samhället. Det skapar följande kategorier av förklaringar:

- samtida samhällsinterna förklaringar, som avser förhållanden inom samhället vid tidpunkten för självständighet
- samtida samhällsexterna förklaringar, som avser förhållanden utanför samhället vid tidpunkten för självständighet
- historiska förklaringar, som avser förhållanden före tidpunkten för självständighet

Dessa tre förklaringskategorier presenteras i tabell 3.1, som även presenterar de faktorer som kommer att användas i avhandlingens empiriska analyser för att undersöka de olika förklaringarnas orsaker till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Sammantaget kommer avhandlingens analyser att undersöka om de skillnader som finns i nybildade staters politiska regimer kan förklaras utifrån möjliga orsaker som avser förhållanden i de politiska systemens spatiala och temporala omgivning. De förklaringar och faktorer som tillämpas i analyserna kommer att presenteras mer utförligt i de kommande kapitlen, som

⁴⁵ Med den institutionella uppbyggnaden avgränsas inte enbart statens befolkning och territorium, utan också de handlingar och relationer som auktoritativt regleras av staten. Huruvida förhållanden avser interna eller externa förhållanden kan därmed avgöras utifrån om staten auktoritativt reglerar dessa eller inte. Före självständigheten saknas denna förmåga till auktoritativ reglering.

struktureras utifrån de tre kategorierna av förklaringar. I följande avsnitt kommer däremot kriterier för urvalet av förklaringar att presenteras.

Tabell 3.1

Indelning av förklaringar till politiska regimer i nybildade stater

<i>Samtida samhällsinterna förklaringar</i>	<i>Samtida samhällsexterna förklaringar</i>	<i>Historiska förklaringar</i>
Ekonomiskt välstånd	Externa konflikter	Självständighetskrig
Handelsberoende	Kalla kriget	Historisk bakgrund som koloni
Beroende av oljeexport	Demokratisk diffusion	Historisk bakgrund som brittisk koloni
Storleksfaktorer		Antal år som brittisk koloni
Östat		Kommunistiskt arv
Befolkningstäthet		
Urbanisering		
Inbördeskrig		
Religion		

3.4 Urval av förklaringar

Som framgår av översiktliga sammanställningar finns det betydligt fler förklaringar om demokratisering än de som uppmärksammas i avhandlingen (tabell 3.1).⁴⁶ Avhandlingens analys baseras därmed på ett urval av de förklaringar som finns utvecklade inom forskning om demokratisering. Detta urval av förklaringar har gjorts utifrån fem kriterier. För det första ska förklaringarna förväntas ha *relevans* som förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. För att en förklaring ska betraktas som relevant förutsätts att de antaganden som förklaringen baseras på kan användas för att härleda hypoteser om hur förhållanden har betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater. Ett villkor för detta är att förklaringarnas explanandum (beroende faktor) avser i vilken utsträckning som politiska regimers form är demokratiserade. För det andra ska förklaringarna ha *uppmärksammas i tidigare forskning* om politiska regimer eller om nya stater genom att endera i tidigare forskning ha utvecklats teoretiskt eller prövats i empiriska analyser. I och med detta förankras avhandlingen teoretiskt i tidigare forskning. För det tredje ska förklaringar ingå i avhandlingen som representerar

⁴⁶ Presentationer av förklaringar inom forskning om demokratisering återfinns bland annat i Coppedge (2012), Denk & Silander (2007), Ekman et al. (2014), Hadenius (1992), Huntington (1991), Munck (2007) och Teorell (2010).

teorier som hävdar betydelsen av olika förhållanden. Denna *breda ansats* för med sig mindre risk att relevanta förhållanden förbises i de empiriska analyser, samtidigt som det förbättrar möjligheterna att uppnå avhandlingens ambition att utveckla en empirisk modell som effektivt förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Med ansatsen följer också, vilket presenterades i tabell 3.1, att de tre förklaringskategorierna blir representerade i de empiriska analyserna. För det fjärde ska förklaringarna vara *generella*, eftersom avhandlingen avser att förklara de politiska regimerna i alla nybildade stater. I och med detta inkluderas inte förklaringar som är kontextuellt bundna till specifika tidsperioder eller grupper av stater. Därför ingår exempelvis inte förklaringar som är utvecklade för att förklara politiska regimer i specifika regioner eller förklaringar som är utvecklade att enbart förklara secessionsstater.⁴⁷ Även förklaringar som är utvecklade för ett eller ett fåtal fall och som inte kan generaliseras för att gälla utanför dessa fall exkluderas. För det femte ska förklaringarna vara *möjliga att pröva* i empiriska analyser eftersom avhandlingens syfte inte uppnås enbart genom att utveckla hypoteser utan det förutsätts även att förklaringarnas betydelse för inrättandet av politisk regim i nybildade stater prövas empiriskt. För detta krävs det att hypoteserna är möjliga att operationalisera för statistiska analyser och att det finns underlag för samtliga eller nästan samtliga nybildade stater om de förhållanden som förklaringarna avser. Detta kriterium avgränsar avhandlingen till att enbart uppmärksamma strukturförklaringar som hävdar betydelsen av objektiva förhållanden (Bunge 1996; Munck 2007; Teorell & Svensson 2007). Den främsta anledningen till denna avgränsning är att det saknas underlag om andra typer av förklaringar för de nybildade staterna.⁴⁸ Exempelvis saknas för flera fall underlag om aktörer, deras förhållningssätt och agerande vid tidpunkten för staternas självständighet. Det innebär att avhandlingen inte har möjlighet att pröva aktörsförklaringar, som förenklat hävdar betydelsen av aktörers avsikter och agerande (Almond & Verba 1965; Inglehart & Welzel 2005) eller samspel mellan aktörer (Karl 1990;

⁴⁷ Att perioden 1946–2008 studeras innebär att den litteratur som är relevant för studien inte nödvändigtvis är den senaste, utan att tidigare studier har starkare relevans för perioden. Exempelvis kan aktuella studier om politiska regimer i nutid vara av begränsad relevans för att formulera förklaringar om politiska regimer vid tidpunkten för självständighet under 1960-talets avkolonisering.

⁴⁸ Det finns även strukturella förklaringar som är centrala i forskning om demokratisering (Coppedge 2012; Teorell 2010; Møller & Skaaning 2013), men som inte prövas i avhandlingen eftersom det saknas tillräckligt med underlag för att operationalisera dem. Exempel på strukturella förklaringar som av detta skäl inte inkluderas är inkomstfördelning, klasstruktur, kulturell fragmentering, social fragmentering och utbildningsnivå.

O'Donnell & Schmitter 1986) för inrättandet av demokratiska eller diktatoriska regimer.⁴⁹

De uppsatta kriterierna har stegvis tillämpats i urvalet av förklaringar. I ett första steg har förklaringar utvecklade inom forskning om demokratisering identifierats genom genomgång av tidigare studier. I denna genomgång har tidigare översikter över forskningsområdet kompletterats med senare studier om demokratisering.⁵⁰ Genomgången av arbeten inom området har inte avgränsats till särskilda perspektiv, vilket har fört med sig att förklaringar utvecklade inom olika perspektiv har identifierats initialt. I det andra steget har de identifierade förklaringarnas relevans för avhandlingen bedömts utifrån deras möjligheter att förklara politiska regimer i nybildade stater. Huruvida förklaringarna har tillräcklig generalitet har också bedömts i det andra steget. Med det tredje steget har befintliga databaser inventerats beträffande underlag om förhållanden i nybildade stater tillsammans med möjligheten att komplettera underlaget utifrån andra källor. I och med detta steg framgår vilka förklaringar som är möjliga att pröva utifrån tillgängligt underlag. Det finns andra förklaringar som är möjliga att pröva, men enbart för vissa fall, vilket därmed skulle minska studiens generalitet i rum och tid på ett sätt som inte är förenligt med avhandlingens syfte och ambition. Exempelvis finns det aktörsförklaringar om politisk kultur som enbart är möjliga att pröva för ett fåtal fall, där det finns enkätunderlag insamlat vid tidpunkten för självständighet. Det slutliga resultatet av det stegvisa urvalet är därmed de förklaringar som presenteras i tabell 3.1.

3.5 Tillämpa och pröva orsaksförklaringar

Utifrån strukturella orsaksförklaringar kommer hypoteser att utvecklas som anger förväntade orsaker till att nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. De förväntade orsakerna kommer senare att prövas i avhandlingens empiriska studier för att undersöka om det finns empiriskt stöd för de förväntade orsakerna. Härigenom kommer avhandlingen att tillämpa *hypotetisk-deduktiv metod* för att utveckla och pröva hypoteserna. Den hypotetisk-deduktiva metoden tillämpas i fyra steg. Det första steget innebär att en hypotes formuleras utifrån teoretiska resonemang eller empiriska erfarenheter. Utifrån hypotesen härleds i

⁴⁹ En del av de strukturella orsaksförklaringar som tillämpas i avhandlingen baserar dock sina förklaringar om mekanismer på antaganden om aktörers avsikter och agerande, men eftersom avhandlingen saknar möjligheter att pröva förklaringarnas mekanismer kommer dessa aktörsbaserade antaganden inte att prövas.

⁵⁰ De översikter som har använts är Coppedge (2012), Denk & Silander (2007), Ekman et al. (2014), Hadenius (1992), Huntington (1991), Munck (2007), Teorell (2010). Vilka senare studier som har använts kommer att framgå av kommande kapitel.

det andra steget minst en empirisk konsekvens som gäller om hypotesen är sann. Härledningen genomförs med logisk deduktion, som förenklat har formen ”om a, så b”.⁵¹ Förekomsten av den empiriska konsekvensen undersöks i det tredje steget. Utifrån den empiriska undersökningen formuleras sedan en slutsats om hypotesen. Om den empiriska konsekvensen existerar ges hypotesen empiriskt stöd, medan hypotesen anses sakna stöd om den empiriska konsekvensen inte existerar. Formulerandet av slutsats blir därmed det avslutande steget när den hypotetisk-deduktiva metoden tillämpas (Føllesdal et al. 1993; Johansson 2003; Teorell & Svensson 2007).

Tillämpningen av den hypotetisk-deduktiva metoden i avhandlingen kan illustreras med ett enkelt exempel. Ett antagande inom forskning om demokratisering är att bakgrund som brittisk koloni främjar demokratisering. Enligt befintliga studier har Bahamas en bakgrund som brittisk koloni (Banks et al. 2007; Derbyshire & Derbyshire 1999). Utifrån antagandet förväntas därför Bahamas vara demokratiserat. Denna förväntan kan sedan prövas genom att undersöka om Bahamas är demokratiserat. Utifrån att Bahamas har demokratiskt statskick ges empiriskt stöd för hypotesen att bakgrund som brittisk koloni främjar demokratisering. Slutsatsen av detta är att bakgrund som brittisk koloni förklarar varför Bahamas har demokratiskt statskick.

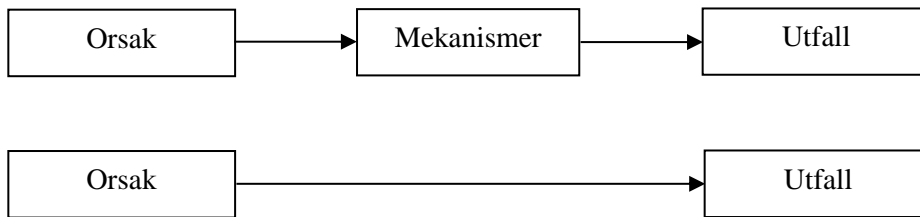
Som exemplet med kolonibakgrund illustrerar innebär användningen av den hypotetisk-deduktiva metoden att sambandet mellan förväntad orsak och utfall undersöks. Analys av orsak uppmärksammar därmed inte den mellanliggande mekanismen som orsaksförklaringar hävdar sammanbinder orsak med utfall. Orsaksanalyser kan därför inte pröva huruvida den tänkta mekanismen faktiskt förekommer, utan enbart konstatera om förväntat samband mellan orsak och utfall existerar. För att kunna konstatera att mekanismer förekommer förutsätts att analyserna har möjligheter att studera hur orsaker förbinds med utfall (Teorell & Svensson 2007). Denna betydelsefulla skillnad mellan orsaksförklaring och orsaksanalys illustreras i figur 3.1, och innebär att *avhandlingens analyser kommer att pröva samband mellan förväntade orsaker och utfall utan att pröva möjliga mekanismer mellan orsak och utfall.*

⁵¹ Mario Bunge (1998) har presenterat fem kriterier som vägledning vid formulering av hypoteser. Enligt Bunge förutsätts hypoteser vara a) välutformade (logiskt korrekt uppbyggda), b) meningsfulla i förhållande till sammanhanget, c) grundade i tidigare kunskap eller d) möjliga att förena med tidigare kunskap, och e) vara empiriskt testbara. Dessa kriterier har varit vägledande i utvecklingen av avhandlingens hypoteser.

Figur 3.1

Orsaksförklaring och orsaksanalys

Orsaksförklaring



Orsaksanalys

3.6 Att pröva hypoteser: design och analysmetod

I de kommande kapitlen kommer en uppsättning av hypoteser att utvecklas på motsvarande sätt som exemplet med den hypotetisk-deduktiva metoden. Hypoteserna kommer också att empiriskt prövas i kapitlen. De hypoteser som kommer att utvecklas kommer att prövas i förhållande till ett insamlat underlag, som ger information om alla nybildade stater under tidsperioden 1946–2008. Utöver vilken form av politisk regim som har inrättats i de nybildade staterna ger underlaget även information om strukturella förhållanden såväl inom staterna som i staternas omgivning. Som kommer att framgå i de kommande kapitlen uppvisar de strukturella förhållandena för nybildade stater omfattande variation i de flesta aspekter, vilket innebär att förutsättningarna för de nybildade staterna har varit olika. Sammantaget innebär det att hypoteserna kommer att prövas i förhållande till en empirisk grunddesign som kombinerar hög grad av generalitet (alla nybildade stater under tidsperioden 1946–2008) med hög grad av komplexitet (olikartade förutsättningar).

Grunddesignens kombination av hög grad av generalitet och komplexitet motsvarar vad Charles Tilly (1984) benämner för *variationsbaserad jämförelse*. I denna typ av jämförelse prövas hypoteser i förhållande till en stor andel av de möjliga fallen och flera former av företeelser, vilket framgår av tabell 3.2. Detta upplägg av komparativ analys ger möjligheter att besvara generella forskningsfrågor utifrån flera teoretiska perspektiv, något som avhandlingens forskningsfråga förutsätter. Ett alternativ är att pröva hypoteser genom att studera ett fåtal fall som representerar enbart en form av företeelser. Ett exempel är att studera två fall av nybildade stater som har liknande förutsättningar och som har inrättat samma form av politisk regim. Tilly kallar detta upplägg för *individualiserad jämförelse*. Upplägget tillämpas när man önskar förklara

specifika fall utifrån ett eller få perspektiv som antas vara särskilt relevanta för fallen. För avhandlingens forskningsfråga är uppläggets komplexitet och generalitet däremot alltför begränsade. Ett tredje alternativ är *övergripande jämförelse*, som också jämför ett fåtal fall men som representerar olika förutsättningar. Om detta alternativ skulle tillämpas i studien skulle två fall av nybildade stater jämföras utifrån att de har olikartade förutsättningar eller att de har inrättat olika former av politisk regim. Komplexiteten i upplägget skulle möjligen vara tillräcklig för avhandlingens forskningsfråga, men uppläggets generalitet är däremot inte tillräcklig. Avslutningsvis presenterar Tilly en fjärde form av jämförelse som bygger på att många fall studeras samtidigt som fallen har liknande egenskaper. Även om de är många, så representerar fallen endast ett fåtal former av förutsättningar. Denna form av jämförelse benämner Tilly för *universal jämförelse* och skulle tillämpas om en avgränsad grupp av nybildade stater som har liknande förutsättningar studeras. Gruppens stater skulle kunna förenas av att de utgör samtliga fall av tidigare brittiska kolonier som har inrättat demokratisk regim. Som exemplet illustrerar ger inte upplägget tillräckligt med möjligheter för att kunna besvara den övergripande forskningsfrågan, eftersom generaliteten avgränsas till specifika sammanhang utifrån den låga graden av komplexitet.

Tabell 3.2

Fyra typer av jämförelser

		Grad av komplexitet	
		<i>Låg</i>	<i>Hög</i>
Grad av generalitet	<i>Låg</i>	Individualiserad jämförelse	Övergripande jämförelse
	<i>Hög</i>	Universal jämförelse	Variationsbaserad jämförelse

I jämförelse med alternativen ger variationsbaserad jämförelse möjligheter att pröva hypotesernas generalitet och giltighet under olika förutsättningar. Vad studiens analyser kan undersöka genom att tillämpa denna form av upplägg är om hypoteserna är giltiga för alla nybildade stater samt giltigheten under de olika förhållanden som utgör de nybildade staternas omgivning. Kombinationen av hög grad av generalitet och komplexitet ger dessa möjligheter, samtidigt som kombinationen också delvis begränsar analysernas möjligheter att pröva hypotesernas giltighet i förhållande till specifika fall eller förutsättningar. Med variationsbaserad jämförelse studeras om de mönster som förväntas utifrån de utveckl-

lade hypoteserna förekommer. Det kan innebära att det finns fall som avviker från det generella mönstret. Till exempel kan analyserna indikera att det förväntade mönstret förekommer, men att det finns fall som avviker från mönstret. Hypoteserna har då generell giltighet för nybildade stater som helhet, samtidigt som hypoteserna inte har giltighet för de fall som avviker från mönstret. På motsvarande sätt kan det finnas avvikande fall om analyserna indikerar att det förväntade mönstret inte förekommer, vilket innebär att hypoteserna saknar generell giltighet men har giltighet för de avvikande fallen.

Med grunddesignens upplägg kommer hypoteserna att prövas i tre steg. Det första steget kommer att *pröva hypoteserna enskilt* i bivariata analyser. Med bivariata analyser prövas om det finns samband mellan två faktorer. I de bivariata analyser som kommer att genomföras ingår en faktor som representerar den form av politisk regim som inrättas i nybildade stater och en faktor som utifrån hypoteserna förväntas representera orsaken till att nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Utfallet av de bivariata analyserna ger initial kunskap om hypotesernas giltighet. Begränsningen är att analyserna inte kontrollerar för andra faktors betydelse för vilken form av politisk regim nybildade stater inrättar. I det andra steget kommer analyserna därför att *pröva modeller som inkluderar flera oberoende faktorer* som representerar olika hypoteser. För varje kategori av förklaringar, som presenteras i tabell 3.1, kommer en modell att utarbetas och prövas. Det innebär att avhandlingen kommer att pröva modeller som bygger på hypoteser utvecklade från samtida samhällsinternas förklaringar, samtida samhällsexternas förklaringar respektive historiska förklaringar. Analyserna av dessa modeller kontrollerar för olika faktorer inom förklaringskategorin. För att även kunna kontrollera för faktorer från olika förklaringskategorier kommer *integrerade modeller att utvecklas och prövas* i det tredje steget. Dessa modeller integrerar faktorer som representerar hypoteser från olika förklaringskategorier som prövas i de föregående stegen. Utifrån de empiriska analyserna av modeller kommer avhandlingens övergripande slutsats att formuleras, som anger vilka faktorer som förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

För att pröva hypoteserna kommer kvantitativa analysmetoder genomgående att användas i de tre stegen. Främst kommer logistisk regressionsanalys att tillämpas, eftersom den beroende faktorn har binär uppbyggnad med två kategorier. Översiktligt beräknas med logistisk regressionsanalys i vilken utsträckning som (oberoende) faktorer påverkar sannolikheten för ett specifikt utfall i den beroende faktorn, exempelvis i vilken utsträckning kolonibakgrund påverkar sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildad stat. Utöver effektens styrka kan även effektens riktning beräknas, vilket anger om sannolikheten för ett utfall minskar eller ökar beroende på egenskaper i den

beroende faktor. Det är också möjligt att beräkna den statistiska säkerheten hos effekten, om den är statistisk signifikant eller saknar signifikans.

En fördel med logistisk regressionsanalys är att metoden ger möjlighet att analysera såväl enskilda faktorer som modeller. Fokus på regressionsanalysernas utfall kommer att variera beroende på om en enskild hypotes eller en modell med flera faktorer prövas. När en enskild hypotes prövas är fokus på regressionskoefficienten, dess signifikans, styrka och riktning. När en modell däremot prövas är fokus på modellens förmåga att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.⁵² Denna förmåga analyseras genom att undersöka i vilken utsträckning som modellen minskar avvikelser mellan dels skattad sannolikhet för utfall och faktiskt utfall (Nagelkerke R^2), dels skattat utfall och faktiskt utfall (λ). En mer fördjupad presentation av logistisk regressionsanalys och andra analysmetoder som används i avhandlingen görs i metodappendixet. I metodappendixet presenteras även de diagnostiska analyser som utförs för att undersöka analysernas utformning och utfall.⁵³

3.7 Underlag för studiens hypotesprövningar

För att möjliggöra besvarandet av avhandlingens forskningsfråga krävs ett omfattande underlag för studiens empiriska analyser. Studiens extensiva upplägg – alla fall av nybildade stater under tidsperioden 1946–2008 – ställer krav på underlagets omfattning. För det första måste underlaget omfatta många fall, eftersom det är 130 stater som har bildats under tidsperioden. För det andra måste underlaget möjliggöra analyser av förhållanden före eller vid tidpunkten för självständighet, vilket är tidpunkter då det inte självklart insamlas underlag. Dessutom förutsätts att underlaget ger möjligheter till jämförelser av fall vid olika tidpunkter. De nybildade staterna har bildats vid olika tidpunkter (årtal) och för studiens analyser är det därför nödvändigt att underlaget inte är kontextuellt bundet till vissa tidpunkter, utan att jämförelse kan göras mellan fall även om de är bildade vid olika tidpunkter. För det tredje förutsätts underlag om olika förhållanden för de nybildade staterna för att kunna pröva de 26 hypoteser som kommer att formuleras i de kommande kapitlen. Dessa hypoteser avser förhållanden inom de nybildade staterna, men också i deras omgivning. Sammantaget förutsätts därmed ett omfattande underlag om de nybildade staterna, något som inte tidigare har sammanställts i en sammanhållen databas. För att kunna pröva

⁵² Ett tredje alternativ som inte är aktuellt för denna avhandling skulle vara att testa betydelsen av specifika teorier eller hypoteser, vilket skulle koncentrera tolkningen till relevanta regressionskoefficienter.

⁵³ Exempelvis undersöks förekomsten av multikollinearitet och heteroskedasticitet, vilket presenteras i appendixet tillsammans med diskussioner om hur eventuella problem hanteras.

studiens hypoteser har det därför varit en betydande uppgift för denna studie att utveckla en databas om nybildade stater, vilket förhoppningsvis även ska möjliggöra framtida studier av nybildade stater.

Arbetet med att utveckla databasen om nybildade stater har översiktligt genomförts i tre steg. I det första steget har underlag sammanställts från internationellt etablerade databaser som är utvecklade av forskningsprojekt inom respektive område. Exempelvis har underlag från databaserna *Uppsala Conflict Data Program* (UCDP), *Democracy & Dictatorship* (DD) och *The Quality of Government Dataset* (QoG) använts i sammanställningen. QoG är en omfattande databas som sammanställer data från andra databaser. Databasen erbjuder tidsserier av underlag för perioden 1946–2008. För flera av de aktuella indikatorerna återfinns dock kortare tidsserier. UCDP innehåller uppgifter om externa och interna konflikter sedan 1946. Databasen är framträdande inom komparativ forskning om konflikter och anses vara internationellt ledande inom forskningsområdet (Gleditsch et al. 2014). Utöver att DD tillhandhåller klassificering av staters politiska regimer utifrån de kriterier som presenterades i föregående kapitel och som utgör grunden för studiens beroende faktor återfinns även grundläggande uppgifter om stater, såsom när de har bildats och eventuellt upphört. Eftersom databasen ursprungligen utvecklades för att studera förhållandet mellan ekonomisk utveckling och politiska regimer (Alvarez et al. 1996; Przeworski & Limongi 1997; Przeworski et al. 1996, Przeworski et al. 2000) innehåller den även underlag om ekonomiska, kulturella, politiska och sociala förhållanden.⁵⁴

I det andra steget har underlag från etablerade källor använts för att komplettera underlaget från de befintliga databaserna. Uppgifter för enskilda stater har ibland behövt kompletteras, likaså har uppgifter för enskilda år saknats i de befintliga databaserna. Till detta kommer även att underlag för indikatorer har saknats i databaserna. För att komplettera underlaget från databaserna har bland annat *CIA World Factbook*, *Political Handbook of the World 2007* (Banks et al. 2007) och *World Statesmen* använts i sammanställningen av uppgifter. *CIA World Factbook* är en årlig publikation som erhåller information om bland annat

⁵⁴ Databasen DD är relaterad till en mer omfattande databas som har utvecklats av Michael Alvarez, José Antonio Cheibub, Fernando Limongi och Adam Przeworski (ACLP-databsen). I den ursprungliga databasen fanns underlag för 135 stater för perioden 1950–1990. Databasen har senare utvecklats vid olika uppdateringar (Cheibub & Gandhi 2004; Cheibub et al. 2010). Med uppdateringen 2009 omfattar databasen numera underlag för 199 stater från 1946 (eller året för statens självständighet) till 2008 (eller året för statens upphörande), vilket innebär att databasen i praktiken omfattar alla internationellt erkända stater under perioden (Cheibub et al. 2010). Databasens variabler är kodade utifrån historiska dokument, nationell statistik och registeruppgifter. Variablerna redovisas tillsammans med kriterierna för kodningen i en kodbok. Den ger dock ingen utförlig redogörelse för insamling och kodning av variablerna, men finns tillgänglig via databasens hemsida: <https://sites.google.com/site/joseantoniocheibub/datasets>.

ekonomi, historia och statsskick för alla stater som har erkänts av USA, medan *Political Handbook of the World 2007* tillhandahåller information om staters politiska system. *World Statesmen* sammanställer uppgifter från etablerade källor om staters historia och ledare.⁵⁵ Detta har möjliggjort såväl kontroller som sammanställningar av historiska uppgifter och förlopp hos de nybildade staterna.

Det tredje steget har varit att göra beräkningar utifrån det insamlade underlaget för ett antal faktorer. Exempelvis består underlag som används för att pröva hypoteser om demokratisk diffusion av beräkningar baserade på insamlat underlag. Som presenteras mer utförligt i senare kapitel har andelen demokratier på olika nivåer beräknats utifrån underlag i DD om staters politiska regim och geografiska tillhörighet. Utöver att underlaget har insamlats från databaser och kompletterats med andra källor har också ett antal indikatorer konstruerats utifrån andra indikatorer som ingår i underlaget. Exempelvis har en indikator om kolonial bakgrund konstruerats utifrån befintliga indikatorer om historisk bakgrund som koloni och historisk bakgrund som brittisk koloni. Hur de nya indikatorerna konstruerats presenteras mer utförligt i kommande kapitel.

Det underlag som har insamlats från andra databaser, kompletterats med material från andra källor och konstruerats genom beräkningar av insamlade uppgifter har sammanställts till en databas. Uppbyggnaden av denna databas och mer detaljerad information om källor återfinns i en tillhörande kodbok, vilken också presenterar uppbygganden av den sammanhållna datafil (SPSS-format) som innehåller de indikatorer som analyseras i de kommande kapitlen. Syftet med kodboken och datafilen är att göra det sammanställda underlaget tillgängligt för framtida studier av nybildade stater.

3.8 Avslutning: att förklara med empiriska analyser

Detta kapitel har haft som syfte att ge förståelse av hur avhandlingen dels identifierar förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, dels prövar förklaringar i empiriska analyser. Kapitlet har därför diskuterat förklaringarnas uppbyggnad, sorterat de förklaringar som kommer att prövas, och presenterat grunden för hur förklaringarna kommer att prövas i de kommande empiriska analyserna. Sammanfattningsvis kommer avhandlingen att inkludera förklaringar som utvecklats i teoretiska resonemang eller empiriska studier av politiska regimers demokratisering. Översiktligt kommer avhandlingen att pröva tre kategorier av förklaringar som förenas i att de är orsaksförklaringar som avser förhållanden i de politiska systemens spatiala och temporal

⁵⁵ Databasen sammanställer uppgifter från över 400 källor och studier, såsom *Encyclopaedia Britannica* och *The Statesman's Yearbook*.

omgivning. Orsaker till att nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer kommer att sökas bland samtida samhällsinterna förklaringar, samtida samhällsexterna förklaringar, och historiska förklaringar. Utifrån dessa tre förklaringskategorier kommer hypoteser att utvecklas med hjälp av den hypotetisk-deduktiva metoden. Hypoteserna kommer i de empiriska analyserna att prövas såväl enskilt som integrerade i modeller, vilket för med sig att de empiriska analyserna genomförs stegvis.

De empiriska analyserna kommer att presenteras i de följande kapitlen. De tre nästkommande kapitlen följer den stegvisa uppbyggnaden inom respektive kategori av förklaringar. I kapitlens avsnitt kommer framträdande teorier och studier av politiska regimers demokratisering att presenteras. Utifrån de orsaksförklaringar som återfinns i dessa diskussioner och studier kommer hypoteser att utvecklas med den hypotetisk-deduktiva metoden. För att kunna pröva hypoteserna kommer deras oberoende faktorer att operationaliseras med indikatorer som det insamlade underlaget ger information om. Därefter kommer varje avsnitt att empiriskt pröva hypoteserna enligt den hypotetisk-deduktiva metoden och med hjälp av kvantitativa analysmetoder. Kapitlens avslutande avsnitt ägnas åt att pröva samtliga hypoteser som har presenterats i kapitlet. Detta görs genom att hypoteserna integreras till sammanhållna modeller, som bygger på de tre förklaringskategorierna. De samtida samhällsinterna förklaringarna kommer att prövas i kapitel fyra, medan samtida samhällsexterna förklaringar prövas i kapitel fem och historiska förklaringar i kapitel sex (tabell 3.3). Avslutningsvis kommer hypoteser med tillhörande oberoende faktorer att integreras i en gemensam modell, vars uppbyggnad presenteras och prövas i kapitel sju. Förhoppningen är att dessa empiriska analyser ger förklaring till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

Tabell 3.3

Översikt över avhandlingens empiriska kapitel

<i>Kapitel</i>	<i>Förklaring</i>
Kapitel 4	Samtida samhällsinterna förklaringar
Kapitel 5	Samtida samhällsexterna förklaringar
Kapitel 6	Historiska förklaringar
Kapitel 7	Integrerad modell

4 Samtida samhällsinternas förklaringar

4.1 Introduktion

Förhållanden inom samhällen har tidigare uppmärksammats som förklaringar till politiska regimer och demokratisering. Inom befintlig forskning är faktorer som avser förhållande inom samhällen kanske de mest framträdande och undersökta (Coppedge 2012; Møller & Skaaning 2013). Även studier av nya staters politiska regimer har analyserat betydelsen av samhällsförhållanden (Anckar 2010; Rost & Booth 2008). Resultaten från dessa studier har gett empiriskt stöd för teoretiska förväntningar om att demokratisering påverkas av förhållanden inom samhällen. Syftet med detta kapitel är därför att undersöka om samtida samhällsinternas förhållanden även kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. I kapitlets analyser kommer nio förklaringar som har varit framträdande i tidigare forskning att prövas: ekonomiskt välstånd, handelsberoende, beroende av oljeexport, storleksförklaringar (befolkningsmängd och yta), östat, befolkningstäthet, urbanisering, inbördeskrig och religion (kristendom och islam).

De förklaringar som uppmärksammas i kapitlet kommer att utvecklas och prövas i flera steg. Varje avsnitt kommer att presentera framträdande teoretiska resonemang och empiriska studier. Utifrån dessa resonemang och studier kommer hypoteser att utvecklas. Hypoteserna anger hur samhällsförhållanden förväntas påverka sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Därefter kommer avsnitten att presentera hur de oberoende faktorerna som anges av hypoteserna operationaliseras. Med insamlat underlag prövas sedan de utvecklade hypoteserna i bivariata analyser. Dessa analyser ger preliminär indikation på faktorernas betydelse och om hypoteserna har empiriskt stöd. En begränsning med analyserna är att de endast undersöker enskilda faktorerens relevans och betydelse. För att undersöka faktorernas relevans och betydelse tillsammans kommer därför analyser att genomföras som integrerar faktorerna till sammanhållna modeller. Analyserna av dessa modeller kommer att ge indikation på dels enskilda faktorerens betydelse när andra faktorer ingår i analysen, dels vilken sammanhängande betydelse som samtida samhällsinternas förhållanden har för vilken politisk regim som inrättas i nybildade stater. Dessa analyser utförs i kapitlets nästista avsnitt för att besvara kapitlets forskningsfråga: *Vilken betydelse har samtida samhällsinternas förhållanden för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater?*

4.2 Ekonomiskt välstånd

Enligt moderniseringsteorin, som introducerades under 1950-talet av främst Seymour Lipset (1959), främjar ekonomiskt välstånd demokratisering.⁵⁶ Grundsatsen i moderniseringsteorin hävdar att utveckling av ekonomiskt välstånd för med sig grundläggande förändringar i samhället, vilka förväntas främja demokratisering (Hadenius 1992).⁵⁷ Studier som utgår från moderniseringsteorin har utvecklat idéer om hur ekonomiskt välstånd genom processer för med sig demokratisering. Även om nya förklaringar har utvecklats är de fyra förklaringar som Lipset ursprungligen formulerade fortfarande framträdande för att förklara hur ekonomiskt välstånd påverkar sannolikheten för demokratisering (Przeworski & Limongi 1997; Teorell 2010).⁵⁸ För det första anses ekonomisk utveckling vara sammankopplad med *högre utbildningsnivå* hos befolkningen. Med högre utbildning följer en större konsumtion av media, vilket ökar medvetenheten om och förståelsen för politiska processer. Det kan föra med sig att grupper i befolkningen mobiliseras och blir aktiva i politiska organisationer. Med ekonomiskt välstånd skapas därmed bättre förutsättningar för grupper att engagera sig i det politiska livet, samtidigt som ekonomiska och sociala resurser omvandlas till politiska resurser som utjämnar maktförhållanden i samhället (Dahl 1971; Lipset 1959; Hadenius 1992).

För det andra antas ekonomisk utveckling föra med sig *förändrad klasstruktur i samhället*. Med ekonomisk utveckling uppstår en utbildad och organiserad arbetarklass, samtidigt som medelklassen växer och ges bättre möjligheter att organisera sig. Det för med sig att såväl arbetarklassen som medelklassen kan börja konkurrera om politiskt inflytande och utmana den politiska eliten. Det återspeglar även en mer generell förändring av auktoriteten i samhället. Med ekonomisk utveckling blir auktoritetsstrukturen mindre enhetlig när anställda baserat på sitt tekniska kunnande intar positioner som är centrala för det ekonomiska

⁵⁶ I avhandlingen prövas inte moderniseringsteorin i sin helhet utan används som motivering till förklaringarna om ekonomiskt välstånd, urbanisering och kolonibakgrund. Tidigare studier som prövat moderniseringsteorin (Diamond 1992; Doorenspleet 2005; Inglehart & Welzel 2005; Teorell 2010) har även inkluderat andra förklaringar, såsom industrialisering och utbildning, i analyserna. Anledningen till att dessa inte ingår i avhandlingen är att det saknas underlag för nybildade stater om de förhållanden som avses. Avhandlingen har därför inte som ambition att pröva moderniseringsteorin i sin helhet.

⁵⁷ Som bland annat Dahl (1971) uppmärksammar kan relationen mellan ekonomiskt välstånd och demokrati vara ömsesidig, vilket innebär att ekonomiskt välstånd främjar demokrati som främjar ekonomiskt välstånd. Detta resonemang om demokrati som effekt eller orsak är också relevant för andra faktorer, exempelvis urbanisering och konflikter. För studier av nybildade stater är dock denna problematik mindre relevant eftersom effekten av demokrati på ekonomiskt välstånd och andra förhållanden förväntas vara långsiktig.

⁵⁸ Ett exempel på förklaring som utvecklats efter Lipset (1959) är att ekonomisk utveckling förstärker individernas möjligheter och trygghet, vilket formar emancipatoriska värden och normer som främjar demokratiska system (Inglehart & Welzel 2005).

systemet. De politiska eliternas maktutövande blir därmed mer beroende av arbetarklassen (Bollen 1983; Dahl 1971; Hadenius 1992; Lipset 1959; Teorell 2010).

För det tredje förväntas ekonomisk utveckling *förstärka föreningslivet* genom att ge individer möjligheter och anledning till att organisera sig. Med högre ekonomiskt välstånd har individer bättre förutsättningar till aktiviteter som förutsätter organisering och utvecklar intressen som de försöker skydda genom samarbete i föreningar. Ett omfattande föreningsliv med flera och självständiga föreningar kan kontrollera och balansera politiska eliters dominans. Föreningar erbjuder också möjligheter för medborgarna att få färdigheter och erfarenheter som är relevanta för deras politiska deltagande. Aktiva föreningar kan även mobilisera medborgarnas engagemang, något som senare kan leda till ökat politiskt deltagande (Lipset 1959; Teorell 2010).

För det fjärde hävdar moderniseringsteorin att ekonomisk utveckling ger *ökad legitimitet för politiska system*. Med ekonomisk utveckling ökar individers inkomst, vilket för med sig att individerna blir mindre beroende av politiska beslut om resursfördelning. Enligt Lipset blir individerna mer toleranta gentemot politiska beslut samtidigt som deras acceptans gentemot såväl politiska institutioner som politiska aktörer ökar. Bland annat förväntas individerna i större utsträckning tolerera att regeringsmakten övergår till tidigare oppositionspartier (Lipset 1959; Teorell 2010). I detta ingår också ett mer positivt förhållningssätt till stegvisa reformer än till radikala förändringar, vilket senare empiriska studier har konstaterat vara en viktig länk mellan ekonomisk utveckling och demokratiska system (Inglehart & Welzel 2005).

I sin översikt konstaterar Geddes (1999) att flera studier empiriskt bekräftar att det finns positivt förhållande mellan ekonomisk utveckling och sannolikheten för demokratisk regim. Även om moderniseringsteorin kritiseras utifrån andra teoretiska perspektiv har komparativa studier gett empiriskt stöd för dess grundtes (Hadenius & Teorell 2005b). Bland annat har Huntington (1991) konstaterat att ekonomiska faktorer har betydelse för demokratisering, men att de inte är avgörande. Enligt Huntington finns det samband mellan ekonomisk utvecklingsnivå och demokrati, samtidigt indikerar analyserna att ekonomisk utveckling varken är en nödvändig eller tillräcklig faktor för att förklara övergång till demokratisk regim. Utifrån de empiriska analyserna hävdar Huntington att demokratisering är mest sannolik i stater vars ekonomiska utveckling är medelhög, eftersom stater som har låg ekonomisk utveckling inte har tillräckliga möjligheter för demokratisering, medan stater med hög ekonomisk utveckling redan är demokratiserade. Även Przeworski et al. (2000) påvisar att det finns ett positivt förhållande mellan nivå på ekonomisk utveckling och förekomst av demokratisk regim. Av de fall som ingår i studien kan regimtypen förutsägas i 77,5 procent utifrån

staternas BNP per capita. I likhet med senare studier (Gleditsch & Ward 2006; Teorell 2010) hävdar dock Przeworski et al. (2000) att ekonomisk utveckling inte främjar övergång till demokratisk regim, utan att ekonomisk modernisering ökar möjligheterna till att upprätthålla demokratisk regim.

När det gäller politiska regimer i nya stater återfinns samma samband mellan ekonomisk utveckling och demokratisering som studier om demokratisering har fastställt. Rost och Booth (2008) konstaterar att ekonomisk utveckling ökar sannolikheten för demokratisk regim i nya stater. Samma slutsats formulerar Anckar (2010) i sin studie, som också indikerar att ekonomisk utvecklingsnivå har positiv effekt på demokratisk stabilitet. Demokratiska regimer i nya stater som har hög ekonomisk utvecklingsnivå tenderar att vara mer stabila än demokratiska regimer i nya stater med låg utvecklingsnivå. Även om frågan för avhandlingen inte är huruvida ekonomisk utveckling främjar övergång till demokratisk regim eller upprätthållandet av demokratisk regim kommer avhandlingens analyser att utifrån de tidigare empiriska studierna och teoretiska resonemangen pröva följande hypotes:

H1: Nybildade stater med högt ekonomiskt välstånd förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

För att pröva hypotesen har samband mellan BNP per capita och regimtyp vid tidpunkten för självständighet undersökts.⁵⁹ Utfallen av analyserna presenteras i tabell 4.1. Fyra analyser har genomförts. I den första analysen ingår alla fall av nybildade stater under tidsperioden 1946-2008. Som framgår av tabell 4.1 finns det inget signifikant samband mellan BNP per capita och regimtyp. Det finns emellertid fall som kraftigt avviker när det gäller BNP per capita vid tidpunkten för självständighet. I fyra fall överstiger BNP per capita 20000 USD: Qatar, Kuwait, Brunei och Tyskland. Om dessa fyra avvikande fall utesluts från analysen blir analysens utfall annorlunda. BNP per capita har då positiv effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid tidpunkten för självständighet. Sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildade stater ökar om staten har högre ekonomiskt välstånd, vilket ger empiriskt stöd för hypotesen. Även när fall med BNP per capita högre än 15000 USD utesluts från analysen ges empiriskt stöd för hypotesen. Regressionskoefficienten är lika stark när fall med lägre BNP per capita än 15000 USD analyseras som när fall med lägre BNP per capita än 20000 USD studeras. En anledning till detta är att det endast är två fall som har BNP per capita mellan 15–20000 USD: Andorra och Bahamas. Däremot blir effekten högre om fall med BNP per capita över 10000 USD exkluderas från

⁵⁹ Bruttonationalprodukten (BNP) per capita anges i 1000-tals US Dollar (USD). För att möjliggöra jämförelse över tid har värdet standardiserats till valutans värde år 2000.

analysen. Det innebär att ytterligare sju fall (Slovenien, Nauru, Tjeckien, Bahrain, Ryssland, Förenade Arabemiraten och Libyen) inte ingår i analysen. Hos fall med BNP per capita under 10000 USD har ekonomiskt välstånd högre effekt på sannolikheten att inrätta demokratisk regim vid självständigheten än när övriga fall ingår i analysen. De kompletterande analyserna indikerar att samband mellan ekonomiskt välstånd och regimtyp vid självständigheten inte följer ett enkelt mönster, utan att det i stället finns ett mer komplext mönster som orsakas av skevhet i fördelningen av fall.

Tabell 4.1

Ekonomiskt välstånd och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Alla fall</i>	<i>Fall<20000</i>	<i>Fall<15000</i>	<i>Fall<10000</i>	<i>BNP(log)</i>
Exp(B)	1,007 (0,724)	1,239 (0,001)	1,228 (0,002)	1,433 (0,000)	3,785 (0,002)
Konstant	0,640	0,317	0,325	0,231	0,380
Nagelkerke R ²	0,001	0,146	0,115	0,184	0,107
Lambda	-2,0 %	13,9%	10,4%	22,3%	9,8 %
Antal fall	128	124	122	115	128

För att hantera skevheten i fördelningen har den oberoende faktorn (grad av ekonomiskt välstånd) logaritmerats i den avslutande analysen. Utfallet av denna analys indikerar att grad av ekonomiskt välstånd har en betydande effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid självständigheten. Detta utfall innebär att sannolikheten för att en nybildad stat med BNP motsvarande 1000 USD per capita inrättar demokratisk regim är 27,5 procent, medan sannolikheten för en nybildad stat där BNP uppgår till 10000 USD per capita är 59,0 procent. Därtill ger faktorn en förbättrad anpassning som motsvarar Nagelkerke R² = 0,107 och reducerar felskattningen av de nybildade staternas politiska regimer med 9,8 procent (lambda). Sammantaget finns det därmed en positiv effekt av den logaritmerade graden av ekonomiskt välstånd på sannolikheten att demokratisk regim inrättas, vilket innebär att *nybildade stater med högt ekonomiskt välstånd i större utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim. Därmed ges empiriskt stöd för hypotesen om ekonomiskt välstånd.*

4.3 Handelsberoende

Att en del stater med ekonomiskt välstånd inte demokratiseras har studier förklarat med att de i hög grad är beroende av handel med andra stater. Enligt dessa studier förväntas hög grad av handelsberoende försvåra demokratisering. Sam-

hällen med omfattande internationell handel förväntas utveckla beroendeförhållanden till omvärlden, något som i stället främjar inrättandet av auktoritära regimer (Bollen 1983; Hadenius 1992; Li & Reuveny 2003; 2009). Stater kan utveckla handelsberoende när aktörer i andra stater söker efter billigare råvaror och arbetskraft eller mer förmånlig reglering. När eliten i staten försöker tillgodose de externa aktörernas önskingar samtidigt som de externa aktörerna ger stöd till den politiska eliten skapar det ett samspel mellan eliten i staten och eliter i andra stater. Med tiden utvecklas ett gemensamt intresse mellan den politiska eliten och de externa aktörerna om att upprätthålla handelsutbytet, vilket skapar ett beroende hos staten till de externa aktörerna. Samtidigt är relationen i beroendeförhållandet ömsesidigt. I utbyte mot att bevaka de externa aktörernas intressen i samhället får de politiska eliterna ekonomiskt, politiskt och militärt stöd från de externa aktörerna. Villkoret för detta stöd är att den politiska eliten säkerställer de externa aktörernas tillgång till råvaror, kapital eller arbetskraft.

Samhällen med hög grad av handelsberoende kan utveckla ekonomiskt välstånd men beroendeförhållandet till externa aktörer förhindrar de processer som enligt moderniseringsteorin följer av ekonomisk utveckling och som främjar demokratisering.⁶⁰ Till exempel utvecklas inte en medelklass som genom politiskt deltagande kräver demokratisering i samhällen med starkt handelsberoende. I stället blir medelklassen en del av de relationer som upprätthåller handelsberoendet. Den opposition som moderniseringsteorin förväntar sig efter ekonomisk utveckling uppstår inte när medelklassen utifrån sina intressen stöder den politiska eliten i staten. Det innebär att såväl ekonomiska som politiska resurser koncentreras till den politiska eliten, vilket förväntas leda till en auktoritär regim i stället för en demokratisk (Bollen 1983; Hadenius 1992; Li & Reuveny 2003; 2009).

De studier som empiriskt har prövat tesen om handelsberoende och demokratisering har inte entydigt hittat stöd för tesen. Enligt Li och Reuveny (2003) finns det negativa samband mellan handel och demokratisering, vilket även Teorell och Hadenius (2007) konstaterar i sin studie. Därtill har Bollen (1983) upptäckt att olika positioner i världssystemet påverkar sannolikheten för demokratisering. Stater med starka beroendeförhållanden har mindre sannolikhet för demokratisering än stater som är mer oberoende av handel med andra stater. Huruvida handelsberoende har betydelse för demokratisering i nya stater har dock inte tidigare undersökts. De studier som har analyserat politiska regimer i

⁶⁰ I sin stilbildande studie uppmärksammar Lipset (1959) fyra aspekter av modernitet: ekonomiskt välstånd, industrialisering, urbanisering och utbildningsnivå. Inte heller senare studier, såsom Teorell (2010), har inkluderat handel eller handelsberoende som aspekt av modernitet. Handelsberoende prövas därmed inte som aspekt av moderniseringsteorin eller utifrån antagandet att handelsberoende främjar demokratisering.

nya stater (Anckar 2010; Rost & Booth 2008) har inte uppmärksammat den hypotes som kan utvecklas utifrån teoretiska resonemang och tidigare studier om demokratisering:

H2: Nybildade stater som i hög grad är beroende av handel förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Studier som har undersökt betydelsen av handelsberoende för demokratisering har använt olika mått för att indikera handelsberoende. Det finns dock fyra indikatorer som återkommer regelbundet i studierna: a) total handel i relation till BNP, b) andel av import från eller export till en specifik stat (partnerberoende), c) andel av export som utgörs av den mest omfattande exportvaran (varuberoende), och d) utländska investeringar i relation till BNP (investeringsberoende) (Bollen 1983; Hadenius 1992; Li & Reuveny 2003; 2009; Teorell 2010). Oavsett vilken indikator som används är den bakomliggande tesen samma: stater som i hög grad är beroende av handel är beroende av externa aktörer och händelser, vilket påverkar utvecklingen inom samhället och möjligheten till demokratisering (Hadenius 1992). I avhandlingen har total handel i relation till BNP använts för att undersöka nybildade staters handelsberoende.⁶¹ När samband mellan handelsberoende och form av politisk regim i nybildade stater undersöks framgår det att staters handelsberoende inte har betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas. Det framgår av tabell 4.2 som presenterar de analyser som har genomförts för att pröva hypotesen om handelsberoende. Utöver att pröva hypotesen för samtliga fall har analyser även tagit hänsyn till att det förekommer avvikande fall. I den andra analysen har Maldiverna exkluderats eftersom landet har ett handelsberoende som kommer till uttryck i att den totala handeln överstiger 300 procent av BNP. Utöver Maldiverna har även Montenegro, Serbien och Montenegro, och Taiwan exkluderats i den tredje analysen. Dessa stater förenas av att den totala handeln överstiger 100 procent av BNP. Även Serbien hade ett handelsberoende som var utmärkande vid självständigheten. Den totala handeln översteg 75 procent, vilket har fört med sig att Serbien har exkluderats tillsammans med de övriga fyra staterna i den fjärde analysen. Utfallet av analyserna förändras dock inte av att de tar hänsyn till avvikande fall, utan resultaten underbygger slutsatsen att *nybildade stater som i hög grad är beroende av handel inte i mindre utsträckning än andra*

⁶¹ Anledningen till att detta mått används är att det för många fall saknas underlag för de andra måtten. Ett alternativt mått som det finns underlag för är export som andel av BNP. För nybildade stater finns ett mycket starkt samband mellan export som andel av BNP och total handel i relation till BNP ($r = 0,95$). Att i stället välja det måttet ger därför inget annat utfall än när det aktuella måttet används.

nybildade stater inrättar demokratisk regim. Hypotesen om handelsberoende ges därmed inte empiriskt stöd.

Tabell 4.2

Handelsberoende och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Alla fall</i>	<i>Fall<300%</i>	<i>Fall<100%</i>	<i>Fall<75%</i>
Exp(B)	0,968 (0,952)	2,241 (0,348)	6,959 (0,140)	4,688 (0,278)
Konstant	0,661	0,596	0,538	0,556
Nagelkerke R ²	0,000	0,010	0,025	0,013
Lambda	0,0 %	0,0 %	6,2 %	2,0 %
Antal fall	126	125	122	121

4.4 Beroende av oljeexport

En annan inriktning inom forskning om demokratisering har hävdad att stater som är beroende av oljeexport inte tenderar att utveckla demokratiska regimer även om oljeexporten ger betydande ekonomiskt välstånd. Betydelsen av ekonomiskt välstånd för demokratisering förväntas därför vara mindre i stater som är beroende av oljeexport. Enligt Ross (2001; 2012) finns det tre processer som kan förklara varför beroende av oljeexport innebär mindre sannolikhet för demokratisering. Den första processen innebär att intäkter från oljeexporten används för sociala reformer, vilket kan motverka socialt missnöje som annars för med sig krav på demokratisering. Intäkter från oljeexport kan även användas för att finansiera offentlig verksamhet, vilket för med sig att staten kan erbjuda offentliga program utan att befolkningen behöver beskattas i större omfattning. I förlängningen kan det skapa medborgerligt stöd och legitimitet åt staten även om den politiska regimen inte är demokratisk. Samtidigt kan medborgarnas lojalitet med staten förstärkas av de offentliga programmen, vilket motverkar att det uppstår fristående grupperingar som kräver demokratisering (Ross 2001; 2012).

I den andra processen används intäkter från oljeexporten för att finansiera omfattande säkerhetsstyrkor. Det kan vara såväl yttre säkerhet (militär) som inre säkerhet (polis och säkerhetspolis) som säkerställs med intäkterna. Det skapar möjligheter för den politiska eliten att kontrollera försök till opposition och försvara den politiska regimen mot försök att demokratisera den. Den politiska eliten har också, med omfattande säkerhetsstyrkor, möjligheter att förhindra att regioner gör sig självständiga. Framför allt är denna möjlighet avgörande om produktionen av olja är koncentrerad till ett fåtal regioner som genom självständighet skulle vinna ekonomiska fördelar (Ross 2001; 2012).

Den tredje processen innebär att traditionella kulturer inom samhället bevaras eftersom en omfattande oljeproduktion inte förutsätter de genomgående samhällsförändringar som moderniseringsteorin hävdar följer med ekonomisk utveckling. Samhällen som genomgår ekonomisk modernisering utan oljeproduktion upplever att strukturer och kulturer förändras. Stora delar av befolkningen berörs av moderniseringen, till exempel genom urbanisering eller industrialisering. Med oljeproduktion kan ekonomiskt välstånd skapas utan att samhället som helhet behöver förändras eftersom oljeproduktionen är relativt koncentrerad till en begränsad näringssektor med ett fåtal anställda. Däremot kan intäkter från oljeexport främja bevarandet av traditionella kulturer och strukturer i samhället (Ross 2001; 2012).

Studier som har undersökt om det finns samband mellan beroende av oljeexport och form av politisk regim har bekräftat sambandet. Ross (2001; 2012) konstaterar i sina studier att beroende av oljeexport har negativt samband med demokratisering.⁶² Det negativa förhållandet återfinns hos stater i Mellanöstern, men även stater utanför Mellanöstern med starkt beroende av oljeexport tenderar att demokratiseras i mindre utsträckning. Även studier som kontrollerar för fler faktorer än Ross har hittat samma mönster: beroende av oljeexport har negativt samband med demokratisering såväl i Mellanöstern som globalt (Teorell 2010; Teorell & Hadenius 2007). Däremot har studier av nya stater inte konstaterat samma samband. Enligt Rost och Booth (2008) finns det inget samband mellan grad av oljeexport och grad av demokrati hos de nya stater som de undersöker. Även om deras studie inte bekräftar att det finns samband mellan beroende av oljeexport och demokratisering finns det anledning för avhandlingens analyser att utifrån teoretiska resonemang och tidigare studier om demokratisering pröva följande hypotes, eftersom avhandlingen analyserar förutom betydligt fler fall än Rost och Booth (2008) även fallen vid tidpunkten för självständighet:

H3: Nybildade stater som är beroende av oljeexport förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

För att pröva hypotesen har de nybildade staterna indelats utifrån huruvida oljeexport dominerade deras export vid tidpunkten för självständighet.⁶³ De

⁶² Det negativa sambandet mellan oljeberoende och demokrati har ifrågasatts av Haber & Menaldo (2010), som baserat på tidserieanalyser hävdar att det inte finns ett generellt samband mellan oljeberoende och demokrati. Denna slutsats har senare kritiserats av Andersen & Ross (2014), som bland annat hävdar att slutsatsen bygger på det orealistiska antagandet att sambandet skulle vara samma sedan 1800-talets början.

⁶³ Ross (2012) använder inkomst från oljeproduktion per capita som mått. Syftet med måttet är att indikera storlek på produktionen av olja i finansiella termer, vilket Ross (2012) motiverar utifrån begreppsliga och metodologiska skäl för sin studie. Eftersom avhandlingens hypotes avser

nybildade staterna har grupperats i två indelningar.⁶⁴ I den första indelningen anses nybildade stater med oljeexport motsvarande 25 procent eller mer av BNP vara beroende av oljeexport. Vid tidpunkten för självständighet var det Angola, Azerbajdzjan, Bahamas, Bahrain, Brunei, Kazakstan, Kuwait, Libyen, Ryssland, Qatar, Trinidad och Tobago, och Turkmenistan som hade oljeexport motsvarande 25 procent eller mer av BNP. Av dessa stater inrättade tio stater diktatorisk regim vid sin självständighet, medan två stater (Bahamas och Trinidad och Tobago) inrättade demokratisk regim. Det ger en fördelning som följer hypotesen att stater beroende av oljeexport inrättar diktatorisk regim, men hypotesen ges inte empiriskt stöd om alla nybildade stater analyseras. Som framgår av tabell 4.3 har beroende av oljeexport ingen effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid självständigheten. Utfallet av analysen blir den samma när den andra indelningen används. Enligt denna indelning är nybildade stater beroende av oljeexport när den motsvarar 50 procent eller mer av BNP vid självständigheten. Av de tidigare nämnda staterna hade Kazakstan och Ryssland oljeexport motsvarande mindre än 50 procent av BNP. Övriga nämnda stater anses vara oljeberoende även enligt den andra indelningen. Denna indelning förändrar dock inte utfallet när det gäller samband mellan beroende av oljeexport och form av politisk regim vid självständigheten. Det innebär att *nybildade stater som är beroende av oljeexport inte i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim, vilket för med sig att hypotesen om beroende av oljeexport inte ges empiriskt stöd.*⁶⁵

beroende av oljeexport relateras värdet av oljeexporten till BNP, vilket baseras på diskussionen i Ross (2001) som argumenterar för att detta mått ger indikation på staternas finansiella beroende av oljeproduktionen.

⁶⁴ Anledningen till att de nybildade staterna indelas i två kategorier är att fördelningen av fallen inte är kontinuerlig. Det finns en mindre grupp av nybildade stater som har exportberoende över 50 procent, medan de flesta nybildade stater saknar export eller har marginell export av export. Därtill finns det ett fåtal fall som har exportberoende mellan 25–50 procent. Med de alternativa indelningarna analyseras betydelsen av hur fallen kategoriseras.

⁶⁵ I de kommande analyserna kommer endast den andra indikatorn (50 % av BNP) att användas för att indikera beroende av oljeexport. Eftersom det endast är två stater som skiljer de två kategoriseringarna från varandra har detta val mindre betydelse för de kommande analysernas utfall.

Tabell 4.3*Beroende av oljeexport och politiska regimer i nybildade stater*

	25 % av BNP	50 % av BNP
Exp(B)	3,657 (0,104)	2,841 (0,199)
Konstant	0,200	0,250
Nagelkerke R ²	0,035	0,020
Lambda	0,0 %	0,0 %
Antal fall	128	128

4.5 Storleksfaktorer

En grundläggande skillnad mellan nybildade stater är deras storlek. Bland de nybildade staterna återfinns bland annat Nauru som hade 7000 invånare vid sin självständighet fördelade på 21 km² tillsammans med Ryssland som omfattar nästan 17 100 000 km² och Indien vars befolkningmängd uppskattades till 344 miljoner invånare vid självständigheten. De tre fallen illustrerar hur nybildade stater varierar när det gäller befolkningmängd och yta. Dessa två dimensioner förväntas vara av betydelse för demokratisering. Enligt den klassiska förväntningen, som har sitt ursprung i antikens Grekland, finns det ett negativt samband mellan storlek och demokratisering. En del av de grekiska stadsstaterna styrdes av sina medborgare samtidigt som de var koncentrerade till ett begränsat geografiskt område med liten befolkning. Det gav grund till att betrakta demokrati som naturligt sammankopplad till små enheter (Hadenius 1992). Bland annat argumenterade Aristoteles och Platon för att små stater har bättre förutsättningar att utveckla demokratiska styrelseformer än större stater. I mindre enheter är sannolikheten större att befolkningen har samma intressen och livssituationer. Platon menade också att staterna måste vara tillräckligt små för att befolkningen ska utveckla ett ömsesidigt beroende, medan Aristoteles hävdade att befolkningen måste vara tillräckligt liten för att kunna mötas och lösa konflikter inom befolkningen. Senare argumenterade även Montesquieu för att medborgarna i mindre stater har starkare medvetenhet och kännedom om vad som är det gemensamma bästa. Mindre stater ger också möjligheter till direkt deltagande för medborgarna, vilket Rousseau uppmärksammar i sin argumentation för direkt demokrati (Anckar 2008; Dahl & Tufte 1973; Hadenius 1992).

Utifrån att små enheter främjar medborgarnas möjligheter till direkt deltagande i politiska processer, gemensamma intressen och sammanhållning har den klassiska förväntningen att storlek har negativ betydelse för demokratisering

utvecklats. Den klassiska förväntningen bygger på antaganden som gällde statsstaterna under antiken i Grekland, men har utvecklats till att även gälla politiska system i moderna territoriella stater. Framför allt har Dahl och Tufte (1973) utvecklat teoretiska resonemang om hur storlek förväntas vara en förutsättning för politiska regimer i moderna stater, samt förklaringar till hur storlek påverkar sannolikheten för demokratisering.⁶⁶ De förklarar det klassiska antagandet att det är enklare att delta i mindre stater med att politiskt deltagande förväntas förutsätta mindre resurser i mindre stater än i större stater. Exempelvis antas närheten till politiska processer vara större i mindre stater, vilket ger mindre kostnader för politiskt deltagande. Samtidigt är möjligheterna att påverka större för medborgare och grupper i mindre stater. Bland annat förväntas konkurrensen öka när antalet grupper ökar med en stigande befolkningens mängd. Fragmenteringen förväntas också öka med större befolkningens mängd, vilket kan innebära att sammanhållningen inom staten minskar. Med försvagad sammanhållning minskar möjligheterna till samarbete som är betydelsefullt för lyckad demokratisering. En annan anledning till svårigheterna för samarbete är att kostnaderna för kommunikation är högre i stora stater än i mindre stater. Det innebär att medborgarna i större stater har svårare att kommunicera direkt med varandra och med de politiska ledarna. I stället är kommunikationen i större stater mer asymmetrisk och ensidig än i mindre stater. Sammantaget kan storleken betydelse för demokratisering utifrån Dahl och Tufte (1973) förklaras med att staternas storlek förväntas påverka förutsättningarna för politiskt deltagande, möjligheterna att påverka, sammanhållningen i befolkningen och möjligheterna att kommunicera.

De teoretiska förväntningarna om storlek och demokrati har prövats med olika utfall. Hadenius (1992) undersöker samband mellan storlek och demokrati i 132 stater. Resultaten indikerar att befolkningens mängd och yta har negativ effekt på graden av demokrati, men att effekten försvinner när andra förklaringsfaktorer inkluderas i analyserna. Diamond (1999) undersöker samband mellan befolkningens mängd och demokrati i världens alla stater. Resultatet av analyserna är att det förekommer negativa samband. En begränsning med analyserna är att de endast kontrollerar för kolonibakgrund. Teorell (2010) bekräftar dock att det förekommer ett negativt samband mellan yta och demokratisering. Flera empiriska studier bekräftar därmed det förväntade sambandet mellan storlek och demokratisering. Det finns emellertid undantag. Det finns studier vars analyser indikerar ett positivt samband mellan storlek och demokrati, vilket är det

⁶⁶ Enligt Dahl & Tufte (1973) är utmaningen för demokratiska system att systemens kapacitet och medborgarnas möjligheter till deltagande har olika relationer till storlek. Systemens kapacitet förväntas vara positivt relaterad till storlek, medan medborgarnas möjligheter till deltagande har negativ relation till storlek. Härigenom skapas en komplex avvägning mellan systemkapacitet och politiskt deltagande som demokratiska system måste hantera i olika sammanhang.

omvända sambandet till det förväntade (Barro 1999; Ott 2000). Därtill finns det studier som konstaterar att storlek varken har negativt eller positivt samband med demokrati när andra faktorer ingår i analyserna (Anckar 2008).

När det gäller nya stater hittar Anckar (2010) negativa samband mellan storlek och demokratisering. Sannolikheten för demokrati är störst i stater med liten befolkningsmängd, men analyserna indikerar också att sambanden endast existerar när befolkningsmängden understiger 500 000 invånare. Dessutom är stater med mindre befolkningsmängd än 100 000 invånare mer stabila än andra stater. Även sambandet mellan befolkningsmängd och demokratisk stabilitet avtar när befolkningsmängden överstiger 500 000 invånare. Vad gäller yta finns det också negativt samband mellan storlek och demokrati. Demokrati förekommer i störst utsträckning i de minsta staterna som har yta mindre än 4000 km². Dessutom är sambandet i jämförelse med befolkningsmängden mer kontinuerligt linjärt för yta. Liknande mönster återfinns också när det gäller demokratisk stabilitet, de mindre staterna är mer stabila än de övriga staterna. Däremot är sambandet mindre avtagande när det gäller demokratisk stabilitet än demokrati. Sammantaget indikerar studien därmed betydelsen av befolkningsmängd och yta som storleksfaktorer för demokratisering i nya studier. Dessa empiriska resultat tillsammans med tidigare studier av storlek och demokratisering ger anledning att utifrån de teoretiska resonemangen uppmärksamma följande två hypoteser:

H4: Nybildade stater med mindre befolkningsmängd förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

H5: Nybildade stater med mindre yta förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

När samband mellan storleksfaktorerna och form av politisk regim i nybildade stater undersöks framgår inte det förväntade mönstret vad beträffar befolkningsmängd.⁶⁷ Sannolikheten att nybildade stater med mindre befolkningsmängd inrättar demokratisk regim är inte större än att stater med större befolkningsmängd inrättar demokratisk regim. Däremot framgår det att sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim är större i stater med mindre yta än i stater med större yta. Resultaten innebär att den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim hos den största staten (Ryssland) är 11,7 procent, medan motsvarande sannolikhet för den minsta staten (Nauru) är 83,6 procent. Det

⁶⁷ För att indikera befolkningsmängd och yta och för att hantera skeva fördelningar i faktorerna har logaritmerade faktorer använts. Befolkningsmängd indikeras med logaritmerat antal invånare, medan logaritmerad km² används för att mäta yta.

indikerar betydande skillnader beroende på yta, samtidigt som anpassningsgraden (Nagelkerke R^2) är 0,149 och felreduceringen (λ) ökar med 13,6 procent. Dessa resultat, som presenteras i tabell 4.4, ger empiriskt stöd för hypotesen om yta, men inte för hypotesen om befolkningsmängd.

Det finns emellertid ett starkt samband mellan befolkningsmängd och yta, vilket kan påverka betydelsen av yta för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater.⁶⁸ Stater som har liten yta tenderar att ha mindre befolkningsmängd än stater med stor yta. Även om det finns undantag, såsom Algeriet, Kazakstan och Sudan som har stor yta men relativt liten befolkningsmängd, är det generella mönstret att staters storlek i befolkning och yta är starkt korrelerade med varandra. Det kan innebära att betydelsen av yta för nybildade staters politiska regim är sammankopplad med befolkningsmängd. För att undersöka huruvida yta har oberoende betydelse i förhållande till befolkningsmängd presenteras i tabell 4.4 utfallet av en analys med båda faktorerna inkluderade. Resultatet är att yta förstärker sin betydelse för att förklara skillnader i sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid självständigheten, vilket indikeras av att regressionskoefficienten (Exp (B)) minskar från 0,539 till 0,357. Denna minskning innebär, som exempel, att skillnaden i sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i Nauru respektive Libyen ökar med sju procentenheter. Samtidigt kvarstår avsaknaden av betydelse för befolkningsmängd. Enligt analysen har befolkningsmängd ingen statistisk säkerställd effekt, samtidigt som yta har mer negativ effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas än när faktorn analyseras enskilt. Däremot ökar anpassningsgraden (Nagelkerke $R^2 = 0,179$) endast marginellt och felreduceringen förblir oförändrad ($\lambda = 13,6 \%$). Sammantaget innebär detta att *nybildade stater med mindre yta i större utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim, men att nybildade stater med mindre befolkningsmängd inte i större utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim. Därmed ges inte empiriskt stöd för hypotesen om befolkningsmängd, medan hypotesen om yta ges empiriskt stöd av analyserna.*

⁶⁸ Sambandet mellan befolkningsmängd och yta hos nybildade stater motsvarar Pearsons $r = 0,761$ (sign. = 0,000, $n = 128$).

Tabell 4.4*Storlek och politiska regimer i nybildade stater*

	<i>Befolkningsmängd</i>	<i>Yta</i>	<i>Storlek</i>
Befolkningsmängd (log) Exp(B)	0,675 (0,064)		1,947 (0,078)
Yta (log) Exp(B)		0,539 (0,000)	0,357 (0,001)
Konstant	2,342	11,550	9,111
Nagelkerke R ²	0,037	0,149	0,179
Lambda	13,6 %	13,6 %	13,6 %
Antal fall	128	128	128

4.6 Östat

Utöver territoriell yta har även en annan geografisk faktor uppmärksammas i forskning om demokratisering. Det finns teoretiska argument för att östater förväntas vara demokratiska i större utsträckning än andra stater. Det som utmärker östater är att staten består av ett antal öar och därmed saknar landgränser. Härigenom skapas avstånd, isolering och tydliga gränser, något som förväntas förstärka känslan av samhörighet och ömsesidighet inom befolkningen. Exempelvis kan problem som uppstår på grund av avstånd och isolering förena befolkningen även om det finns andra skillnader mellan dem. Det ger möjlighet att bygga politiska processer utifrån befolkningens starka känsla av solidaritet och ömsesidighet, vilket anses förstärka sannolikheten för demokratisering. Dessutom förväntas östater inte behöva omfattande försvarsmakt eftersom marina gränser minskar de externa hoten och möjligheterna för politiska eliter att expandera territoriellt. Det förväntas främja demokratiska regimer ytterligare (Anckar 2002; Anckar & Anckar 1995; Hadenius 1992).

Ett annat perspektiv uppmärksammar östat kombinerat med storlek (Ott 2000). Sannolikheten för demokratiska regimer förväntas vara särskilt stor för östater som har mindre befolkningsmängd eller yta (Newitt 1992). Flera av de processer som utmärker mindre stater förväntas förstärkas om de förekommer i östater. Till exempel finns det mindre möjligheter för befolkningen och de politiska eliterna att hantera situationer och processer med externt stöd. I stället utvecklas samarbeten mellan aktörer, som bygger på de förutsättningar till kommunikation och ömsesidighet som följer av statens storlek (Anckar 2002; Clague et al. 2001).

I en global studie konstaterar Anckar (2008) att östater i större utsträckning än andra stater är demokratiska även när andra faktorer såsom ekonomiskt välstånd,

etnisk och språklig heterogenitet, kolonibakgrund och majoritetsreligion inkluderas i analysen. Dessutom återfinns sambandet mellan östat och demokratisering vid de tre tidpunkter (1972, 1985 och 2003) som undersöks. Även Hadenius (1992) har konstaterat att det finns samband mellan östat och demokratisering. Såväl Anckar (2008) som Hadenius (1992) visar också på att östat har större betydelse än storleksfaktorer, vilket är ett resultat som även återkommer i andra studier (Clague et al. 2001; Ott 2000). Det finns dock studier om demokratisering som inte hittar något samband mellan östat och demokratisering. Bland annat hävdar Teorell (2010) att huruvida staten är östat inte påverkar sannolikheten för demokratisering. Studien analyserar emellertid inte stater med en befolkningmängd under 500 000 invånare, vilket utesluter flertalet av östaterna från analysen. Angående nya stater hittar Anckar (2010) att graden av demokrati är högre i östater än i andra stater. Det samma gäller för demokratisk stabilitet. Enligt studien är östater såväl mer demokratiska som demokratiskt stabila. Denna studie tillsammans med andra studier ger empiriskt stöd för förväntan att huruvida stater är östat eller inte har betydelse för sannolikheten att de inrättar eller utvecklar demokratisk regim. Det ger tillsammans med de teoretiska resonemangen anledning att pröva följande hypotes:

H6: Nybildade stater som är östater förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Av de nybildade stater som undersöks i avhandlingen betraktas 34 stater som östater.⁶⁹ Exempel på östater som ingår i undersökningen är Bahamas, Barbados, Fiji, Kap Verde, Maldiverna, Malta, Nauru och Taiwan. Om samband mellan östat och form av politisk regim analyseras hos alla nybildade stater blir resultatet att det finns en statistiskt säkerställd effekt (tabell 4.5). Av de 34 östaterna var det 21 stater som inrättade demokratisk regim vid självständigheten. Det var därmed en majoritet av östaterna (62 %) som inrättade demokratisk regim vid självständigheten. Motsvarande andel hos övriga stater var 32 procent, vilket är 30 procentenheters skillnad mellan grupperna.⁷⁰ Denna skillnad i sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid självständigheten indikerar att östater i större utsträckning inrättar demokratisk regim än andra nybildade stater. Felskattningen

⁶⁹ Till östater räknas stater vars gränser endast utgörs av territorialvattengränser. Principen om territorialvattengräns stipuleras i *United Nations Convention on the Law of the Sea*, (UNCLOS), i konventionens andra del, sektion 2, artikel 3. Enligt havsrättskonventionen definieras territorialvattengränsen till tolv nautiska mil (22 km) från definierad baslinje, vilken preciseras enligt konventionen som lågvattenlinjen utmed kusten.

⁷⁰ Skillnaden indikeras också av genomförd korrelationsanalys, som ger följande utfall: tau-b = 0,269 och gamma = 0,550 (n = 128; sign. = 0,003).

reduceras med 15,6 procent (λ), medan anpassningen enligt Nagelkerke R^2 uppgår till 0,093, vilket ger ytterligare indikationer på att östat har betydelse. Detta innebär att *nybildade stater som är östater i större utsträckning inrättar demokratisk regim vid självständigheten än andra stater. Detta ger empiriskt stöd för hypotesen om östat.*

Tabell 4.5

Östat och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Östat</i>
Exp(B)	3,446 (0,003)
Konstant	0,469
Nagelkerke R^2	0,093
Lambda	15,6 %
Antal fall	128

4.7 Befolkningstäthet

En faktor som är relaterad till såväl befolkningsmängd och yta som östat är befolkningstäthet. Med befolkningstäthet avses antalet invånare per kvadratkilometer, vilket innebär att faktorn relaterar befolkningsmängd och yta till varandra. Även om det finns en begreppslig relation mellan befolkningstäthet, befolkningsmängd och yta är det inte självklart att det empiriskt finns enkla linjära samband mellan dem. Till exempel saknas det statistiskt säkerställda samband mellan befolkningstäthet och befolkningsmängd respektive yta hos de nybildade stater som undersöks i avhandlingen.⁷¹ Däremot finns det empiriskt samband mellan befolkningstäthet och östat bland de undersökta staterna. Befolkningstätheten är betydligt högre hos östater än hos andra stater.⁷²

Inom forskning om demokratisering antas befolkningstäthet vara positivt relaterad till demokratisering. Argumentationen för denna förväntan utgår från att närhet mellan människor främjar möjligheterna till demokratisering. I samhällen med hög grad av befolkningstäthet finns det större geografisk närhet mellan människorna än i samhällen med låg grad av befolkningstäthet. Denna geografiska närhet för med sig att det är mindre resurskrävande att kommunicera

⁷¹ Utfallet av sambandsanalysen är följande: befolkningstäthet – befolkningsmängd (Pearsons $r = 0,003$; sign. = 0,971; $n = 128$) och befolkningstäthet – yta (Pearsons $r = -0,090$; sign. = 0,311; $n = 128$).

⁷² I genomsnitt har östater en befolkningstäthet som motsvarar 268 inv/km². Den genomsnittliga befolkningstätheten hos övriga nybildade stater uppgår till 52 inv/km². Det ger en statistisk signifikant skillnad mellan grupperna ($\eta = 0,348$; sign. = 0,000; $n = 128$).

än det är vid geografisk distans. De sociala interaktionerna förväntas därför vara mer frekventa i samhällen med hög grad av befolkningstäthet. Även intensiteten i de sociala interaktionerna förväntas vara högre när befolkningstätheten är hög. Med frekventa och intensiva interaktioner har människorna bättre möjligheter att utveckla ömsesidighet och tillit, vilket främjar samarbeten mellan dem. Det ger bättre förutsättningar för politisk mobilisering och organisering i tätbefolkade områden än i andra områden. Exempelvis är det enklare att hitta politiskt lika-sinnade i tätbefolkade områden än i glesbefolkade. Av den politiska mobiliseringen och organiseringen kan därför följa ökad grad av politisk konkurrens, vilket utmanar auktoritära eliter och främjar demokratisering. Härigenom omvandlas geografisk närhet till social närhet som ger förutsättningar för de två egenskaper som utmärker demokratiska regimer: politisk konkurrens och politisk inklusion (Dahl & Tufte 1973; Denk 2012; Miller 2004; Tilly 2003). Samtidigt innebär frekventa och intensiva interaktioner att det blir svårare för diktatoriska regimer att kontrollera medborgarna och samhällen. Det ger en förväntan om att diktatoriska regimer har svårare att etablera sig om staten är tätbefolkad. Det är också i tätbefolkade samhällen som diktatoriska regimer förväntas bli utmanade först och där övergången till demokratiska regimer kan förväntas inledas.

Flera framstående studier inkluderar inte befolkningstäthet i sina analyser. Bland annat har varken Hadenius (1992) eller Vanhanen (1997) analyserat betydelsen av befolkningstäthet för demokratisering. Däremot har Teorell (2010) undersökt om befolkningstäthet har samband med demokratisering. Resultatet av hans analyser är att det inte finns statistiskt säkerställda samband mellan befolkningstäthet och demokratisering. Huruvida detta resultat även gäller för nya stater saknas kunskap om, eftersom de få studier av nya stater som har genomförts inte inkluderar befolkningstäthet i analyserna (Anckar 2010; Rost & Booth 2008). Det finns därför anledning att utifrån teoretiska resonemang och empiriska studier om demokratisering pröva om följande hypotes om befolkningstäthet är giltig för nybildade stater:

H7: Nybildade stater som har hög grad av befolkningstäthet förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Enligt den empiriska analysen som presenteras i tabell 4.6 finns det positivt samband mellan befolkningstäthet (inv/km^2) och sannolikheten för att demokratisk regim inrättas vid självständigheten. Dessutom indikerar analysen att befolkningstäthet ökar sannolikheten för demokratisk regim markant. Exempel på nybildade stater med hög grad av befolkningstäthet som inrättade demokratisk regim vid självständigheten är Malta, Barbados och Mauritius. På motsvarande sätt illustrerar Libyen, Mauretanien, Botswana, Namibia och Gabon de nybildade

stater med låg grad av befolkningstäthet som inrättade diktatoriska regimer vid självständigheten. Enligt analysen är den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim på Malta (1004 inv/km²) nästan nio gånger större än den förväntade sannolikheten för Libyen (0,6 inv/km²).⁷³ Förutom betydande effekt indikerar även modellens anpassningsgrad (Nagelkerke $R^2 = 0,145$) och felreduceringsgrad ($\lambda = 23,4 \%$) att befolkningstäthet har betydelse för vilken politisk regim som inrättas i nybildade stater. Som analysen tillsammans med fallen illustrerar inrättas *nybildade stater med hög grad av befolkningstäthet i större utsträckning demokratisk regim än andra nybildade stater. Det ger empiriskt stöd för hypotesen om befolkningstäthet.*

Tabell 4.6

Befolkningstäthet och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Befolkningstäthet (log)</i>
Exp(B)	2,945 (0,000)
Konstant	0,120
Nagelkerke R^2	0,145
Lambda	23,4 %
Antal fall	128

4.8 Urbanisering

En faktor som är närliggande till befolkningstäthet är urbanisering. Flera diskussioner hävdar att det finns starka samband mellan de två faktorerna. Förvisso finns det samband mellan befolkningstäthet och urbanisering i nybildade stater, men sambandet är inte utmärkande starkt.⁷⁴ Det finns nybildade stater som har hög grad av befolkningstäthet, men låg nivå av urbanisering. Bangladesh, Bermuda och Grenada är exempel på detta förhållande. Det finns även nybildade stater som har det omvända förhållandet. Exempelvis har Bahrain, Förenade Arabemiraten och Qatar sin befolkning koncentrerad till urbana områden som inte dominerar statens yta, vilket för med sig låg grad av befolkningstäthet och hög nivå av urbanisering. Detta ger empiriska skäl till att betrakta urbanisering som en självständig faktor.

⁷³ Den förväntade sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i Malta är 75,4 procent, medan den förväntade sannolikheten för Libyen är 8,6 procent.

⁷⁴ Det måttliga sambandet mellan befolkningstäthet och urbanisering indikeras av Pearsons $r = 0,338$ (sign. = 0,000; $n = 128$).

Utöver de empiriska skälen finns det även teoretiska argument som understöder urbanisering som självständig förklaring till demokratisering. Ursprungligen utvecklades förklaringar om urbanisering och demokratisering utifrån moderniseringsteorin. Urbanisering betraktades som en aspekt av ekonomisk och social utveckling som främjade demokratisering (Lipset 1959; Teorell 2010). Senare studier ifrågasatte om det fanns en självklar koppling mellan urbanisering och modernisering (Dahl 1971; Finifter & Abramson 1975; Fischer 1975; Oliver 2001; Verba & Nie 1972). Detta förde dock inte med sig att urbaniseringen betydelse för demokratisering ifrågasattes, utan att det utvecklades förklaringar till varför urbanisering främjar demokratisering oberoende av antaganden från moderniseringsteorin. Det finns därför anledning att förvänta sig att urbanisering är en självständig förutsättning som främjar demokratisering.

Översiktligt har fyra förklaringar utvecklats om varför demokratisering förväntas främjas av urbanisering. Den första förklaringen är att *urbanisering upplöser traditionella strukturer och kulturer* som är auktoritära. När människor flyttar till urbana områden frigör de sig från traditionella förhållanden, som kan upplösas om utflyttningen till urbana områden är tillräckligt stor. När de auktoritära strukturerna och kulturerna upplöses förväntas möjligheterna till demokratisering förstärkas (Almond & Powell 1966; Binder 1971). Den andra förklaringen är att *urbanisering främjar politisk opposition*. Nya krav på reglering och nya ekonomiska intressen utvecklas när människor i allt större utsträckning koncentreras till urbana områden. Med tiden kan organiserad opposition utvecklas kring de nya kraven och intressena, som med sin storlek och resurstillgång utmanar politiska eliter samtidigt som den politiska konkurrensen ökar. Denna utveckling förväntas främja demokratisering om de politiska eliterna är auktoritära, och främja upprätthållandet av demokratisk regim (Almond & Powell 1966; Binder 1971; Vanhanen 1997). I den tredje förklaringen hävdas att *urbanisering omfördelar resurser* på sätt som främjar demokratisering. De ekonomiska aktiviteterna i urbana områden är mer diversifierade än i rurala områden eftersom de ekonomiska aktiviteterna är mer omfattande och inte koncentrerade till en näringsgren. Det skapar ekonomiska intressen som är olika samtidigt som de ekonomiska resurserna fördelas bland fler individer och grupper. Det ger förutsättningar för individerna att organisera sig och framföra politiska krav, vilket ökar den politiska konkurrensen och därmed möjligheterna till demokratisering (Vanhanen 1997). Enligt den fjärde förklaringen *för urbanisering med sig ökad social och politisk mobilisering*. I urbana områden utsätts människor för mer information, påverkansförsök och nya idéer än individer i rurala områden eftersom urbana enheter är noder för kommunikation och social interaktion. Utöver att kommunikationen och de sociala interaktionerna är mer intensiva har de också högre tempo och är mer komplexa i urbana områden. Det

skapar bättre förutsättningar för politisk mobilisering, vilket främjar politisk konkurrens och pluralism på ett sätt som förstärker möjligheterna till demokratisering (Fischer 1975; Verba & Nie 1972).⁷⁵

När samband mellan urbanisering och demokratisering har undersökts har utfallet av de empiriska resultaten blivit olika. I studierna av Hadenius (1992) och Teorell (2010) saknas det statistiskt säkerställda samband mellan urbanisering och demokratisering. Det indikerar att urbanisering inte har betydelse för demokratisering. Däremot konstaterar Vanhanen (1997) att det finns positivt samband mellan urbanisering och demokratisering, vilket innebär att i stater med hög grad av urbanisering är sannolikheten för demokratisk regim större än i stater med låg grad av urbanisering. Huruvida detta förhållande även gäller för nya stater har inte empiriskt studerats, eftersom studier av politiska regimer i nya stater inte inkluderar urbaniseringen i analyserna (Anckar 2010; Booth & Rost 2008). Det finns därmed anledning för avhandlingen att utifrån teoretiska resonemang och empiriska studier om demokratisering att pröva följande hypotes:

H8: Nybildade stater som har hög grad av urbanisering förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

För att pröva hypotesen undersöks om det finns samband mellan andel av total befolkning som enligt nationella statistiska uppgifter lever i urbana områden och vilken politisk regim som inrättades i nybildade stater. Resultatet är att det i de nybildade staterna finns samband mellan urbanisering och formen av politisk regim som inrättas vid självständigheten. Som framgår av tabell 4.7 finns det ett positivt förhållande mellan graden av urbanisering och demokratisering. Nybildade stater med hög grad av urbanisering tenderar att inrätta demokratisk regim, medan nybildade stater med låg grad av urbanisering i större utsträckning inrättar diktatorisk regim. Enligt analysen påverkar urbanisering sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim är exempelvis mer än sju gånger större i Andorra (94 procent urban befolkning) än den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i Guinea (två procent urban

⁷⁵ Denna positiva syn på urbanisering och mobilisering har blivit ifrågasatt. Det alternativa perspektivet hävdar att urbanisering försvårar mobilisering när individer isoleras från varandra och från tidigare relationer. Dessutom försvåras upprätthållandet av fördjupade relationer och normer om ömsesidighet, vilket resulterar i att individer upplever utanförskap (alienation) och maktlöshet. Urbanisering förväntas därför föra med sig politisk passivitet och frånvaro, medan rurala områden med intensiva nätverk och social närhet förväntas främja mobilisering (Dahl 1971; Finifter & Abramson 1975; Fischer 1975; Oliver 2001; Verba & Nie 1972). Detta negativa perspektiv på urbanisering har fått genomslag i forskning om politiskt deltagande, medan forskning om demokratisering har dominerats av det positiva perspektivet.

befolkning).⁷⁶ Utöver att regressionsanalysen indikerar positiva effekter ger graden av anpassning (Nagelkerke $R^2 = 0,123$) och felreduceringsgraden (lambda = 15,6 %) argument för att det finns samband mellan urbanisering och demokratisk regim i nybildade stater. Slutsatsen från den genomförda analysen är därmed att *nybildade stater som har hög grad av urbanisering i större utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim, vilket ger empiriskt stöd för hypotesen om urbanisering.*

Tabell 4.7

Urbanisering och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Urbanisering (log)</i>
Exp(B)	5,819 (0,001)
Konstant	0,057
Nagelkerke R^2	0,123
Lambda	15,6 %
Antal fall	128

4.9 Inbördeskrig

Komparativa studier har konstaterat att sannolikheten för inbördeskrig är större för nybildade stater än för andra stater. Bland annat har Fearon och Latin (2003) genom empiriska analyser fastställt att sannolikheten för inbördeskrig är 5,25 gånger större för stater under deras två första år som självständig stat än under senare perioder. Även Cheibub et al. (2010) hävdar med stöd från empiriska analyser att stater under den första perioden som självständiga stater har större sannolikhet för inbördeskrig än andra stater. Det finns därför särskild anledning för studier av nybildade stater att uppmärksamma betydelsen av inbördeskrig.⁷⁷ I nybildade stater kan inbördeskrig handla om försök att frigöra delar av den nya staten med målet att antingen bilda en självständig stat eller integrera regionen

⁷⁶ Den förväntade sannolikheten för att Andorra inrättar demokratisk regim är 64,8 procent. Den motsvarande sannolikheten för Guinea uppgår till 8,8 procent.

⁷⁷ Avhandlingen analyserar även betydelsen av externa konflikter (kapitel 5) och av självständighetskrig (kapitel 6), som är två andra former av väpnade konflikter. Det finns också andra former av interna konflikter och protester som har uppmärksammats i tidigare studier, exempelvis förekomst av demonstrationer, upplopp och strejker (Lipset et al. 1993; Przeworski et al. 2000; Teorell 2010). Anledningen till att andra former av interna protester inte uppmärksammas i studien är avsaknaden av tillräckligt underlag för året då staterna har blivit självständiga. För en del stater saknas uppgifter för året, samtidigt som det inte går att klarlägga huruvida uppgifterna avser protester i samband med självständighetsrörelsen eller protester efter tidpunkten för självständighet.

med en existerande stat. Oavsett mål innebär det att den nybildade statens suveränitet och territoriella avgränsning ifrågasätts. Enligt Linz och Stepan (1996) kan därmed en nödvändig förutsättning saknas för demokratisering, vilket för med sig att inbördeskrig förväntas omöjliggöra eller fördröja demokratisering. För lyckad demokratisering förutsätts följaktligen att statens territorium och befolkning är preciserade. Inbördeskrig kan också handla om utformningen av den politiska regimen, vilket innebär att försöken att etablera politiska institutioner utmanas. I stället för politisk ordning domineras samhällen i varierande utsträckning av politiskt kaos och instabilitet. Även om oppositionen strävar efter att inrätta demokratiska institutioner innebär inbördeskrig kortsiktig begränsade förutsättningar för demokratisering, eftersom demokratiska regimer förutsätter att politisk ordning existerar i samhället (Dahl 1989; Linz & Stepan 1996; Rustow 1970). Dessutom har studier indikerat att staters repression mot befolkningen ökar kraftigt under inbördeskrig, vilket inte är förenligt med demokratiska värden eller normer (Poe et al. 1999). Däremot kan inbördeskrig långsiktigt föra med sig demokratisering om diktatorisk regim efter inbördeskriget ersätts med demokratisk regim (Rost & Booth 2008).

När samband mellan inbördeskrig och demokratisering har undersökts är det inte entydigt vilka effekter som kan förväntas. Exempelvis visar Wantchekon (2004) att 40 procent av stater som har upplevt inbördeskrig har inrättat demokratiska regimer och Bermeo (2003) konstaterar att 50 procent av stater med demokratiska regimer har haft inbördeskrig. Dessa studier indikerar därmed att inbördeskrig inte främjar demokratisering, men också att framtida demokratisering inte omöjliggörs av inbördeskrig. Teorell (2010) hävdar dessutom utifrån sina studier om demokratisering under den tredje vågen att inbördeskrig inte har betydelse för demokratisering. Däremot indikerar analyserna av nya stater som Rost och Booth (2008) genomfört att det finns positiva samband mellan inbördeskrig och demokratisering. Sambanden gäller emellertid endast de långsiktiga effekterna av inbördeskrig. Stater som har upplevt inbördeskrig sedan de har blivit självständiga har i större utsträckning inrättat demokratisk regim när sambanden undersökts nio respektive 15 år efter tidpunkten för självständighet. När det gäller de mer kortsiktiga effekterna vid fem år efter tidpunkten för självständighet finns däremot inga samband mellan inbördeskrig och demokratisering. Eftersom avhandlingen studerar inrättandet av politisk regim vid tidpunkten för självständighet är de förväntade långsiktiga effekterna av inbördeskrig inte relevanta för analyserna. I stället förväntas de kortsiktiga effekterna utifrån teoretiska resonemang vara enligt följande hypotes:

H9: Nybildade stater med förekomst av inbördeskrig förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Av de 128 nybildade stater som undersöks i avhandlingen var det endast tre stater som upplevde inbördeskrig när de blev självständiga.⁷⁸ Två av dessa stater inrättade diktatorisk regim (Georgien och Kongo-Kinshasa), medan demokratisk regim inrättades i en stat (Burma). Sammantaget innebär detta att det endast finns en marginell variation mellan de nybildade staterna när det gäller förekomst av inbördeskrig. Variationen är inte tillräcklig för att kunna förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer när de blir självständiga. Det framgår även av den logistiska regressionsanalys som presenteras i tabell 4.8. Enligt analysen saknas statistiskt säkerställt samband mellan inbördeskrig och form av politisk regim i nybildade stater. Dessutom motiverar den begränsade variationen att inbördeskrig inte inkluderas som oberoende faktor i de fortsatta analyserna. *Nybildade stater som har inbördeskrig inrättar inte i mindre utsträckning än andra nybildade stater demokratisk regim, vilket innebär att hypotesen om inbördeskrig inte ges empiriskt stöd. Den begränsade variationen för med sig att inbördeskrig saknar relevans som förklaring till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.*

Tabell 4.8

Inbördeskrig och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Inbördeskrig</i>
Exp(B)	0,776 (0,837)
Konstant	0,645
Nagelkerke R ²	0,000
Lambda	0,0 %
Antal fall	128

4.10 Religion

En förklaring som återkommande har uppmärksammats i studier om demokratisering är religion. I den komparativa forskningen om demokratisering har religionens betydelse analyserats utifrån olika perspektiv. Tidiga studier försökte förklara demokratisering i Europa och Latinamerika med uppdelning mellan

⁷⁸ Inbördeskrig avser konflikt som enligt *Uppsala Conflict Data Program* klassificeras som *intrastate conflict*, vilket innebär konflikt mellan stat och icke-statlig organisation utan inblandning från andra stater. Som Rost & Booth (2008) presenterar i sin studie är det fler än tre nya stater som senare upplever inbördeskrig. Vad avhandlingens undersökning gäller är om de nya staterna vid tidpunkten för sin självständighet upplever inbördeskrig eller inte. Det tar tid för konflikter att eskalera till inbördeskrig och motstånd att organiseras till väpnad kamp, vilket kan förklara varför det är färre nya stater som upplever inbördeskrig vid tidpunkten för självständighet än vad de upplever ett par år senare.

katolska och protestantiska stater.⁷⁹ Den katolska inriktningen förväntades vara mindre gynnsam för demokratisering än de protestantiska. Senare studier uppmärksammade sekularisering som förklaring till demokratisering. Förutsättningarna för demokratisering förväntades vara mer positiva i sekulariserade samhällen än i icke-sekulariserade samhällen (Anckar 2011; Inglehart & Welzel 2005). Även om sekularisering fortfarande uppmärksammas i komparativa studier om demokratisering fokuserar allt fler studier på skillnaden mellan islam och kristendom.⁸⁰ Studier utgår från konstaterandet att moderna demokratier först etablerades i kristna stater och att endast ett fåtal muslimska samhällen har demokratiserats (Anckar 2011; Huntington 1991). Sammantaget dominerar den samtida forskningen om demokratisering av två idéer: att kristendom främjar demokratisering och islam försvårar demokratisering.⁸¹

Övergripande har tre förklaringar varit framträdande i diskussioner om varför kristendom förväntas främja demokratisering och islam förväntas försvåra demokratisering. Den första förklaringen hävdar att de två religionerna formar olika samhällskulturer, som ger varierande förutsättningar för demokratisering. I samhällen dominerade av islam värdesätts lydnad, religiös övertygelse och respekt för auktoritet samtidigt som religionen upplevs vara viktig i människors vardagsliv. Dessa värden förväntas främja diktatoriska system. Samhällen med kristen dominans prioriterar mer sekulariserade värden, såsom individers självständighet och målmedvetenhet, vilka förväntas vara mer förenliga med demokratisering och demokratiska system än alternativen. Empiriska studier har även bekräftat att det finns samband mellan religion och kulturella värden, och mellan kulturella värden och demokratisering (Inglehart & Welzel 2005).

⁷⁹ Denna uppdelning mellan katolska och protestantiska stater är inte aktuell för denna studie. Antalet nybildade stater med protestantisk dominans uppgår endast till sex stater, samtidigt som merparten av de kristna staterna antingen saknar katolsk eller protestantisk dominans eller domineras av annan kristen inriktning (n=36), exempelvis grekisk-ortodox inriktning. Sammantaget finns det därmed alltför begränsad variation mellan katolska och protestantiska stater, samtidigt som uppdelningen inte tar hänsyn till kristna stater med annan inriktning eller som saknar katolsk eller protestantisk dominans. Uppdelningens begränsade relevans för de nybildade stater ges empiriskt stöd när samband mellan kristen inriktning och inrättandet av demokratisk regim bland de kristna nybildade staterna undersöks (tau-c = -0,027; gamma = -0,052; sign. = 0,836; n = 60).

⁸⁰ Framför allt är det tre dimensioner som tidigare studier om sekularisering och demokratisering har uppmärksammat: a) religiösa organisationers betydelse i samhällslivet, b) religiösa ledares positioner i politiska processer, samt c) religiösa värden och normers betydelse för aktörers handlingar och relationer (Anckar 2011; Fox 2008; Inglehart & Welzel 2005; Norris & Inglehart 2004). Underlag om dessa tre dimensioner saknas emellertid för de nybildade stater som studeras i denna avhandling. Hypoteser om sekularisering kommer därför inte att prövas empiriskt.

⁸¹ Studier om religion och demokratisering har också inkluderat andra religioner än kristendom och islam samt religiös fragmentering (Anckar 2011; Teorell 2010). Bland de nybildade staterna finns dock alltför få fall som domineras av annan religion än kristendom och islam. Exempelvis finns endast ett fall av nybildad stat som domineras av hinduism (Indien) och ett fåtal fall där buddism är dominerande, såsom Burma, Kambodja och Sri Lanka. Till detta kommer att det i alltför många fall saknas uppgifter när det gäller religiös fragmentering i de nybildade staterna.

Den andra förklaringen hävdar att förhållandet mellan stat och religion är olika hos islam respektive kristendom (Minkenberg 2007). Enligt bland annat Huntington (1991) finns det ingen distinktion mellan religion och stat i islam. Till detta kommer att islam med restriktiva regler försöker forma samhällslivet genom att begränsa individernas handlingsmöjligheter i olika sammanhang (Anckar 2011; Hadenius 1992). En mer sekulariserad tradition återfinns inom samhällen med kristen dominans, där det numera finns en uppdelning mellan religion och stat. Detta förhållande mellan religion och stat har betydelse för grundläggande funktioner hos representativa demokratier (Anckar 2011; Hadenius 1992; Minkenberg 2007). För representativa demokratier förutsätts att de politiska institutionerna har möjlighet att utforma politik inom konstitutionella ramar. Det innebär att det inte får finnas religiösa grupper som har privilegiet att föreskriva eller begränsa beslut som fattas av demokratiskt valda representanter. Samtidigt ska den fria utövningen av religion och yttrandefriheten av religiösa värden garanteras av staten, vilket skapar en ömsesidig tolerans mellan politik och religion. Denna tolerans upphävs av islams strävan att överordna religionen över politiken, medan kristendom främjar demokratisering genom att frikoppla staten från religionen (Stepan 2000).

Den tredje förklaringen baseras på analyser av hur innehållet i religiösa texter förhåller sig till demokratiska principer. Exempelvis har det hävdats att grunden till demokratiska system finns i Gamla testamentet, som bland annat grundlägger principer om yttrandefrihet och mänskliga rättigheter. Det finns även avsnitt som förespråkar likhet inför lagen och opartiska domstolar (Anckar 2011). I Nya testamentet finns uppmaning till omtanke och generositet gentemot medmänniskor, men också avvisandet av tortyr och inhumant handlande (Brackney 2005). Muslimska texter anses däremot domineras av värden som står i konflikt med demokratiska värden. Enligt texterna återfinns den högsta suveräniteten hos Gud, som ger lagarna åt folket. I och med detta ges inget utrymme för folket att påverka lagarna eller forma sina egna lagar. Dessa lagar stipulerar restriktiva regler som begränsar individernas möjligheter, samtidigt som lagarna förespråkar patriarkalisk ordning där kvinnor underordnas män (Anckar 2011; Teorell 2010). Sammantaget anses därmed den kristna idégrunden vara mer förenlig med demokratiska värden än den muslimska, vilket ger förväntningar om att kristendom främjar demokratisering och islam försvårar demokratisering.

De empiriska studier som genomförts om religion och demokratisering har uppvisat ett relativt enhetligt resultat. För det första finns det studier vars analyser indikerar att det finns samband mellan andelen protestanter och demokratisering. Bland annat har Barro (1999) visat att nästan alla stater med dominans av protestantism är demokratier. Även Bollen (1979) hittar ett samband mellan andelen protestanter och demokratisering, men sambandet är dock

svagt. För det andra har flera studier genomförts som ger empiriskt stöd för förväntan att andel med kristen bakgrund har samband med demokratisering. Utifrån en global analys konstaterar Anckar (2011) att det finns samband mellan kristendom och demokrati. Samma resultat återfinns även hos Hadenius (1992), som även hävdar att sambandet är framträdande inte minst hos stater med låg ekonomisk utvecklingsnivå. Däremot har kristendom inte någon effekt på demokratisering sedan 1972 enligt de analyser som Teorell (2010) presenterar. För det tredje är ett återkommande resultat i komparativa studier att det finns negativt samband mellan islam och demokratisering. Med få undantag har samhällen som domineras av islam haft andra former av politiska regimer än demokratiska (Anckar 2011; Barro 1999; Hadenius 1992; Teorell 2010). För det fjärde framgår det av studiernas empiriska analyser att faktorer relaterade till religion är några av de mest relevanta faktorerna för att förklara demokratisering. Anckar (2011) konstaterar dessutom att betydelsen av religion för demokratisering är tilltagande med åren. Denna tilltagande betydelse gäller såväl kristendom som islam.⁸² Sammantaget ger därmed studierna empiriska argument för att hävda religionens betydelse för demokratisering.

När det gäller politiska regimer i nya stater är de empiriska resultaten inte lika enhetliga. Enligt Rost och Booth (2008) finns det inget samband mellan andel med muslimsk bakgrund och demokratisering, med undantag för förhållanden fem år efter självständigheten då det finns ett negativt samband mellan andelen och grad av demokratisering. Däremot konstaterar Anckar (2010) att det finns positivt samband mellan andel med kristen bakgrund och grad av demokrati, och mellan andel med kristen bakgrund och demokratisk stabilitet. De nya stater som har stor andel med kristen bakgrund tenderar att dels vara mer demokratiska, dels mer demokratiskt stabila. Dessa resultat ger tillsammans med de empiriska resultaten från komparativa studier och de teoretiska resonemangen anledning att uppmärksamma följande hypoteser i avhandlingens analyser:

H10: Nybildade stater som har stor andel med kristen bakgrund förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

H11: Nybildade stater som har stor andel med muslimsk bakgrund förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

För att undersöka hypoteserna om betydelsen av religion hos de nybildade staterna har två indelningar tillämpats. Den ena indelningen anger huruvida

⁸² Att Teorell (2010) och Anckar (2011) formulerar olika slutsatser om betydelsen av kristendom beror på att de tillämpar olika forskningsdesign. Teorell studerar perioden sedan 1972 i sin helhet, medan Anckar studerar samband vid specifika årtal.

staterna har kristen dominans, vilket preciseras till att minst 60 procent av befolkningen tillhör kristen religion. På motsvarande sätt indelas staterna i den andra indelningen utifrån huruvida staterna har muslimsk dominans. Av de undersökta staterna är det 46 procent som har kristen dominans, medan muslimsk dominans återfinns i 22 procent av staterna. Utöver stater med kristen respektive muslimsk dominans finns det 32 procent som varken har kristen eller muslimsk dominans. I denna grupp ingår stater som domineras av judendom (Israel), hinduism (Indien), buddism (exempelvis Sydkorea) och inhemsk religion (exempelvis Toga). Därtill finns det stater vars befolkning tillhör olika religioner i sådan utsträckning att ingen religion dominerar. Ett exempel är Mauritius, vars befolkning har kristen, muslimsk eller hinduisk tillhörighet. Det finns även stater vars befolkning i betydande omfattning saknar religiös tillhörighet, exempelvis Ryssland och Tjeckien.

Av de analyser som presenteras i tabell 4.9 framgår att de två faktorerna om religion har betydelse för vilken politisk regim som inrättas vid självständigheten. För det första finns det samband mellan kristen dominans och sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Sannolikheten att en nybildad stat med kristen dominans inrättar demokratisk regim vid självständigheten är 61,6 procent. Motsvarande andel för nybildade stater utan kristen dominans är 20,6 procent, vilket innebär att kristen dominans ökar sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim vid självständigheten med 41 procentenheter. Det indikerar positivt samband mellan kristen dominans och demokratisering, vilket enligt anpassningsgraden (Nagelkerke $R^2 = 0,223$) och felreduceringsgraden ($\lambda = 27,4 \%$) är ett framträdande mönster bland de nybildade staterna. För det andra finns det samband mellan muslimsk tillhörighet och sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Det är dock ett negativt samband mellan de två faktorerna. Det var endast en stat (Pakistan) med muslimsk dominans som inrättade demokratisk regim vid självständigheten, medan 50 procent av staterna utan muslimsk dominans inrättade demokratisk regim.⁸³ Sannolikheten för en nybildad stat med muslimsk dominans att inrätta demokratisk regim var därför 46,4 procentenheter mindre än för nybildade stater utan muslimsk dominans. Däremot minskar faktorn inte felskattningen ($\lambda = 0,0 \%$), även om regressionskoefficienten är stark och anpassningsgraden är betydande (Nagelkerke $R^2 = 0,239$).⁸⁴ Sammantaget

⁸³ Denna nästa obefintliga variation hos de muslimska staterna för med sig att det inte finns anledning till att göra analyser med de muslimska staterna uppdelade på muslimska inriktningar, såsom shia- eller sunnimuslimsk inriktning.

⁸⁴ Anledning till att felreduceringen (λ) blir obefintlig medan effekten och anpassningsgraden är betydande är att alla utom en demokrati (98,0 %) blir korrekt skattade som demokratier, medan endast 35 procent av diktaturerna blir korrekt skattade som diktaturer. Den sammantagna andelen

innebär detta att *nybildade stater* där en stor andel av befolkningen har kristen bakgrund i större utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim, medan nybildade stater där en stor andel av befolkningen har muslimsk bakgrund i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim. Det betyder att de två hypoteserna om religion ges empiriskt stöd.

Tabell 4.9

Religion och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Kristen dominans</i>	<i>Muslimsk dominans</i>	<i>Religion</i>	<i>Tredelad indelning</i>
Kristen dominans Exp(B)	6,205 (0,000)		3,341 (0,005)	
Muslimsk dominans Exp(B)		0,037 (0,001)	0,077 (0,017)	
Tredelad indelning Exp(B)				4,661 (0,000)
Konstant	0,259	1,000	0,481	0,083
Nagelkerke R ²	0,223	0,239	0,309	0,298
Lambda	27,4 %	0,0 %	27,4 %	27,4 %
Antal fall	128	128	128	128

Ett problem med den tillämpade indelningen är att de två faktorerna är starkt korrelerade med varandra. Faktorerna är konstruerade på sådant sätt att kristen dominans utesluter muslimsk dominans, eftersom kriteriet för dominans är preciserat till att minst 60 procent av befolkningen tillhör den aktuella religionen.⁸⁵ Om staternas indelning på de två faktorerna jämförs blir resultat också att det finns starka samband mellan de två faktorerna.⁸⁶ En fråga som kommer av detta starka samband är om de två faktorerna uttrycker samma förhållande inom de nybildade staterna, vilket skulle innebära att det finns anledning till att antingen utesluta en av faktorerna eller konstruera en faktor som uttrycker båda indelningarna tillsammans. För att undersöka betydelsen av det starka sambandet mellan faktorerna har två kompletterande analyser genomförts. I den första analysen har båda faktorerna inkluderats för att undersöka om faktorernas betydelse kvarstår om de analyseras tillsammans. Utfallet av denna analys, som

korrekt skattade fall blir härigenom samma andel (60,2 %) som när modellen inte används och skattningen helt baseras på fördelningen i den beroende faktorn.

⁸⁵ Anledning till att 60 procent väljs till avgörande värde för dominans är att det indikerar att gruppen utgör en kvalificerad majoritet av befolkningen och där andra grupper genom koalitioner inte kan balansera den dominerande gruppen.

⁸⁶ Sambandet indikeras av tau-b = -0,497 och gamma = -1,000 (sign. = 0,000; n = 128).

presenteras i tabell 4.9 (tredje kolumnen), är att båda faktorernas betydelse kvarstår när de inkluderas i samma modell. Kristen dominans ökar sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim med 29,1 procentenheter, medan muslimsk dominans minskar sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim med 28,9 procentenheter. Dessutom ökar modellens anpassning, vilket indikeras av Nagelkerke R^2 som blir 0,309, när faktorerna analyseras tillsammans. Däremot ökar inte felreduceringen ($\lambda = 27,4 \%$) i förhållande till analysen med enbart kristen dominans. Denna analys indikerar dock sammantaget att de två faktorerna har effekter som är tillräckligt starka för att vara oberoende av varandra. Sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildade stater påverkas av kristen och muslimsk dominans, vilket ger empiriskt stöd för båda hypoteserna om religionens betydelse för demokratisering.

Den andra analysen i tabell 4.9 (fjärde kolumnen) inkluderar en faktor som kombinerar de två faktorerna om kristen respektive muslimsk dominans. De nybildade staterna har indelats i tre kategorier som representerar befolkning med kristen dominans, befolkning som varken har kristen eller muslimsk dominans, och befolkning med muslimsk dominans.⁸⁷ Ordningen på dessa kategorier återspeglar den förväntade effekten på sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim utifrån de två hypoteserna. När den nya faktorn tillämpas blir utfallet av analysen att det finns starka effekter mellan befolkningens religiösa tillhörighet och sannolikheten för att demokratisk regim inrättas. De nybildade stater vars befolkning domineras av kristen tillhörighet har drygt åtta gånger så stor sannolikhet att inrätta demokratisk regim än de stater som har muslimsk dominans i befolkningen. Den förväntade sannolikheten för att nybildade stater med kristen dominans inrättar demokratisk regim är 64,3 procent, medan den förväntade sannolikheten för nybildade stater med muslimsk dominans är 7,7 procent.⁸⁸ Med den kombinerade faktorn motsvarar modellens anpassning (Nagelkerke $R^2 = 0,298$) och felreduceringsgrad ($\lambda = 27,4 \%$) utfallet av den föregående analysen. De effekter av den kombinerade faktorn som analysen indikerar motsvarar de effekter som den föregående analysen indikerade när de två faktorerna analyseras tillsammans. Det uppstår inga ytterligare effekter av att konstruera en kombinerad faktor, utan samma effekter ges om de två faktorerna integreras i samma analys. Detta tillsammans med att båda faktorerna har oberoende effekter av varandra och representerar två olika förklaringar för med sig att de två religionsfaktorerna inkluderas i de kommande analyserna.

⁸⁷ Andelen nybildade stater som inrättade demokratisk regim i de tre kategorierna är följande: 61,7 % (kristen dominans), 32,5 % (varken kristen eller muslimsk dominans) och 3,6 % (muslimsk dominans). Sambandet mellan kategorierna och form av politisk regim är relativt starkt ($\tau\text{-c} = 0,488$; $\gamma = 0,741$; $n = 128$; $\text{sign.} = 0,000$).

⁸⁸ För nybildade stater utan kristen eller muslimsk dominans är den förväntade sannolikheten att demokratisk regim inrättas 27,9 procent.

4.11 Modellanalys för samtida samhällsinternas förklaringar

I de föregående avsnitten har förhållanden inom samhällen vid tidpunkten för självständighet presenterats som förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Utifrån teoretiska resonemang och empiriska studier har hypoteser om hur dessa samhällsförhållanden förväntas påverka inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater utvecklats. Hypoteser har prövats med bivariata analyser som undersöker om det finns samband mellan enskilda faktorer och avhandlingens beroende faktor. Av dessa analyser framgår det därför om de förväntade sambanden existerar empiriskt. I tabell 4.10 framgår det huruvida de utvecklade hypoteserna har empiriskt stöd av de bivariata analyserna. Sammantaget var det elva hypoteser som utvecklades och prövades, var av sju hypoteser fick empiriskt stöd i de genomförda analyserna, medan fyra hypoteser inte fick empiriskt stöd. De hypoteser som inte fick empiriskt stöd avser betydelsen av handelsberoende, beroende av oljeexport, befolkningens mängd och inbördeskrig. Däremot hade ekonomiskt välstånd, yta, östat, befolkningstäthet, urbanisering, kristen dominans och muslimsk dominans betydelse enligt de empiriska analyserna.

Tabell 4.10

Sammanfattning av resultat från de bivariata analyserna

<i>Faktorer med empiriskt stöd</i>	<i>Faktorer utan empiriskt stöd</i>
Ekonomiskt välstånd	Handelsberoende
Yta	Beroende av oljeexport
Östat	Befolkningens mängd
Befolkningstäthet	Inbördeskrig
Urbanisering	
Kristen dominans	
Muslimsk dominans	

I de bivariata analyserna har samband mellan de enskilda faktorerna och den beroende faktorn undersökts. Det innebär att analyserna inte tar hänsyn till eller kontrollerar för andra faktorer betydelse. Detta avsnitt kommer därför att presentera ett antal analyser av modeller som inkluderar flera av de faktorer som

prövats enskilt i de tidigare analyserna.⁸⁹ I det första steget ingår samtliga faktorer förutom inbördeskrig, som har exkluderats eftersom variationen i faktorn är alltför begränsad. När denna modell analyseras är det endast två faktorer som är signifikanta enligt analysen som presenteras i tabell 4.11 (steg 1).⁹⁰ För det första har ekonomiskt välstånd (BNP per capita) positivt samband med demokratisk regim i nybildade stater. Det innebär att ju högre ekonomiskt välstånd som nybildade stater har desto större är sannolikheten att de inrättar demokratisk regim. För det andra har muslimsk dominans negativt samband med inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Nybildade stater med muslimsk dominans tenderar att inrätta diktatorisk regim i större utsträckning än nybildade stater utan muslimsk dominans. Sammantaget är det därmed endast två av tio faktorer som har betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i de nybildade staterna. Modellen innebär dock att andelen felskattade fall reduceras betydligt, vilket indikeras av lambda. Felskattningen minskar med drygt 50 procent när modellen tillämpas för att skatta de nybildade staternas politiska regimer. Även modellens grad av anpassning är relativt hög, eftersom Nagelkerke R^2 är 0,463. Modellen har därmed förvisso betydande relevans för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, men samtidigt saknar åtta av de tio faktorerna signifikans. En uppgift är därför att studera vilken möjlighet till förklaring som de två signifikanta faktorerna ger om enbart de analyseras tillsammans.

⁸⁹ Anledningen till att sammanslagna mått (index) inte skapas är att hypoteserna avser de enskilda faktorerna, vilket för med sig att prövningen av hypoteserna förutsätter att faktorernas betydelse analyseras enskilt för att pröva deras effekter på sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid tidpunkten för självständighet.

⁹⁰ Det förekommer multikollinearitet mellan faktorerna i analysen, vilket presenteras och diskuteras mer utförligt i avhandlingens metodappendix. I appendixet diskuteras även huruvida multikollinearitet utgör problem för de aktuella analyserna och hur eventuella problem hanteras. Som framgår av diskussionen finns det multikollinearitet, men som dock inte påverkar analysernas utfall.

Tabell 4.11*Multivariat analys av samtida samhällsinternas förklaringar*

<i>Faktorer</i>	<i>Steg 1</i>	<i>Steg 2</i>	<i>Steg 3</i>	<i>Steg 4</i>
Ekonomiskt välstånd (log)	5,479 (0,049)	8,472 (0,000)	6,737 (0,001)	6,649 (0,001)
Handelsberoende	0,728 (0,741)			
Oljeberoende (≥50% av BNP)	2,131 (0,551)			
Befolkningsmängd (log)	929,142 (1,000)			
Yta (log)	0,001 (1,000)			
Östat	1,545 (0,566)			
Befolkningstäthet (log)	0,002 (1,000)		2,117 (0,022)	2,201 (0,022)
Urbanisering (log)	1,303 (0,772)			
Kristen dominans	1,489 (0,470)			
Muslimsk dominans	0,042 (0,015)	0,013 (0,000)	0,019 (0,001)	0,019 (0,001)
Konstant	65967615,899	0,453	0,138	0,140
Nagelkerke R ²	0,463	0,388	0,437	0,429
Lambda	50,1 %	41,2 %	48,1 %	45,0 %
Antal fall	126	128	126	128

I det andra steget har de signifikanta faktorerna från den första modellen inkluderats. Detta för att undersöka vilken betydelse som faktorerna har tillsammans när inte faktorer utan signifikans ingår i modellen. Icke-signifikanta faktorer kan påverka de koefficienter som analysen beräknar även om de saknar signifikans för den beroende faktorn. Utfallet av analysen med den andra modellen är att båda faktorerna är signifikanta och att deras betydelse har ökat. Om regressionskoefficienterna jämförs framgår det att ekonomiskt välstånd har starkare positiv effekt och muslimsk dominans mer negativ effekt när enbart de analyseras tillsammans än när de övriga (icke-signifikanta) faktorerna ingår i analysen. Däremot minskar modellens anpassning, vilket framgår när modellernas Nagelkerke R² jämförs. Minskningen är dock måttlig och förklaras av att den andra modellen endast inkluderar signifikanta faktorer. Även felreduceringskoefficienten (lambda) minskar från 50 procent till 41 procent, vilket

innebär att andelen felskattade fall ökar i jämförelse med första modellen. Den andra modellen har emellertid mindre bortfall (två fall) än den första modellen (fyra fall).

För att pröva uppbyggnaden av den andra modellen har en stegvis analys genomförts.⁹¹ Med den stegvisa analysen införs de oberoende faktorerna i regressionsmodellen en i taget. Den faktor som har starkast betydelse införs först, därefter den som har näststarkast betydelse. Endast faktorer som har signifikant betydelse införs i modellen, vilket innebär att modellen inte inkluderar de faktorer som saknar signifikans. Detta är ett tillvägagångssätt för att kontrollera att ingen faktor exkluderas som kan vara signifikant i kombination med andra signifikanta faktorer. Utfallet av denna analys presenteras som steg 3 i tabell 4.11. Det som utmärker denna modell är att ytterligare en faktor har signifikant effekt enligt analysen. Befolkningstäthet har positivt samband med den beroende faktorn, vilket innebär att sannolikheten för att nybildade stater inrättar demokratisk regim ökar med graden av befolkningstäthet. Även om befolkningstäthet inkluderas i modellen som signifikant faktor kvarstår ekonomiskt välstånd och muslimsk dominans som signifikanta faktorer. Med befolkningstäthet som ytterligare signifikant faktor i modellen minskar effekten av de andra signifikanta faktorerna. Utöver att faktorernas effekter förändras, förändras även modellens anpassning när ytterligare en faktor införs, vilket kommer till uttryck som en ökning av Nagelkerke R^2 till 0,437. Även felreduceringskoefficienten ($\lambda = 48,1\%$) ökar med sju procentenheter, vilket indikerar att modellen i större utsträckning förutsäger fallens politiska regimer.

I den stegvisa analysen som identifierar de tre signifikanta faktorerna är antalet fall mindre än i den föregående modellen. Om enbart de tre faktorerna analyseras tillsammans ökar dock antalet fall till 128 nybildade stater (steg 4). Detta påverkar marginellt koefficienternas värden från föregående modell. Analysens utfall innebär att den förväntade sannolikheten för att demokratisk regim inrättas är 99,9 procent om den nybildade staten har BNP motsvarande 10000 USD per capita, 100 inv/km² i befolkningstäthet och saknar muslimsk

⁹¹ Stegvis regression är omdiskuterad som metod (Judd et al. 2008; Tibshirani 1996). För det första kritiserar metoden för att kunna ge modeller som saknar teoretisk förankring. Detta problem undviks genom att enbart analysera faktorer som kan motiveras utifrån utvecklade hypoteser och acceptera modeller som är teoretiskt rimliga. För det andra har metoden kritiserats för att presentera modeller som inkluderar icke-signifikanta faktorer. Problemet hanteras genom att endast acceptera modeller med signifikanta faktorer. För det tredje kan metoden utesluta faktorer som skulle vara signifikanta om de inkluderades i modellen, men som blir exkluderade till följd av multikollinearitet. För att undersöka om detta är fallet har kompletterande analyser genomförts för att säkerställa att inga relevanta faktorer har exkluderats. I dessa analyser har modeller med de av den stegvisa analysen identifierade faktorerna tillsammans med en exkluderad faktor prövats. Utfallet av dessa analyser har dock varit att ingen relevant faktor finns bland de exkluderade faktorerna. Detta gäller samtliga analyser i avhandlingen som baseras på stegvisa regressionsanalyser.

dominans. Om däremot den nybildade staten har BNP motsvarande 100 USD per capita, befolkningstäthet på 10 inv/km² och har muslimsk dominans är den förväntade sannolikheten för att demokratisk regim inrättas 20,6 procent. Även Nagelkerke R² (0,429) och lambda (45,0 %) förändras marginellt i förhållande till den stegvisa analysen. Resultatet av modellanalyserna blir därmed att *ekonomiskt välstånd och befolkningstäthet förstärker sannolikheten för att nybildade stater inrättar demokratisk regim, medan muslimsk dominans minskar sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Därmed ger analyserna empiriskt stöd endast för hypoteserna om ekonomiskt välstånd, befolkningstäthet och muslimsk dominans.*

En aspekt av den utvecklade modellen som inte uppmärksammas i de tidigare analyserna (tabell 4.11) är i vilken utsträckning som det är möjligt att utifrån modellen förutsäga vilken typ av politisk regim som nybildade stater inrättar. Baserat på den fjärde regressionsmodellen i tabell 4.11 är det möjligt att undersöka om modellen förutsäger den typ av politisk regim som faktiskt inrättades av de nybildade staterna. I det första steget har ett förväntat värde på den beroende faktorn beräknats utifrån regressionsmodellen för respektive fall. Detta värde ger förutsägelse om vilken politisk regim som de nybildade staterna förväntas ha inrättat. Därefter har de politiska regimer som förväntas utifrån regressionsmodellen jämförts med de politiska regimer som faktiskt inrättades vid tidpunkten för självständighet. För att få ett sammanhållet mått på modellens anpassning (prediktionsgrad) har andelen fall vars förväntade regim överensstämmer med den faktiska regimen beräknats. Som framgår av tabell 4.12 kan 78 procent av fallen skattas rätt med den utvecklade modellen. *Av de 128 undersökta fallen är det 100 fall som blir korrekt skattade av modellen.* Det innebär att merparten av de undersökta fallens politiska regim kan förutsägas med modellen. Det finns dock två omständigheter som måste uppmärksammas. För det första finns det en högre grad av anpassning när det gäller fall med diktatorisk regim (83 %) än med demokratisk regim (71 %). Det är 13 stater med diktatorisk regim som av modellen förutsägs vara demokratiska och 15 stater med demokratisk regim som förutsägs vara diktatoriska. Det innebär att modellen i större utsträckning förutsäger diktatoriska regimer på korrekt sätt än demokratiska regimer, även om graden av anpassning är hög i både kategorierna. För det andra finns det fortfarande fall som inte kan förutsägas av modellen. De 28 nybildade stater vars politiska regim inte blir korrekt skattad av den utvecklade modellen anges i tabell 4.13.

Tabell 4.12

Andel korrekt skattade fall utifrån modell med samtida samhällsinternas förklaringar

<i>Faktisk regim</i>	<i>Förväntad regim</i>		<i>Andel korrekt skattade fall</i>
	<i>Diktatorisk regim</i>	<i>Demokratisk regim</i>	
<i>Diktatorisk regim</i>	64	13	83,1 %
<i>Demokratisk regim</i>	15	36	70,6 %
<i>Totalt</i>			78,1 %

Tabell 4.13

Avvikande fall utifrån modell med samtida samhällsinternas förklaringar

<i>Stater med diktatorisk regim som förutsägs vara demokratiska</i>	<i>Stater med demokratisk regim som förutsägs vara diktatoriska</i>
Cypern	Burma
Fiji	Indien
Georgien	Kongo-Brazzaville
Kap Verde	Laos
Kazakstan	Nigeria
Ryssland	Pakistan
Samoa	Papua Nya Guinea
Serbien & Montenegro	Salomonöarna
Seychellerna	Sierra Leone
Singapore	Somalia
Vietnam	Sri Lanka
Vitryssland	Sudan
Östtyskland	Surinam
	Vanuatu
	Östtimor

4.12 Avslutning: betydelsen av samtida samhällsinternas förklaringar

Vilken betydelse har samtida samhällsinternas förhållanden för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater? *Det övergripande resultatet från kapitlets analys är att ekonomiskt välstånd, muslimsk dominans och*

befolkningstäthet påverkar sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. I tabell 4.14 sammanfattas de empiriska analysernas resultat.⁹² Som framgår av tabellen är sannolikheten för att demokratisk regim inrättas liten om den nybildade staten har låg nivå av ekonomiskt välstånd, muslimsk dominans och låg grad av befolkningstäthet. Fem stater som illustrerar denna kombination presenteras också i tabellen. Nybildade stater med hög nivå av ekonomiskt välstånd, avsaknad av muslimsk dominans och med hög grad av befolkningstäthet har stor sannolikhet att inrätta demokratisk regim. Exempelvis hade Barbados, Nauru, Slovenien, Tjeckien och Tyskland denna kombination av förhållanden när de blev självständiga och de inrättade också demokratisk regim. Sammantaget indikerar därmed de empiriska analyserna att en del av de samtida samhällsinternas förhållandena har betydelse för vilken politisk regim som inrättas i nybildade stater, men att flera förhållanden saknar relevans.

Tabell 4.14

Sammanfattning av empiriska analyser om samtida samhällsinternas förklaringar

<i>Faktorer som påverkar sannolikhet</i>	<i>Sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim</i>	
	<i>Liten sannolikhet</i>	<i>Stor sannolikhet</i>
Ekonomiskt välstånd Muslimska dominans Befolkningstäthet	Lågt Ja Låg	Högt Nej Hög
Exempel	Gambia Mali Mauretanien Niger Sydjemen	Barbados Nauru Slovenien Tjeckien Tyskland

I förhållande till tidigare studier av politiska regimer i nya stater (Anckar 2010; Rost & Booth 2008) ger avhandlingens analyser om samtida samhällsinternas förklaringar sammantaget fyra bidrag, vilka sammanfattas utifrån tabell 4.15.⁹³ För

⁹² I tabellen presenteras de kombinationer av egenskaper som ger minst respektive störst sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim, och fall som enligt de empiriska analyserna illustrerar de kombinationer som ger liten respektive stor sannolikhet att demokratisk regim inrättas vid tidpunkten för självständighet.

⁹³ Förklaringar anses vara utan empiriskt stöd om empiriska analyser har indikerat att faktorn saknar statistisk signifikans för den beroende faktorn eller uppvisar en annan effekt på den

det första bekräftar analyserna betydelsen av ekonomiskt välstånd och muslimsk dominans som tidigare studier har påvisat. För det andra bekräftar analyserna också att beroende av oljeexport, östat och inbördeskrig saknar betydelse, vilket även tidigare studier har indikerat. För det tredje ger analyserna inte empiriskt stöd för tre faktorer som har fått stöd i tidigare studier av nya stater: befolkningensmängd, yta och kristen dominans. För det fjärde prövar analyserna tre faktorer som inte har uppmärksamats av tidigare studier av nya staters politiska regimer: befolkningstäthet, handelsberoende och urbanisering. Dessutom indikerar analyserna att befolkningstäthet och urbanisering har betydelse för demokratisering i nybildade stater, medan handelsberoende saknar betydelse.

Tabell 4.15

Empiriska bidrag av samtida samhällsinterna förklaringar

	Resultat från tidigare studier av nya stater		
Resultat från avhandlingens analyser	<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>	<i>Förklaringar som inte har prövats</i>	<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>
<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>	Ekonomiskt välstånd Muslimsk dominans	Befolkningstäthet	
<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>	Befolkningensmängd Yta Kristen dominans	Handelsberoende Urbanisering	Beroende av oljeexport Östat Inbördeskrig

Det som sammantaget utmärker den förklaringsmodell som de empiriska analyserna identifierar är att den ger betydande förmåga att förutsäga de nybildade staternas politiska regimer. *Nästan 80 procent av de nybildade staternas politiska regimer kan förutsägas utifrån ekonomiskt välstånd, muslimsk dominans och befolkningstäthet.* Det som dock begränsar kapitlets analyser är att de enbart inkluderar faktorer som avser samtida samhällsinterna förhållanden. Som diskuterades i föregående kapitel finns det förklaringar inom forskningsområdet som uppmärksammar andra förhållanden. De genomförda analyserna varken kontrollerar för eller uppmärksammar dessa förhållanden. Det

beroende faktorn än den förväntade. Om empiriska analyser däremot indikerar signifikanta effekter i enlighet med vad som förväntas betraktas förklaringen ha empiriskt stöd.

finns därför anledning att analysera förhållanden som är externa och historiska för att undersöka om de har relevans och betydelse för nybildade staters politiska regimer. Även om kapitlets analyser i stor utsträckning kan förutsäga de nybildade staternas politiska regimer kommer de två följande kapitlen att ägnas åt betydelsen av samtida samhällsexterna förhållanden respektive historiska förhållanden för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

5 Samtida samhällsexterna förklaringar

5.1 Introduktion

Forskning om demokratisering har traditionellt fokuserat på förhållanden inom samhällen för att förklara varför olika regimer inrättas eller utvecklas i stater (Coppedge 2012). Det förde med sig att förhållanden utanför samhällen tidigare sällan uppmärksammades i komparativ forskning om demokratisering. Numera är internationella faktorer emellertid etablerade som förklaringar inom forskningsområdet och studeras i allt större utsträckning (Coppedge 2012; Møller & Skaaning 2013). Tidigare studier av nya stater återspeglar denna trend (Anckar 2010, Rost & Booth 2008). Deras analyser domineras av faktorer som avser förhållanden inom samhällen, men uppmärksammar också ett fåtal faktorer om internationella förhållanden, såsom externa konflikter och kalla kriget (Rost & Booth 2008). Syftet med detta kapitel är därför att pröva om samtida samhällsexterna förhållanden förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Det som förenar samtida samhällsexterna faktorer är att de avser förhållanden utanför de nybildade staterna vid tidpunkten för självständighet. Dessutom förenas de i antagandet att stater är öppna system som påverkas av förhållanden i deras omgivning.

För att uppnå syftet kommer kapitlet att utveckla hypoteser om betydelsen av samtida samhällsexterna förhållanden. Översiktligt kommer hypoteser om tre förhållanden att utvecklas: extern konflikt, kalla kriget och demokratisk diffusion. I anslutning till utvecklingen av hypoteser kommer bivariata analyser att genomföras som prövar de enskilda hypoteserna. Eftersom flera hypoteser om demokratisk diffusion kommer att utvecklas genomförs även multivariata analyser med enbart dessa hypoteser. En annan anledning till att särskilt analysera hypoteserna om demokratisk diffusion är att varken studier om demokratisering eller om nya stater har uppmärksammat betydelsen av demokratisk diffusion för nya staters politiska regimer. Kapitlet kommer därför att presentera analyser som inte tidigare gjorts, vilket ger möjligheter att ge bidrag till såväl forskning om nybildade stater som forskning om demokratisk diffusion och demokratisering. Avslutningsvis kommer samtliga hypoteser att prövas tillsammans i multivariata analyser. Dessa analyser förväntas ge bidrag som kan besvara kapitlets forskningsfråga: *Vilken betydelse har samtida samhällsexterna förhållanden för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater?*

5.2 Extern konflikt

Ett grundläggande antagande som återkommer i forskning om demokratisering är att väpnade konflikter försvårar demokratisering. En typ av konflikt som förväntas försvåra demokratisering är väpnade konflikter med andra stater. Flera förklaringar om att väpnade konflikter med andra stater försvårar demokratisering finns presenterade (Bermeo 2003; Crescenzi & Enterline 1999; Gleditsch & Ward 2006; Poe et al. 1999; Rost & Booth 2008; Rueschemeyer et al. 1992). För det första prioriteras andra värden än demokratiska under väpnade konflikter med andra stater. På individnivå prioriteras överlevnad, vilket kan begränsa medborgarnas politiska engagemang. På samhällsnivå prioriteras nationell säkerhet framför demokrati. Det kan föra med sig att mänskliga rättigheter, som är grundläggande för demokratiska system, kränks under väpnade konflikter. För det andra kan maktstrukturer etableras under väpnade konflikter som försvårar demokratisering. Framför allt kan militära institutioner vara starkare än de civila institutionerna, som då kan få svårigheter att styra och kontrollera de militära institutionerna. Den politiska maktstrukturen domineras därmed inte av civila institutioner som är demokratiserade, utan av militära institutioner med auktoritär och hierarkisk ordning. Samtidigt är kostnaderna att använda våld i samhället låga och tillgången till vapen hög under väpnade konflikter, vilket kan föra med sig att externa konflikter omvandlas till interna konflikter eller att samhällsordningen inte kan upprätthållas om de politiska institutionerna förlorar sin auktoritet och suveränitet över samhället. För det tredje är medborgarnas möjligheter till mobilisering och politiskt deltagande begränsade under väpnade konflikter. Exempelvis kan nödvändig infrastruktur, som kommunikation och transportsystem, vara förstörd eller fungera ineffektivt under väpnade konflikter. Dessutom kan de politiska institutionerna försvåra för medborgarnas deltagande som en konsekvens av att de koncentrerar resurser till den pågående konflikten. Det kan föra med sig att möjligheten till politisk opposition begränsas, vilket innebär att en grundläggande förutsättning för demokratisering och demokratiska regimer saknas (Dahl 1971). Sammantaget ger detta förväntningar om att förutsättningarna för demokratisering är begränsade under väpnade konflikter med andra stater.

Antagandet att väpnade konflikter med andra stater försvårar demokratisering har prövats i ett antal empiriska studier. En av de mest omfattande studierna är Crescenzi och Enterline (1999), som undersöker konflikters effekt på demokratisering under tiden 1816–1992 på såväl global som regional nivå. I deras globala analys delas åren upp i tre perioder. Under den första tidsperioden (1816–1875) hittar de inga samband mellan konflikt och demokratisering. Däremot hittar de ett positivt samband under den andra perioden (1876–1935), medan de

konstaterar att det inte finns samband under den tredje perioden (1936–1992). I motsats till dessa resultat hävdar Poe et al. (1999) att förekomsten av konflikter ökade statsrepressioner mellan åren 1976 och 1993, vilket försvårar demokratisering. Även Gleditsch och Ward (2006) menar att konflikter som hotar en stat minskar chanserna för staten att demokratiseras. Vad gäller nya stater konstaterar däremot Rost och Booth (2008) att det finns ett positivt samband mellan externa konflikter och demokratisering nio år efter staternas självständighet. Efter fem och 15 år finns dock inget signifikant samband. Avhandlingen studerar emellertid inrättandet av politisk regim vid tidpunkten för självständighet, vilket innebär att de långsiktiga effekterna av externa konflikter som Rost och Booth identifierar i sin studie inte är relevanta för avhandlingen. Sammantaget finns det därmed varierande empiriska resultat om externa konflikter och demokratisering. Det ger anledningen till att empiriskt pröva om de utifrån teoretiska resonemangen förväntade effekterna återfinns vid tidpunkten för självständighet utifrån följande hypotes:

H12: Nybildade stater som upplever konflikter med andra stater förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Av de nybildade stater som undersöks i avhandlingen var det endast fyra stater som upplevde väpnad konflikt med en annan stat.⁹⁴ Av dessa fyra stater inrättade Taiwan och Vietnam diktatorisk regim, medan Israel och Somalia inrättade demokratisk regim. Det förväntade mönstret – att nybildade stater som upplever väpnade konflikter med andra stater i mindre utsträckning inrättade demokratisk regim – återfinns därmed inte i det empiriska underlaget. Den logistiska regressionsanalysen som presenteras i tabell 5.1 ger empiriskt stöd för slutsatsen att externa konflikter inte förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer vid självständigheten. Det finns inget statistiskt säkerställt samband mellan extern konflikt och form av politisk regim i nybildade stater, och förmågan att uppskatta nybildade staters politiska regimer förbättras inte heller ($\lambda = 0,0$ %). Detta utfall återspeglar att de stater som upplevde väpnad konflikt med andra stater i lika stor utsträckning inrättade demokratisk som diktatorisk regim. Utöver detta kommer att faktorn i alltför begränsad omfattning uppvisar variation, eftersom endast fyra stater upplevde extern konflikt vid sin självständighet. Sammantaget resulterar därmed analysen i slutsatsen att *nybildade stater som upplever konflikt med en annan stat inte inrättar demokratisk regim i mindre utsträckning än andra nybildade stater, vilket innebär att hypotesen om externa konflikter inte ges empiriskt stöd. Den*

⁹⁴ Med extern konflikt avses konflikt som enligt *Uppsala Conflict Data Program* klassificerar som *interstate conflict*, vilket innebär konflikt mellan två eller flera stater.

begränsade variationen för också med sig att externa konflikter saknar relevans för de fortsatta analyserna.

Tabell 5.1

Extern konflikt och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Extern konflikt</i>
Exp(B)	1,531 (0,675)
Konstant	0,653
Nagelkerke R ²	0,002
Lambda	0,0 %
Antal fall	128

5.3 Kalla kriget

Nybildade stater blir nya medlemmar i det internationella statssystemet. En teoretisk idé som har varit framträdande i studier om demokratisering är därför att förhållande inom det internationella statssystemet påverkar förhållanden inom stater. Ett av de förhållanden som förväntas vara av betydelse för demokratisering inom stater är maktförhållanden mellan stater (Boix 2011). Maktförhållanden inom det internationella statsystemet har förändrats sedan 1946. En av de mest grundläggande förändringarna är slutet av kalla kriget. Under kalla kriget utmärktes maktförhållandena av bipolär interdependens mellan USA och Sovjetunionen. Den bipolära interdependensen innebar att det fanns ett ömsesidigt beroende mellan USA och Sovjetunionen, samtidigt som förhållandet mellan staterna dominerades av ideologisk konkurrens (Keohane & Nye 2001). Stater som bildades under kalla kriget utvecklade också ömsesidigt beroende till stormakterna. Som relationer uppbyggda på ömsesidigt beroende byggde dessa förhållanden på transaktioner som sammanband staterna med främst en av stormakterna. I utbyte mot lojalitet i förhållande till den andra stormakten gav stormakterna stöd till staterna (Rost & Booth 2008). Det förde med sig att Sovjetunionen gav stöd till stater som inrättade kommunistiska eller andra former av icke-demokratiska regimer, medan USA gav stöd till stater som inte inrättade kommunistiska regimer även om de inte var demokratiska. Det här innebar att det fanns starka förutsättningar för diktatoriska regimer under kalla kriget (Cingranelli & Richards 1999; Huntington 1991). Förutsättningarna för nybildade stater under kalla kriget förväntas därför försvåra inrättandet av demokratisk regim.

I slutet av 1980-talet förändrades relationen mellan USA och Sovjetunionen. Den ideologiska konkurrensen mellan staterna ersattes med internationellt samarbete. Det tidigare stödet till kommunistiska regimer minskades kraftigt från Sovjetunionen, samtidigt som USA inte längre villkorslöst gav understöd till auktoritära regimer i utbyte mot lojalitet. I stället prioriterades insatser som främjade demokratisering (Bell & Staeheli 2001; Carothers 1999; Cingranelli & Richards 1999; Pridham 1997; Whitehead 1986; 2001). Denna förändring förde med sig att tidigare kommunistiska regimer i Central- och Östeuropa demokratiserades, samtidigt som auktoritära regimer med tidigare stöd från USA ersattes med demokratiska regimer. Den förändrade maktrelationen inom det internationella statsystemet efter kalla krigets slut gav därmed förutsättningar för omfattande demokratisering (Doorenspleet 2005; Gleditsch & Ward 2006; Hadenius 1992; Huntington 1991). I sin omfattande studie fastställer också Boix (2011) att stormakter i den ideologiska polariseringen under kalla kriget direkt eller indirekt blockerade försök till demokratisering. Enligt analyserna som Boix presenterar finns det därmed negativt samband mellan kalla kriget och demokratisering. Det gäller även för nya stater. Rost och Booth (2008) konstaterar i sin studie att nya stater efter kalla kriget genomgick demokratisering i större utsträckning än under kalla kriget. Däremot analyserade de inte huruvida kalla kriget hade betydelse för vilken form av politisk regim som inrättades vid självständigheten, vilket ger avhandlingen anledning att utifrån de teoretiska resonemangen och tidigare studierna om kalla krigets betydelse för demokratisering pröva följande hypotes:

H13: Nybildade stater som har bildats under kalla kriget förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

När sambandet mellan kalla kriget och inrättandet av demokratisk regim undersöks framträder det förväntade mönstret, vilket framgår av tabell 5.2. Av 128 stater som analyseras blev 94 stater självständiga under kalla kriget, medan 34 stater har bildats efter kalla kriget.⁹⁵ Sannolikheten för att inrätta demokratisk regim är enligt analysen mindre hos de stater som har bildats under kalla kriget än de som har bildats efter kalla kriget. Den förväntade sannolikheten att en nybildad stat under kalla kriget inrättar demokratisk regim är 34 procent, medan motsvarande sannolikhet för nybildade stater efter kalla kriget är 58 procent. Effekten av kalla kriget på sannolikheten att demokratisk regim inrättas i de nybildade staterna motsvarar därmed 24 procentenheter (tabell 5.3), vilket innebär att det finns ett relativt starkt samband mellan kalla kriget och den form

⁹⁵ Stater som har bildats under tidsperioden 1946–1989 anses ha blivit självständiga under kalla kriget (Rost & Booth 2008).

av politisk regim som inrättades vid självständigheten.⁹⁶ Av analysen framgår också att kalla kriget som oberoende faktor förbättrar förmågan att skatta de nybildade staternas regimer, eftersom felreduceringen minskar med 10 procent (λ) samtidigt som anpassningen förstärks (Nagelkerke $R^2 = 0,059$). Sammantaget innebär det att *nybildade stater som blev självständiga under kalla kriget i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrättade demokratisk regim, vilket för med sig att de empiriska analyserna ger stöd för hypotesen om kalla kriget.*

Tabell 5.2

Kalla kriget och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Bildade under kalla kriget</i>
Exp(B)	0,374 (0,018)
Konstant	1,357
Nagelkerke R^2	0,059
Lambda	9,8 %
Antal fall	128

Tabell 5.3

Andelen diktatoriska och demokratiska regimer under och efter kalla kriget

	<i>Bildade under kalla kriget</i>	<i>Bildade efter kalla kriget</i>	<i>Totalt</i>	<i>Effekt av kalla kriget</i>
Diktatur	66,3 %	42,4 %	60,2 %	+23,9
Demokrati	33,7 %	57,6 %	39,8 %	-23,9
<i>Totalt</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	

5.4 Demokratisk diffusion

5.4.1 Demokratisk diffusion som begrepp och teori

En förklaring som har uppmärksammats allt mer inom forskning om demokratisering är demokratisk diffusion (Coppedge 2012). Med demokratisk diffusion avses *spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid* (Brinks &

⁹⁶ Utfallet av korrelationsanalys är följande: tau-b = -0,213 och gamma = -0,455 (sign. = 0,000; n = 128).

Coppedge 2006; Elkins & Simmons 2005; Gleditsch & Ward 2006; Most & Starr 1990; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). Denna definition är grundad i en mer generell modell om diffusion som definierar diffusion som processer vilka över tid kommunicerar innovationer genom specifika kanaler till aktörer i sociala system (Rogers 1995:5). Med denna modell betraktas diffusion som processer med fyra utmärkande komponenter: a) innovationer, b) kommunikation genom specifika kanaler, c) aktörer i sociala system, och d) tidsdimension. Vid demokratisk diffusion utgörs innovationerna av idéer om demokratiska värden, normer eller institutioner. Det är dessa idéer som via olika kanaler kommuniceras till aktörer i sociala system. Som innovation ska idéerna betraktas som nya, vilket innebär att de mer eller mindre utmanar etablerade förhållanden. Det som utmärker innovationer är inte att de nödvändigtvis är objektivt nya, utan att de framför allt upplevs som nya av mottagarna och deras sammanhang. För nybildade stater kan detta innebära idéer om politiska institutioner som är möjliga att tillämpa i utformningen av de nybildade staternas politiska regimer.

Den andra komponenten i demokratisk diffusion utgörs av de kommunikationskanaler som förmedlar de demokratiska idéerna. Enligt Franzese och Hays (2008) finns det fem processer genom vilka idéer kan spridas. För det första kan *tvång* föra med sig diffusion, vilket innebär att starka aktörer tvingar eller övertalar svagare aktörer att överta idéer och därmed sprids idéerna till dessa aktörer. Exempelvis om en stat eller organisation tvingar en nybildad stat att inrätta demokratisk regim är det diffusion genom tvång. För det andra kan idéer spridas via *konkurrens* mellan stater. Till exempel kan demokratisk regim inrättas i nybildade stater utifrån aktörers föreställningar om att det ger staten eller delar av staten konkurrensfördelar i förhållande till andra stater. För det tredje kan idéer spridas när *erfarenheter överförs* mellan samhällen. Det skulle vara fallet om nybildade stater inrättar demokratisk regim utifrån de erfarenheter från andra stater som aktörer förmedlar. För det fjärde sprids idéer när aktörer försöker *efterlikna* förhållanden i andra samhällen. Nybildade stater som inrättar demokratisk regim i sin strävan att efterlikna andra stater som uppfattas som förebilder illustrerar denna form av diffusion. För det femte kan idéer överföras i samband med *migration*. När människor eller aktörer, såsom företag och organisationer, flyttar från ett samhälle till ett annat tar de med sig idéer som senare kan spridas i det nya samhället. Det kan förklara att nybildade stater inrättar demokratisk regim som ett resultat av att inflyttade personer eller aktörer tar med sig demokratiska idéer från andra samhällen (Denk 2012; Elkins & Simmons 2005; Franzese & Hays 2008).

Den tredje komponenten uppmärksammar att diffusion förekommer mellan aktörer i olika sociala system. Härigenom följer två grundläggande antaganden. Det första antagandet är att samhällen är sociala system som är öppna för idéer

från omgivningen. Utvecklingen i samhällen blir därmed beroende av influenser från andra samhällen (Easton 1965; Wallerstein 1979; 1983; 2004). Det är en förväntan som utmanar tidigare antaganden om att samhällen är slutna system och att utvecklingen inom dem enbart påverkas av interna förhållanden (Wellhofer 1989). Demokratisering har därför inte enbart betraktats som en historisk samhällsutveckling inom samhällen, utan också som resultat av diffusionsprocesser (Bell & Staeheli 2001). Det andra antagandet är att idéer kommuniceras av och mellan aktörer. Det är aktörer som förmedlar idéer via olika kommunikationskanaler till andra aktörer som absorberar och påverkas av idéerna. Diffusion förklarar därmed hur externa aktörer kan påverka förhållanden i samhällen. Via diffusion kan externa aktörer bland annat påverka maktförhållanden inom samhällen, vilket kan gynna eller missgynna aktörers maktposition. Exempelvis kan stödet för oppositionsgrupper förstärkas om externa aktörer i demokratiska samhällen förmedlar demokratiska idéer till aktörer i samhället. Det är även möjligt att demokratiska idéer förmedlas till politiska eliter i icke-demokratiska samhällen. Exempelvis är det möjligt att de politiska eliternas rädsla för demokrati försvagas eller att de upplever att en allt tilltagande kostnad följer med deras icke-demokratiska statsskick, vilket förväntas främja demokratisering (Gleditsch & Ward 2006).

Den fjärde komponenten avser den tidsdimension som återfinns i diffusionsprocesser. I minst tre avseenden är tidsdimensionen framträdande när idéer sprids via diffusion (Rogers 1995). För det första tar processen med diffusion tid. Från förberedelser hos de avsändande aktörerna via kommunikation till att de mottagande aktörerna uppfattar och absorberar budskapet passerar en tid, vars omfattning varierar mellan diffusionsprocesser. För det andra varierar hur omgående budskapet absorberas av aktörer. I diffusionsprocesser finns det aktörer som tämligen omgående absorberar budskapet, samtidigt som det finns andra aktörer som absorberar budskapet senare. För det tredje kan effekten av diffusion variera i tid, vilket uttrycks dels som andelen aktörer som absorberar budskapet, dels den institutionella betydelsen som följer av diffusion. Exempelvis kan det vid demokratisk diffusion dröja olika länge i tid innan stater inrättar demokratisk regim som följd av diffusionen. På motsvarande sätt kan det ta olika lång tid innan demokratiska idéer absorberas av aktörer i samhällen.

5.4.2 Hypoteser om demokratisk diffusion

Diffusionsprocessers tidsaspekter uppmärksammas traditionellt inte inom forskning om demokratisering på samma sätt som inom andra områden. Frågor om diffusionsprocessers varaktighet har sällan studerats inom forskning om demokratisering, vilket innebär att studierna inte har analyserat hur snabbt

demokratiska idéer sprids mellan stater och aktörer. I stället har studier om demokratisering utgått från antaganden om betydelsen av exponering. Enligt detta antagande förväntas stater som exponeras för demokratisk diffusion från sin omgivning vara mer demokratiska än andra stater. Flera komparativa studier har även gett empiriskt stöd för detta antagande (Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). Däremot har antagandet inte prövats tidigare när det gäller nybildade stater. Utifrån teoretiska resonemang och empiriska resultat i tidigare studier kommer därför antagandet att prövas i avhandlingen med följande generella hypotes om demokratisk diffusion:⁹⁷

H14: Nybildade stater som i stor utsträckning exponeras för demokratisk diffusion förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Grad av exponering, som enligt hypotesen är den oberoende faktorn, har i empiriska studier preciserats till täthet av demokratiska stater i omgivningen. Det innebär att nybildade stater med hög täthet av demokratiska stater i omgivningen i större utsträckning förväntas inrätta demokratisk regim än andra nybildade stater. Vidare har studier av demokratisk diffusion operationaliserat täthet av demokratiska stater till andel av demokratiska stater i omgivningen (Brinks & Coppedge 2006; Doorensplet 2005; Gleditsch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2014). Det innebär att studier av demokratisk diffusion utgår ifrån att grad av exponering kan mätas som andel av demokratiska stater i omgivningen, vilket även är den operationalisering som kommer att användas i de kommande analyserna.

Med det valda tillvägagångssättet blir en central frågeställning om hur staters omgivning identifieras, vilket översiktligt kan göras utifrån tre perspektiv. Det första perspektivet utgår från antagandet att ju tätare och intensivare samspel som finns mellan stater desto större är sannolikheten för diffusion mellan staterna. Detta perspektiv uppmärksammar därför *funktionella* relationer mellan stater, såsom handelsutbyte, diplomatiska kontakter och olika former av samarbete. Dessa funktionella relationer främjas bland annat av intensiva och långvariga kontakter mellan staterna, och av integrerade kommunikationssystem (Doorensplet 2005; Gleditsch & Ward 2006; Karvonen 1981; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014; Wellhofer 1989). För studier av nybildade stater är detta perspektiv dock problematiskt att tillämpa eftersom det förutsätter att de funktionella relationerna är uppbyggda och utvecklade över tid, vilket inte är

⁹⁷ Den generella hypotesen kommer att prövas i modellanalyser som presenteras i tabell 5.7 och i tabell 5.10.

rimligt att förvänta för nybildade stater. Det är därför inte möjligt att utifrån perspektivet utveckla hypoteser om varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

Det andra perspektivet utgår från antagandet att stater är sammanbundna med varandra genom det internationella statssystemet. Med tilltagande globalisering och internationalisering har beroendet mellan stater ökat, vilket enligt perspektivet även har förstärkt förutsättningarna för diffusion mellan staterna. Utifrån detta förväntas tätheten av demokratiska stater i *samtida omgivning* vara av betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater. Det finns dock två inriktningar inom perspektivet, som preciserar demokratisk diffusion i samtida omgivning på olika sätt. Enligt den ena inriktningen har den globala andelen av demokratier i den samtida omgivningen betydelse. Exempelvis påvisar Gleditsch och Ward (2006) i sin undersökning att övergång till demokrati är mer troligt ju högre den globala andelen av demokratier är. Även Brinks och Coppedge (2006) konstaterar att stater i sin utveckling tenderar att följa majoriteten av världens stater när det gäller politisk regim. Utifrån inriktningens teoretiska resonemang och empiriska studier formuleras därför följande hypotes om nybildade stater:

H15: Nybildade stater som bildas när den globala andelen av demokratiska regimer är hög förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Enligt den andra inriktningen har förändring i den samtida omgivningen betydelse för staters utveckling. Om den föregående inriktningen betonade andelen av demokratiska stater i det internationella statssystemet, sätter den andra inriktningen fokus på hur andelen av demokratiska stater utvecklas. Inom forskning om demokratisering har vågor av demokratisering (*waves of democratization*) konstaterats (Huntington 1991; Møller & Skaaning 2013). Dessa vågor identifieras då antalet övergångar till demokratiska regimer är betydligt flera än antalet övergångar till icke-demokratiska regimer. I sin studie identifierar Huntington (1991) tre demokratiseringsvågor. Den första inträffade under åren 1828–1926, den andra under åren 1943–1962, och den tredje började 1974.⁹⁸ Enligt inriktningen förväntas dessa vågor av demokratisering förstärka

⁹⁸ Även om Huntingtons indelning är den mest etablerade, vilket är anledning till att den används i avhandlingen, har den blivit kritiserad (Bunce 2000; Doorenspleet 2000; 2005; McFaul 2002; Møller & Skaaning 2013). För det första har metoden att identifiera den globala utvecklingen utifrån andel demokratier kritiserats eftersom antalet stater har förändrats under åren. För det andra har det ifrågasatts om den tredje vågen utgörs av en enhetlig period eller om den omfattar två perioder av övergångar till demokrati där den andra perioden består av de postkommunistiska regimer som tillsammans utgör en fjärde våg. För det tredje har årtalen för vågoras början och slut

förutsättningarna för demokratisk diffusion, vilket är utgångspunkt för följande hypotes:

H16: Nybildade stater som bildas under global våg av demokratisering förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

På motsvarande sätt som det har förekommit vågor av demokratisering som har ökat andelen demokratier har det också varit perioder med motvågor av demokratisering. Det som utmärker dessa perioder är att det är en hög andel av demokratiska regimer som övergår till diktatoriska former. Enligt Huntington (1991) har motvågor inträffat under två perioder: 1922–1942 och 1958–1975. Enligt det andra perspektivet minskar tätheten av demokratier under dessa perioder, och därmed försvagas förutsättningarna för demokratisk diffusion. Med det som bakgrund formuleras därför följande hypotes:

H17: Nybildade stater som bildas under global motvåg av demokratisering förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Det tredje perspektivet identifierar omgivning utifrån *geografisk närhet*. Grunden för perspektivet kan sammanfattas med ”[e]verything is related to everything else, but near things are more related than distant things” (Tobler 1970:236). Härigenom hävdar perspektivet att förhållanden i staternas näromgivning tenderar att påverka staterna mer än geografiskt avlägsna förhållanden. En hög andel av demokratier i näromgivningen förväntas därför föra med sig en ökad sannolikhet för demokratisering i den nybildade staten. Inom perspektivet har det utvecklats två inriktningar som preciserar den geografiska näromgivningen olika. Enligt den första inriktningen är den regionala omgivningen mest relevant för studier av demokratisk diffusion (Wejnert 2005; 2014). Bland annat hävdar Gleditsch och Ward (2006) att internationella processer som påverkar demokratisering via diffusion återfinns i större utsträckning på den regionala nivån än den globala nivån. Dessutom tenderar stater i samma region att förändras på liknande sätt, exempelvis att demokratisering i en stat leder till demokratisering i andra stater. När inriktningen tillämpas i empiriska studier

kritiserats. Bland annat presenterar Doorenspleet (2000; 2005) en alternativ indelning av demokratiseringsvågor: 1893–1924, 1944–1957, 1976–1989 och 1989–2001. Vidare hävdar Doorenspleet att det förekommer endast en motvåg (1924–1944), men också en period av fluktuation (1957–1976). Enligt kompletterande analyser förändrar inte denna alternativa indelning de empiriska resultaten om demokratiseringsvåg som presenteras i tabell 5.4, 5.7 och 5.11. Däremot är hypotesen om motvåg inte relevant för den aktuella perioden enligt den alternativa indelningen, eftersom ingen motvåg har förekommit enligt indelningen.

beräknas därför täthet av demokratiska stater som andelen demokratiska stater i regionen. För att identifiera regioner tillämpas indelningar som består av olika nivåer. På den första nivån identifieras geografiska regioner som motsvarar de sex världsdelarna: Afrika, Asien, Europa, Nordamerika, Oceanien och Sydamerika.⁹⁹ Med denna indelning av regioner förväntas utifrån det tidigare resonemanget om demokratisk diffusion på regional nivå därmed följande:

H18: Nybildade stater som bildas när den regionala andelen av demokratiska stater är hög förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Ett alternativt sätt att indela stater baseras på subregioner. Dessa subregioner består av stater som ingår i de sex regionerna. Subregionerna är betydligt fler i antal samtidigt som det ingår färre stater i respektive subregion än i de sex regionerna. Exempelvis delar FN in de erkända staterna i 22 subregioner. Inom forskning om demokratisk diffusion är en central frågeställning huruvida regional diffusion förekommer inom regioner eller subregioner. Studierna undersöker därför förekomsten av demokratisk diffusion på såväl regional som subregional nivå (Wejnert 2005; 2014). Med tillämpningen av subregional indelning kombinerat med resonemanget om demokratisk diffusion på regional nivå förväntas därför följande:

H19: Nybildade stater som bildas när den subregionala andelen av demokratiska stater är hög förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Den andra inriktningen inom det tredje perspektivet hävdar att förhållanden i grannstater har mer betydelse för demokratisk diffusion än regionala och globala förhållanden. En hög andel demokratiska grannstater förväntas därför främja demokratisering i nybildade stater. Empiriska studier har också konstaterat att grannstaters politiska regimer tenderar att vara lika (O'Loughlin et al. 1998) och att stater är mer benägna att demokratiseras om grannstaterna har demokratiserats (Gleditsch & Ward 2006). Diffusion mellan grannstater har förklarats med att stater som demokratiseras även förespråkar demokrati hos sina grannstater eller att oppositionsgrupper i icke-demokratiska stater inspireras av utvecklingen i grannstater som demokratiseras. Den första processen kallas för införande, medan den andra benämns efterliknande. Oavsett process undersöks diffusion mellan grannstater utifrån att tätheten av demokrati kan mätas som andel

⁹⁹ I den sjunde världsdelens – Antarktis – finns inga internationellt erkända stater.

demokratier hos grannstater. Med täthet av demokrati som andel demokratier hos grannstater tillsammans med antagandet om demokratisk diffusion kommer följande hypotes att prövas:

H20: Nybildade stater vars grannstater i stor utsträckning är demokratiska stater förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

5.4.3 Att mäta demokratisk diffusion

Ett metodologiskt upplägg återkommer i de stilbildande studierna oavsett hur de identifierar staternas omgivning och operationaliserar täthet av demokratier (Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). Översiktligt innebär detta upplägg att de enskilda staternas politiska regimer jämförs med andelen av demokratier i omgivningen. Analyserna genomförs i studierna med kvantitativa korrelations- och regressionsanalyser som indikerar samband mellan graden av demokrati i de enskilda staterna och andelen av demokratier i omgivningen. Vad samtliga hypoteser stipulerar är att det ska förekomma ett positivt samband mellan faktorerna.¹⁰⁰ För att pröva om dessa förväntningar stämmer för nybildade stater kommer de kommande analyserna att utformas med samma upplägg som de tidigare studierna. Analyserna kommer därmed att undersöka om det finns positiva samband mellan nybildade staters politiska regimer och andelen demokratier i deras omgivning.¹⁰¹

¹⁰⁰ Om hypoteserna om demokratisk diffusion är korrekta förväntas det finnas samband mellan förekomst av demokratier i omgivningen och förekomst av demokratisk regim i den aktuella staten. Detta tillvägagångssätt att undersöka demokratisk diffusion är konvention inom forskningsområdet. Det bygger dock på antagandet att det finns diffusionsprocesser som sammankopplar den aktuella staten med omgivningen. En alternativ möjlighet är att demokratisk regim inrättas i de nybildade staterna utan att diffusionsprocesser existerar även om omgivningen har demokratiska regimer. För moderna stater är det dock mer realistiskt att anta att de är öppna i förhållande till omgivningen (Easton 1965; Poggi 1990; Wallerstein 1979; 1983; 2004). Det finns endast ett fåtal fall av moderna stater som har varit slutna i förhållande till omgivningen. Ett historiskt exempel är Japan som fram till 1868 hade ytterst få kontakter med omvärlden (Banks et al. 2007; McKay et al. 2000).

¹⁰¹ Det finns aktörsorienterade förklaringar om demokratisk diffusion som hävdar betydelsen av medlemskap i regionala organisationer. Exempelvis har tidigare studier (Doorenspleet 2005; Teorell 2010; Wejnert 2005) undersökt om regionala organisationers sammansättning beträffande andelen demokratier har betydelse för demokratisering. Detta tillvägagångssätt vore dock problematiskt att tillämpa i avhandlingen, eftersom det skulle uppstå problem med multikollinearitet mellan organisationernas demokratiandel och regionernas demokratiandel. Andra aktörsorienterade förklaringar om demokratisk diffusion bygger på att medborgare är mottagare av demokratiska idéer, vilket påverkar deras förhållningssätt och beteende (Elkink 2011). För att pröva dessa förklaringar förutsätts dock att det finns underlag om medborgarnas förhållningssätt och beteende, något som inte finns tillgängligt för de nybildade stater som studeras i denna studie.

Till skillnad från studier av demokratisk diffusion kommer avhandlingens analyser däremot varken att undersöka diffusionsprocesser eller orsaker till varför demokratisk diffusion varierar. Studier som analyserar diffusionsprocesser baseras på indikatorer som mäter förutsättningar för diffusion. Exempelvis inkluderar Kopstein och Reilly (2000) sex indikatorer för att studera medvetenheten om externa idéer hos befolkningen, och villigheten och kapaciteten hos eliten att tillåta utbyte av idéer.¹⁰² Anledningen till att avhandlingen inte analyserar diffusionsprocesser är att syftet med de empiriska analyserna inte är att beskriva eller analysera hur demokratisk diffusion genomförs, utan att pröva om demokratisk diffusion kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. På motsvarande sätt har avhandlingen inte som syfte att förklara varför demokratisk diffusion förekommer i varierande utsträckning bland nybildade stater. I forskning om demokratisk diffusion har studier uppmärksammat olika förutsättningar som främjar eller försvårar demokratisk diffusion (Wejnert 2005). Dessa studier strävar därmed efter att förklara demokratisk diffusion, medan denna studie undersöker om demokratisk diffusion kan förklara de nybildade staternas form av politisk regim.

5.4.4 Empiriska analyser: bivariata analyser

För att pröva hypoteserna om demokratisk diffusion har flera analyser genomförts. I detta avsnitt presenteras analyser som prövar de specifika hypoteserna, medan analyser som prövar den generella hypotesen presenteras i nästa avsnitt. Det ingår 128 fall i samtliga analyser, vilket innebär att det finns underlag för samtliga fall och att inget bortfall förekommer. I den första analysen prövas om den globala andelen av demokratiska regimer har betydelse för inrättandet av politisk regim i de nybildade staterna. Den globala andelen demokratier har operationaliserats som andel av stater som har demokratisk regim året före tidpunkten för de nybildade staternas självständighet.¹⁰³ Som framgår av tabell 5.4 finns det dock inget signifikant samband när förhållandet mellan global demokratiandel och vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater analyseras med logistisk regressionsanalys. *De empiriska analyserna ger därmed inte stöd för hypotesen om demokratisk diffusion på global nivå, vilket innebär att*

¹⁰² De indikatorer som används är följande: antal tv-apparater per tusen hushåll, tidningar per tusen personer, utgående internationella telekommunikationer, internationella turister, total utländsk direktinvestering som procent av BNP, och internationell handel som procent av BNP.

¹⁰³ Med den valda operationaliseringen återges den globala andelen av demokratier vid det aktuella årets ingång. Det innebär att faktorn som oberoende faktor är åtskild från den beroende faktorn när det gäller operationalisering, vilket för med sig att de nybildade staternas politiska regimer under året inte påverkar den oberoende faktorns värde.

den globala andelen demokratier saknar betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater.

Tabell 5.4

Demokratisk diffusion och politiska regimer i nybildade stater

	Global demokratiandel	Våg av demokratisering	Motvåg av demokratisering	Regional demokratiandel	Subregional demokratiandel	Demokratiandel hos grannstater
Exp(B)	18,618 (0,188)	3,014 (0,041)	0,229 (0,000)	54,138 (0,000)	61,998 (0,000)	18,726 (0,000)
Konstant	0,202	0,263	1,276	0,163	0,163	0,406
Nagelkerke R ²	0,019	0,050	0,153	0,345	0,389	0,214
Lambda	7,8 %	0,0 %	15,6 %	43,0 %	47,0 %	27,4 %
Antal fall	128	128	128	128	128	128

	<i>Andel demokratier i omgivningen</i>			
	Global nivå	Regional nivå	Subregional nivå	Grannstatsnivå
Diktaturer	40 %	20 %	20 %	6 %
Demokratier	42 %	55 %	54 %	33 %
Totalt	40 %	34 %	33 %	17 %
Eta ²	0,014	0,291	0,277	0,168
Sign.	0,188	0,000	0,000	0,000
Antal fall	128	128	128	128

Som också framgår av tabell 5.4 finns det däremot ett signifikant samband mellan förekomst av demokratiseringsvåg och vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater, vilket har prövats i den andra analysen.¹⁰⁴ Under den tidsperiod som studeras i avhandlingen (1946–2008) har demokratisk våg förekommit under åren 1946–1962 och 1974–2008 (Huntington 1991; Teorell 2010). Den förväntade sannolikheten att en nybildad stat inrättar demokratisk regim är 44,2 procent om staten har bildats under en demokratiseringsvåg. För nybildade stater som inte har bildats under demokratiseringsvåg är den förväntade sannolikheten mindre (20,8 %).¹⁰⁵ *Förekomst av demokratisk våg har alltså positiv effekt på inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, vilket ger empiriskt stöd för hypotesen om demokratiseringsvåg.* Däremot förbättras

¹⁰⁴ Hypotesen prövas utifrån antagandet att andelen demokratier ökar under våg av demokratisering, vilket förväntas främja inrättandet av demokratisk regim i de nybildade staterna.

¹⁰⁵ Sambandet mellan förekomst av demokratiseringsvåg och inrättandet av demokratisk regim indikeras också av en genomförd korrelationsanalys: tau-b = 0,187 respektive gamma = 0,502 (sign. = 0,021).

inte förmågan att skatta de nybildade staternas politiska regimer när våg används som oberoende faktor ($\lambda = 0,0 \%$) även om faktorns effekt är signifikant. Faktorn ger dessutom endast marginell förbättring av anpassning (Nagelkerke $R^2 = 0,050$).

I den tredje analysen har effekten av demokratisk motvåg prövats. Förekomsten av demokratisk motvåg anger om en stat har bildats under en period med motvåg av demokratisering. Under tidsperioden som studeras i avhandlingen har demokratisk motvåg förekommit under perioden 1958–1975 (Huntington 1991).¹⁰⁶ Som tabell 5.4 anger finns det ett signifikant samband mellan förekomst av demokratisk motvåg och vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater.¹⁰⁷ Den förväntade sannolikheten för att en nybildad stat inrättar demokratisk regim under demokratisk motvåg är 22,6 procent, vilket är betydligt mindre än den förväntade sannolikheten för att nybildade stater som inte har bildats under demokratisk motvåg inrättar demokratisk regim (56,1 %).¹⁰⁸ Med förekomst av motvåg av demokratisering som oberoende faktor förbättras förmågan att skatta de nybildade staternas politiska regimer med 16 procent. Detta indikeras av λ , medan Nagelkerke R^2 (0,153) indikerar att modellens anpassning ökar med faktorn. Sammantaget innebär detta att *förekomst av motvåg av demokratisering har negativ effekt på inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, vilket betyder att hypotesen om motvåg av demokratisering ges empiriskt stöd.*

Den fjärde analysen, som även presenteras i tabell 5.4, prövar om andelen demokratier på regionnivå har betydelse för vilken form av politisk regim som nybildade stater inrättar. I analysen har staterna indelats i sex makrogeografiska regioner: Afrika, Asien, Europa, Latinamerika, Nordamerika och Oceanien.¹⁰⁹ Som framgår av tabell 5.5 är det framför allt i Afrika och Asien som de nybildade staterna återfinns. Det är också i dessa regioner som andelen diktaturer hos ny-

¹⁰⁶ Denna period är delvis överlappande med perioderna med demokratiseringsvåg. Det innebär att det finns en andel (29,2 %) av de nybildade staterna som har bildats under år som ingår i såväl våg som motvåg av demokratisering. I den alternativa indelning som Doorenspleet (2000; 2005) har presenterat ingår denna överlappande period som en del av perioden med fluktuation (1957–1976).

¹⁰⁷ Hypotesen prövas utifrån antagandet att andelen demokratier minskar under motvåg av demokratisering, vilket förväntas försvåra inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater.

¹⁰⁸ När det gäller förekomst av motvåg av demokratisering och vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater finns det signifikanta samband som motsvarar $\tau = -0,342$ och $\gamma = -0,628$ (sign. = 0,000).

¹⁰⁹ Denna indelning avviker från indelningen med sju världsdelar när det gäller stater på den amerikanska kontinenten. I den indelning som tillämpas utgörs Latinamerika av stater i Karibien, Mellanamerika och Sydamerika, medan staterna i Mellanamerika och Karibien inplaceras i Nordamerika när stater indelas enligt de sju världsdelarna. Anledningen till att en annan indelning används för avhandlingens analyser är att staterna i Karibien, Mellanamerika och Sydamerika har likheter i sin statshistoriska bakgrund, samtidigt som USA och Kanada, som utgör de nordamerikanska staterna, har en statshistoria som är skild från de övriga staterna (Banks et al. 2007; McKay et al. 2000).

bildade stater är högst. Det är nästan 90 procent av de nybildade staterna i Afrika och drygt 75 procent av de i Asien som inrättade diktatorisk regim. I Europa, Latinamerika och Oceanien återfinns färre nybildade stater, men dessa har i större utsträckning inrättat demokratisk regim. Sammantaget finns det därmed en betydande variation mellan regionerna. Denna variation förväntas enligt hypotesen om regional diffusion förklaras med den regionala andelen demokratier.

Tabell 5.5

Nybildade stater fördelat per region

<i>Region</i>	<i>Antal nybildade stater</i>	<i>Andel nybildade stater</i>	<i>Andel diktaturer</i>	<i>Andel demokratier</i>
Afrika	49	38 %	88 %	12 %
Asien	33	26 %	76 %	24 %
Europa	21	16 %	29 %	71 %
Latinamerika	13	10 %	8 %	92 %
Nordamerika	0	0 %	--	--
Oceanien	12	9 %	25 %	75%
<i>Totalt</i>	<i>128</i>	<i>100 %</i>	<i>60 %</i>	<i>40 %</i>

Den regionala andelen demokratier har operationaliserats som andelen stater i regionen som har demokratisk regim året före tidpunkten för den nybildade statens självständighet. Sambandet mellan andelen demokratier i regionen och vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater är signifikant. I genomsnitt har en nybildad stat med diktatorisk regim endast 20 procent demokratier i sin omgivande region, medan motsvarande andel för demokratiska stater är 55 procent. Utifrån tabell 5.4 beräknas den förväntade sannolikheten för att en nybildad stat inrättar demokratisk regim till 89,8 procent när hela regionen består av demokratiska stater. Jämförs detta med den förväntade sannolikheten (14,0 %) för att en nybildad stat inrättar demokratisk regim när diktaturer uteslutande utgör regionen framgår det att regional demokratiandel har betydande relevans för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Med andel demokratier i region förbättras förmågan att skatta de nybildade staternas politiska regimer med 43 procent (λ) och faktorn ger även en betydande förbättring av modellens anpassning (Nagelkerke $R^2 = 0,345$). *Sammantaget ger det empiriskt stöd för hypotesen om demokratisk diffusion på regional nivå, vilket*

innebär att andelen demokratier i regionen har betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater.

I den femte analysen undersöks om den subregionala andelen demokratier har betydelse för vilken form av politisk regim som nybildade stater inrättar. Staterna har i denna analys indelats i subregioner enligt den indelning som FN har upprättat.¹¹⁰ I tabell 5.6 presenteras hur de nybildade staterna fördelas i de olika subregionerna. Det är framför allt i fyra subregioner som nybildade stater förekommer: Karibien, Västafrika, Västasien och Östafrika. I dessa regioner har minst tio nya stater bildats. Däremot har ingen ny stat bildats i Australien och Nya Zeeland eller i Nordamerika. Därtill finns det flera subregioner var endast en eller ett fåtal nya stater har bildats. Även vad gäller formen av politisk regim som har inrättats finns det variation mellan subregionerna. I nio av subregionerna har en betydande majoritet (80 % eller mer) av de nybildade staterna inrättat diktatorisk regim, medan alla nybildade stater i fyra subregioner har inrättat demokratisk regim. Frågan som hypotesen aktualiserar är om denna variation kan förklaras med demokratisk diffusion inom subregionerna, vilket kommer till uttryck i samband mellan den subregionala andelen demokratier och den form av politisk regim som de nybildade staterna inrättar.

Den subregionala andelen demokratier har operationaliserats som andelen stater i subregionen som har demokratisk regim året före tidpunkten för den nybildade statens självständighet. Vad analysen indikerar är att det finns ett signifikant samband mellan den subregionala andelen demokratier och den form av politisk regim som inrättas i nybildade stater (tabell 5.4). Om subregionen som den nybildade staten tillhör består av demokratiska stater är den förväntade sannolikheten 92,2 procent att den nybildade staten inrättar demokratisk regim, medan om subregionen enbart utgörs av diktatoriska stater är den förväntade sannolikheten 16,0 procent. Om demokratisk diffusion på subregional nivå används som oberoende faktor förbättras förmågan att skatta de nybildade staternas politiska regimer ($\lambda = 47\%$), samtidigt som anpassningen förbättras (Nagelkerke $R^2 = 0,389$). *Dessa resultat ger empiriskt stöd för hypotesen om demokratisk diffusion på subregional nivå, vilket innebär att andelen*

¹¹⁰ Det finns alternativa sätt att identifiera regioner och subregioner än geografisk närhet. Ett alternativ är att identifiera regioner utifrån staters interaktioner och relationer (Doorenspleet 2005; Jönsson et al. 2000; Wellhofer 1989). Detta förutsätter dock att det finns interaktioner och relationer över tid, vilket inte är möjligt för nybildade stater. Ett annat alternativ är att identifiera stater utifrån deras medlemskap i regionala organisationer (Wejnert 2005). Tillämpningen av alternativet förutsätter dock att stater har varit medlemmar i organisationerna under längre tid, vilket inte är möjligt att förvänta av nybildade stater. De alternativa sätten att identifiera regioner och subregioner tillämpas därmed inte i avhandlingen eftersom de bygger på antaganden som inte är realistiska för nybildade stater.

demokratier i subregionen har betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater.

Tabell 5.6

Nybildade stater fördelat per subregion

<i>Subregion</i>	<i>Nybildade stater</i>	<i>Andel stater</i>	<i>Andel diktaturer</i>	<i>Andel demokratier</i>
Australien och Nya Zeeland	0	0 %	---	---
Centralafrika	9	7 %	89 %	11 %
Centralamerika	1	1 %	0 %	100 %
Centralasien	5	4 %	100 %	0 %
Karibien	10	8 %	0 %	100 %
Melanesien	4	3 %	25 %	75 %
Mikronesien	5	4 %	0 %	100 %
Nordafrika	5	4 %	80 %	20 %
Nordamerika	0	0 %	---	---
Nordeuropa	3	2 %	0 %	100 %
Polynesien	3	2 %	100 %	0 %
Sydamerika	2	2 %	50 %	50 %
Sydasien	5	4 %	40 %	60 %
Sydeuropa	9	7 %	33 %	67 %
Sydostasien	8	6 %	63 %	38 %
Södra Afrika	4	3 %	100 %	0 %
Västafrika	15	12 %	87 %	13 %
Västasien	12	9 %	83 %	17 %
Västeuropa	3	2 %	33 %	67 %
Östafrika	16	13 %	88 %	13 %
Östasien	3	2 %	100 %	0 %
Östeuropa	6	4 %	33 %	67 %
<i>Totalt</i>	<i>128</i>	<i>100 %</i>	<i>60 %</i>	<i>40 %</i>

I den sista analysen prövas effekten av andelen demokratiska grannstater. Grannstater identifieras som stater inom ett visst geografiskt område. Till exempel identifierar Gleditsch och Ward (2006) grannstater som stater inom ett omgivande område på 500 km. Eftersom den här indelningen i hög grad överlappas av den tidigare indelningen i subregioner tillämpas inte detta sätt att identifiera grannstater. Ett annat sätt att identifiera grannstater är genom att identifiera i vilka nätverk staten ingår eller med vilka stater staten samverkar (Kopstein & Reilly 2000). Det här sättet tillämpas inte i avhandlingens analyser, eftersom en sådan indelning förutsätter långsiktigt samarbete mellan den

nybildade staten och övriga stater, vilket inte är rimligt att förvänta sig av en nybildad stat. I stället identifieras grannstater som de stater som har en fysisk gräns med den nybildade staten. Med fysisk gräns avses landgräns eller territorialvattengräns, som i Förenta Nationernas havsrättskonvention har definierats till tolv nautiska mil (22 km) från definierad baslinje, vilken preciseras enligt konventionen som lågvattenlinjen utmed kusten.¹¹¹ Med kriteriet har de nybildade staternas grannstater identifierats. Därefter har andelen demokratier hos grannstaterna beräknats utifrån vilken politisk regim som grannstaterna hade året före tidpunkten för de nybildade staternas självständighet.¹¹²

Vad analysen indikerar är att det finns ett signifikant samband mellan andel demokratier i grannstater och den form av politisk regim som de nybildade staterna inrättar. Enligt analysen i tabell 5.4 är den förväntade sannolikheten för att en nybildad stat som omges av enbart demokratier inrättar demokratisk regim 88,4 procent. Motsvarande sannolikheten om den nybildade staten omges av grannstater med uteslutande diktatoriska regimer är 28,9 procent, vilket indikerar att andel demokratier hos grannstater har betydande effekt på sannolikheten att nybildade stater inrättar demokratisk regim. De nybildade stater som inrättade diktatorisk regim hade i genomsnitt sex procent grannstater med demokratisk regim. De nybildade stater som inrättade demokratisk regim hade däremot i genomsnitt 33 procent grannstater med demokratisk regim, vilket indikerar att det inte är nödvändigt att en majoritet av grannstaterna har demokratisk regim för att en nybildad stat ska inrätta demokratisk regim. Det ingår dock 30 nybildade stater som saknar grannstater enligt de uppställda kriterierna. Om dessa stater, som främst är östater, exkluderas från analysen ökar den genomsnittliga andelen grannstater med demokratisk regim till 50 procent för nybildade demokratier, medan andel blir oförändrad (åtta procent) för nybildade diktaturer.¹¹³ Dessa resultat illustrerar den betydelse som grannstaters politiska regimer har för vilken form av politisk regim som nybildade stater inrättar. Med andel demokratier i grannstater som oberoende faktor förbättras förmågan att skatta de nybildade staternas politiska regimer med 27 procent, vilket indikeras av lambda. Modellens anpassning ökar också med grannstat som faktor (Nagelkerke $R^2 = 0,214$). Sammantaget innebär detta att *andelen grannstater som är demokratiska*

¹¹¹ Principen stipuleras i *United Nations Convention on the Law of the Sea* (UNCLOS), i konventionens andra del, sektion 2, artikel 3.

¹¹² De stater som saknar grannstater har kodats som noll, eftersom hypotesen hävdar att demokratiska regimer i grannstater främjar demokratisering i nybildade stater. Stater som saknar grannstater antas därför sakna demokratisk diffusion från grannstater. Sammanlagt är det 30 nybildade stater som enligt de uppställda kriterierna saknade grannstater.

¹¹³ Förändringen i andelen demokratiska grannstater för de demokratiska staterna är statistisk säkerställd (sign. = 0,000), medan förändringen för de diktatoriska staterna inte är signifikant (sign. = 0,174).

har betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, vilket innebär att hypotesen om demokratisk diffusion från grannstater ges empiriskt stöd.

Sammanfattningsvis ger de analyser som redovisas i tabell 5.4 empiriskt stöd för fem av hypoteserna om demokratisk diffusion. Med undantag för global diffusion har demokratisk diffusion på olika nivåer betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i de nybildade staterna. För de signifikanta faktorerna är dessutom effekterna relativt starka, inte minst effekterna av regional och subregional diffusion är betydande. Vad analyserna har prövat är dock de specifika hypoteserna om demokratisk diffusion. Däremot har analyserna inte prövat den generella hypotesen om demokratisk diffusion, vilken utgör grunden för de specifika hypoteserna. En uppgift som återstår är därför att pröva den generella hypotesen om demokratisk diffusion (hypotes 14).

5.4.5 Empirisk prövning av den generella diffusionshypotesen

Det finns två möjliga tillvägagångssätt för att pröva den generella hypotesen om demokratisk diffusion. Det första tillvägagångssättet är att inkludera samtliga indikatorer om demokratisk diffusion i en multivariat analys.¹¹⁴ I tabell 5.7 presenteras utfallet av en multivariat analys med samtliga indikatorer om demokratisk diffusion. Som framgår av tabellen är det endast subregional demokratiandel som har signifikant effekt.¹¹⁵ Det är förvisso en betydligt svagare effekt än när subregional demokratiandel analyserades enskilt i bivariata analyser, men effekten är fortfarande betydande och såväl anpassningsgraden (Nagelkerke $R^2 = 0,452$) som felreduceringsgraden ($\lambda = 49\%$) indikerar att subregional diffusion har betydelse. Utfallet indikerar dock snarare att specifik diffusion på subregional nivå har betydelse än att det förekommer generell demokratidiffusion på flera nivåer i enlighet med den generella hypotesen. Analysen ger därför inte empiriskt stöd för den generella hypotesen om

¹¹⁴ I detta avsnitt benämns de mått som tidigare används för att mäta diffusionsfaktorerna för indikatorer, och används i avsnittet för att skapa ett sammanhållet mått (index) för demokratisk diffusion.

¹¹⁵ Resultatet att enbart en av de sex indikatorerna är signifikanta i den multivariata analysen, medan fem av indikatorerna var signifikanta i de bivariata analyserna kunde indikera att det finns problem med multikollinearitet. Om indikatorernas multikollinearitet analyseras med variance inflation factors (VIF) framgår det att fyra av indikatorerna inte har problem med multikollinearitet ($VIF < 2,5$). För regional demokratiandel (2,765) och subregional demokratiandel (2,798) förekommer däremot multikollinearitet i högre utsträckning. Eftersom subregional demokratiandel är signifikant är det dock endast för effekten av regional demokratiandel som multikollinearitet kan vara ett problem. Med reservation för regional demokratiandel bedöms därför utfallet i tabell 5.7 sammantaget inte vara en konsekvens av hög grad av multikollinearitet. Detta framgår också av den mer utförliga diskussionen om multikollinearitet som återfinns i avhandlingens metodappendix.

demokratisk diffusion utan underbygger i stället betydelsen av subregional diffusion.¹¹⁶

Tabell 5.7

Multivariat analys av diffusionsindikatorer

	<i>Diffusions- indikatorer</i>
Global demokratiandel	0,016 (0,229)
Våg av demokratisering	2,739 (0,162)
Motvåg av demokratisering	1,009 (0,989)
Regional demokratiandel	6,739 (0,076)
Subregional demokratiandel	11,219 (0,022)
Demokratiandel hos grannstater	2,971 (0,223)
Konstant	0,323
Nagelkerke R ²	0,452
Lambda	49 %
Antal fall	128

Det andra tillvägagångssättet att empiriskt pröva den generella hypotesen om demokratisk diffusion bygger på att indikatorerna aggregeras till index. Ett första steg är därför att undersöka huruvida de sex indikatorerna kan reduceras till index om diffusion. En metod för att undersöka detta är faktoranalys, som har det övergripande målet att reducera antalet indikatorer till ett fåtal index (dimensioner) som i största utsträckning återspeglar den variation som återfinns hos indikatorerna.¹¹⁷ Tabell 5.8 presenterar därför resultatet av en faktoranalys som genomförts med de sex indikatorer som ingick i den tidigare regressions-

¹¹⁶ Även om indikatorerna analyseras med stegvis regressionsanalys blir utfallet samma som av den multivariata analysen. Utfallet av den stegvisa regressionsanalysen motsvarar resultaten från den bivariata analysen för subregional demokratiandel som presenterades i tabell 5.4.

¹¹⁷ Detta mål uppnås genom att underliggande mönster i samvariation hos indikatorerna undersöks. Utifrån att indikatorerna uppvisar liknande mönster i sin variation grupperas de i dimensioner. Härigenom identifieras hur indikatorer samvarierar med varandra samtidigt som de manifesta indikatorerna kan reduceras till latenta faktorer (dimensioner). På detta sätt är det möjligt att hantera multikollinearitet genom att de indikatorer som har starkt samband med varandra integreras till dimensioner, vilket även skapar mer hanterbara modeller eftersom antalet oberoende faktorer minskas (Barmark 2009).

analysen (tabell 5.7). Utfallet av denna analys är att de sex indikatorerna kan reduceras till två dimensioner. Den första dimensionen består av andel demokratier i subregionen, andel demokratier i regionen och andel demokratier i grannstaterna. Dessa tre indikatorer ger information om hur andel demokratier varierar i den rumsliga omgivningen, vilket kan benämnas som *spatial exponering*. Även den andra dimensionen består av tre indikatorer: global andel demokratier, bildade under våg av demokratisering och bildade under motvåg av demokratisering. Den information som dessa indikatorer ger handlar om hur andelen demokratier varierar i tid. Dimensionen kan därför anses uttrycka variationer i *temporal exponering* (O'Loughlin et al. 1998).¹¹⁸ Det som också framgår av tabellen är att de två dimensionerna tillsammans i stor utsträckning återspeglar variationerna i de sex indikatorerna. Den första dimensionen uttrycker nästan 41 procent av variationen i indikatorerna, medan den andra dimensionen återger nästan 32 procent av variationen. Det innebär att den totala variationen i indikatorerna till 72,5 procent kommer till uttryck med de två dimensionerna.

Tabell 5.8

Faktoranalys av diffusionsindikatorer

	<i>Spatial exponering</i>	<i>Temporal exponering</i>	
Global demokratiandel	0,202	0,789	
Motvåg av demokratisering	0,000	0,877	
Våg av demokratisering	-0,515	-0,643	
Subregional demokratiandel	0,905	0,096	
Regional demokratiandel	0,903	0,087	
Andel demokratier hos grannstater	0,714	0,227	
Förklarad variation	40,83 %	31,62 %	72,45 %
Eigenvalue	2,45	1,90	
KMO-koefficient			0,745
Bartlett's test (sign.)			0,000

Faktoranalysen är genomförd med Varimax som rotationsmetod och Kaisers kriterium ($Eigenvalue \geq 1$) som princip för att identifiera faktorer.

Utifrån den genomförda faktoranalysen kan två index konstrueras för att indikera i vilken utsträckning som de nybildade staterna har blivit exponerade av

¹¹⁸ Utifrån O'Loughlin et al. (1998) avses med spatial exponering i vilken utsträckning som demokrati förekommer i olika geografiska områden, såsom regioner, medan temporal exponering avser i vilken utsträckning som demokrati förekommer vid olika tidpunkter.

demokratiska regimer i sin omgivning.¹¹⁹ Dessa två index baseras på den indelning av indikatorer som faktoranalysen identifierar. Däremot används inte faktoranalysen i tabell 5.8 för att beräkna fallens indexvärden eftersom indexvärdena då även skulle återspegla indikatorer som inte avses med respektive dimension. I stället genomförs två kompletterande faktoranalyser inom de två grupperna av indikatorer som identifieras av faktoranalysen. Utfallet av dessa faktoranalyser presenteras i tabell 5.9. Som framgår av tabellen är den förklarande variationen för de två indexen betydligt högre än i den tidigare analysen, vilket betyder att indexen i större utsträckning återspeglar den variation som återfinns hos de ingående indikatorerna. För det första indexet (spatial exponering) är den förklarade variationen 75 procent, medan den förklarade variationen för det andra indexet (temporal exponering) är 66 procent. Sammantaget ger därmed de konstruerade indexen möjligheter att i stor utsträckning uttrycka variationen i de ingående indikatorerna.

Tabell 5.9

Faktoranalys av spatial exponering och temporal exponering

	<i>Spatial exponering</i>	<i>Temporal exponering</i>
Regional demokratiandel	0,904	
Subregional demokratiandel	0,897	
Andel demokratier hos grannstater	0,787	
Global demokratiandel		0,805
Våg av demokratisering		0,816
Motvåg av demokratisering		-0,811
Förklarad variation	74,72 %	65,68 %
Eigenvalue	2,242	1,970
KMO-koefficient	0,678	0,688
Bartlett's test (sign.)	0,000	0,000

Faktoranalysen är genomförd med Varimax som rotationsmetod och Kaisers kriterium ($Eigenvalue \geq 1$) som princip för att identifiera faktorer.

¹¹⁹ Ett alternativ till att konstruera index med hjälp av faktoranalys är att konstruera enkla index som adderar fallens värden på de indikatorer som hänger ihop enligt faktoranalysen. Detta tillvägagångssätt är dock inte lämpligt i detta fall eftersom uppbyggnaden av indikatorerna varierar. Indikatorerna våg av demokratisering och motvåg av demokratisering antar endast två värden för att indikera om de nybildade staterna har bildats under våg eller under motvåg av demokratisering, medan de övriga indikatorerna varierar kontinuerligt mellan 0 och 1 för att ange andelen demokratier i omgivningen.

De två indexen som konstruerats utifrån faktoranalysen kan användas för att pröva den generella hypotesen om demokratisk diffusion. Om det förekommer generell demokratidiffusion förväntas de två indexen ge signifikanta effekter på sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Som presenteras i tabell 5.10 har emellertid enbart spatial exponering signifikant samband med sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Däremot saknar temporal exponering signifikant samband med sannolikheten att nybildad stat inrättar demokratisk regim.¹²⁰ Förenklat innebär detta resultat att *var* nybildade stater har bildats har betydelse samtidigt som *när* nybildade stater har bildats inte påverkar vilken form av politisk regim som inrättas. Resultatet innebär också att den generella hypotesen om demokratisk diffusion inte heller ges empiriskt stöd när det andra tillvägagångssättet för att pröva hypotesen tillämpas.

Tabell 5.10

Multivariat analys av spatial exponering och temporal exponering

	<i>Diffusionsindex</i>
Spatial exponering	4,588 (0,000)
Temporal exponering	1,038 (0,873)
Konstant	0,651
Nagelkerke R ²	0,432
Lambda	49 %
Antal fall	128

Sammanfattningsvis ger *varken de multivariata analyserna med indikatorer eller med index empiriskt stöd för den generella hypotesen om demokratisk diffusion*. Däremot har de tidigare analyserna i avsnittet gett empiriskt stöd för de specifika hypoteser som har utvecklats utifrån den generella hypotesen. Framför allt framstår subregional diffusion som en betydelsefull förklaring till att nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Som en konsekvens av att de specifika hypoteserna ges empiriskt stöd samtidigt som den generella hypotesen inte får stöd av analyserna följer inte enbart att den generella hypotesen förkastas, utan också att de kommande analyserna använder de sex indikatorerna i stället för de

¹²⁰ En kompletterande analys indikerar att utfallet blir det samma om indexen baseras på den första faktoranalysen (tabell 5.8) i stället för den andra faktoranalysen (tabell 5.9). Temporal exponering saknar statistisk säkerställd betydelse, samtidigt som spatial exponering har signifikant betydelse (Exp(B) = 4,397) och modellens anpassning är motsvarande (Nagelkerke R² = 0,425; lambda = 47 %.)

två konstruerade indexen för att indikera i vilken utsträckning som de nybildade staterna har exponerats för en demokratisk omgivning. Detta ger möjlighet att även fortsättningsvis pröva de specifika hypoteserna om demokratisk diffusion och ta hänsyn till att de olika aspekterna av demokratisk diffusion kan ha varierande betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater.

5.5 Modellanalys för samtida samhällsexterna förklaringar

Tidigare i kapitlet har samtida samhällsexterna förhållanden presenterats som förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Hypoteser om hur dessa förhållanden förväntas påverka inrättandet av politisk regim utvecklades och prövades i bivariata analyser. Av de åtta specifika hypoteserna fick följande sex hypoteser empiriskt stöd i de bivariata analyserna:

H13: Nybildade stater som har bildats under kalla kriget förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

H16: Nybildade stater som bildas under global våg av demokratisering förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

H17: Nybildade stater som bildas under global motvåg av demokratisering förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

H18: Nybildade stater som bildas när den regionala andelen av demokratiska stater är hög förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

H19: Nybildade stater som bildas när den subregionala andelen av demokratiska stater är hög förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

H20: Nybildade stater vars grannstater i stor utsträckning är demokratiska stater förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Två hypoteser fick inte empiriskt stöd av de bivariata analyserna. Den första gäller förekomst av väpnad konflikt med andra stater (nybildade stater som upplever konflikter med andra stater förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim), medan den andra hypotesen gäller global diffusion (nybildade stater som bildas när den globala andelen av demokratiska regimer är hög förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim). När diffusionsfaktorerna analyserades tillsammans i multivariata analyser var det ytterligare fyra hypoteser som inte fick empiriskt

stöd (tabell 5.7). Den multivariata analysen gav endast empiriskt stöd för hypotesen om subregional diffusion. Till detta kommer också att den multivariata analysen inte heller gav empiriskt stöd för den generella hypotesen om demokratisk diffusion, vilket var ett resultat som också återkom när index användes för att mäta de nybildade staternas exponering för demokratiska regimer (tabell 5.10).

En begränsning med de tidigare analyserna är att de inte integrerar diffusionsfaktorerna med kalla kriget. I detta avsnitt kommer därför multivariata analyser genomföras för samtliga faktorer för att kontrollera deras betydelse när faktorer för demokratisk diffusion kombineras med kalla kriget. Extern konflikt har uteslutits eftersom det endast var fyra nybildade stater som upplevde väpnad konflikt med andra stater. Analysen har genomförts i fem steg som presenterar olika multivariata analyser (tabell 5.11).

I den första multivariata analysen inkluderas kalla kriget tillsammans med de sex diffusionsfaktorerna (tabell 5.11, steg 1). När de analyseras tillsammans framgår att endast kalla kriget, regional andel och subregional andel av demokratier är statistiskt signifikanta. De två diffusionsfaktorerna har positiv inverkan på sannolikheten att en nybildad stat inrättar demokratisk regim, vilket även gäller effekten av kalla kriget. Detta resultat är i enlighet med hypoteserna om regional diffusion och subregional diffusion. Däremot är analysens utfall tvärtemot det som förväntas av hypotesen om kalla kriget och resultatet i den tidigare analysen av hypotesen (tabell 5.2). Sannolikheten att stater som har bildats under kalla kriget inrättar demokratisk regim är större än för stater som har bildats efter kalla kriget. Tillsammans med diffusionsfaktorerna minskar modellen felskattning med nästan 47 procent samtidigt som modellens anpassningsgrad ökar i förhållande till modellerna med enbart diffusionsfaktorer. Detta ger empiriskt stöd för hypoteserna om regional diffusion och subregional diffusion, men inte för hypotesen om kalla kriget.

Tabell 5.11*Multivariat analys av kalla kriget och diffusionsfaktorer*

<i>Faktorer</i>	<i>Steg 1</i>	<i>Steg 2</i>	<i>Steg 3</i>	<i>Steg 4</i>	<i>Steg 5</i>
Bildade under kalla kriget	7,211 (0,033)	3,609 (0,079)			5,398 (0,033)
Global demokratiandel	0,808 (0,958)				
Våg av demokratisering	2,485 (0,224)				3,164 (0,069)
Motvåg av demokratisering	0,788 (0,773)				
Regional demokratiandel	13,748 (0,021)	13,097 (0,017)	6,534 (0,065)		17,905 (0,011)
Subregional demokratiandel	16,490 (0,011)	25,275 (0,001)	18,390 (0,002)	61,794 (0,000)	23,114 (0,003)
Demokratiandel hos grannstater	3,690 (0,161)				
Konstant	0,012 (0,053)	0,038 (0,000)	0,145 (0,000)	0,188 (0,000)	0,010 (0,000)
Nagelkerke R ²	0,488	0,447	0,421	0,403	0,472
Lambda	47,0 %	49,0 %	49,0 %	47,0 %	45,0 %
Antal fall	128	128	128	128	128

I följande steg utesluts de icke-signifikanta faktorerna, och endast kalla kriget, regional demokratiandel och subregional demokratiandel inkluderas (tabell 5.11, steg 2). När endast dessa faktorer används blir kalla kriget icke-signifikant, medan regional och subregional demokratiandel fortfarande är signifikanta och har en positiv effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas. Effekten av andelen demokratier i subregionen ökar i jämförelse med föregående modell, medan effekten av regional demokratiandel är den samma. Modellens anpassning minskar marginellt (Nagelkerke R² = 0,447), samtidigt som andelen rätt skattade fall ökar med två procentenheter (lambda = 49,0 %).

Om kalla kriget utesluts från analysen eftersom faktorn inte är signifikant och analysen enbart inkluderar regional demokratiandel tillsammans med subregional demokratiandel blir utfallet vad beträffar anpassning (Nagelkerke R² = 0,421) och reduktion i felskattning av fall (lambda = 49,0 %) liknande som föregående analys, men det är endast subregional demokratiandel som har signifikant effekt. Detta framgår av det tredje steget i tabell 5.11, vilket också indikerar att effekten av subregional demokratiandel minskar. Resultatet av de tre stegen blir därmed att subregional demokratiandel har signifikant betydelse för sannolikheten att

demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Detta är samma resultat som när endast de sex diffusionsfaktorerna analyserades (tabell 5.7). Om regional demokratiandel som icke-signifikant faktor exkluderas från analysen blir utfallet det samma som när subregional demokratiandel analyseras med bivariat analys (tabell 5.4), vilket återges i det fjärde steget i tabell 5.11.

Eftersom kalla krigets effekt försvinner när vissa av diffusionsfaktorerna inte inkluderas i analyserna kan det innebära att kalla kriget har indirekta effekter via någon av de faktorer som inte är signifikanta och därför utesluts i det tredje steget. För att undvika att en relevant faktor utesluts från den fortsatta analysen genomförs en omvänd stegvis analys i det femte steget (tabell 5.11) för att kontrollera vilken av de icke-signifikanta faktorerna som behöver inkluderas för att kalla kriget ska bli signifikant faktor.¹²¹ Resultatet är att kalla kriget blir signifikant när våg av demokratisering införs i analysen.¹²² Regional demokratiandel och subregional demokratiandel är då signifikanta och har positiv effekt på sannolikheten att nybildad stat inrättar demokratisk regim, medan demokratiseringsvåg inte har signifikant effekt. Återigen tvärt emot hypotesen om kalla kriget indikerar analysen att kalla kriget har positiv effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas. Sammantaget förväntas sannolikheten för att demokratisk regim inrättas vara 98,6 procent om den nybildade staten har bildats under kalla kriget och våg av demokratisering, och i sin regionala och subregionala omgivning omges uteslutande av demokratier. Om däremot den nybildade staten har bildats efter kalla kriget och inte under våg av demokratisering, och saknar demokratier i sin regionala och subregionala omgivning är sannolikheten en procent att demokratisk regim inrättas.¹²³ Modellens anpassningsgrad (Nagelkerke $R^2 = 0,472$) minskar i jämförelse med modellen i första steget, men ökar i jämförelse med de övriga tre modellerna. Reduceringen i felskattade fall är dock genomgående lägre än i de övriga modellerna ($\lambda = 45,0\%$). *Sammantaget innebär modellen att regional och subregional demokratiandel tillsammans med kalla kriget förstärker sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Hypoteserna om regional diffusion och subregional diffusion ges därmed empiriskt stöd, medan analyserna inte ger empiriskt stöd för hypotesen om att kalla kriget minskar sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim.*

Utifrån modellen som identifieras i det femte steget (tabell 5.11) är det möjligt att skatta 78,1 procent av de undersökta fallens politiska regimer korrekt. Som

¹²¹ Omvänd stegvis analys innebär att faktorer som är signifikanta stegvis inkluderas i analysen tills ingen signifikant faktor är utanför analysen.

¹²² Anledningen till att våg av demokratisering inkluderas i detta steg är att av de faktorer som saknar signifikans har våg av demokratisering den högsta signifikansen.

¹²³ Denna kombination återfinns dock inte hos något fall, eftersom det efter kalla kriget enbart förekommer våg av demokratisering.

framgår av tabell 5.12 återfinns samma mönster när det gäller förmågan att skatta fallens politiska regimer utifrån samtida samhällsexterna faktorer som konstaterades för de samtida samhällsinterna faktorerna (tabell 4.12). De nybildade staterna med diktatoriska regimer skattas i större utsträckning rätt (85,7 %) än de demokratiska staterna (66,7 %). Därtill kommer att det finns fall vars form av politisk regim inte kan förutsägas korrekt. Det är även utifrån denna modell 28 fall som inte kan skattas rätt, även om modellen har relativt hög anpassningsgrad och felreduceringsgrad. Dessa fall som inte kan förutsägas korrekt utifrån modellen presenteras i tabell 5.13.

Tabell 5.12

Andel korrekt skattade fall utifrån modell med samtida samhällsexterna förklaringar

<i>Faktisk regim</i>	<i>Förväntad regim</i>		<i>Andel korrekt skattade fall</i>
	<i>Diktatorisk regim</i>	<i>Demokratisk regim</i>	
<i>Diktatorisk regim</i>	66	11	85,7 %
<i>Demokratisk regim</i>	17	34	66,7 %
<i>Totalt</i>			78,1 %

Tabell 5.13*Avvikande fall utifrån modell med samtida samhällsexterna förklaringar*

<i>Stater med diktatorisk regim som förutsägs vara demokratiska</i>	<i>Stater med demokratisk regim som förutsägs vara diktatoriska</i>
Bosnien & Hercegovina Guyana Kambodja Malaysia Nordkorea Ryssland Samoa Serbien & Montenegro Sydkorea Vitryssland Östtyskland	Armenien Barbados Indien Israel Jamaica Kongo-Brazzaville Malta Mauritius Nauru Nigeria Pakistan Papua Nya Guinea Sierra Leone Somalia Sudan Trinidad & Tobago Östtimor

5.6 Kalla kriget som kontextuell faktor

De föregående analyserna undersöker om kalla kriget tillsammans med diffusionsfaktorerna har betydelse för sannolikheten att nybildade stater inrättar demokratisk regim. Ett alternativ är att kalla kriget också har kontextuell betydelse, vilket innebär att kalla kriget påverkar sambanden mellan faktorerna som avser demokratisk diffusion och sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater.¹²⁴ Kalla krigets kontextuella betydelse för demokratisering

¹²⁴ Till skillnad från övriga hypoteser – som antar att förhållanden är oberoende faktorer – betraktar den hypotes som prövas i detta avsnitt kalla kriget som kontextuell faktor. Eftersom avhandlingens forskningsfråga inte är kontextuell genomförs ingen systematisk kontextuell analys. Huruvida förklaringsförmågan hos avhandlingens empiriska modell är kontextuellt avgränsad kommer emellertid att prövas i kapitel 7. För nybildade stater finns dock anledning att särskilt uppmärksamma kalla kriget som kontextuell faktor utifrån att bildandet av stater för med sig nya medlemmar i det internationella statsystemet och förhållanden i det internationella statsystemet påverkades av kalla kriget (Boix 2011; Rost & Booth 2008). Kalla kriget kan därför förväntas avse kontextuella egenskaper som är särskilt relevanta för analyser av nybildade stater.

har tidigare uppmärksammats av Boix (2011). I sin diskussion utgår Boix från antagandet att det internationella statssystemets struktur påverkar staternas resurser och strategier.

Översiktligt formas statssystemets struktur av dels statssystemets sammansättning av demokratiska och diktatoriska stater, dels huruvida det finns ideologisk hegemoni eller konflikt mellan staterna. Utifrån dessa två dimensioner betecknar Boix den struktur som det internationella statssystemet hade under kalla kriget som *antidemokratisk ordning*. I denna typ av ordning finns det minst en stormakt med diktatorisk regim samtidigt som stormakternas allianser formas utmed ideologiska skiljelinjer. De diktatoriska staterna försöker blockera eller försvåra försök till demokratisering. Även demokratiska stater kan under denna ordning acceptera och stödja diktatoriska stater om det garanterar att de ideologiska motståndarna inte ges stöd. Det som utmärkte kalla kriget från andra perioder med antidemokratisk ordning var dess *polariserade ordning*.¹²⁵ I stället för att det internationella systemet dominerades enbart av diktatoriska stater formades det internationella systemet under kalla kriget av konflikter mellan diktatoriska och demokratiska stater. Den polariserade (antidemokratiska) ordningen förvandlades enligt Boix till *demokratisk ordning* när kalla kriget upphörde.¹²⁶ Denna strukturella förändring innebar att det internationella statssystemet kom att domineras av demokratiska stater, samtidigt som ideologiska konflikter upphörde att forma koalitioner mellan stater. Den ideologiska polariseringen mellan stater ersattes med demokratisk hegemoni, vilket för med sig att de demokratiska staterna inte längre intervenerar i andra stater för att rädda eller stödja diktatoriska regimer. Utifrån den demokratiska hegemonin främjar de i stället försök till demokratisering och demokratiska stater ges stöd för att kunna kvarstå som demokratier.

När Boix empiriskt undersöker betydelsen av det internationella statssystemets struktur för demokratisering framstår två resultat som relevanta för denna avhandling. För det första har det internationella systemets struktur direkta effekter på sannolikheten för demokratisering. Demokratisering främjas när det internationella systemet antar demokratisk ordning, medan polariserad (antidemokratisk) ordning försvårar demokratisering. Detta direkta förhållande mellan det internationella statssystemet och demokratisering motsvarar det som studerades när hypotesen om kalla kriget (tabell 5.2) prövades. För det andra konstaterar Boix utifrån sina empiriska analyser att betydelsen av andra faktor för

¹²⁵ En annan form av antidemokratisk ordning är enligt Boix (2011) *den auktoritära hegemonin*, vilket uppstår när alla stormakter är diktatoriska.

¹²⁶ Utöver antidemokratisk ordning och demokratisk ordning hävdar Boix (2011) att det också finns perioder med *neutral ordning*, som utmärks av att det finns demokratiska och diktatoriska stormakter samtidigt som allianser inte baseras på ideologiska konflikter.

demokratisering varierar beroende på strukturen i det internationella stats-systemet. Exempelvis är betydelsen av ekonomiskt välstånd starkare under demokratisk ordning än polariserad (antidemokratisk) ordning. Enligt Boix förklaras detta av att såväl demokratiska som diktatoriska stater blockerade försök till demokratisering under kalla kriget, vilket för med sig att stater inte demokratiserades även om deras ekonomiska välstånd var högt. Detta resultat – att faktorerens betydelse för demokratisering påverkas av det internationella stats-systemets ordning – indikerar att det internationella statssystemets struktur har kontextuella effekter på demokratiseringens förutsättningar. Överfört till avhandlingens syfte kan det teoretiska resonemanget och de empiriska resultaten hos Boix (2011) sammanfattningsvis omformuleras till följande hypotes:

H21: Faktorens betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater varierar mellan perioden under kalla kriget och perioden efter kalla kriget.

Relaterat till hypoteserna om demokratisk diffusion för denna hypotes med sig att betydelsen av demokratisk diffusion förväntas vara annan efter kalla kriget än under kalla kriget. Utifrån Boixs påstående om att demokratiska stater inom den polariserade (antidemokratiska) ordningen under kalla kriget gav stöd för diktatoriska stater kan den demokratiska diffusionen förväntas vara svagare i sin intensitet eller vara annorlunda i sin struktur under kalla kriget än efter kalla kriget, eftersom de demokratiska staterna i mindre utsträckning förmedlade demokratiska värden och idéer till andra stater under kalla kriget.

För att empiriskt undersöka kalla kriget som kontextuell faktor analyseras diffusionsfaktorernas betydelse uppdelat för under kalla kriget respektive efter kalla kriget (Aneshensel 2002; Denk 2012; Denk & Lehtinen 2012; 2014a).¹²⁷ I ett första steg har bivariata analyser genomförts uppdelat på de två perioderna. Utfallet av dessa analyser presenteras i tabell 5.14 och indikerar att kalla kriget har kontextuell betydelse för fyra diffusionsfaktorer. Motvåg av demokratisering saknar betydelse efter kalla kriget, eftersom det inte har förekommit någon motvåg sedan kalla krigets slut, men har negativ effekt på den beroende faktorn

¹²⁷ Ett alternativ till att göra subanalyser – som analyserar fallen uppdelade i grupper – är att använda interaktionsfaktorer. Även om denna design har flera fördelar är subanalyser mer lämpliga i detta sammanhang eftersom de ger möjlighet att analysera kontextuella effekter på modellen som helhet. Exempelvis kan upplägget analysera huruvida kalla kriget har kontextuella effekter på anpassningsgrad och felreduceringsgrad. Samtidigt ger upplägget också möjlighet att undersöka kontextuella effekter på enskilda faktorer som ingår i modellen. Förutom att upplägget förutsätter merarbetet att koefficienterna inom respektive grupp jämförs mellan grupperna är en annan nackdel med upplägget att antal fall per analys minskar som följd av att underlaget delas upp mellan grupper. En konsekvens av detta är att det blir svårare att nå statistisk säkerställda (signifikanta) resultat med subanalyser än när interaktionsfaktorer används (Aneshensel 2002), vilket har uppmärksammats i arbetet med analyserna.

under kalla kriget. Regional demokratiandel, subregional demokratiandel och andel demokratier i grannstater har förvisso signifikanta effekter under båda perioderna, men effekterna efter kalla kriget är betydligt starkare än under kalla kriget. Av de fyra återstående faktorerna är det två (global demokratiandel och våg av demokratisering) som saknar betydelse under och efter kalla kriget.

Tabell 5.14

Analys med kalla kriget som kontextuell faktor

<i>Faktorer</i>	<i>Bivariata analyser</i>		<i>Multivariata analyser</i>	
	Under kalla kriget	Efter kalla kriget	Under kalla kriget	Efter kalla kriget
Global demokratiandel	0,068 (0,379)	9,292*108 (0,093)	0,178 (0,691)	3,53*10 ⁷ (0,514)
Våg av demokratisering	2,332 (0,130)	<i>Konstant</i>	3,139 (0,145)	<i>Konstant</i>
Motvåg av demokratisering	0,243 (0,002)	<i>Konstant</i>	0,745 (0,668)	<i>Konstant</i>
Regional demokratiandel	107,240 (0,000)	151,932 (0,002)	31,112 (0,006)	0,000 (0,148)
Subregional demokratiandel	74,461 (0,000)	159,311 (0,001)	12,963 (0,061)	2,31*10⁵ (0,036)
Demokratiandel hos grannstat	12,334 (0,019)	25,604 (0,006)	1,928 (0,581)	44,993 (0,162)
Konstant			0,116 (0,279)	0,000 (0,426)
Nagelkerke R ²			0,416	0,731
Lambda			46,9%	71,5 %
Antal fall	95	33	95	33

Det andra steget av analys baseras på multivariata analyser som inkluderar diffusionsfaktorer. Som också framgår av tabell 5.14 finns det återigen tydliga kontextuella effekter av kalla kriget. Under kalla kriget är det endast regional demokratiandel som har signifikant betydelse för sannolikheten att nybildade stater inrättar demokratisk regim. Efter kalla kriget är det subregional demokratiandel som ensam har signifikans för den beroende faktorn. Detta indikerar att kalla kriget har betydelse för vilken aspekt av diffusionen som har betydelse för nybildade staters politiska regim. Samtidigt finns det två faktorer som är konstanta efter kalla kriget. Som nämndes tidigare har det inte förekommit någon motvåg efter kalla krigets slut, utan en demokratiseringsvåg har dominerat efter

kalla kriget. Detta för med sig att såväl motvåg som demokratiseringsvåg är konstanta efter kalla kriget.

En annan möjlighet att undersöka om kalla kriget har kontextuell effekt är att jämföra modellernas anpassning och felreduceringsgrad. Det framgår då ett tydligt mönster att demokratisk diffusion som förklaring fungerar bättre efter kalla kriget än under kalla kriget. För det första är Nagelkerke R^2 betydligt högre efter kalla kriget än under kalla kriget. För det andra antar lambda högre värden efter kalla kriget än under kalla kriget, vilket också indikerar förekomsten av kontextuella effekter. Översiktligt blir felreduceringen 25 procentenheter högre efter kalla kriget än under kalla kriget. Det finns dock ett underliggande mönster som dessa översiktliga värden inte förmedlar. Diktaturer (92 %) skattas mer korrekt än demokratier (63 %) under kalla kriget, medan demokratier (95 %) skattas rätt i större utsträckning än diktaturer (79 %) efter kalla kriget. Detta mönster framgår av tabell 5.15, medan tabell A5.2 och tabell A5.3 i appendix presenterar vilka fall som inte skattas korrekt av analyserna.

Tabell 5.15

Andel korrekt skattade fall under och efter kalla kriget

	Under kalla kriget	Efter kalla kriget
Diktaturer	92,1 %	78,6 %
Demokratier	62,5 %	94,7 %
<i>Totalt</i>	<i>82,1 %</i>	<i>87,9 %</i>

Den sammantagna slutsatsen av de genomförda analyserna är därmed att kalla kriget har kontextuella effekter på diffusionsfaktorernas betydelse för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Även om demokratisk diffusion har betydelse under och efter kalla kriget är effekterna betydligt mer framträdande efter kalla kriget än under kalla kriget. Dessutom fungerar demokratisk diffusion som förklaring till nybildade staters politiska regimer bättre efter kalla kriget än under kalla kriget. Under kalla kriget är det regional diffusion som främst har betydelse, medan subregional diffusion har starkast betydelse efter kalla kriget. De genomförda analyserna ger därmed empiriskt stöd för hypotesen om kalla kriget som kontextuell faktor.¹²⁸

¹²⁸ Analyserna har undersökt kalla krigets betydelse som kontext för demokratisk diffusion. Huruvida kalla kriget har kontextuell betydelse även för andra faktorer kommer att analyseras i kapitel 7.

5.7 Avslutning: betydelsen av samtida samhällsexterna förklaringar

Syftet med detta kapitel har varit att pröva om samtida samhällsexterna förhållanden förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. För att uppnå detta syfte har kapitlet utvecklat en uppsättning av hypoteser som hävdar att extern konflikt, kalla kriget och demokratisk diffusion har betydelse för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Dessa hypoteser har sedan empiriskt prövats i flera uppsättningar av analyser. Utfallet av de mest centrala analyserna sammanfattas i tabell 5.16. Utifrån sammanställningen konstateras att fem resultat är framträdande. *För det första saknar extern konflikt betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater.* Det var endast fyra stater som upplevde extern konflikt när de blev självständiga. Dessa stater inrättade i lika stor utsträckning demokratisk regim som diktatorisk regim. Den begränsade variationen förde med sig att faktorn exkluderades i de följande analyserna och kommer också att uteslutas i kommande analyser.

För det andra har kalla kriget inte genomgående negativ effekt för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Enligt den bivariata analysen tenderar stater som har bildats under kalla kriget i större utsträckning att inrätta diktatorisk regim än stater som har bildats efter kalla kriget. Denna effekt kvarstår dock inte när kalla kriget inkluderas i analyser med diffusionsfaktorer. Sammantaget ger detta inte empiriskt stöd för hypotesen om kalla krigets betydelse för nybildade staters politiska regim.

För det tredje kan demokratisk diffusion förklara varför nybildade stater inrättar olika politiska regimer. Enligt analyserna finns det starka samband mellan andelen demokratier i omgivningen och sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. I de bivariata analyserna var det endast global diffusion som saknade signifikant effekt. Däremot har våg respektive motvåg av demokratisering betydelse tillsammans med regional diffusion, subregional diffusion och diffusion från grannstaterna. Det är dock endast effekten av subregional diffusion som kvarstår när diffusionsfaktorerna analyseras tillsammans i multivariata analyser. Vad dessa analyser indikerar är att den subregionala demokratiandelen har betydande effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. De nybildade stater som i stor utsträckning exponeras för subregional diffusion tenderar att inrätta demokratisk regim.

Tabell 5.16

Sammanställning av kapitlets analyser

	Bivariat analys		Modell-analys		Modell-analys (steg 1)		Slutanalys (steg 5)		Kontextanalys med diffusionsindikatorer	
	Indikatorer	Index	Indikatorer	Index	Indikatorer	Index	Indikatorer	Index	Under kalla kriget	Efter kalla kriget
Externa konflikter	0				Exkl		Exkl		Exkl	Exkl
Bildade under kalla kriget	-				+		+		Exkl	Exkl
Global demokratiandel	0	0			0		Exkl		0	0
Våg av demokratisering	+	0			0		0		0	Konst
Motvåg av demokratisering	-	0			0		Exkl		0	Konst
Regional demokratiandel	+	0			+		+		+	0
Subregional demokratiandel	+	+			+		+		0	+
Demokratiandel hos grannstater	+	0			0		Exkl		0	0
Spatial exponering				+						
Temporal exponering				0						
Nagelkerke R ²		0,432		0,432			0,488		0,472	0,731
Lambda		49 %		49 %			47 %		45 %	72 %
Antal fall	128	128		128			128		128	95
<i>Förkortningar</i>	+ = positiv effekt 0 = ingen effekt - = negativ effekt									
	Exkl = Exkluderad Konst = Konstant									

För det fjärde är ett framträdande resultat att betydelsen av demokratisk diffusion varierar under och efter kalla kriget, vilket innebär att kalla kriget har kontextuella effekter på de andra faktorerna i analysen. Det generella mönstret är att demokratisk diffusion har starkare betydelse efter kalla kriget än under kalla kriget. Betydelsen av demokratisk diffusion förstärks när kalla kriget upphör. Det som också varierar mellan perioderna är vilken form av demokratisk diffusion som har betydelse. Under kalla kriget är det regional diffusion som har betydelse, medan det efter kalla kriget är subregional diffusion som påverkar sannolikheten att demokratisk regim inrättas i de nybildade staterna. Vilken form som har betydelse för demokratisk diffusion varierar därmed med den internationella ordningens struktur.

För det femte ger kalla kriget tillsammans med demokratisk diffusion möjligheter att i stor utsträckning förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Om kalla kriget kombineras med våg av demokratisering, regional diffusion och subregional diffusion reduceras andelen felskattade fall med 45 procent. I förhållande till det föregående resultatet varierar dock felreduceringsgraden under och efter kalla kriget. För fallen under kalla kriget blir lambda 47 procent, medan lambda blir 72 procent för fallen efter kalla kriget. Även om det finns variationer mellan perioderna ger modellerna betydande möjligheter att förklara och förutsäga de nybildade staternas politiska regim under båda perioderna.

Om dessa fem resultat relateras till tidigare studier av politiska regimer i nya stater (Anckar 2010; Rost & Booth 2008) framträder fyra bidrag, som presenteras i tabell 5.17. Det första bidraget är att kapitlets analyser inte ger empiriskt stöd för hypotesen om kalla kriget, vilket tidigare studier har gjort. För det andra har tidigare studier också indikerat att extern konflikt saknar betydelse för politiska regimer i nya stater, vilket underbyggs av de empiriska resultaten i detta kapitel. För det tredje har avhandlingen utvecklat hypoteser om betydelsen av demokratisk diffusion som inte tidigare har prövats i studier av nya stater. Den generella hypotesen om demokratisk diffusion och fyra av de specifika hypoteserna om demokratisk diffusion ges emellertid inte empiriskt stöd av de multivariata analyserna. Däremot ger analyserna, för det fjärde, empiriskt stöd för två av de specifika hypoteserna om demokratisk diffusion. Enligt analyserna har regional diffusion och subregional diffusion tillsammans med kalla kriget betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater. De empiriska resultaten om betydelsen av demokratisk diffusion ger bidrag till såväl forskning om politiska regimer i nybildade stater som forskning om demokratisering, eftersom ingen tidigare studie har undersökt betydelsen av demokratisk diffusion för nybildade staters demokratisering.

Tabell 5.17*Empiriska bidrag av samtida samhällsexterna förklaringar*

	Resultat från tidigare studier av nya stater		
Resultat från avhandlingens analyser	<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>	<i>Förklaringar som inte har prövats</i>	<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>
<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>		Regional diffusion Subregional diffusion	
<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>	Kalla kriget	Generell demokratidiffusion Global diffusion Våg av demokratisering Motvåg av demokratisering Diffusion från grannstater	Extern konflikt

Vilken betydelse har samtida samhällsexterna förhållanden för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater? Det övergripande resultatet från kapitlets analyser är att kalla kriget, regional diffusion och subregional diffusion har betydelse. Som framgår av tabell 5.18 är sannolikheten för att demokratisk regim inrättas liten om den nybildade staten har bildats efter kalla kriget, och om den omges av diktaturer i den regionala och subregionala omgivningen. Fem stater som kan illustrerar denna kombination är Eritrea, Kirgizistan, Namibia, Turkmenistan och Uzbekistan. Stor sannolikhet att inrätta demokratisk regim återfinns i nybildade stater som blev självständiga under kalla kriget, och som omges av demokratier i sin regionala och subregionala omgivning Dessa förhållanden återfanns hos Kiribati, Saint Vincent och Grenadinerna, Salomonöarna, Sri Lanka och Västtyskland, vilka också inrättade demokratisk regim vid självständigheten. Sammantaget indikerar därmed de empiriska analyserna att flera aspekter av samtida samhällsexterna förhållanden har betydelse för vilken politisk regim som inrättas i nybildade stater, men att det också finns förhållanden som saknar relevans.

Tabell 5.18*Sammanfattning av empiriska analyser om samtida samhällsexterna förklaringar*

<i>Faktorer som påverkar sannolikhet</i>	<i>Sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim</i>	
	Liten sannolikhet	Stor sannolikhet
Bildade under kalla kriget	Efter	Under
Regional diffusion	Svag	Stark
Subregional diffusion	Svag	Stark
Exempel	Eritrea Kirgizistan Namibia Turkmenistan Uzbekistan	Kiribati St Vincent & Grenadinerna Salomonöarna Sri Lanka Västtyskland

Vad de empiriska analyserna i detta kapitel har uppmärksammat är betydelsen av samtida samhällsexterna förhållanden, som utgörs av förhållanden i de nybildade staternas omgivning. Den övergripande slutsatsen av analyserna är att de nybildade staterna påverkas av sin samtida omgivning när de inrättar sina politiska regimer vid självständigheten. Det som begränsar analyserna är emellertid dess fokus på förhållanden samtida med självständigheten. Utifrån teoretiska resonemang är det rimligt att förvänta sig att nybildade stater även påverkas av förhållanden i omgivningen före tidpunkten för självständighet. Dessa teoretiska resonemang kommer att presenteras i nästa kapitel som utvecklar och prövar hypoteser om betydelsen av självständighetskrig, kolonibakgrund och historiska erfarenheter av kommunistisk regim (kommunistarv). Även om de samtida förhållandena i omgivningen i stor utsträckning kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer finns det anledning att i kommande analyser också uppmärksamma historiska förhållanden i omgivningen.

Appendix för kapitel 5

Tabell A5.1

Nybildade stater och demokratiseringsvågor

Stater bildade under våg av demokratisering

Andorra	Laos	St Kitts & Nevis
Antigua & Barbuda	Lettland	St Lucia
Armenien	Libyen	St Vincent & Grenadinerna
Azerbajdzjan	Litauen	Sudan
Belize	Makedonien	Sydkorea
Bosnien & Hercegovina	Malaysia	Sydvietnam
Brunei	Marocko	Tadzjikistan
Burma	Marshallöarna	Taiwan
Djibouti	Mikronesien	Tjeckien
Dominica	Moldavien	Tunisien
Eritrea	Montenegro	Turkmenistan
Estland	Namibia	Tuvalu
Georgien	Nordkorea	Tyskland
Ghana	Nordvietnam	Ukraina
Indien	Pakistan	Uzbekistan
Israel	Palau	Vanuatu
Jemen	Ryssland	Vietnam
Jordanien	Salomonöarna	Vitryssland
Kambodja	Serbien	Västtyskland
Kazakstan	Serbien & Montenegro	Östtimor
Kirgizistan	Seychellerna	Östtyskland
Kiribati	Slovakien	
Kroatien	Sri Lanka	

Tabell A5.1*Nybildade stater och demokratiseringsvågor (fortsättning)*

Stater bildade under motvåg av demokratisering

Algeriet	Kamerun	Rwanda
Angola	Kap Verde	Samoa
Benin	Komorererna	Sao Tome & Principe
Burkina Faso	Kongo	Senegal
Burundi	Kongo-Brazzaville	Sierra Leone
Centralafrikanska republiken	Kuwait	Somalia
Cypern	Madagaskar	Surinam
Elfenbenskusten	Mali	Tanzania
Gabon	Mauretanien	Tchad
Grenada	Moçambique	Togo
Guinea	Niger	Trinidad & Tobago
Guinea-Bissau	Nigeria	Uganda
Jamaica	Papua Nya Guinea	Rwanda

Stater bildade under våg och motvåg av demokratisering

Bahamas	Gambia	Nauru
Bahrain	Guyana	Qatar
Bangladesh	Kenya	Singapore
Barbados	Lesotho	Swaziland
Botswana	Malawi	Sydjemen
Ekvatorialguinea	Maldiverna	Tonga
Fiji	Malta	Zambia
Förenade Arabemiraten	Mauritius	Zimbabwe

Tabell A5.2*Avvikande fall under kalla kriget*

<i>Stater med diktatorisk regim som förutsägs vara demokratiska</i>	<i>Stater med demokratisk regim som förutsägs vara diktatoriska</i>
Guyana Kambodja Malaysia Samoa Östtyskland	Barbados Indien Israel Kongo-Brazzaville Malta Mauritius Nauru Nigeria Pakistan Sierra Leone Somalia Sudan

Tabell A5.3*Avvikande fall efter kalla kriget*

<i>Stater med diktatorisk regim som förutsägs vara demokratiska</i>	<i>Stater med demokratisk regim som förutsägs vara diktatoriska</i>
Ryssland Serbien & Montenegro Vitryssland	Armenien

6 Historiska förklaringar

6.1 Introduktion

Studier av nya stater utgår från antagandet att nya stater bildas i sammanhang som har formats av tidigare historiska förutsättningar. Tidigare studier har därför studerat om historiska förhållanden har betydelse för demokratisering i nya stater. Exempelvis har kolonibakgrund, självständighetskrig och historisk erfarenhet av kommunistiska regimer uppmärksammats i studier av demokratisering i nya stater (Anckar 2010; Rost & Booth 2008). Syftet med kapitlet är därför att pröva om historiska förhållanden kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. För att uppnå detta syfte kommer kapitlet att presentera analyser som undersöker betydelsen av historiska förklaringar, som avser förhållanden som i tid föregår tidpunkten för självständighet. Det som förenar historiska förklaringar är att de hävdar att historiska förhållanden har betydelse för senare förhållanden.¹²⁹ Översiktligt skapar dessa förklaringar därmed förväntningar om att historiska förhållanden påverkar sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildade stater.

Förväntan att historiska förhållanden har betydelse för senare förhållanden utvecklas i teorier om stigberoende (path-dependence), som har uppmärksammats inom forskning om demokratisering (Dahl 1971; Lange 2009; Linz & Stepan 1996; Mahoney 2001; 2010; Moore 1966). Stigberoende avser beroendeförhållanden mellan händelser eller situationer vid olika tidpunkter som har formats av beslut eller förhållanden som initialt påbörjar processerna. Perspektivet uppmärksammar därför historiska processer där händelser startar förlopp eller sekvenser av händelser, vilket resulterar i specifika utfall som i varierande utsträckning formas av den initiala händelsen (Collier & Collier 1991; Hall & Taylor 1996; Krasner 1988). Identifieringen av stigberoende innebär därför att spåra den uppsättning händelser som ger ett utfall, och den händelse som startar förloppet och därmed är relativt oberoende av tidigare händelser. Denna händelse och dess sammanhang betraktas som initiala förhållanden (initial conditions) för händelseförloppet och dess utfall. Vid dessa händelser antas

¹²⁹ Som framgår av avsnitt 3.2 har alla orsaksförklaringar en tidsdimension eftersom orsak antas föregås av effekt i tid. Det är därför inte förekomsten av tidsdimension som utmärker historiska förklaringar, utan vad som förenar historiska förklaringar är att de hävdar den långsiktiga betydelsen av historiska förhållanden. Dessa förhållanden sammanbinds genom processer (mekanismer) med senare förhållanden. Historiska förhållanden kan exempelvis via institutionella processer påverka samtida förhållanden (Mahoney 2000; 2001; Mahoney & Schensul 2006; Pierson 2004; Tilly 1984). De historiska förklaringar som uppmärksammas i detta kapitel förenas också av att de förekommer före tidpunkten för staternas självständighet.

beslut fattas eller val mellan olika alternativ göras, som styr vilka möjligheter och alternativ som senare finns tillgängliga under förloppet. Besluten och valen som bildar initiala förhållanden antas därför öka sannolikheten för ett specifikt utfall och minska sannolikheten för eller omöjliggöra andra utfall. Detta innebär att sannolikheten för vissa utfall är liten även om förhållandena som enligt andra teorier ska främja utfallet förstärks under tiden (Denk 2012; Ikenberry 1994; Krasner 1988; Mahoney 2000; 2001; Mahoney & Schensul 2006; Schmidt 2009; Weir 1992). Exempelvis kan initiala förhållanden innebära att sannolikheten för demokratisk regim är liten även om andra förhållanden som förväntas främja demokratisering är starkt utvecklade, vilket innebär att historiska förklaringar enligt teorier om stigberoende kan förklara fall som utifrån analyser baserade på teorier om samtida förklaring avviker från det förväntade utfallet.

Teorier om stigberoende utvecklar inte enbart hypotesen att historiska förhållanden har betydelse för senare förhållanden, utan presenterar även förklaringar till *hur* historiska förhållanden via händelseförlopp påverkar senare förhållanden. Bland annat är två typer av sekvenser framträdande inom teorier om stigberoende. Den ena förklaringen fokuserar på *självförstärkande sekvenser*, vilket avser processer som reproducerar förhållanden över tid, exempelvis förlopp som återskapar institutioners utformning. När samhällen inrättar en form av politiska institutioner tenderar aktörers handlingar att återskapa dessa institutioner och förstärka deras stabilitet, vilket samtidigt för med sig att möjligheterna att omforma institutionerna minskar eftersom kostnaderna för detta ökar med tiden. Den andra förklaringen betraktar förlopp som *reaktiva sekvenser*. Dessa sekvenser är kedjor av tidsmässigt ordnade och kausalt förenade händelser. Det innebär att varje händelse i sekvensen är en reaktion på föregående händelse och orsak till efterföljande händelse. Detta sammanbinder händelserna i beroendeförhållanden, vilket innebär att den sista händelsen i kedjan är ytterst beroende av den första händelsen. Det är också den slutliga händelsen i sekvensen som undersöks som beroende faktor och kedjan av händelser som föregår betraktas som förklaring till händelsens utfall (Denk 2012; Krasner 1988; Mahoney 2000; 2001; Mahoney & Schensul 2006; Pierson 2004).

Analyserna i detta kapitel kommer att vägledas av det grundläggande antagandet att historiska förhållanden påverkar sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Kapitlet kommer att uppmärksamma fem historiska förhållanden som utifrån teoribildningar och empiriska studier antas vara av betydelse för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer: självständighetskrig, historisk bakgrund som koloni, brittisk kolonibakgrund, antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och historisk erfarenhet av kommunistisk regim. I analyserna undersöks om det förekommer samband mellan dessa faktorer och den politiska regim som inrät-

tades vid tidpunkten för självständighet. I de följande avsnitten kommer hypoteserna att utvecklas och faktorerna att analyseras enskilt. Avslutningsvis kommer analyser som prövar modeller där alla faktorer ingår att presenteras. Tillsammans förväntas kapitlets analyser ge bidrag som besvarar kapitlets forskningsfråga: *Vilken betydelse har historiska förhållanden för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater?*

6.2 Självständighetskrig

En utmärkande egenskap i bildandet av nya stater är huruvida självständighetsprocesser är fredliga eller våldsamma. En del av de nybildade staterna har bildats efter fredliga förhandlingar, medan andra stater har bildats efter självständighetskrig. Som nämns i tidigare kapitel förväntas väpnade konflikter försvåra demokratisering i nybildade stater. Detta gäller även självständighetskrig, som förväntas ha negativ inverkan på möjligheterna till demokratisering. Tidigare forskning har förklarat denna förväntan med att tillgång till militära resurser under och efter självständighetskrig främjar förhållanden som försvårar demokratisering i nybildade stater. Framför allt är det tre förhållanden som enligt tidigare forskning främjas av tillgången till militära resurser efter självständighetskrig (Dahl 1971; Rost & Booth 2008). För det första kan självständighetsrörelser som bygger på nationalism under kampen för självständighet arbeta för att demokrati ska inrättas i den nybildade staten, men när självständighet är uppnådd övergår självständighetsrörelsen att betrakta motståndare och opposition som hot mot den nybildade statens integritet eller mot rörelsens maktposition. Efter självständighetskrig kan dessa rörelser ha tillgång till vapen som de använder för att förtrycka motståndare inom den nybildade staten, vilket försvårar demokratisering och i stället främjar auktoritära regimer. För det andra kan maktstrukturer som formas under självständighetskriget kvarstå i den nybildade staten. Exempelvis kan militära organisationer som bildats i kampen för självständighet även inta centrala positioner i den nybildade staten. Med organisationernas tillgång till militära resurser kan de civila institutionerna få problem med att kontrollera dessa militära organisationer, som då har möjligheter att i den nybildade staten utmana de politiska institutionernas auktoritet och suveränitet över samhället. För det tredje tenderar nybildade stater som uppnår sin självständighet efter självständighetskrig att uppleva instabilitet i större utsträckning än andra nybildade stater. Bland annat kan tillgången till vapen vara hög efter självständighetskrig och kostnaden att använda dessa för att lösa konflikter vara låg. Det kan föra med sig att de resurser som tidigare användes i självständighetskriget aktiveras i konflikter inom den nybildade staten, vilket

resulterar i väpnade konflikter som försvårar demokratisering. Sammantaget innebär självständighetskrig att kostnaden att använda militära resurser och väpnade metoder i nybildade stater är låg, vilket förväntas minska sannolikheten för demokratisering i nybildade stater (Bermeo 2003).

Tidigare studier som empiriskt har undersökt självständighetskrig och demokratisering i nya stater har inte konstaterat det förväntade sambandet. I Rost och Booth (2008) prövas om självständighetskrig har inverkan på demokratisering vid tre tidpunkter (fem, nio respektive 15 år som självständig stat). Det som framgår av deras studie är att det saknas samband mellan självständighetskrig och demokratisering vid samtliga tidpunkter, vilket indikerar att självständighetskrig varken har kortsiktiga eller långsiktiga effekter på sannolikheten för demokratisering i nya stater.¹³⁰ Även Dahl (1971) identifierar fall som avviker från det förväntade mönstret när han presenterar exempel (såsom Finland, Indien, Irland, Israel och USA) på nybildade stater som inrättat demokratisk regim efter självständighetskrig. Dessa exempel och den studie som presenteras av Rost och Booth (2008) begränsas av att de dels avser endast en del av de nya staterna, dels inte undersöker de nya staterna vid tidpunkten för självständighet. Det finns därför utifrån såväl tidigare studier som teoretiska resonemang anledning att pröva följande hypotes i förhållande till ett mer omfattande underlag:

H22: Nybildade stater som bildas genom självständighetskrig förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Av de nybildade stater som ingår i studiens underlag är det endast 15 av 128 stater som har bildats efter självständighetskrig.¹³¹ Av dessa stater inrättade elva diktatorisk regim vid självständigheten, medan fyra stater inrättade demokratisk regim. Detta innebär att en betydande majoritet (73 %) av de stater som har bildats efter självständighetskrig inrättade diktatorisk regim, vilket skulle kunna indikera empiriskt stöd för hypotesen. Skillnaden till de stater som inte har bildats efter självständighetskrig är dock inte tillräckligt stor för att vara statistiskt signifikant. Av de stater som inte har bildats efter självständighetskrig var det 58 procent som inrättade diktatorisk regim vid självständigheten, vilket framgår av tabell A6.1 i appendix. Det innebär att även om en majoritet av de stater som har bildats efter självständighetskrig inrättade diktatorisk regim ger

¹³⁰ Rost & Booth (2008) anger att det finns ett signifikant samband mellan självständighetskrig och demokratisering (nivå av demokrati) efter 15 års självständighet, men de använder ett lägre kriterium för signifikans (sign. $\leq 0,10$) än vad som används i denna avhandling (sign. $\leq 0,05$).

¹³¹ Självständighetskrigen avser konflikt som *Uppsala Conflict Data Program* betraktar som väpnad konflikt inom stat om territorium och som resulterar i nybildad stat.

inte korrelationsanalyser stöd för hypotesen.¹³² Motsvarande utfall ger också genomförd regressionsanalys, vilket redovisas i tabell 6.1. Självständighetskrig som oberoende faktor har inte signifikant betydelse för formen av politisk regim som inrättas i nybildade stater. Sammantaget innebär det att *nybildade stater som bildas genom självständighetskrig inte i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim. Detta innebär att empiriskt stöd inte ges för hypotesen om självständighetskrig.*

Tabell 6.1

Självständighetskrig och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Självständighetskrig</i>
Exp(B)	0,511 (0,274)
Konstant	0,712
Nagelkerke R ²	0,014
Lambda	0,0 %
Antal fall	128

6.3 Historisk bakgrund som koloni

Av de stater som har bildats sedan 1946 är det en majoritet som har historisk bakgrund som koloni, vilket innebär att de har blivit självständiga stater från att ha varit kolonier.¹³³ Som presenteras i tabell 6.2 är det 88 av 128 nybildade staterna som tidigare var koloni, vilket motsvarar drygt 69 procent av de nybildade staterna. Det som presenteras i tabellen är att majoriteten av de nybildade staterna med kolonibakgrund återfinns i Afrika (54,5%), men att det även förekommer grupper av nybildade stater med kolonibakgrund i Asien (18,2%), Karibien (11,4%) och Oceanien (11,4%).¹³⁴ Det var främst under 1960-talet (47,7%) som tidigare kolonier blev självständiga stater, men även under 1950-talet (10,2%) och 1970-talet (26,1 %) förekom betydande avkolonisering. Denna översikt indikerar att en bakgrund som koloni är ett historiskt förhållande som delas av nybildade stater i olika geografiska och tidsmässiga sammanhang.

¹³² Utfallet av korrelationsanalysen är följande: tau-b = -0,098 och gamma = -0,324 (sign. = 0,241; n = 128).

¹³³ Med *historisk bakgrund som koloni* avses i avhandlingen att staterna direkt före självständigheten har varit koloni. Självständighetsprocessen har därmed inkluderat avkolonisering. Det finns andra stater som har bildats genom secession som tidigare varit kolonier, dock inte direkt före självständigheten. Exempelvis var Bangladesh del av en brittisk koloni, men blev självständigt från Pakistan genom secession år 1972. Bangladesh betraktas därför inte tillhöra kategorin ”stater med historisk bakgrund som koloni” i de empiriska analyserna.

¹³⁴ De stater som ingår i kategorin övriga stater är Belize, Cypern, Guyana och Surinam.

Tabell 6.2*Nybildade stater med bakgrund som koloni*

	<i>Geografiskt område</i>						<i>Totalt</i>
	<i>Afrika</i>	<i>Asien</i>	<i>Karibien</i>	<i>Oceanien</i>	<i>Övrigt</i>		
<i>Antal stater</i>	48	16	10	10	4		88
<i>Andel stater</i>	54,5 %	18,2 %	11,4 %	11,4 %	4,5 %		100,0 %

	<i>Tidsperiod</i>							<i>Totalt</i>
	1946– 1949	1950– 1959	1960– 1969	1970– 1979	1980– 1989	1990– 1999	2000– 2009	
<i>Antal stater</i>	5	9	42	23	5	4	0	88
<i>Andel stater</i>	5,7 %	10,2 %	47,7 %	26,1 %	5,7 %	4,5 %	0,0 %	100,0 %

Tidigare studier har konstaterat att historisk bakgrund som koloni har betydelse för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i stater. Kolonibakgrund förväntas minska sannolikheten för demokratisering. Förhållandet mellan kolonibakgrund och demokratisering har förklarats med olika sammankopplande processer. Enligt Bernhard et al. (2004) kan förklaringarna indelas i tre kategorier. För det första är *underutveckling* relaterat till kolonibakgrund.¹³⁵ Underutvecklingen är en effekt av att kolonier blev exploaterade av kolonialmakterna under kolonitiden. Det förde bland annat med sig att industrialisering och förädling av råvaror var svagt utvecklade före självständigheten. Till detta kommer att flera kolonier var ekonomiskt beroende av ett fåtal råvaror, vilket gjorde att deras samhällsekonomi var känslig för konjunktursvängningar. Detta försvårade inte enbart modernisering och utveckling, utan skapade också ekonomisk och social instabilitet (Bernhard et al. 2004; Olsson 2009). Utifrån antagandet att ekonomisk utveckling främjar demokratisering följer därmed en förväntan om att kolonibakgrund via ekonomisk underutveckling försvårar demokratisering.

För det andra förklaras kopplingen mellan kolonibakgrund och demokratisering med *social fragmentering*. Koloniernas territoriella gränser tenderade att formas med hänsyn främst till administrativa och militära aspekter. Det förde med sig dels att etniska grupper blev splittrade mellan olika kolonier, dels att olika grupper med svag känsla av gemenskap sammanfördes. När kolonierna

¹³⁵ Samband mellan kolonibakgrund och underutveckling återfinns delvis hos de fall av nybildade stater som ingår i undersökningen. Nybildade stater med kolonibakgrund har lägre BNP per capita ($\eta = 0,329$; $\text{sign.} = 0,000$; $n = 128$) och lägre grad av urbanisering ($\eta = 0,468$; $\text{sign.} = 0,000$; $n = 128$) än övriga stater. Däremot är de nybildade staterna lika när det gäller beroende av handel i förhållande till BNP ($\eta = 0,096$; $\text{sign.} = 0,284$; $n = 126$) och beroende av oljeexport ($\eta = 0,071$; $\text{sign.} = 0,428$; $n = 128$).

senare blev självständiga utmärktes de nybildade staterna av social fragmentering. Som en följd av detta uppstod social splittring och konflikter, vilka med tiden överfördes till politiska motsättningar och svag samhörighet med den nybildade staten. Dessa omständigheter försvårade försök till demokratisering och minskade sannolikheten för demokratiska regimer i stater med historisk bakgrund som koloni (Diamond et al. 1995).

För det tredje utgör *svagt utvecklat civilt samhälle* en förklaring till hur kolonibakgrund försvårar demokratisering. I forskning om avkolonisering omnämns flera orsaker till varför civila samhällen i tidigare kolonier är svagt utvecklade. En orsak är att de ekonomiska strukturerna under den koloniala perioden främjade klasser och sociala grupper som traditionellt inte förespråkar demokratisering, samtidigt som klasser och grupper såsom arbetar- och medelklassen inte utvecklades, vilka i andra fall har varit framträdande grupper för demokratisering (Diamond 1999; Rueschemeyer et al. 1992; Teorell 2010). En annan orsak är att tidigare koloniers handelsberoende även har skapat politiskt beroende till aktörer utanför staten snarare än beroende till det civila samhället. Det har fört med sig att civila samhällen inte har fått den betydelse som återfinns i samhällen som genomgått demokratisering (Bernhard et al. 2004). Här till kommer också att de auktoritära formerna som tillämpades i styrningen av kolonierna har överförts till de politiska systemen när kolonierna har blivit självständiga, och att flera av kolonierna före självständigheten inte förbereddes på de uppgifter som följer med självständighet (Diamond 1999; Teorell 2010). Dessa förhållanden försvårade också utvecklingen av de civila samhällena, vilket ger förväntningar om att tidigare kolonier i mindre utsträckning inrättar demokratiska regimer än andra stater.

När det förväntade sambandet mellan kolonibakgrund och demokratisering har undersökts i tidigare studier har det getts empiriskt stöd. Exempelvis konstaterar Bernhard et al. (2004) att kolonibakgrund minskar sannolikheten för att demokratier kvarstår och Barro (1999) noterar att icke-kolonier har större sannolikhet att demokratiseras än kolonier. Barro hävdar att denna koppling mellan kolonibakgrund och demokratisering går via ekonomisk utvecklingsnivå och utbildningsnivå. Däremot återfinns inte samband mellan kolonibakgrund och demokratisering i de analyser som Teorell (2010) presenterar i sin studie om demokratisering på global nivå sedan 1972. Vad beträffar kolonibakgrund och demokratisering i nya stater har detta förhållande inte analyserats tidigare (Anckar 2010; Rost & Booth 2008). Sammantaget finns det dock utifrån teoretiska resonemang och empiriska resultat tillräckligt med argument för att pröva följande hypotes:

H23: Nybildade stater som tidigare varit koloni förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Om hypotesen prövas i empiriska analyser framgår det att endast 36 procent av de tidigare kolonierna inrättade demokratisk regim när de blev självständiga, medan motsvarande andel för stater utan kolonibakgrund är 48 procent (tabell A6.1).¹³⁶ Denna skillnad är dock inte tillräcklig för att hävda att det förekommer ett negativt samband mellan kolonibakgrund och inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, vilket framgår av de genomförda korrelationsanalyserna som indikerar att det inte finns signifikant samband mellan kolonibakgrund och inrättandet av politisk regim.¹³⁷ Samma utfall indikeras också av genomförd regressionsanalys, vilken presenteras i tabell 6.3. Sannolikheten för att nybildade stater inrättar demokratisk regim påverkas inte av huruvida de har eller saknar kolonibakgrund. Av analysen framgår också att kolonibakgrund som oberoende faktor inte förbättrar förmågan att skatta de nybildade staternas politiska regimer (lambda = 0,0 %), och att anpassningen blir oförändrad med modellen (Nagelkerke $R^2 = 0,015$). Sammantaget innebär det att *nybildade stater som tidigare varit koloni inte i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim, vilket betyder att hypotesen om historisk bakgrund som koloni inte ges empiriskt stöd.*

Tabell 6.3

Historisk bakgrund som koloni och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Kolonibakgrund</i>
Exp(B)	0,632 (0,234)
Konstant	0,905
Nagelkerke R^2	0,015
Lambda	0,0 %
Antal fall	128

¹³⁶ Nybildade stater anses ha kolonibakgrund om de direkt före tidpunkten för självständighet var koloni enligt den förteckning som tillhandahålls av databasen *The Quality of Government Dataset (QoG)*.

¹³⁷ Utfallet av korrelationsanalyserna ger följande koefficienter: tau-b = -0,105 och gamma = -0,226. Båda koefficienterna är inte signifikanta (0,239; n = 128).

6.4 Historisk bakgrund som brittisk koloni och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten

Även om tidigare studier har uppmärksammat kolonibakgrund som försvårande förutsättning för demokratisering har flera studier utgått från att betydelsen av kolonibakgrund beror på vilken kolonialmakt som styrde kolonin. Framför allt har dessa studier utgått från antagandet att tidigare brittiska kolonier har haft bättre förutsättningar för demokratisering än andra kolonier (Anckar 2008; 2010; Bernhard et al. 2004; Hadenius 1992; Olsson 2009; Teorell 2010). Denna förväntan underbyggs i studierna med olika argument om vad som utmärkte de brittiska kolonierna i förhållande till andra kolonialmaktens kolonier. För det första förberedde Storbritannien sina kolonier för självständighet och påbörjade avkoloniseringen tidigare i förhållande till självständigheten än andra kolonialmakter. För det andra fanns det i de brittiska kolonierna ett mer utvecklat och självständigt civilt samhälle, vilket delvis främjades av kolonialmakten. De svaga civila samhällen som annars förekom i kolonier beroende på ekonomiska och politiska strukturer förekom inte i brittiska kolonier. För det tredje genomfördes sociala och ekonomiska reformer under kolonitiden som dämpade missnöje och kritik mot kolonialmakten, och som även främjade stabila övergångar till självständigheten. För det fjärde fanns det en utvecklad institutionell infrastruktur i de brittiska kolonierna. De administrativa systemen var mer utvecklade och effektiva än i andra kolonier, samtidigt som Storbritannien införde lokalt självstyre i flera kolonier som innebar indirekt styre baserat på traditionella organisationsformer, vilket anses ha främjat uppkomsten av flerpartisystem vid självständigheten (Bernhard et al. 2004; Bollen & Jackman 1985; Diamond 1999; Hadenius 1992; Lipset et al. 1993; Olsson 2009; Weiner 1987).

Tidigare empiriska studier har hittat stöd för antagandet att tidigare brittiska kolonier i större utsträckning är demokratiska än stater med annan kolonibakgrund. Weiner (1987) noterar att alla postkoloniala stater efter andra världskriget som är demokratier har varit brittiska kolonier. Det positiva sambandet mellan forna brittiska kolonier och demokrati bekräftas också av flera studier (Anckar 2008, Bollen & Jackman 1985, Clague et al. 2001, Lipset et al. 1993; Olsson 2009). Även Hadenius (1992) hittade liknande samband, som emellertid försvann när han kontrollerade för utvecklingsnivå och protestantism. Barro (1999) konstaterar att stater som tidigare var brittiska kolonier i högre grad är demokratiska än andra kolonier, men att det även gäller stater med bakgrund som spanska kolonier.¹³⁸ Det finns dock studier som inte bekräftar det förväntade

¹³⁸ Anledningen till att detta positiva samband mellan spansk kolonibakgrund och demokrati inte prövas i avhandlingen är att det endast ingår ett fall av nybildad stat med spansk kolonibakgrund.

sambandet mellan brittisk kolonibakgrund och demokratisering. Exempelvis finner Teorell (2010) att tidigare brittiska kolonier under den tredje vågen inte i större utsträckning än andra tidigare kolonier har demokratiserats. Vad beträffar nya stater finns det däremot enligt Rost och Booth (2008) positivt samband mellan brittisk kolonibakgrund och demokratisering.¹³⁹ Detta ger tillsammans med de andra studiernas teoretiska resonemang och empiriska resultat anledning till att uppmärksamma följande hypotes:

H24: Nybildade stater som tidigare var brittiska kolonier förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

När tidigare brittiska kolonier undersöks beträffande vilken politisk regim som inrättades vid självständigheten framgår det att 54 procent av kolonierna inrättade diktatorisk regim, medan 46 procent inrättade demokratisk regim (tabell A6.1).¹⁴⁰ Majoriteten av de nybildade staterna med brittisk kolonibakgrund inrättade därmed diktatorisk regim när det blev självständiga. Detta mönster återfinns även hos de nybildade staterna i övrigt. Av de stater som inte har brittisk kolonibakgrund var det 64 procent som inrättade diktatorisk regim vid sin självständighet. Det innebär att det inte finns signifikant samband mellan brittisk kolonibakgrund och politisk regim.¹⁴¹ Motsvarande resultat blir utfallet av genomförd regressionsanalys. Brittisk kolonibakgrund har ingen effekt på sannolikheten att nybildade stater inrättar demokratisk regim, vilket framgår av tabell 6.4. Detta innebär att *brittisk kolonibakgrund inte har betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, och att hypotesen om brittisk kolonibakgrund inte ges empiriskt stöd om brittisk kolonibakgrund operationaliseras enbart utifrån huruvida den nybildade staten före självständigheten var brittisk koloni.*¹⁴²

År 1956 blev den spanska kolonin tillsammans med den franska kolonin i Marocko en självständig stat (Marocko).

¹³⁹ Anckar (2010) undersöker om det finns samband mellan bakgrund som koloni till Storbritannien eller USA och grad av demokrati för stater som har bildats efter 1972. Resultatet är att det saknas samband mellan de två faktorerna när de analyseras i multivariata analyser.

¹⁴⁰ Nybildade stater anses ha historisk bakgrund som brittisk koloni om de direkt före tidpunkten för självständighet kategoriseras som brittisk koloni av den förteckning som tillhandahålls av *The Quality of Government Dataset (QoG)*.

¹⁴¹ Detta indikeras även av följande utfall från korrelationsanalyser: tau-b = 0,095 respektive gamma = 0,196 (sign. = 0,206; n = 128).

¹⁴² Om enbart tidigare kolonier inkluderas i analysen har tidigare brittisk koloni som oberoende faktor samband med inrättandet av demokratisk regim. Av de övriga kolonierna var det 75,0 procent som inrättade diktatorisk regim, vilket ger en tillräcklig skillnad i förhållande till brittiska kolonier (+20,8 procentenheter) för att den ska vara statistiskt signifikant i korrelationsanalyser (tau-b = 0,216; gamma = 0,435; sign. = 0,036; n = 88). Brittisk koloni blir även signifikant som oberoende faktor om de tidigare kolonierna analyseras med logistisk regressionsanalys (Exp(B) =

Tabell 6.4*Historisk bakgrund som brittisk koloni och politiska regimer i nybildade stater*

	<i>Brittisk kolonibakgrund</i>
Exp(B)	1,488 (0,285)
Konstant	0,569
Nagelkerke R ²	0,012
Lambda	0,0 %
Antal fall	128

Det finns dock kritik som kan riktas mot hur brittisk kolonibakgrund operationaliseras i den föregående analysen (Bernhard et al. 2004; Olsson 2009). Att enbart ange om nybildade stater har varit brittiska kolonier direkt före självständigheten tar inte hänsyn till under hur lång tid den nybildade staten var brittisk koloni. Ett alternativt sätt att operationalisera brittisk kolonibakgrund är därför att ange hur många år före självständigheten som den nybildade staten var brittisk koloni. Det som förväntas är att de positiva effekterna som enligt hypotesen följer med brittisk kolonibakgrund är mer framträdande hos de nybildade stater som under lång tid var brittisk koloni direkt före självständigheten än hos de stater som enbart var brittisk koloni under kortare tid eller var koloni med annan kolonialmakt. Tidigare studier har också bekräftat denna förväntan. Bland annat konstaterar såväl Bernhard et al. (2004) som Hadenius (1992) att det specifikt för brittiska kolonier finns positiv effekt av antal år som koloni. Även Olsson (2009) konstaterar att tiden som brittisk koloni har positivt samband med förekomsten av demokrati i tidigare kolonier. Däremot har inte antal år som brittisk koloni uppmärksammats i tidigare studier av nya stater (Anckar 2010; Rost & Booth 2008). De teoretiska diskussionerna och empiriska resultaten i tidigare studier ger dock anledning att pröva följande hypotes:

H25: Nybildade stater som under lång tid var brittiska kolonier direkt före självständigheten förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

2,538; sign. = 0,046) men anpassningen är svag (Nagelkerke R² = 0,063) och felreduceringen är obefintlig (lambda = 0,0 %).

För att pröva hypotesen har en analys genomförts med antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten som oberoende faktor.¹⁴³ Utfallet av denna analys presenteras i tabell 6.5. Som framgår av tabellen indikerar analysen att antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten förstärker sannolikheten för att nybildade stater inrättar demokratisk regim. Enligt analysens utfall ökar sannolikheten för att nybildade stater inrättar demokratisk regim dock endast mellan en och två promille för varje år före självständigheten som staten var brittisk koloni. Däremot är varken anpassningsgraden (Nagelkerke $R^2 = 0,086$) eller felreduceringsgraden ($\lambda = 19,6\%$) marginella på motsvarande sätt för modellen som inkluderar antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Dessa resultat innebär att *nybildade stater som under lång tid har varit brittisk koloni direkt före självständigheten i större utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim, vilket ger empiriskt stöd för hypotesen om antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten.*¹⁴⁴

Tabell 6.5

Antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Antal år som brittisk koloni</i>
Exp(B)	1,007 (0,004)
Konstant	0,465
Nagelkerke R^2	0,093
Lambda	19,6%
Antal fall	128

Om de två sätten att operationalisera historisk bakgrund som brittisk koloni jämförs framgår det att det finns starkt samband mellan indikatorerna ($\eta^2 = 0,625$; sign. = 0,000). Detta är förväntat eftersom stater utan brittisk kolonibakgrund saknar tid som brittisk koloni direkt före självständigheten. Sambandet mellan de två indikatorerna är dock inte tillräckligt starkt för att faktorerna ska kunna ersätta varandra. Det finns inom gruppen av stater med brittisk kolonibakgrund variation beträffande antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. I

¹⁴³ Uppbyggnaden av faktorn innebär att nybildade stater som var kolonier direkt före självständigheten med annan kolonialmakt än Storbritannien och nybildade stater som inte vara kolonier före självständigheten ges värdet noll.

¹⁴⁴ Däremot finns det inget generellt samband mellan antal år som koloni direkt före självständigheten och sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid tidpunkten för självständighet (Exp(B) = 1,001; sign. = 0,625; n = 128).

genomsnitt har en tidigare brittisk koloni varit brittisk koloni i 130 år, men samtidigt är standardavvikelsen betydande (81 år). Denna variation hos de tidigare brittiska kolonierna förklarar varför utfallet av de två analyserna (tabell 6.4 och 6.5) blir olika. Det ger även anledning till att analysera de två måtten tillsammans för att undersöka om faktorerna har betydelse när de integreras i samma modell.

Om de två måtten på historisk bakgrund som brittisk koloni inkluderas i samma analys blir utfallet intressant, vilket framgår av tabell 6.6. För det första har bakgrund som brittisk koloni en negativ effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid tidpunkten för självständighet. Det innebär att bakgrund som brittisk koloni blir signifikant när antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten inkluderas i analysen, men att effekten inte blir den förväntade utan negativ. Sannolikheten för att nybildade stater inrättar demokratisk regim minskar enligt analysen om de har varit brittiska kolonier direkt före självständigheten. För det andra konstateras att antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten har en positiv effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas vid tidpunkten för självständighet. De nybildade stater som under lång tid var brittiska kolonier direkt före självständigheten tenderar i större utsträckning att inrätta demokratisk regim än de som var brittiska kolonier under kort tid direkt före självständigheten eller som saknar brittisk kolonibakgrund. Av analysen framgår också att faktorerna reducerar felskattningen av fall med nästan 22 procent, och att anpassningen förstärks (Nagelkerke $R^2 = 0,150$). *Sammantaget blir därmed utfallet av analysen att hypotesen om brittisk kolonibakgrund inte ges empiriskt stöd, medan hypotesen om antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten ges empiriskt stöd av analysen.*

Tabell 6.6

Two measures on historical background as British colony and political regimes in newly formed states

	<i>Brittisk koloni</i>
Brittisk kolonibakgrund	0,168 (0,027)
Antal år som brittisk koloni	1,017 (0,002)
Konstant	0,569
Nagelkerke R^2	0,150
Lambda	21,6 %
Antal fall	128

6.5 Historisk erfarenhet av kommunistisk regim

Sedan 1970-talet är det endast ett fåtal stater som har bildats efter avkolonisering. I stället har de flesta stater bildats efter upplösning av tidigare kommunistiska stater. När Jugoslavien, Sovjetunionen och Tjeckoslovakien upplöstes i början av 1990-talet ersattes dessa stater av 22 nya stater (Denk 2003).¹⁴⁵ Även om staterna upplöstes kan deras tidigare kommunistiska regimer förväntas påverka sannolikheten för att demokratisk regim inrättades i de stater som ersatte dem. Enligt historisk institutionalism kan politiska institutioner dels utvecklas i relation till historiska förutsättningar som innebär att de återspeglar dessa förhållanden, dels kvarstå i sin form genom att anpassa sig till nya förhållanden (Hall & Taylor 1996; Ikenberry 1994; Pierson 2000; Steinmo 1993; Thelen 1999; Thelen & Steinmo 1994). Utifrån dessa antaganden kan stater bildade efter kommunistiska stater förväntas inrätta politiska regimer som återspeglar förhållanden i de tidigare kommunistiska staterna samtidigt som aktörer i de nya staterna agerar utifrån strategier utvecklade i förhållande till institutioner i de tidigare staterna. Till detta kan även maktstrukturer i de tidigare kommunistiska staterna förväntas kvarstå i de nya staterna. Det ger sammantaget förväntningar om att stater som blir självständiga från kommunistiska stater har historiska förutsättningar som påverkar möjligheterna att inrätta demokratisk regim vid tidpunkten för självständighet.

Inom empirisk forskning har kommunistiskt arv sammankopplats med demokratisering mer specifikt genom tre processer. För det första har *demokratisering sammankopplats med kommunistiskt arv via institutionella utmaningar*. Bland annat har Linz och Stepan (1996) hävdade att de institutionella förhållandena i de tidigare kommunistiska regimerna formade institutionella utmaningar för demokratisering som var mer omfattande och komplexa än vad som gäller andra tidigare former av politisk regim.¹⁴⁶ Även hos Dahl (1971) återfinns ett liknade resonemang när han hävdar att sannolikheten för demokratisering beror på vilka institutionella uppgifter som inrättandet av eller övergång till demokrati innebär. Framför allt menar Dahl att inrättandet av politisk konkurrens är mer krävande än inrättandet av politisk inklusion (Dahl 1971). Eftersom kommunistiska regimer utmärktes av låg grad av politisk konkurrens kan utmaningarna för demokratisering i stater som har bildats efter kom-

¹⁴⁵ Tjeckoslovakien demokratiserades före upplösningen, men med över 40 år med kommunistisk regim (1948–1989) fanns det kvardröjande strukturer och aktörer från den kommunistiska perioden vid tidpunkten för upplösningen (Innes 2001). Slovakien och Tjeckien kommer därför att betraktas vara stater bildade efter tidigare kommunistisk stat (Rost & Booth 2008).

¹⁴⁶ Enligt Linz & Stepan (1996) bestod utmaningen för demokratisering av fem uppgifter: a) inrätta rättsstat, b) ersätta enpartisystem med flerpartisystem baserat på konkurrens, c) inrätta konstitution som faktiskt säkerställer demokratiska principer, d) utveckla lagstyrd förvaltning, och e) etablera autonomi för och konkurrens mellan ekonomiska aktörer.

munistiska stater förväntas vara mer omfattande än i andra stater, vilket försvårar demokratisering (Linz & Stepan 1996). För det andra har *demokratisering sammankopplats med kommunistiskt arv via politisk kultur* (Inglehart & Welzel 2005; Rose et al. 1998). Enligt kulturteorier är överensstämmelse mellan individernas politiska förhållningssätt till politik (politisk kultur) och uppbyggnaden av demokratiska system en förutsättning för demokratisk stabilitet (Almond & Verba 1965; Denk 2009). Inglehart och Welzel (2005) konstaterar i sin globala studie att individer i tidigare kommunistiska stater har relativt låg andel av den kultur baserad på självförverkligande som enligt empiriska analyser främjar demokratisering. Rose et al. (1998) påvisar också att positiva omdömen om kommunistiska regimer återfanns hos en majoritet av befolkningen i fem av nio tidigare kommunistiska stater ett par år efter regimernas fall, och att det fanns en betydande andel i en del samhällen som förespråkade återgång till den tidigare kommunistiska regimen.¹⁴⁷ För det tredje har *demokratisering sammankopplats med kommunistiskt arv via politiska eliter* som kvarstår på nationell eller regional nivå efter regimens fall. Bland annat har Gill (2002) studerat förhandlingar som genomfördes i direkt anslutning till regimernas fall och resulterade i de institutioner som inrättades efter de kommunistiska regimerna. Utfallet av dessa förhandlingar blev auktoritära regimer när den tidigare regimens elit hade en framträdande roll medan oppositionen var exkluderad från förhandlingarna. Enligt Gill var den främsta förklaringen till detta utfall aktörernas identitet med den tidigare kommunistiska regimen. Om aktörerna hade stark identitet med den tidigare kommunistiska regimen försvagades sannolikheten för demokratisering, medan om förhandlingarna dominerades av aktörer som hade stark identitet med opposition främjades demokratisering. På detta sätt kan förhållanden i tidigare kommunistiska regimer påverka förutsättningarna för demokratiska regimer i stater som har bildats av tidigare kommunistiska stater.

Sammantaget presenterar tidigare studier argument för att nybildade stater med erfarenheter av kommunistiska regimer i mindre utsträckning demokratiseras än andra stater. Detta förväntade samband mellan kommunistiskt arv och demokratisering har även undersökts i studien av Rost och Booth (2008). De prövar om stater som tidigare var rådsrepubliker i Sovjetunionen i mindre utsträckning har demokratiserats än andra stater. Av deras analyser framgår det att det finns negativa samband mellan kommunistiskt arv och demokratisering när staterna har varit självständiga i fem respektive nio år. Analyserna indikerar också att kommunistiskt arv har stark effekt på demokratiseringen, vilket innebär

¹⁴⁷ Exempelvis var det mer än 50 procent av befolkningen i Bulgarien, Slovakien, Ukraina, Ungern och Vitryssland som hade positiva omdömen om den kommunistiska regimen. I Vitryssland och Ukraina var det 34 respektive 25 procent som förespråkade en återgång till kommunistisk regim (Rose et al. 1998).

att stater som tidigare ingick i kommunistiska stater i betydligt mindre utsträckning har genomgått demokratisering än andra stater. Även om endast tidigare rådsrepubliker i Sovjetunionen undersöks ger dessa resultat tillsammans med de teoretiska resonemangen förväntningar om att kommunistiskt arv har betydelse även vid tidpunkten för självständighet. Följande hypotes kommer därför att prövas i empiriska analyser:

H26: Nybildade stater som har historiska erfarenheter av kommunistiska regimer förväntas i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim.

Som nämns tidigare är det 22 av studiens 128 nybildade stater som har historiska erfarenheter av kommunistiska regimer. Dessa nybildade stater med historiska erfarenheter av kommunistiska regimer utgörs av stater som direkt före självständigheten ingick i stater med kommunistiska regimer. Av dessa inrättade elva stater diktatorisk regim och elva stater demokratisk regim. Andelen med demokratisk regim hos nybildade stater med kommunistiskt arv är därmed 12 procentenheter högre än hos nybildade stater utan kommunistiskt arv (tabell A6.1). Skillnaden mellan de två grupperna är dock inte tillräckligt stor för att vara statistiskt signifikant, vilket framgår av genomförda korrelationsanalyser.¹⁴⁸ Regressionsanalysen indikerar också att kommunistiskt arv saknar betydelse för inrättandet av politisk regim i nybildade stater, vilket framgår av tabell 6.7. Sammantaget innebär det att *nybildade stater med historiska erfarenheter av kommunistiska regimer inte i mindre utsträckning än andra nybildade stater inrättar demokratisk regim, vilket för med sig att hypotesen om kommunistiskt arv inte ges empiriskt stöd.*

Tabell 6.7

Kommunistiskt arv och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Kommunistiskt arv</i>
Exp(B)	0,606 (0,288)
Konstant	1,000
Nagelkerke R ²	0,012
Lambda	0,0 %
Antal fall	128

¹⁴⁸ Utfallet av korrelationsanalysen är följande: tau-b = -0,095 och gamma = -0,245 (sign. = 0,299; n = 128).

6.6 Modellanalys för historiska förklaringar

Tidigare i kapitlet har historiska förhållanden presenterats som förklaringar till varför olika former av politiska regimer inrättas i nybildade stater. De hypoteser som utvecklades ur teoretiska resonemang och tidigare empiriska studier prövades i bivariata analyser. Av fem hypoteser var det endast hypotesen om antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten som fick empiriskt stöd i de bivariata analyserna (nybildade stater som under lång tid var brittiska kolonier direkt före självständigheten förväntas i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta demokratisk regim). För att kontrollera faktorernas betydelse när samtliga faktorer inkluderas i samma analys kommer multivariata analyseras att presenteras i de följande avsnitten. I det första steget inkluderas alla fem faktorer om historiska förhållanden (tabell 6.8). Resultatet är att endast en faktor har signifikant betydelse. Antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten har ett signifikant positivt samband med inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater även när de övriga faktorerna ingår i analysen. Analysen indikerar också att det med modellen ges möjligheter att reducera felskattningen av fall motsvarande 22 procent (λ) och att anpassningen i skattningen (Nagelkerke $R^2 = 0,196$) förstärks med modellen jämfört med när enbart kolonibakgrund ingår.

Tabell 6.8

Multivariat analys av historiska förklaringar

<i>Faktorer</i>	<i>Steg 1</i>	<i>Steg 2</i>	<i>Steg 3</i>	<i>Steg 4</i>
Självständighetskrig	0,16 (0,504)		0,788 (0,747)	
Kolonibakgrund	0,432 (0,163)			
Brittisk kolonibakgrund	0,268 (0,126)			
Antal år som brittisk koloni	1,017 (0,003)		1,007 (0,016)	1,007 (0,006)
Kommunistiskt arv	0,807 (0,737)		1,048 (0,945)	
Kolonial historia		0,210 (0,001)	0,210 (0,023)	0,212 (0,003)
Konstant	1,044	1,493	1,022	1,022
Nagelkerke R^2	0,196	0,111	0,186	0,185
Lambda	21,6 %	9,8 %	25,4 %	27,4 %
Antal fall	128	128	128	128

Det finns emellertid problem med att inkludera faktorerna kolonibakgrund och brittisk kolonibakgrund i samma analys. De två faktorerna överlappar varandra eftersom de tidigare brittiska kolonierna utgör en relativt omfattande delgrupp av de tidigare kolonierna (53 %). Det innebär att det också finns starkt samband mellan kolonibakgrund och brittisk kolonibakgrund, vilket indikeras av genomförd korrelationsanalys.¹⁴⁹ Till detta kommer att tidigare brittiska kolonier jämförs med en heterogen grupp av stater, som inkluderar tidigare kolonier med annan kolonialmakt än Storbritannien och stater som aldrig varit kolonier. Detta innebär att de tidigare brittiska kolonierna jämförs med stater där sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim förväntas vara mindre respektive större än för tidigare brittiska kolonier. Sammantaget innebär detta problem tillsammans med problemet med stark korrelation (risk för multikollinearitet) att det finns anledning att skapa en ny faktor som hanterar problemen.

Utifrån de tidigare hypoteserna om kolonibakgrund och brittisk kolonibakgrund har en ny faktor konstruerats för att uttrycka de nybildade staternas koloniala historia, samtidigt som de tidigare nämnda problemen hanteras. Den konstruerade faktorn består därför av tre kategorier: stater som tidigare varit kolonier med annan kolonialmakt än Storbritannien, stater som före självständigheten var brittisk koloni och övriga stater. Dessa kategorier har ordnats i enlighet med de tidigare nämnda hypoteserna. Nybildade stater som aldrig har varit kolonier förväntas enligt hypotes 23 i större utsträckning inrätta demokratisk regim än nybildade stater som var kolonier före självständigheten. Av de tidigare kolonier förväntas de tidigare brittiska kolonierna i större utsträckning inrätta demokratisk regim än övriga stater som var kolonier före självständigheten, vilket är en förväntan som utvecklas utifrån hypotes 24. Detta innebär att staterna har ordnats med stater som tidigare varit kolonier med annan kolonialmakt än Storbritannien som högsta kategori (minst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim), stater som var brittiska kolonier före självständigheten som mellankategori och stater som aldrig varit kolonier som lägsta kategori (störst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim).¹⁵⁰ Denna ordning innebär att faktorn förväntas – utifrån kombinationen av hypoteserna – vara negativt korrelerad med den beroende faktorn.

När den konstruerade faktorn används för att jämföra andelen demokratier i de nybildade staterna framgår det förväntade mönstret mellan kategorierna. Som presenteras i tabell 6.9 har stater som aldrig varit kolonier den högsta andelen demokratier, medan stater som var icke-brittiska kolonier före självständigheten

¹⁴⁹ Korrelationsanalysens utfall är följande: tau-b = 0,522 och gamma = 1,000 (sign. = 0,000; n = 128).

¹⁵⁰ Faktorn har följande kodning: stat utan kolonibakgrund = 0; stat med brittisk kolonibakgrund = 0,5; stat med annan kolonialmakt än Storbritannien = 1.

har den lägsta andelen demokratier. Det framgår även av tabellen att skillnaden mellan kategorierna är betydande, vilket resulterar i att det finns starkt samband mellan kategorierna och vilken form av politisk regim som inrättades vid tidpunkten för självständighet. Enligt genomförda korrelationsanalyser finns det ett positivt samband mellan de nybildade staternas koloniala historia och sannolikheten för att demokratisk regim inrättas ($\tau\text{-}c = -0,300$; $\gamma = -0,454$; $\text{sign.} = 0,000$). Detta mönster blir också utfallet om förhållandet mellan kolonial historia och form av politisk regim studeras med logistisk regressionsanalys. Som presenteras i tabell 6.8 (steg 2) minskar sannolikheten för att demokratisk regim inrättas om den nybildade staten har kolonibakgrund. Om den nybildade staten hade annan kolonialmakt än Storbritannien före självständigheten var sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim 24 procent, medan motsvarande sannolikhet för nybildad stat med brittisk kolonibakgrund är 41 procent och för nybildad stat utan kolonibakgrund 60 procent. Felreduceringen ($\lambda = 9,8 \%$) och anpassningen (Nagelkerke $R^2 = 0,111$) är däremot betydligt mindre än när samtliga faktorer inkluderades i modellen.

Tabell 6.9

Kolonial historia och politisk regim i nybildade stater

<i>Kolonial historia</i>	<i>Politisk regim</i>			
	Demokratier	Diktaturer	<i>Skillnad</i>	Antal
Tidigare icke-brittiska kolonier	21,7 %	78,3 %	-56,6	46
Tidigare brittiska kolonier	45,8 %	54,2 %	- 8,4	48
Inte tidigare koloni	55,9 %	44,1 %	+11,8	34

Betydelsen av den nya faktorn kvarstår när den inkluderas med de övriga faktorerna i samma analys. Enligt analysen som presenteras i tabell 6.8 (steg 3) har kolonial historia tillsammans med antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten betydelse för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i de nybildade staterna. Kolonial historia har negativ effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas, medan antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten har positiv effekt. De övriga faktorerna – självständighetskrig och erfarenheter av kommunistisk regim – saknar däremot signifikant betydelse för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i de nybildade staterna. Om dessa faktorer exkluderas från analysen och enbart betydelsen av kolonial historia tillsammans med antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten analyseras blir utfallet att båda faktorerna har betydelse (steg 4). Den förväntade sannolikheten för att demokratisk regim inrättas hos en nybildad stat är enligt

analysen 18 procent om den nybildade staten har annan kolonibakgrund än brittisk koloni. För en nybildad stat som däremot direkt före självständigheten var brittisk koloni under 350 år är den förväntade sannolikheten 84 procent, medan den förväntade sannolikheten för en nybildad stat utan kolonibakgrund är 51 procent. När faktorerna analyseras tillsammans minskar felreduceringen med drygt 27 procent samtidigt som anpassning blir nästan den samma som när alla faktorer ingick i modellen (steg 1 respektive steg 3). *Resultatet av modellanalyserna är därmed att antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten förstärker sannolikheten för att nybildade stater inrättar demokratisk regim, medan kolonial historia minskar sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. De empiriska analyserna ger därför empiriskt stöd för hypotesen om antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och för kombinationen av hypotesen om kolonibakgrund och hypotesen om brittisk kolonibakgrund, som faktorn kolonial historia avser.*

Utifrån den utvecklade modellen med kolonial historia och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten är det möjligt att skatta de politiska regimerna i de nybildade staterna. *Om modellen används för att skatta de politiska regimerna blir 71,1 procent av fallen korrekt skattade, vilket är en mindre andel korrekt skattade fall än det som gäller för de modeller som utvecklades inom de två föregående perspektiven (kapitel 4 och kapitel 5). Modellens förmåga att skatta de politiska regimerna fungerar dock lika bra i nybildade stater med diktatorisk regim som demokratisk regim, vilket inte de föregående modellerna gör. Som framgår av tabell 6.10 var det 72,3 procent av de nybildade staterna med diktatorisk regim som modellen skattade som diktatoriska stater, medan motsvarande andel hos de demokratiska staterna var 68,6 procent. Det är därmed relativt många fall av de nybildade staterna som blir felaktigt skattade som diktaturer respektive demokratier, vilket framgår av sammanställningen i tabell 6.11.*

Tabell 6.10

Andel korrekt skattade fall utifrån modell med historiska förklaringar

<i>Faktisk regim</i>	<i>Förväntad regim</i>		<i>Andel korrekt skattade fall</i>
	<i>Diktatorisk regim</i>	<i>Demokratisk regim</i>	
<i>Diktatorisk regim</i>	56	21	72,7 %
<i>Demokratisk regim</i>	16	35	68,6 %
<i>Totalt</i>			71,1 %

Tabell 6.11*Avvikande fall utifrån modell med historiska förklaringar*

<i>Stater med diktatorisk regim som förutsägs vara demokratiska</i>	<i>Stater med demokratisk regim som förutsägs vara diktatoriska</i>
Azerbajdzjan	Burma
Bosnien & Hercegovina	Kiribati
Gambia	Kongo-Brazzaville
Georgien	Laos
Ghana	Marshallöarna
Guyana	Mikronesien
Kazakstan	Nauru
Kirgizistan	Nigeria
Maldiverna	Palau
Nordkorea	Papua Nya Guinea
Ryssland	Salomonöarna
Serbien & Montenegro	Somalia
Seychellerna	Sudan
Sydjemen	Surinam
Sydkorea	Tuvalu
Tadzjikistan	Vanuatu
Taiwan	
Turkmenistan	
Uzbekistan	
Vitryssland	
Östtyskland	

Även om kolonial historia och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten ger möjligheter att skatta såväl demokratiska som diktatoriska regimer i nybildade stater finns det ett underliggande mönster i avvikande fall som inte är relaterade till formen av politisk regim. Detta mönster framgår av fördelningen i tabell 6.12 som redovisar hur de korrekt respektive felaktigt skattade fallen fördelas på de kategorier som bildar faktorn om kolonial historia. Även om de korrekt skattade fallen fördelas relativt väl mellan de olika kategorierna finns det två grupper som är framträdande hos de avvikande fallen. För det första utgörs de fall vars demokratisering överskattas av betydligt större andel stater utan kolonibakgrund (71,4 %) än förväntat (31,3 %). I denna grupp återfinns nybildade stater som inrättade diktatorisk regim, men som förväntas vara demokratiska utifrån modellen. Exempelvis ingår Azerbajdzjan, Kazakstan,

Nordkorea, Tadzjikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Vitryssland och Östtyskland i gruppen. Däremot överskattas inte demokratiseringen hos något fall som hade annan kolonialmakt än Storbritannien före självständigheten. För det andra består de nybildade stater vars demokratisering underskattas främst av stater som hade annan kolonialmakt än Storbritannien före självständigheten (62,5 %). Demokratiseringen underskattas bland annat i Kongo-Brazzaville, Laos, Nauru, Palau och Somalia. Till detta kommer att i gruppen av stater vars demokratisering underskattas ingår inga nybildade stater som saknar kolonibakgrund. Sammantaget indikerar därmed analysen ett starkt samband mellan kolonial historia och förmågan att korrekt skatta de nybildade staternas politiska regimer utifrån modellen.¹⁵¹ Modellen med de två koloniala faktorerna fungerar bättre för att förklara politiska regimer i nybildade stater med kolonibakgrund än att förklara varför nybildade stater utan kolonibakgrund inrättar olika former av politiska regimer.

Tabell 6.12

Kolonial historia och skattning av politisk regim i nybildade stater

<i>Kolonial historia</i>	<i>Skattning av politisk regim</i>		
	<i>Underskattning</i>	<i>Korrekt skattning</i>	<i>Överskattning</i>
Tidigare icke-brittiska kolonier	62,5 %	39,6 %	0,0 %
Tidigare brittiska kolonier	37,5 %	39,6 %	28,6 %
Inte tidigare koloni	0,0 %	20,9 %	71,4 %
<i>Totalt</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>	<i>100,0 %</i>
<i>Total andel</i>	<i>16,4%</i>	<i>71,1 %</i>	<i>12,5 %</i>

6.7 Avslutning: betydelsen av historiska förklaringar

Syftet med kapitlet har varit att pröva om historiska förhållanden kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Kapitlet har utvecklat hypoteser som hävdar att självständighetskrig, historisk bakgrund som koloni, historisk bakgrund som brittisk koloni, antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och kommunistiskt arv har betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Till detta har en ny faktor – kolonial historia – utvecklats utifrån hypoteserna om betydelsen av kolonibakgrund. Enligt de empiriska analyserna har denna faktor tillsammans med antal år som

¹⁵¹ Sambandet mellan kolonial historia och skattning av politisk regim motsvarar tau-b = 0,431 och gamma = 0,795 (sign. = 0,000; n = 128). Motsvarande samband återfinns inte mellan antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och skattning av politisk regim (eta² = 0,011; sign. = 0,502; n = 128).

brittisk koloni direkt före självständigheten effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Däremot saknar självständighetskrig, historisk bakgrund som koloni, historisk bakgrund som brittisk koloni och kommunistiskt arv betydelse.

I tabell 6.13 sammanfattas de empiriska resultaten från kapitlets analyser. Tabellen presenterar vilka faktorer som har betydelse och under vilka förutsättningar som sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim förväntas vara liten respektive stor, och exempel på fall som illustrerar dessa förväntade sannolikheter. Vad beträffar antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten förväntas nybildade stater inrätta demokratisk regim om de har varit brittisk koloni minst 109 år direkt före självständigheten. Nybildade stater som har varit brittisk koloni under lång tid utgör den ena gruppen av stater där demokratisk regim förväntas vara inrättad. Den andra gruppen utgör nybildade stater som saknar historisk bakgrund som koloni. Utöver dessa två grupper identifierar analysen ytterligare en grupp, som består av nybildade stater som har historisk bakgrund som icke-brittisk koloni och som därmed saknar antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och nybildade stater som under kort period direkt före självständigheten var brittisk koloni. I dessa stater förväntas diktatorisk regim vara inrättade.

Tabell 6.13

Sammanfattning av empiriska analyser om historiska förklaringar

<i>Faktorer som påverkar sannolikhet</i>	<i>Sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim</i>	
	Liten sannolikhet	Stor sannolikhet
Antal år som brittisk koloni Kolonial historia	Få Bakgrund som icke-brittisk koloni	Många Ingen kolonibakgrund
Exempel	Algeriet Angola Kambodja Marocko Rwanda	Barbados Bahamas Belize Estland Tjeckien

Om resultaten från det föregående avsnittet (tabell 6.8) relateras till tidigare studier av politiska regimer i nya stater (Anckar 2010; Rost & Booth 2008) ger de sammantaget tre bidrag, vilket sammanfattas i tabell 6.14. För det första bekräftar avhandlingens analyser att självständighetskrig saknar betydelse, något som även studien av Rost och Booth (2008) har indikerat. För det andra ger analyserna inte empiriskt stöd för hypoteserna om historisk bakgrund som brittisk koloni respektive kommunistiskt arv, vilka har fått stöd i tidigare studier. För det tredje inkluderar analyserna tre faktorer vars betydelse inte har undersökts i tidigare studier av nya stater: a) historisk bakgrund som koloni, b) antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och c) kolonial historia. Som tidigare nämns konstaterar kapitlets analyser att de två sistnämnda faktorerna har betydelse, men att den första faktorn saknar empirisk relevans för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

Tabell 6.14

Empiriska bidrag av historiska förklaringar

	Resultat från tidigare studier av nya stater		
Resultat från avhandlingens analyser	<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>	<i>Förklaringar som inte har prövats</i>	<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>
<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>		Antal år som brittisk koloni Kolonial historia	
<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>	Historisk bakgrund som brittisk koloni Kommunistiskt arv	Historisk bakgrund som koloni	Självständighetskrig

Det som har prövats i detta kapitel är betydelsen av historiska förhållanden representerade med fem faktorer. Det har gett möjligheter att studera om historiska förhållanden påverkar sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildade stater, vilket är syftet med kapitlet. Vilken betydelse har då historiska förhållanden för vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater? Det som framgår av kapitlets analyser är att två historiska faktorer, antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och kolonial historia, har betydelse för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Med de två faktorerna skattas 71,1 procent av de nybildade staternas politiska

regimer rätt. Förenklat innebär lång tid som brittisk koloni direkt före självständigheten och avsaknad av kolonial historia eller bakgrund som brittisk koloni större sannolikhet för att demokratisk regim inrättas, medan annan kolonibakgrund än brittisk eller kort tid som brittisk koloni direkt före självständigheten ger mindre sannolikhet. Framför allt ger de två faktorerna möjligheter att förklara varför nybildade stater som har varit kolonier inrättat olika former av politiska regimer. I kommande kapitel kommer dessa två faktorer och övriga historiska faktorer att analyseras tillsammans med faktorer från de två andra förklaringskategorierna. Faktorerna i de olika förklaringskategorierna kommer att analyseras integrerade med varandra i syfte att identifiera en modell som effektivt förklarar varför nybildade stater inrättat olika former av politiska regimer.

Appendix för kapitel 6

Tabell A6.1

Historiska faktorer och form av politisk regim i nybildade stater

<i>Historiska faktorer</i>	<i>Politisk regim</i>		
	Demokratisk regim	Diktatorisk regim	Totalt (n=128)
<i>Självständighetskrig</i>			
Bildade efter självständighetskrig	26,7 %	73,3 %	100,0 %
Inte bildade efter självständighetskrig	41,6 %	58,4 %	100,0 %
	-14,9	+14,9	
<i>Historisk bakgrund som koloni</i>			
Tidigare koloni	36,4 %	63,6 %	100,0 %
Inte tidigare koloni	47,5 %	52,5 %	100,0 %
	-11,1	+11,1	
<i>Historisk bakgrund som brittisk koloni</i>			
Övriga stater	36,3 %	63,7 %	100,0 %
Tidigare brittisk koloni	45,8 %	54,2 %	100,0 %
	-9,5	+9,5	
<i>Kommunistiskt arv</i>			
Med kommunistiskt arv	50,0 %	50,0 %	100,0 %
Utan kommunistiskt arv	37,7 %	62,3 %	100,0 %
	+12,3	-12,3	
<i>Kolonial historia</i>			
Tidigare icke-brittisk koloni	21,7 %	78,3 %	100,0 %
Tidigare brittisk koloni	45,8 %	54,2 %	100,0 %
Inte tidigare koloni	55,9 %	44,1 %	100,0 %
	-34,2	+34,2	
<i>Korrelationsanalyser</i>			
<i>Historiska faktorer</i>	Tau-b/Tau-c	Gamma	<i>Signifikans</i>
Självständighetskrig	-0,098	-0,324	0,241
Historisk bakgrund som koloni	-0,105	-0,226	0,239
Historisk bakgrund som brittisk koloni	0,095	0,196	0,206
Kommunistiskt arv	0,095	-0,245	0,299
Kolonial historia	-0,300	-0,454	0,000

7 Integrerad analys

7.1 Introduktion

Syftet med avhandlingen är att ge empiriska bidrag som ökar vår kunskap om vilka förhållanden som främjar inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. För att uppnå avhandlingens syfte har förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer utvecklats utifrån teoretiska resonemang eller tidigare empiriska studier, och prövats i empiriska analyser. Den övergripande forskningsfrågan – varför inrättar nybildade stater olika former av politiska regimer – har i de föregående tre kapitlen besvarats utifrån de nybildade staternas samtida samhällsinterna förhållanden, samtida samhällsexterna förhållanden och historiska förhållanden (se tabell 3.1). I kapitlen har förklaringar först prövats i bivariata analyser, och sedan i multivariata analyser där faktorer från samma förklaringskategori har analyserats tillsammans. Däremot har faktorer från olika förklaringskategorier inte analyserats tillsammans. *För att uppnå avhandlingens ambition att utveckla en empirisk modell som effektivt förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer kommer den övergripande uppgiften för detta kapitel därför vara att integrera och empiriskt pröva förklaringar från de olika förklaringskategorierna i analyser.*

Utgångspunkten för de analyser som genomförs för att utföra kapitlets övergripande uppgift är de analyser som presenteras i de föregående kapitlen. En sammanfattning av dessa analyser kommer därför att presenteras i nästa avsnitt. Utifrån resultaten från de tidigare kapitlen genomförs sedan analyser som integrerar faktorer från de olika förklaringskategorierna. Utfallet från dessa analyser identifierar en integrerad modell som förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Därefter tolkas den integrerade modellens uppbyggnad utifrån vad den innebär beträffande sannolikheten för att demokratisk regim inrättas under olika förutsättningar. Även om modellen i stor utsträckning förklarar nybildade staters politiska regimer finns det fall som avviker och som inte kan förklaras av modellen. Kapitlets femte och sjätte avsnitt ägnas därför åt att identifiera dessa avvikande fall och hur de avviker från modellen, samt pröva olika förklaringar till varför de avviker. I det avslutande avsnittet formuleras och diskuteras studiens övergripande slutsats utifrån de analyser som presenteras i de föregående avsnitten.

7.2 Sammanfattning av tidigare analyser

I kapitel fyra till sex har 26 hypoteser utvecklats och prövats i empiriska analyser. Av de 26 hypoteserna är det 15 stycken som får empiriskt stöd av bivariata analyser, vilket identifierar faktorer som har betydelse för sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Som framgår av tabell 7.1 är det ekonomiskt välstånd, yta, östat, befolkningstäthet, urbanisering, kristen dominans och muslimsk dominans som av de samtida samhällsinterna förklaringarna får empiriskt stöd. Av samtida samhällsexterna förklaringar är det kalla kriget, global våg av demokratisering, global motvåg av demokratisering, regional diffusion, subregional diffusion, andel demokratier i grannstaterna och kalla kriget som kontextuell faktor som får empiriskt stöd, medan det endast är antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten som får empiriskt stöd när historiska förklaringar prövas i bivariata analyser.

Tabell 7.1

Sammanfattning av resultat från de bivariata analyserna

<i>Faktorer med empiriskt stöd</i>	<i>Faktorer utan empiriskt stöd</i>
Ekonomiskt välstånd	Handelsberoende
Yta	Beroende av oljeexport
Östat	Befolkningsmängd
Befolkningstäthet	Inbördeskrig
Urbanisering	Extern konflikt
Kristen dominans	Global diffusion
Muslimsk dominans	Självständighetskrig
Kalla kriget ¹⁵²	Historisk bakgrund som koloni
Våg av demokratisering	Generell demokratidiffusion ¹⁵³
Motvåg av demokratisering	Historisk bakgrund som brittisk koloni
Regional diffusion	Kommunistiskt arv
Subregional diffusion	
Diffusion från grannstater	
Antal år som brittisk koloni	

¹⁵² Kalla kriget har också prövats som kontextuell faktor och fått empiriskt stöd vad gäller kontextuell betydelse för en del av diffusionsfaktorerna som resultat. Eftersom tabell 7.1 endast presenterar faktorer som förväntas påverka den beroende faktorn inkluderas inte den kontextuella faktorn i tabellen.

¹⁵³ Den generella hypotesen för demokratisk diffusion prövas inte i bivariata analyser utan endast i multivariata analyser.

I tabell 7.2 görs en sammanfattning över de faktorer som enligt de multivariata analyserna i de tidigare kapitlen har betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i de nybildade staterna. När multivariata analyser som inkluderar faktorer från respektive förklaringskategori har genomförts är det ekonomiskt välstånd, befolkningstäthet och muslimsk dominans som har signifikant betydelse av de samtida samhällsinterna förklaringarna. Av samtida samhällsexterna förklaringar är det kalla kriget, regional diffusion och subregional diffusion som har signifikant betydelse enligt multivariata analyser. Kalla kriget får dock omvänd betydelse vilket innebär att nybildade stater som blev självständiga under kalla kriget har större sannolikhet att inrätta demokratisk regim än nybildade stater som blev självständiga efter kalla kriget, vilket är tvärtemot det som förväntas enligt hypotesen om kalla kriget. Av de historiska förklaringarna är det antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten som får empiriskt stöd av de multivariata analyserna. De multivariata analyserna indikerar också att faktorn kolonial historia har relevans för inrättandet av politisk regim i nybildade stater. Kolonial historia är en faktor som har utvecklats utifrån hypoteserna om betydelsen av kolonibakgrund (historisk bakgrund som koloni och historisk bakgrund som brittisk koloni) för att hantera problem med multikollinearitet som uppstår när de två faktorerna analyseras tillsammans.¹⁵⁴ Att faktorn får signifikant stöd innebär att nybildade stater som saknar kolonibakgrund har störst sannolikhet att inrätta demokratisk regim, nybildade stater med brittisk kolonibakgrund har näststörst sannolikhet att inrätta demokratisk regim, medan nybildade stater som varit kolonier med annan kolonialmakt än Storbritannien har minst sannolikhet att inrätta demokratisk regim.

¹⁵⁴ Den konstruerade faktorn består av tre kategorier: stater som tidigare varit kolonier med annan kolonialmakt än Storbritannien, stater som före självständigheten var brittiska kolonier och övriga stater. Dessa kategorier har ordnats i enlighet med hypoteserna. Detta innebär att staterna har ordnats med stater som tidigare varit kolonier med annan kolonialmakt än Storbritannien som högsta kategori (minst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim), stater som var brittiska kolonier före självständigheten som mellankategori och stater som aldrig varit kolonier som lägsta kategori (störst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim).

Tabell 7.2

Sammanfattning av resultat från de multivariata analyserna

Faktorer som påverkar sannolikhet	<i>Sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim</i>	
	Liten sannolikhet	Stor sannolikhet
<i>Samtida samhällsinterna faktorer</i>		
Ekonomiskt välstånd	Lågt	Högt
Muslimsk dominans	Ja	Nej
Befolkningstäthet	Låg	Hög
<i>Samtida samhällsexterna faktorer</i>		
Bildade under eller efter kalla kriget	Efter	Under
Regional diffusion	Svag	Stark
Subregional diffusion	Svag	Stark
<i>Historiska faktorer</i>		
Antal år som brittisk koloni	Få	Många
Kolonial historia	Bakgrund som icke-brittisk koloni	Ingen kolonibakgrund

Av de empiriska analyserna som har genomförts i kapitel fyra till sex får vi indikation på vilka faktorer som har betydelse för att förklara vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater. De empiriska analyserna har påvisat att faktorer från samtliga tre förklaringskategorier har relevans, men att de inte fullständigt kan förklara variationen i den beroende faktorn. Hittills har de olika förklaringskategorierna dock endast analyserats skilt för sig. Det här ger anledning till att integrera faktorer från de tre förklaringskategorierna för att undersöka i vilken utsträckning som faktorer från de olika förklaringskategorierna tillsammans kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Analyser som integrerar faktorer från olika förklaringskategorier ger också möjlighet att ta hänsyn till effekter som faktorer från olika teoretiska perspektiv har, som exempelvis om betydelsen av de samtida samhällsinterna faktorerna kvarstår när de analyseras tillsammans med samtida samhällsexterna faktorer och historiska faktorer. Uppgiften för nästa avsnitt är därför att utföra empiriska analyser där faktorer från olika förklaringskategorier integreras.

7.3 Modellanalys: identifiering av integrerad modell

För att kunna besvara den övergripande forskningsfrågan varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer är *ambitionen med detta avsnitt att identifiera en empirisk modell som effektivt förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer genom att analysera faktorer från de tre förklaringskategorierna tillsammans*. En effektiv modell förutsätter att en hög grad av variationen i den beroende faktorn förklaras med få faktorer. Syftet med avsnittet är därför att utveckla en modell som med få och signifikanta faktorer minskar antalet felskattade fall (λ) och ökar anpassningsgraden (Nagelkerke R^2) i så stor utsträckning som möjligt. För att få fram en effektiv modell utförs i detta avsnitt empiriska analyser i flera steg. I det första steget inkluderas de signifikanta faktorerna från de multivariata analyserna i de tidigare kapitlen (tabell 7.3).¹⁵⁵ Analysen ger signifikant stöd för betydelsen av tre faktorer (steg 1). Enligt analysen har muslimsk dominans, subregional demokratiandel och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten betydelse för inrättandet av politisk regim i nybildade stater. I följande steg har endast de signifikanta faktorerna från steg ett inkluderats (steg 2). Analysen bekräftar faktorernas signifikanta betydelse. Den integrerade modellen med de tre faktorerna förstärker också anpassningen med nästan 55 procent (Nagelkerke $R^2 = 0,546$) och ökar felreduceringen med nästan 55 procent ($\lambda = 54,8 \%$). Med endast tre faktorer skattar modellen därmed en stor andel av de nybildade staternas politiska regimer rätt (82 %). Modellen innebär att nybildade stater som har en hög andel demokratier i subregionen eller som under lång tid har varit brittisk koloni direkt före självständigheten har större sannolikhet att inrätta demokratisk regim än andra nybildade stater, medan nybildade stater med hög andel muslimer i befolkningen har mindre sannolikhet att inrätta demokratisk regim än andra nybildade stater. Det här innebär att för nybildade stater som har en låg andel muslimer i befolkningen, som befinner sig i en demokratisk subregion eller som under lång tid var brittisk koloni direkt före självständigheten är sannolikheten att inrätta demokratisk regim större än för nybildade stater som har en hög andel muslimer i befolkningen, som inte befinner sig i en demokratisk subregion eller som inte varit brittisk koloni eller varit det under kort tid direkt före självständigheten.¹⁵⁶

¹⁵⁵ I kapitel 5 inkluderas våg av demokratisering i modellanalysen även om faktorn saknar signifikans. Anledningen till detta var att inför den integrerade analysen undvika risken att utsluta en relevant faktor, eftersom effekten av kalla kriget vid inklusion av våg av demokratisering blir signifikant. I de följande analyserna ingår emellertid endast faktorer som har signifikanta effekter i de tidigare modellanalyserna, eftersom ambitionen med kapitlets analyser är att utveckla en effektiv modell.

¹⁵⁶ Vad som utgör gränsvärde för att betraktas som demokratisk subregion under olika förhållanden analyseras mer utförligt i kommande analys (tabell 7.6).

Tabell 7.3*Identifiering av integrerad modell*

<i>Faktorer</i>	Integrerad modell		
	<i>Steg 1</i>	<i>Steg 2</i>	<i>Steg 3</i>
Ekonomiskt välstånd	2,309 (0,233)		
Befolkningstäthet	1,367 (0,447)		
Muslimsk dominans	0,052 (0,012)	0,062 (0,010)	0,062 (0,010)
Bildade under kalla kriget	1,083 (0,931)		
Regional demokratiandel	3,173 (0,359)		
Subregional demokratiandel	14,916 (0,020)	45,382 (0,000)	45,382 (0,000)
Antal år som brittisk koloni	1,011 (0,010)	1,011 (0,004)	1,011 (0,004)
Kolonial historia	1,607 (0,588)		
Konstant	0,053	0,174	0,174
Nagelkerke R ²	0,577	0,546	0,546
Lambda	53,0 %	54,8 %	54,8 %
Antal fall	128	128	128

Den integrerade modellen med de tre faktorerna blir också utfallet när ytterligare analyser utförs. När exempelvis stegvisa analyser utförs med alla faktorer som har signifikans enligt de bivariata analyserna i de tidigare kapitlen, och inte endast med de som är signifikanta enligt de multivariata analyserna, blir det slutliga utfallet det samma (steg 3).¹⁵⁷ Dessa stegvisa analyser är dock

¹⁵⁷ För att pröva den generella hypotesen om demokratisk diffusion konstruerades i kapitel fem två index baserade på de indikatorer som används för att mäta de nybildade staternas exponering av demokratiska idéer. Om indexet för spatial exponering används i stället för regional respektive subregional demokratiandel i analysen blir utfallet att spatial exponering har betydelse tillsammans med muslimsk dominans och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Såväl anpassningsgraden (Nagelkerke R² = 0,570) som felreduceringen (lambda = 53,0 %) för modellen blir samma som för modellen i tabell 7.3. Däremot har modellen med index högre komplexitet i sin uppbyggnad eftersom den utöver två indikatorer (muslimsk dominans och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten) inkluderar ett index som är uppbyggt av tre indikatorer, medan modellen i tabell 7.3 enbart bygger på tre indikatorer (muslimsk dominans, subregional demokratiandel och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten). Sammantaget är därför den modell som identifieras i tabell 7.3 mer effektiv än alternativet som inkluderar diffusionsindex.

problematiska eftersom det mellan faktorerna förekommer hög grad av multi-kollinearitet som förstärks ytterligare av att analyserna överbelastas med för många faktorer i förhållande till antal fall. De stegvisa analyserna har därmed svagare reliabilitet än de övriga analyserna som presenteras i tabell 7.3. Även om de stegvisa analysernas tillförlitlighet är mindre ger de bidrag som förstärker uppfattningen om att de tre faktorerna som utgör den integrerade modellen har betydelse för att i största utsträckning förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

En fråga som de genomförda analyserna i tabell 7.3 inte besvarar är huruvida den integrerade modellen har samma betydelse oavsett sammanhang eller om modellens betydelse varierar beroende på sammanhang. Denna fråga aktualiseras av att tidigare analyser i avhandlingen har påvisat att kalla kriget har kontextuell effekt på diffusionsfaktorernas betydelse (kapitel 5), vilket innebär att kalla kriget som kontext kan förväntas påverka faktorernas relevans för vilken form av politisk regim som inrättas i de nybildade staterna. Utifrån att resonemanget om kalla krigets kontextuella effekt även kan vara relevant för andra faktorer än demokratisk diffusion och att den integrerade modellen innehåller en faktor om demokratisk diffusion är det möjligt att modellens uppbyggnad och relevans varierar för stater som har bildats under respektive efter kalla kriget. För att ta reda på om den integrerade modellen är kontextuellt relaterad till kalla kriget utförs kontextuella analyser. I tabell 7.4 kan utfallet av analyser med kalla kriget som kontextuell faktor utläsas. Under kalla kriget är alla tre faktorer i modellen (muslimsk dominans, subregional demokratiandel och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten) signifikanta. Subregional demokratiandel och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten har positiv effekt på inrättandet av demokratisk regim, medan muslimsk dominans har negativ effekt. Efter kalla kriget är det dock endast subregional demokratiandel som har signifikant effekt (tabell 7.4, steg 1 och steg 2). Utfallet av analysen är därmed att kalla kriget har kontextuell effekt på den integrerade modellen. Under kalla kriget har samtliga tre faktorer signifikanta effekter på inrättandet av politisk regim i nybildade stater, medan det efter kalla kriget endast är subregional demokratiandel som har det. Effekten av subregional demokratiandel är också starkare efter kalla kriget än under kalla kriget. Dessutom ökar modellens anpassningsgrad samtidigt som felskattningen också reduceras i högre grad. Dessa resultat ger empiriska argument för att kalla kriget har kontextuella effekter på den integrerade modellens faktorer, vilket innebär att faktorernas effekt varierar mellan perioderna.

Tabell 7.4*Analys av integrerad modell uppdelat på under och efter kalla kriget*

	<i>Integrerad modell under kalla kriget</i>	<i>Integrerad modell efter kalla kriget (steg 1)</i>	<i>Integrerad modell efter kalla kriget (steg 2)</i>
Muslimsk dominans	0,071 (0,016)	0,000 (0,999)	
Subregional demokratiandel	27,075 (0,006)	39,302 (0,027)	159,311 (0,001)
Antal år som brittisk koloni	1,011 (0,004)	0,186 (1,000)	
Konstant	0,179	0,231	0,073
Nagelkerke R ²	0,483	0,629	0,576
Lambda	53,1	57,1	57,1
Antal fall	95	33	33

I kapitel 5 relaterades kalla krigets kontextuella effekt på demokratisk diffusion till resonemang om hur den internationella maktstrukturen kan förväntas påverka möjligheterna till demokratisk diffusion och därmed betydelsen av andra förklaringsfaktorer (Boix 2011). En annan möjlig förklaring till kalla krigets kontextuella effekt kan identifieras om de nybildade staternas bakgrund under olika perioder kartläggs. Som presenteras i tabell 7.5 var det främst under kalla kriget som stater med muslimsk dominans och stater med historisk bakgrund som brittisk koloni blev självständiga. Varken före eller efter kalla kriget har de nybildade staterna utmärkts i samman utsträckning av att de har muslimsk dominans eller historisk bakgrund som brittisk koloni.¹⁵⁸ Framför allt efter kalla kriget har de nybildade staterna haft en annan bakgrund, vilket innebär att muslimsk dominans och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten förlorar sin betydelse. I stället är det subregional diffusion som har betydelse efter kalla kriget. Denna skillnad i faktorerna betydelse mellan perioderna kan vara relevant att uppmärksamma särskilt när framtida staters politiska regimer ska förklaras eller förutsägas.

¹⁵⁸ Stater som har bildats före 1946 avser förhållanden vid självständigheten för de nutida stater som har bildats före 1946.

Tabell 7.5

Nybildade stater med muslimsk dominans och historisk bakgrund som brittisk koloni

	Före 1946	1946–1989	1990–2008	Totalt
Muslimsk dominans	9 (24,3 %)	22 (59,5 %)	6 (16,2 %)	37 (100,0 %)
Brittiska kolonier	10 (17,2 %)	47 (81,0 %)	1 (1,7 %)	58 (100,0 %)

Däremot är kalla krigets kontextuella effekt inte aktuell att inkludera i avhandlingens integrerade modell. En möjlighet vore att ersätta den modell som utvecklas utifrån tabell 7.3 med en modell som inkluderar kalla kriget som kontextuell faktor. Den ökade komplexitet som följer av att införa kalla kriget som kontextuell faktor ger dock inte tillräcklig ökning i varken anpassningsgrad eller felreduceringsgrad för att motivera att kalla kriget som kontextuell faktor inkluderas.¹⁵⁹ Den integrerade modellen som baseras på tabell 7.3 förklarar i samma utsträckning som analyserna i tabell 7.4 varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, men modellen har med sina tre faktorer mindre komplexitet. De empiriska analyserna som presenteras i tabell 7.3 står därmed som grund för studiens slutsats om varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. *Utfallet av de empiriska analyserna innebär att den övergripande forskningsfrågan om varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer kan besvaras med att förekomst av muslimsk dominans i befolkningen, förekomst av subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten påverkar vilken form av politisk regim som inrättas vid självständigheten.* Nästa avsnitt diskuterar därför vad den integrerade modellen innebär för att förklara politiska regimer i nybildade stater under olika förhållanden genom att tillämpa modellen.

7.4 Empirisk tolkning av integrerad modell genom tillämpning

Med den integrerade modellen som identifieras av de empiriska analyserna följer insikter vad gäller vilka förhållanden som har betydelse för vilken form av

¹⁵⁹ En signifikant ökning av anpassningsgrad eller felreduceringsgrad som motiverar ökad komplexitet skulle troligen motsvara tio procentenheter. Detta framgår av simuleringar som genomförts med alternativa modeller.

politisk regim som inrättas i nybildade stater vid tidpunkten för självständighet. De empiriska analyserna ger stöd för hypoteserna om muslimsk dominans, sub-regional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Utifrån de resonemang som hypoteserna har utvecklats från är det möjligt att formulera ett antal förväntningar om hur de tre förhållandena via processer (mekanismer) påverkar vilken form av politisk regim som inrättas i nybildade stater. Hypotesen om muslimsk dominans hävdar att stater vars befolkning domineras av muslimer har mindre sannolikhet att inrätta demokratisk regim än stater som inte präglas av muslimsk dominans. Samhällen med muslimsk dominans förväntas utmärkas av starka hierarkiska och teokratiska strukturer samtidigt som religiösa normer anses vara överordnade de politiska institutionerna, vilket försvårar inrättandet av demokratisk regim. Det här innebär att staters interna förhållanden har betydelse vid inrättandet av politisk regim.

Enligt hypotesen om subregional diffusion har nybildade stater som har en hög andel demokratier i sin subregionala omgivning större sannolikhet att inrätta demokratisk regim än andra nybildade stater. Hypotesen grundar sig på antagandet att samhällen är sociala system som är öppna för idéer från sin omgivning och att externa aktörer kan påverka förhållanden i samhället, och på antagandet att förhållanden i staternas näromgivning påverkar de nybildade staterna i större utsträckning än stater som ligger geografiskt avlägset. Att hypotesen om subregional diffusion får stöd av modellanalyserna innebär att de nybildade staternas externa omgivning också har betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas vid tidpunkten för självständighet.

Enligt hypotesen om bakgrund som brittisk koloni förväntas stater som varit brittiska kolonier inrätta demokratisk regim i större utsträckning än stater som varit kolonier med annan kolonialmakt. Med hypotesen följer antagandet att förutsättningarna för inrättandet av demokratisk regim var bättre i de tidigare brittiska kolonierna än i de övriga kolonierna. De positiva förutsättningarna som antas följa med brittisk kolonibakgrund förväntas vara mer framträdande hos de nybildade stater som under lång tid var brittisk koloni direkt före självständigheten än hos de nybildade stater som hade annan kolonialmakt eller som var brittisk koloni under kort tid direkt före självständigheten. Även i förhållande till de nybildade stater som saknar kolonibakgrund förväntas förutsättningarna för demokrati vara starkare i de nybildade stater som under lång tid direkt före självständigheten var brittiska kolonier. Att de empiriska analyserna ger signifikant stöd för hypotesen om antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten innebär att de nybildade staternas historiska förhållande har betydelse för inrättandet av demokratisk regim.

De empiriska resultaten ger inte enbart förväntningar om hur förhållandena påverkar inrättandet av politisk regim i nybildade stater i förhållande till de

teoretiska resonemangen. Utifrån den logistiska regressionsekvationen som presenteras i tabell 7.3 (steg 2) kan även sannolikheten för att en nybildad stat med olika förhållanden ska inrätta demokratisk regim beräknas. Det är också möjligt att med ekvationen beräkna under vilka förutsättningar som sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim är större än 50 procent, vilket innebär att den nybildade staten förväntas inrätta demokratisk regim.¹⁶⁰ Bland annat är det möjligt att beräkna vilket värde en faktor förutsätts anta för att sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska överstiga 50 procent när de två andra faktorerna antar maximala eller minimala värden. De olika kombinationer som förväntas resultera i att demokratisk regim inrättas sammanfattas i tabell 7.6, där de värden som har beräknats utifrån regressionsekvationen markeras med kursivering. Om exempelvis en nybildad stat inte har muslimsk dominans och befinner sig i en helt diktatorisk subregion förutsätts den nybildade staten ha varit brittisk koloni i minst 160 år direkt före självständigheten för att sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska vara över 50 procent. Om däremot en nybildad stat har muslimsk dominans och befinner sig i en helt diktatorisk subregion förutsätts att den nybildade staten har varit brittisk koloni i minst 415 år direkt före självständigheten för att sannolikheten att den nybildade staten inrättar demokratisk regim ska vara över 50 procent. Eftersom ingen av de nybildade staterna har varit brittisk koloni längre än 350 år direkt före självständigheten är det inte en kombination som förekommer i studien. Det som inte heller förekommer, eftersom kombinationen inte är möjlig, är att en nybildad stat befinner sig i en subregion som till 119 procent består av demokratiska regimer, vilket förutsätts för att den nybildade staten ska ha minst 50 procent sannolikhet att inrätta demokratisk regim ifall den har muslimsk dominans men inte har varit brittisk koloni direkt före självständigheten. Om den nybildade staten däremot har varit brittisk koloni i 350 år direkt före självständigheten och har muslimsk dominans förutsätts endast att 18,5 procent av subregionen som den nybildade staten tillhör är demokratisk för att sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska vara över 50 procent för den nybildade staten. Dessa exempel illustrerar därmed vad som förutsätts av den tredje faktorn för att demokratisk regim ska förväntas bli inrättad i de nybildade staterna när de övriga två faktorerna antar maximala eller minimala värden. Kombinationerna illustrerar också att inrättandet av demokratisk regim

¹⁶⁰ Dessa beräkningar utgår från att den logistiska regressionsekvationen anger oddskvoter och att oddskvoter beräknas som $p/(1-p)$, där p är sannolikheten för en viss händelse. Med det som grund har följande ekvation beräknats utifrån olika förutsättningar (värden på de oberoende faktorerna): $0,501 = 0,499 (0,174 * 0,062M_i * 45,382S_i * 1,011A_i)$. Koefficienternas värden hämtas från de tidigare analyserna i tabell 7.3, där M = muslimsk dominans, S = subregional demokratiandel, och A = antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Värdet 0,501 anger gränsvärde (sannolikheten) för att demokratisk regim ska förväntas bli inrättad i den nybildade staten.

kan förväntas i nybildade stater under olika förutsättningar, men också att det finns kombinationer av förutsättningar där demokratisk regim inte kan förväntas bli inrättade.

Tabell 7.6

Förhållanden som förväntas leda till inrättande av demokratisk regim

Muslimsk dominans	Subregional demokratiandel	Antal år som brittisk koloni	Förväntad sannolikhet för demokratisk regim
Nej	0 %	≥ 160 år	> 50 %
Nej	100 %	0 år	> 50 %
Nej	$\geq 45,9$ %	0 år	> 50 %
Nej	0 %	350 år	> 50 %
Ja	0 %	≥ 415 år	> 50 %
Ja	100 %	≥ 66 år	> 50 %
Ja	≥ 119 %	0 år	> 50 %
Ja	18,5 %	350 år	> 50 %

Det är inte enbart möjligt att utifrån den logistiska regressionskvationen beräkna vilka värden som förutsätts under olika förutsättningar för att demokratisk regim ska förväntas bli inrättad i nybildade stater, utan det är också möjligt att beräkna den förväntade sannolikheten att demokratisk regim inrättas under olika förutsättningar.¹⁶¹ De nybildade staterna kan endera ha muslimsk dominans eller inte ha det, befinna sig i en helt demokratisk subregion eller inte göra det, och varit brittisk koloni mellan noll till 350 år direkt före självständigheten (tabell 7.7).¹⁶² Det finns fyra kombinationer av förhållanden som ger mycket stor sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim. Störst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim har en nybildad stat som inte har muslimsk dominans, men som befinner sig i en helt demokratisk subregion och som har varit brittisk koloni i 350 år direkt före självständigheten. Den förväntade sannolikheten att inrätta demokratisk regim för nybildade stater med sådan kombination är 99,7 procent. Ingen av de nybildade staterna har exakt denna kombination, men det finns några nybildade stater som kommer nära. Saint Vincent och Grenadinerna befinner sig i en subregion där 78 procent av staterna är demokratiska och var brittisk koloni i 218 år direkt före självständigheten. Dominica befinner sig i en subregion med 73 procent demokratier och var brittisk koloni i 195 år direkt före självständigheten. Antigua och Barbuda var brittiska

¹⁶¹ De kombinationer som presenteras bygger på att minimala och maximala värden kombineras på samtliga faktorer.

¹⁶² Den längsta perioden som brittisk koloni direkt före självständigheten hos de undersökta staterna är 350 år.

kolonier i 350 år direkt före självständigheten, och deras subregion består till 73 procent av demokratier. Bahamas subregion består till 67 procent av demokratier och staten var brittisk koloni i 304 år direkt före självständigheten. Grenada var brittisk koloni i 192 år direkt före självständigheten och subregionen staten hör till består till 71 procent av demokratier. Av dessa fem stater har ingen muslimsk dominans, och deras förväntade sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim är för alla minst 96 procent.

Tabell 7.7

Förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim

Muslimsk dominans	Subregional demokratiandel	Antal år som brittisk koloni	Förväntad sannolikhet för demokrati
Nej	100 %	350 år	99,7 %
Ja	100 %	350 år	95,7 %
Nej	0 %	350 år	88,9 %
Nej	100 %	0 år	88,8 %
Ja	0 %	350 år	33,2 %
Ja	100 %	0 år	32,9 %
Nej	0 %	0 år	14,8 %
Ja	0 %	0 år	1,1 %

Även om nybildade stater har muslimsk dominans kan de ha stor förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim. De nybildade stater som befinner sig i en helt demokratisk subregion och som varit brittiska kolonier i 350 år har en förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim på 95,7 procent, även om de har muslimsk dominans. Den negativa effekt muslimsk dominans har på inrättandet av demokratisk regim balanseras till stor del upp av demokratisk subregion och 350 år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Ingen nybildad stat har dock den här kombinationen av förhållanden.

För nybildade stater som inte har muslimsk dominans men som endera befinner sig i en helt demokratisk subregion eller som var brittisk koloni i 350 år direkt före självständigheten är den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim också mycket stor (89 %). Till gruppen som består av kombinationen ingen muslimsk dominans, demokratisk subregion och ingen tid som brittisk koloni direkt före självständigheten hör till exempel staterna Estland, Marshallöarna, Mikronesien, Palau och Västtyskland. Till gruppen med nybildade stater som inte har muslimsk dominans, som befinner sig i en helt diktatorisk subregion men som har varit brittisk koloni i 350 år direkt före

självständigheten hör ingen av de nybildade staterna. Däremot kommer Jamaica nära, som inte har muslimsk dominans och som befinner sig i en helt diktatorisk subregion, men som har varit brittisk koloni i 198 år direkt före självständigheten, och Belize nära, som inte har muslimsk dominans, som har en subregion som består till 29 procent av demokratier och som varit brittisk koloni i 233 år direkt före självständigheten.

Fyra kombinationer av förhållanden ger liten eller mycket liten förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim. Minst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim har de nybildade stater som har muslimsk dominans, som befinner sig i en helt diktatorisk subregion och som inte har varit brittisk koloni. Den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim för dessa stater är endast 1,1 procent. Till gruppen nybildade stater som har minst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim hör bland annat staterna Kirgizistan, Komorerna, Libyen, Tunisien och Uzbekistan. Liten förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim har också nybildade stater som befinner sig i en helt diktatorisk subregion och som inte har varit brittiska kolonier, trots att de inte har muslimsk dominans. Till gruppen hör bland annat Madagaskar, Namibia, Samoa, Taiwan och Östtyskland. Deras förväntade sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim är 14,8 procent.

För en nybildad stat som har muslimsk dominans och befinner sig i en helt demokratisk subregion men inte har varit brittisk koloni är den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ungefär lika stor (33 %) som för en nybildad stat med muslimsk dominans som befinner sig i en helt diktatorisk subregion men som varit brittisk koloni i 350 år direkt före självständigheten. Den negativa effekten av muslimsk dominans balanseras upp i ungefär lika stor utsträckning av demokratisk subregion som av 350 år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Det finns dock inga nybildade stater som har kombinationen muslimsk dominans och en helt demokratisk subregion men som inte har varit brittiska kolonier under lång tid direkt före självständigheten, och inte heller nybildade stater med kombinationen muslimsk dominans och 350 år som brittisk koloni direkt före självständigheten, men som befinner sig i en helt diktatorisk subregion. Närmast kommer Maldiverna, som har muslimsk dominans, tillhör en subregion där 29 procent av staterna är demokratier och som har varit brittisk koloni i 170 år direkt före självständigheten, och Gambia som har muslimsk dominans, hör till en subregion där 15 procent av staterna är demokratier och som har varit brittisk koloni i 155 år direkt före självständigheten.

Av de empiriska analyserna kan vi dra slutsatsen att minst två av tre förhållanden bör vara gynnsamma för demokrati för att den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i de nybildade staterna ska vara stor. Bästa

förutsättningarna för inrättandet av demokratisk regim har en nybildad stat där alla gynnsamma förhållanden förekommer, det vill säga den nybildade staten har en helt demokratisk subregion, har varit brittisk koloni under lång tid direkt före självständigheten men har inte muslimsk dominans, men för att sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska vara stor räcker det med att två av de tre gynnsamma förhållandena förekommer. Om en stat har muslimsk dominans bör den både befinna sig i en helt demokratisk subregion och ha lång bakgrund som brittisk koloni direkt före självständigheten för att den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska vara stor. Om en stat däremot inte har muslimsk dominans räcker det däremot att ett av de två övriga förhållandena förekommer för att den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska vara stor. Exempel på detta är Tjeckien och Jamaica som ingendera har muslimsk dominans, men där Tjeckien befinner sig i en helt demokratisk subregion, och Jamaica har varit brittisk koloni under lång tid direkt före självständigheten. Båda har två förhållanden som gynnar demokrati, och den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim är för de båda staterna över 50 procent. För Tjeckien är den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim 77 procent, medan den för Jamaica är 58 procent.

Om däremot två av förhållandena är missgynnsamma för demokrati är den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim liten, oberoende av hur förhållandena kombineras. Det här innebär att även om den nybildade staten varit brittisk koloni under lång tid direkt före självständigheten, men har muslimsk dominans och befinner sig i en diktatorisk subregion är sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim liten. Ett exempel på detta är Pakistan, som var brittisk koloni i 174 år direkt före självständigheten, hade muslimsk dominans och inga demokratier i subregionen vid tidpunkten för självständighet. Trots att Pakistan inrättade demokratisk regim vid tidpunkten för självständighet är den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim i Pakistan endast sex procent. Samma förväntan gäller om den nybildade staten befinner sig i en demokratisk omgivning, men har muslimsk dominans och ingen bakgrund som brittisk koloni direkt före självständigheten, eller om den nybildade staten inte har muslimsk dominans, men inte heller befinner sig i en helt demokratisk subregion eller har varit brittisk koloni under lång tid direkt före självständigheten. Minst sannolikhet för inrättande av demokratisk regim har de nybildade stater som har muslimsk dominans, som befinner sig i en diktatorisk omgivning och som inte har bakgrund som brittisk koloni direkt före självständigheten, men sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim är liten också för de stater som har två förhållanden som missgynnar demokrati.

I tabell 7.8 sammanfattas utfallet från de empiriska analyserna. Den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim är störst för de stater som inte har muslimsk dominans, som befinner sig i en helt demokratisk subregion och som varit brittiska kolonier under lång tid. Så som konstaterades tidigare är det dock tillräckligt att två av förhållandena är gynnsamma för att den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska vara stor. På samma sätt är det tillräckligt med två missgynnsamma förhållanden för att den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim ska vara liten, medan minst förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim har de stater som har muslimsk dominans, som befinner sig i en diktatorisk subregion och som har ingen eller kort erfarenhet av att ha varit brittisk koloni. De nybildade stater som i tabellen är exempel på nybildade stater med liten sannolikhet att inrätta demokratisk regim har alla en förväntad sannolikhet på endast en procent, medan de som i tabellen är exempel på nybildade stater med stor sannolikhet att inrätta demokratisk regim har alla en förväntad sannolikhet på minst 88 procent.¹⁶³ Av de nybildade staterna har Antigua och Barbuda den största förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim med en förväntad sannolikhet på 99 procent. Antigua och Barbuda var brittisk koloni i 350 år före tidpunkten för självständighet och deras subregionala omgivning bestod till 73 procent av demokratier vid tidpunkten för självständighet, samtidigt som de inte hade muslimsk dominans i befolkningen. Antigua och Barbuda är också en av de nybildade stater som inrättade demokratisk regim vid tidpunkten för självständighet. Det är emellertid inte alla fall som följer det förväntade mönstret lika väl som Antigua och Barbuda. I nästa avsnitt presenteras mer fördjupade analyser om i vilken utsträckning som de undersökta fallen följer det förväntade mönstret och vilka fall som avviker från mönstret.

¹⁶³ De nybildade stater som anges i tabell 7.8 som exempel skulle kunna vara aktuella för mera djupgående fallstudier, så kallad *pathway analysis* (Gerring 2007; Weller & Barnes 2014). Syftet med denna typ av fallstudier är att identifiera och kartlägga kausala processer som finns mellan de oberoende faktorerna som enligt statistiska analyser har betydelse och den beroende faktorn. För dessa studier är fall som i största utsträckning representerar den identifierade förklaringsmodellen särskilt relevanta att studera. Studier av kausala processer förutsätter dock omfattande och djupgående studier av utvalda fall. Detta är därför en forskningsuppgift vars omfattning för med sig att den inte kan utföras inom ramen för denna studie. Avhandlingens forskningsfråga förutsätter inte heller denna typ av fallanalyser för att besvaras, utan för att besvara den förutsätts generella analyser av alla nybildade stater.

Tabell 7.8*Sammanfattning av integrerad analys*

<i>Faktorer som påverkar sannolikhet</i>	<i>Sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim</i>	
	Liten sannolikhet	Stor sannolikhet
Muslimsk dominans Subregional diffusion Antal år som brittisk koloni	Ja Svag Få	Nej Stark Många
Exempel	Algeriet Guinea Kirgizistan Libyen Mali Mauretanien Marocko Niger Senegal Tadzjikistan Tunisien Turkmenistan Uzbekistan	Antigua & Barbuda Bahamas Barbados Dominica Estland Grenada Kiribati Lettland Litauen Marshallöarna Mikronesien Palau St Kitts & Nevis St Lucia St Vincent & Grenadinerna Västtyskland

7.5 Avvikande fallanalys: identifiering av avvikande fall

De empiriska analyserna tidigare i kapitlet identifierar ett mönster hos de nybildade staterna (tabell 7.3 och tabell 7.8). Förekomsten av muslimsk dominans och subregional diffusion och erfarenhet av att ha varit brittisk koloni under lång tid direkt före självständigheten påverkar sannolikheten för att de nybildade staterna inrättar demokratisk regim. Med den integrerade modellen med de tre faktorerna ökar anpassningsgraden (Nagelkerke $R^2 = 0,546$) och felreduceringen ($\lambda = 54,8\%$) i så hög grad att 82 procent av de nybildade staternas politiska regimer skattas rätt, vilket innebär att *av de 128 nybildade staterna skattas de politiska regimerna i 105 av fallen rätt (tabell 7.3). Att så stor andel av de*

nybildade staternas politiska regimer skattas rätt innebär att den integrerade modellen i stor utsträckning förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, samt att modellen är relativt effektiv eftersom den med endast tre faktorer kan skatta en så stor del av de nybildade staternas politiska regimer rätt.

Att 105 av de 128 nybildade staternas politiska regimer skattas rätt innebär dock också att 23 nybildade staters politiska regimer inte kan förklaras med den integrerade modellen, vilket framgår av tabell 7.9. Att modellen inte kan skatta dessa fall rätt innebär att fallen avviker från det som förväntas av modellen. De fall som enligt modellen förväntas inrätta demokratisk regim har inrättat diktatorisk regim, medan de fall som enligt modellen förväntas inrätta diktatorisk regim har inrättat demokratisk regim. Fallen avviker därmed vad gäller den förväntade sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim enligt modellen, och vilken deras faktiska regim är. Av de 23 avvikande staterna är det 13 stater som underskattas, medan tio överskattas, vilket betyder att modellen skattar 13 stycken som diktaturer trots att de är demokratier, och tio stycken som demokratier trots att de är diktaturer (tabell 7.10). Det här innebär att modellen i någon mån skattar diktatoriska regimer bättre än demokratiska regimer.

Tabell 7.9

Andel korrekt skattade fall utifrån integrerad modell

<i>Faktisk regim</i>	<i>Förväntad regim</i>		<i>Andel korrekt skattade fall</i>
	<i>Diktatorisk regim</i>	<i>Demokratisk regim</i>	
<i>Diktatorisk regim</i>	67	10	87,0 %
<i>Demokratisk regim</i>	13	38	74,5 %
<i>Totalt</i>			82,0 %

Tabell 7.10*Avvikande fall utifrån integrerad modell*

<i>Stater med diktatorisk regim som förutsägs vara demokratiska</i>	<i>Stater med demokratisk regim som förutsägs vara diktatoriska</i>
Bosnien & Hercegovina Cypern Ghana Guyana Kambodja Malaysia Ryssland Serbien & Montenegro Seychellerna Vitryssland	Armenien Israel Kongo-Brazzaville Malta Nauru Nigeria Pakistan Papua Nya Guinea Somalia Sudan Surinam Trinidad & Tobago Östtimor

Enligt den integrerade modellen har alla de nybildade stater som är diktaturer men skattas som demokratier stor förväntad sannolikhet för inrättande av demokratisk regim, och de nybildade stater som är demokratier men skattas som diktaturer har liten förväntad sannolikhet för inrättande av demokratisk regim. Detta innebär att de avvikande fallen har värden på minst en av faktorerna som avviker från det som förväntas utifrån dels deras form av politisk regim, dels den integrerade modellen. En relevant fråga som följer av detta är på vilka faktorer som fallen avviker, eftersom det kan ge en förståelse för varför den integrerade modellen skattar fallen fel. En metod för att identifiera vilka faktorer som fallen avviker på är den som tidigare presenterades i avsnitt 7.4 (tabell 7.6). Den innebär att förväntat värde på en faktor beräknas utifrån fallens faktiska form av politisk regim och värden på de två andra oberoende faktorerna, vilket medför att den förväntade formen av politisk regim motsvarar den faktiska formen av politisk regim. Om det faktiska värdet på den aktuella oberoende faktorn avviker från det förväntade värdet indikerar det att fallet avviker på faktorn. I tabell 7.11 presenteras de värden som de avvikande fallen har på faktorerna i den integrerade modellen. De värden som avviker från de förväntade värdena och därmed

indikerar varför den integrerade modellen skattar fallen fel markeras i tabellen med kursivering.

Det som framgår av tabellen är att det beträffande muslimsk dominans är elva nybildade stater som avviker från det förväntade mönstret. Det är Pakistan som har muslimsk dominans och som inrättade demokratisk regim vid tidpunkten för sin självständighet, och alla avvikande fall med diktatorisk regim som samtliga saknar muslimsk dominans. Vad gäller antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten är det 18 av de nybildade staterna som avviker från det förväntade mönstret. Det är endast fem diktaturer (Bosnien och Hercegovina, Kambodja, Ryssland, Serbien och Montenegro, och Vitryssland) som inte avviker från detta mönster genom att inte direkt före sin självständighet har varit brittisk koloni. Flest avvikelser finns det dock vad gäller den subregionala demokratiandelen. Av de avvikande staterna är det endast Ghana som genom att befinna sig i en subregion utan demokratier samtidigt som diktatorisk regim inrättades vid självständigheten inte avviker från det förväntade mönstret. Av de avvikande fallen är det därmed 22 stater som avviker när det gäller den subregionala demokratiandelen.

Tabell 7.11*De avvikande staternas värden*

<i>Stat</i>	<i>Demokrati</i>	<i>Muslimsk dominans</i>	<i>Subregional demokratiandel</i>	<i>Antal år som brittisk koloni</i>
Armenien	Ja	Nej	21 %	0
Israel	Ja	Nej	14 %	0
Kongo-Brazzaville	Ja	Nej	0 %	0
Malta	Ja	Nej	33 %	0
Nauru	Ja	Nej	0 %	0
Nigeria	Ja	Nej	0 %	47
Pakistan	Ja	Ja	0 %	174
Papua Nya Guinea	Ja	Nej	0 %	0
Somalia	Ja	Nej	0 %	0
Sudan	Ja	Nej	0 %	59
Surinam	Ja	Nej	27 %	0
Trinidad & Tobago	Ja	Nej	0 %	166
Östtimor	Ja	Nej	30 %	0
Bosnien & Hercegovina	Nej	Nej	83 %	0
Cypern	Nej	Nej	25 %	83
Ghana	Nej	Nej	0 %	257
Guyana	Nej	Nej	60 %	164
Kambodja	Nej	Nej	50 %	0
Malaysia	Nej	Nej	50 %	6
Ryssland	Nej	Nej	83 %	0
Serbien & Montenegro	Nej	Nej	71 %	0
Seychellerna	Nej	Nej	7 %	183
Vitryssland	Nej	Nej	83 %	0
Avvikande fall	23	11	22	18
Icke-avvikande	0	12	1	5

Genomgången av de avvikande fallens värden på de olika faktorerna visar därmed att de avvikande fallen i störst utsträckning avviker vad gäller deras subregionala demokratiandel. Alla avvikande fall med demokratisk regim

befinner sig i en subregion med låg andel demokratiska stater, och de flesta av de avvikande fallen med diktatorisk regim befinner sig i en subregion med hög andel demokratiska regimer. Det här innebär att 22 av 23 avvikande fall har en negativ relation till demokratiandelen i deras subregion. När en regressionsanalys utförs med subregional demokratiandel som oberoende faktor och politisk regim hos de avvikande fallen som beroende faktor kan det utläsas att det finns ett signifikant negativt samband mellan den subregionala demokratiandelen och vilken form av politisk regim som de avvikande fallen inrättar (tabell 7.12).¹⁶⁴ Att det finns negativt samband indikerar att de här fallen avviker från mönstret eftersom det för de övriga fallen finns ett positivt samband mellan subregional demokratiandel och inrättandet av demokratisk regim (tabell 7.3). Att det är den subregionala demokratiandelen de avvikande fallen avviker på kan också konstateras när regressionsanalyser för de övriga dimensionerna utförs (tabell 7.12). Det finns inget signifikant samband mellan muslimsk dominans och politisk regim hos de avvikande fallen, eller mellan antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten och politisk regim hos de avvikande fallen.

Tabell 7.12

Analys av avvikande fall

	<i>Muslimsk dominans</i>	<i>Subregional demokratiandel</i>	<i>Antal år som brittisk koloni</i>
Exp (B)	1,346*10 ⁹ (1,000)	0,001 (0,011)	0,994 (0,300)
Konstant	1,200	8,492	1,741
Nagelkerke R ²	0,067	0,574	0,065
Lambda	0,0 %	50,1 %	10,1 %
Antal fall	23	23	23

Det som sammanfattningsvis framgår av analyserna är att en stor del av de nybildade staternas politiska regimer förklaras med den integrerade modellen där faktorerna muslimsk dominans, subregional demokratiandel och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten ingår. Av 128 nybildade stater är det 23 stycken vars politiska regim inte kan förklaras med faktorerna, vilket innebär att det därmed endast är 18 procent av fallen som är avvikande (tabell 7.3). Det är 13 fall som enligt modellen förutsågs vara diktatoriska trots att de är

¹⁶⁴ Anledningen till att multivariat analys med samtliga tre faktorer inte genomförs är att en sådan analys skulle föra med sig överbelastning. Eftersom alltför många faktorer i förhållande till antalet fall skulle ingå i analysen skulle det resultera i att samtliga faktorer indikeras som icke-signifikanta som en konsekvens av alltför hög multikollinearitet mellan dem.

demokratiska, samtidigt som tio fall förutsägs vara demokratiska trots att de är diktatoriska. Enligt de empiriska analyserna är det främst beträffande subregional demokratiandel som avvikelser förekommer (tabell 7.11), vilket innebär att av de 23 avvikande fallen är det 22 fall som inrättat en annan form av politisk regim än det som förväntas av subregionen de befinner sig i. Uppgiften för följande avsnitt är därför att undersöka varför dessa nybildade stater avviker från deras subregionala demokratiandel och vars politiska regimer därmed inte kan förklaras med modellen.

7.6 Avvikande fallanalys: förklaringar till avvikelser

Enligt analyserna i det föregående avsnittet varierar betydelsen av demokratiandel i subregionen för de nybildade staterna. Det generella mönstret är att subregional demokratiandel har positiv effekt på inrättandet av demokratisk regim. För de avvikande fallen är dock mönstret det omvända. De avvikande fallen som har inrättat demokratisk regim befinner sig i en diktatorisk subregion, medan de flesta avvikande fallen som har inrättat diktatorisk regim finns i en demokratisk subregion. Detta negativa samband mellan subregional demokratiandel och politisk regim i de avvikande staterna är ytterst framträdande, vilket ger möjligheter att förklara denna avvikelser från det generella mönstret. Om de avvikande fallens omvända relation till subregional demokratiandel kan förklaras ger det också möjlighet att förklara varför fallen avviker från den integrerade modellen. De tidigare analyserna klarlägger emellertid inte varför de avvikande fallen inte följer sin subregionala omgivning, vilket för med sig att uppgiften för detta avsnitt är att besvara *varför de politiska regimerna i de avvikande fallen avviker från det som förväntas utifrån den subregionala demokratiandelen*. Ett första steg för att besvara frågan är att identifiera faktorer som kan förväntas påverka betydelsen av subregional demokratiandel, vilka kan identifieras utifrån diffusionsteorier.

Teorier om demokratisk diffusion bygger på antaganden om att stater är sociala system som är öppna för idéer i sin omgivning (Brinks & Coppedge 2006; Elkins & Simmons 2005; Gleditsch & Ward 2006; Most & Starr 1990; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). Enligt Kopstein och Reilly (2000) varierar därför förekomsten av diffusion beroende på staternas öppenhet och integration med varandra. Översiktligt förväntas diffusion i större utsträckning förekomma när stater är öppna och integrerade än när de är slutna och segregerade. Ett annat återkommande antagande inom forskning om demokratisk diffusion är att diffusion förväntas förekomma mellan geografiskt närliggande stater, vilket innebär att stater förväntas bli påverkade främst av sin närmsta

omgivning (Frenzese & Hays 2008; Wejnert 2005; Wellhofer 1989). Detta antagande ges empiriskt stöd av analyserna som indikerar betydelsen av subregional diffusion. Det finns dock ett alternativt antagande som också är framträdande inom forskningsområdet. Stater som inte är geografiskt närliggande kan påverka varandra om de är funktionellt integrerade med varandra (Most & Starr 1990), vilket innebär att de är sammanbundna via interaktioner (Frenzese & Hays 2008; Wellhofer 1989). Exempelvis kan stater ingå i nätverk som uppstår genom kulturella, ekonomiska eller politiska relationer (Brinks & Coppedge 2006). Utifrån detta *förväntas de stater som avviker från den subregionala demokratiandelen vara mindre öppna i förhållande till sin subregionala omgivning eller funktionellt integrerade med stater i nätverk utanför den subregionala omgivningen.*¹⁶⁵

I forskning om demokratisering finns det flera idéer om vilka faktorer som påverkar staters öppenhet gentemot sin omgivning. Enligt Dahl och Tufte (1973) kan såväl befolkningsmängd som yta förväntas påverka öppenhet negativt. Eftersom systemens kapacitet tenderar att förstärkas med storlek har större stater förmåga att vara mer oberoende gentemot omgivningen. Exempelvis kan stora stater inte vara tvungna att samarbeta med andra stater för att hantera problem, vilket däremot mindre stater tenderar att vara i större utsträckning. Till detta kommer att demokratisk diffusion förväntas vara mindre effektiv på stora stater, eftersom det tar längre tid och mer resurser att via kommunikativa processer påverka stater med stor befolkningsmängd eller yta än stater med liten befolkningsmängd eller yta (Dahl & Tufte 1973; Rogers 1995). *Befolkningsmängd och yta förväntas därmed öka sannolikheten för avvikelse från den subregionala demokratiandelen.* Forskning som har hämtat inspiration från Dahl och Tufte (1973) har också hävdats att östater kan förväntas vara mindre öppna gentemot sin omgivning, eftersom de tenderar att vara mer avlägsna och isolerade samtidigt som de har tydligare geografiska gränser än andra stater. Detta förväntas förstärka känslan av samhörighet och ömsesidighet inom befolkningen, vilket antas göra det svårare för omgivningen att påverka dem (Anckar 2002; Anckar & Anckar 1995; Hadenius 1992). *Sannolikheten för avvikelse från den subregionala demokratiandelen förväntas därför vara större för östater än andra nybildade stater.* Kristna stater förväntas däremot vara öppna gentemot sin omgivning. Denna förväntan förklaras med att sekularisering

¹⁶⁵ De förväntningar som formuleras i avsnittet bygger delvis på antagandet att de nybildade staterna i varierande utsträckning är funktionellt integrerade med andra stater utanför den subregionala omgivningen. Tidigare hypoteser om demokratisk diffusion har utgått från antagandet att nybildade stater endast i begränsad utsträckning kan vara funktionellt integrerade med sin omgivning. En strategi för att identifiera förklaringar till avvikande fall är dock att utveckla förväntningar från alternativa antaganden till de som tillämpas i de tidigare analyserna (Bunge 1998).

inom kristna stater har fört med sig separation mellan kyrka och stat (Lipset 1994). Med separationen blir det politiska systemet inte bundet till specifika religiösa normer, utan förväntas vara mer öppet för idéer från omgivningen samtidigt som spridningen av nya idéer blir enklare än om samhället domineras av kyrkans överhet (Anckar 2011; Minkenbergs 2007). *Kristen dominans förväntas därför minska sannolikheten för avvikelse från den subregionala demokratiandelen.*

Även vad gäller funktionell integration med andra stater finns det inom forskning om demokratisering idéer om vilka faktorer som har betydelse. En av de mest framträdande faktorerna är handelsberoende. Tidigare studier har påvisat att samhällen med omfattande handel utvecklar beroende till de stater som de bedriver handel med (Bollen 1983; Hadenius 1992; Li & Reuveny 2003; 2009). Härigenom förväntas förvisso staterna vara öppna, men inte nödvändigtvis i förhållande till stater i sin subregionala omgivning. I stället förväntas handelsberoende stater snarare utveckla funktionella nätverk baserade på handel än geografiskt koncentrerade nätverk i sin omgivning. *Hög grad av handelsberoende förväntas därmed öka sannolikheten för avvikelse från den subregionala demokratiandelen.* På motsvarande sätt kan tidigare kolonier genom handel utveckla starka relationer till den forna kolonialmakten. Relationer mellan tidigare kolonier och kolonialmakter, som vanligtvis inte finns i varandras subregionala omgivning, kan förstärkas ytterligare av politiska och ekonomiska samarbeten. Dessutom kan institutioner som etablerats under kolonitiden kvarstå vid självständigheten, vilket försvårar för idéer utifrån att påverka den nybildade statens politiska regim (Wejnert 2005; 2014). *Sannolikheten för avvikelse från den subregionala demokratiandelen förväntas därför vara större för tidigare kolonier än för andra nybildade stater.* Även nybildade stater som har blivit självständiga från tidigare kommunistiska stater kan förväntas vara mindre integrerade i sin subregionala omgivning. Före självständigheten var dessa staters samhällen starkt sammankopplade med kommunistiska stater i andra regioner. I och med detta utvecklades starka relationer och beroendeförhållanden mellan regionerna, som delvis kvarstod när de blev självständiga stater. Till detta kommer också att de kommunistiska staterna i flera aspekter kännetecknades av slutenhet mot ickekommunistiska stater i omgivningen (McKay et al. 2000). *Sannolikheten för avvikelse från den subregionala demokratiandelen förväntas därmed vara större för nybildade stater som tidigare var del av kommunistiska stater än för andra nybildade stater.*

Utöver idéer om betydelsen av öppenhet och funktionell integration finns det även idéer som hävdar att internationella maktförhållanden påverkar demokratisk diffusion. Som diskuterades mer utförligt i kapitel 5 kan betydelsen av demokratisk diffusion förväntas variera beroende på om staterna har bildats

under eller efter kalla kriget. Statssystemets struktur, som formas av sammansättningen av stater och konflikter mellan stater, förväntas påverka förutsättningar för demokratisk diffusion (Boix 2011). När statssystemet domineras av demokratiska stater och samförstånd mellan staterna förväntas demokratisk diffusion främjas, medan dominans av diktatoriska stater eller konflikter mellan stater förväntas försvåra demokratisk diffusion. Demokratisk diffusion förväntas därför vara svagare under kalla kriget på grund av den bipolära spänningen mellan USA och Sovjetunionen, som i stället förväntas främja inrättande av icke-demokratiska regimer. De empiriska analyserna indikerar också att effekten av den subregionala demokratiandelen varierade under respektive efter kalla kriget. Under kalla kriget har inte subregional demokratiandel signifikant effekt på inrättandet av politisk regim, medan subregional demokratiandel har stark positiv effekt efter kalla kriget.¹⁶⁶ Detta resultat indikerar att avvikelser från den subregionala demokratiandelen kan vara betydande under kalla kriget. *Sannolikheten för avvikelse från den subregionala demokratiandelen förväntas därför vara större för nybildade stater som har bildats under kalla kriget än för de som har bildats efter kalla kriget.*

För att pröva om de olika faktorerna som förväntas påverka öppenhet och integration kan förklara varför de avvikande staterna har omvänd relation till sin subregionala demokratiandel har empiriska analyser utförts. I tabell 7.13 presenteras utfallet av fördelningsanalyser och logistiska regressionsanalyser. Av fördelningsanalyserna framgår det om andelen avvikande fall varierar mellan olika kategorier eller värden hos faktorerna. De logistiska regressionsanalyserna undersöker däremot om faktorerna påverkar de nybildade staternas sannolikhet för att vara avvikande från den integrerade modellen som identifierades i tidigare avsnitt (tabell 7.3). Det som framgår av analyserna är att det saknas signifikanta effekter för samtliga faktorer. Enligt analyserna påverkas inte de nybildade staternas sannolikhet för avvikelse av de undersökta faktorerna. Förvisso anger fördelningsanalyserna skillnader mellan de olika grupperna. De avvikande fallen har i genomsnitt större yta och befolkningstäthet samtidigt som andelen avvikande fall är större hos stater som inte är östat (4,4 procentenheter), saknar kristen dominans (2,4 procentenheter), före självständigheten var del av kommunistisk stat (5,7 procentenheter), har lågt handelsberoende (5,9 procentenheter) och som inte tidigare var koloni (2,0 procentenheter). Däremot var andelen avvikande fall för stater som har bildats under kalla kriget (18,2 %) samma som för stater som har bildats efter kalla kriget (17,9 %). Det innebär att det i en del aspekter finns mönster som är förväntade (storlek, kristen dominans, kommunistiskt arv och tidigare koloni), men även mönster som inte är förväntade (östat,

¹⁶⁶ Som framgick av analysen som presenteras i tabell 7.4 uppgår den logistiska regressionskoefficienten för subregional demokratiandel efter kalla kriget till 159,311 (sign. = 0,001).

handelsberoende och kalla kriget). Skillnaden mellan de olika grupperna är dock alltför begränsad för att vara signifikanta.¹⁶⁷ *Sammantaget innebär detta att analysen indikerar att ingen av de åtta faktorer som förväntas påverka betydelsen av subregional demokratiandel har empirisk relevans. Frågan om varför de politiska regimerna i de avvikande fallen avviker från den subregionala demokratiandelen kvarstår därmed. Det som däremot framgår av analysen är att modellens förmåga att förklara nybildade staters politiska regimer inte är kontextuellt begränsad i förhållande till de aspekter som uppmärksammas i analysen.*

¹⁶⁷ Utöver signifikanskoefficienterna i tabell 7.13 indikeras detta också av att Nagelkerke R^2 och lambda antar värdet noll för samtliga faktorer.

Tabell 7.13*Kontextuell analys av avvikelser från den subregionala demokratiandelen*

	<i>Icke- avvikande fall</i>	<i>Avvikande fall</i>	<i>Exp (B) (sign.)</i>	<i>Nagelkerke R² Lambda</i>
<i>Samtliga fall</i>	82,0 %	18,0 %		
<i>Yta (km²)</i>	320816 (583890)	1078587 (3539980)	1,152 (0,483)	0,006 0,0 %
<i>Befolkningsmängd (1000-tal)</i>	9604 (35537)	14583 (33276)	1,204 (0,484)	0,006 0,0 %
<i>Östat</i>			0,728	0,004
Östat	85,3 %	14,7 %	(0,564)	0,0 %
Övriga stater	80,9 %	19,1 %		
<i>Skillnad</i>	+4,4	-4,4		
<i>Kristen dominans</i>			0,846	0,002
Kristen dominans	83,3 %	16,7 %	(0,719)	0,0 %
Övriga stater	80,9 %	19,1 %		
<i>Skillnad</i>	+2,4	-2,4		
<i>Kommunistiskt arv</i>			0,695	0,005
Ej kommunistiskt arv	83,0 %	17,0 %	(0,525)	0,0 %
Kommunistiskt arv	77,3 %	22,7 %		
<i>Skillnad</i>	+5,7	-5,7		
<i>Handelsberoende</i>			0,756	0,005
Högt (>50,0 %)	87,5 %	12,5 %	(0,556)	0,0 %
Medel (25,1-50,0 %)	86,7 %	13,3 %		
Lågt (0,0-25,0 %)	81,6 %	18,4 %		
<i>Skillnad</i>	+5,9	-5,9		
<i>Kolonibakgrund</i>			0,822	0,002
Ej tidigare koloni	80,0 %	20,0 %	(0,687)	0,0 %
Tidigare koloni	82,0 %	18,0 %		
<i>Skillnad</i>	-2,0	+2,0		
<i>Kalla kriget</i>			0,981	0,000
Bidade under kalla kriget	81,8 %	18,2 %	(0,970)	0,0 %
Bidade efter kalla kriget	82,1 %	17,9 %		
<i>Skillnad</i>	-0,3	+0,3		

Kommentar: För yta, befolkningsmängd och handelsberoende anges medelvärde och standardavvikelse (inom parentes).

7.7 Avslutning: övergripande slutsats

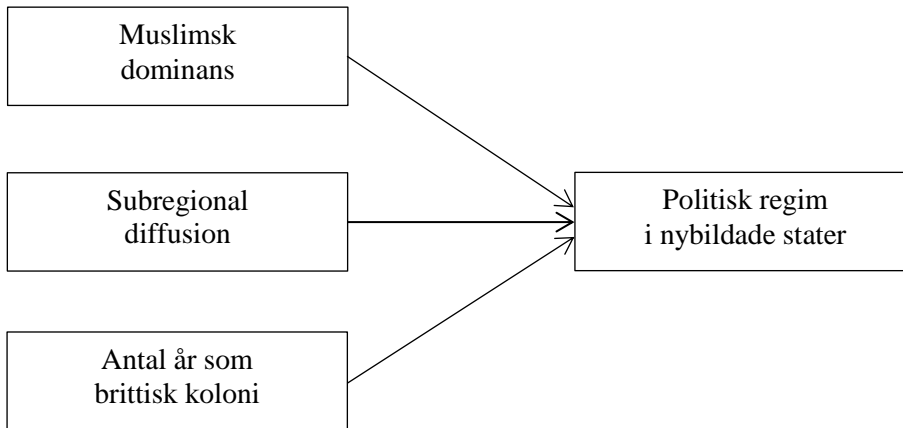
Varför inrättas nybildade stater olika former av politiska regimer? *Utifrån de empiriska analyserna är den övergripande slutsatsen för studien att inrättandet av olika former av politiska regimer i de nybildade staterna kan förklaras med att staterna är olika när det gäller a) förekomst av muslimsk dominans i befolkningen, b) förekomst av subregional diffusion och c) antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten.* Enligt de empiriska analyserna förväntas nybildade stater i störst utsträckning inrätta demokratisk regim om befolkningens religiösa tillhörighet inte domineras av islam, om de befinner sig i en subregional omgivning med demokratiska stater, och om de under lång tid direkt före självständigheten var brittisk koloni, samtidigt som nybildade stater i störst utsträckning förväntas inrätta diktatur om det förekommer muslimsk dominans i befolkningen, om de befinner sig i ensubregional omgivning med diktatoriska stater, och om de inte var brittisk koloni direkt före självständigheten. Detta innebär att inrättandet av politisk regim i nybildade stater påverkas av relativt få förhållanden, men av olika former av förhållanden. Samtida samhällsinterna, samtida samhällsexterna och historiska förhållanden har samtliga betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas i de nybildade staterna.

Studiens övergripande slutsats kan illustreras med figur 7.1. *Som framgår av tidigare analyser är det en betydande andel (82,0 %) av de nybildade staternas politiska regimer som kan förutsägas utifrån de tre faktorer som utgör den integrerade modellen.* Det finns därmed ett generellt mönster hos de nybildade staterna som innebär att muslimsk dominans, subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten har betydelse för vilken form av politisk regim som nybildade stater inrättas vid tidpunkten för självständighet.¹⁶⁸ Detta generella mönster gäller stater som har bildats under perioden 1946–2008 och som betraktas vara internationellt erkända stater, samt staternas politiska regim vid tidpunkten för självständighet. Huruvida modellen även har giltighet för stater som har bildats före eller efter den aktuella perioden kan inte avgöras utifrån de genomförda analyserna, inte heller om faktorerna har mer långsiktig betydelse för staternas politiska regimer.

¹⁶⁸ Figuren illustrerar att de oberoende faktorerna är oberoende av varandra. Kompletterande analyser av faktorernas inbördes relationer ger även empiriskt stöd åt detta. Det finns endast ett måttligt samband mellan muslimsk dominans och subregional diffusion (Pearsons $r = -0,304$; sign. = 0,000; $n = 128$). I övrigt finns det inga signifikanta samband mellan de oberoende faktorerna.

Figur 7.1

Den integrerade modellen



Även om det finns ett generellt mönster att muslimsk dominans, subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten har betydelse finns det nybildade stater som avviker från mönstret. Dessa fall är inte koncentrerade till särskilda sammanhang, vilket innebär att förutsägelseerna från den integrerade modellen inte är kontextuellt avgränsade eller begränsade (tabell 7.13). Däremot tenderar nybildade stater som inrättar diktatorisk regim i större utsträckning följa mönstret (87,0 %) än de som inrättar demokratisk regim (74,5 %) (tabell 7.9). Det finns därmed en tendens till att modellens betydelse inte är lika för de två kategorierna som bildar den beroende faktorn.¹⁶⁹ Än mer framträdande vad gäller avvikelse från det generella mönstret är att en del av de nybildade staterna inte påverkas av den subregionala omgivningen, utan inrättar en annan form av politisk regim än det som förväntas utifrån demokratiandelen i omgivningen. Av de 23 nybildade staterna som avviker från det generella mönstret är det 22 stater (95,7 %) som inrättar en annan form av politisk regim än det som förväntas utifrån den subregionala demokratiandelen (tabell 7.11). Varför denna avvikelse från den subregionala demokratiandelen återfinns hos vissa fall kan inte förklaras utifrån studiens analyser (tabell 7.13).

¹⁶⁹ Detta problem – att felprediktionen varierar (ökar/minskar) beroende på värdet hos den beroende faktor – benämns för heteroskedasticitet inom regressionsdiagnostiken, vilket presenteras mer utförligt i avhandlingens metodappendix tillsammans med andra aspekter av regressionsdiagnostik. Som framgår av appendixet tenderar prediktioner baserade på logistisk regressionsanalys att i större utsträckning korrekt förutsäga den kategori på den beroende faktorn som har högst andel.

Utöver att det finns avvikelser från det generella mönstret i rum (mellan fall), så finns det även avvikelser från det generella mönstret i tid, eftersom betydelsen av de tre faktorerna varierar beroende på när de nybildade staterna har blivit självständiga. För stater som har bildats under kalla kriget har samtliga tre faktorer betydelse för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, medan det endast är subregional diffusion som har betydelse för stater som har bildats efter kalla kriget. Däremot finns det ingen större skillnad i modellernas förmåga att förklara de nybildade staternas politiska regimer.¹⁷⁰ Därtill förbättras inte förmågan att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer i förhållande till den integrerade modellen (figur 7.1). Det finns därmed ingen anledning att använda de två modellerna i stället för den integrerade modellen.

Trots att det finns fall som avviker från den integrerade modellen, som illustreras med figur 7.1, är det en relativt effektiv modell som kan utvecklas utifrån avhandlingens analyser. Med undantag för två fall (Nordvietnam och Sydvietnam) ingår alla stater som anses ha bildats under perioden 1946–2008 och som betraktas vara internationellt erkända, vilket ger hög generalitet till studiens resultat. Av dessa nybildade stater är det en betydande merpart (82,0 %) som inrättar politisk regim i enlighet med studiens empiriska modell. Denna modell utvecklas stegvis genom att empiriskt pröva en relativt stor uppsättning av möjliga förklaringar i form av 26 hypoteser som representerar olika teoretiska perspektiv och som tillsammans ger studien hög teoretisk komplexitet. Denna komplexa uppsättning av möjliga förklaringar reduceras genom empiriska analyserna till tre faktorer som förklarar varför stater inrättar olika former av politiska regimer vid tidpunkten för sin självständighet. *Utifrån studiens relativt höga grad av empirisk generalitet och teoretisk komplexitet i sin utformning utvecklas därmed en integrerad modell som med få faktorer i stor utsträckning kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, vilket innebär att modellen har de egenskaper som utmärker effektiva modeller.*

¹⁷⁰ Modellen under kalla kriget förutsäger 84,2 procent av fallen, medan motsvarande andel för modellen efter kalla kriget är 81,8 procent.

8 Avslutning

8.1 Introduktion

Det föregående kapitlet presenterar empiriska analyser som besvarar den övergripande forskningsfrågan om varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Slutsatsen från analyserna är att tre förhållanden har betydelse för vilken form av politisk regim som inrättas vid självständigheten. För det första har muslimsk dominans negativ betydelse för inrättandet av demokratisk regim vilket innebär att sannolikheten att nybildade stater med muslimsk dominans inrättar demokratisk regim är mindre än att nybildade stater utan muslimsk dominans gör det. För det andra har subregional diffusion positiv betydelse för inrättandet av demokratisk regim, vilket innebär att nybildade stater som befinner sig i en demokratisk subregion har större sannolikhet att inrätta demokratisk regim än nybildade stater som inte gör det. För det tredje har antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten betydelse för inrättandet av demokratisk regim, vilket för med sig att ju längre en nybildad stat har varit brittisk koloni desto större är sannolikheten att den nybildade staten inrättar demokratisk regim. Hur dessa tre förhållanden tillsammans har betydelse för inrättandet av demokratisk regim illustrerades tidigare med figur 7.1 i kapitel 7.

Att de tre förhållandena har betydelse för inrättandet av demokratisk regim innebär att avhandlingens övergripande slutsats är att inrättandet av olika former av politiska regimer i de nybildade staterna kan förklaras med att a) förekomst av muslimsk dominans i befolkningen, b) förekomst av subregional diffusion och c) antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten påverkar vilken form av politisk regim som inrättas vid självständigheten. *En av uppgifterna för detta kapitel är att diskutera hur denna övergripande slutsats ger empiriska bidrag som ökar vår kunskap om vilka förhållanden som främjar inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, vilket är avhandlingens syfte.* Även om avhandlingens analyser ger empiriska bidrag som förstärker kunskapen om under vilka förhållanden inrättandet av demokratisk regim främjas i nybildade stater finns det uppgifter som inte har varit möjliga att utföra i denna avhandling, utan som lämnas över till framtida studier. *Den andra uppgiften för kapitlet är därför att formulera en agenda för framtida forskning om politiska regimer i nybildade stater.*

8.2 Empiriska bidrag om demokratisering i nybildade stater

Hur ger studiens övergripande slutsats empiriska bidrag som ökar kunskapen om under vilka förhållanden som inrättandet av demokratisk regim främjas i nybildade stater? Resultaten från de empiriska analyserna ger ny kunskap om att avsaknad av muslimsk dominans, och förekomst av subregional diffusion tillsammans med lång tid som brittisk koloni direkt före självständigheten främjar inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Detta ger bidrag till forskning om demokratisering i nybildade stater i fyra avseenden. För det första ger avhandlingens slutsats *kunskap om förutsättningarna för inrättandet av demokratisk regim vid tidpunkten för självständighet*. Tidigare studier av nya stater har inte studerat politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. I stället har dessa studier analyserat förutsättningarna för politiska regimer när staterna har varit självständiga ett antal år. Rost och Booth (2008) studerar politiska regimer i stater som har varit självständiga i fem, nio och 15 år. Ett alternativt upplägg till detta återfinns hos Anckar (2010) som studerar stater som har bildats 1974 eller senare vid en tidpunkt (år 2008). Även inom forskning om demokratisering saknas komparativa studier som systematiskt analyserar initiala regimer eftersom studierna är inriktade på att studera och förklara hur diktatoriska regimer kollapsar, övergången från diktatoriska till demokratiska regimer eller konsolideringen av de politiska regimer som har övergått till demokratisk form (Coppedge 2012; Munck 2007; Møller & Skaaning 2013; Teorell 2010).¹⁷¹

För det andra ger avhandlingens slutsats *kunskap om förhållanden som främjar inrättandet av demokratisk regim i stater som tidigare inte har studerats som nya stater*. I avhandlingen studeras stater som tidigare studier av nya stater inte har inkluderat. Anckar (2008) studerar 56 stater, medan Rost och Booth (2008) inkluderar 89 stater i sin studie. Studiernas kriterier för urval för med sig att stater som har bildats före 1974 inte ingår i studien av Anckar, och att stater med en befolkning under 500 000 invånare är exkluderade i analyserna hos Rost och Booth (2008). Med underlag för 128 stater har avhandlingen inkluderat betydligt fler nya stater än tidigare studier, vilket ger kunskap med högre empirisk generalitet än tidigare studier. De stater som ingår i avhandlingen har förvisso studerats i studier om demokratisering (Anckar 2011; Boix 2011; Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998; Przeworski et al. 2000; Ross 2012; Teorell 2010; Vanhanen 2003). Dessa studier

¹⁷¹ Som framgår av avsnitt 1.2 avser initiala regimer de politiska regimer som inrättas vid tidpunkten för självständighet. Begreppet används för att urskilja de politiska regimerna vid tidpunkten för självständighet från politiska regimer vid andra tidpunkter.

har dock inte betraktat staterna som nybildade stater, vilket innebär att de inte har studerats vid tidpunkten för sin självständighet, utan vid senare tidpunkter.

För det tredje ger avhandlingens slutsats *kunskap om betydelsen av förhållanden som tidigare inte har uppmärksammats i studier av nya stater, och som främjar inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater*. Två av de tre faktorer som tillsammans bildar grunden för avhandlingens övergripande slutsats har inte studerats tidigare i studier av nya stater. Det gäller subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Förvisso har tidigare studier av nya stater uppmärksammat kolonibakgrund, men då som historisk bakgrund som brittisk koloni (Rost & Booth 2008; Anckar 2010). Däremot har studierna inte analyserat betydelsen av antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Tidigare studier av kolonibakgrund och politisk utveckling har inkluderat antal år som brittisk koloni, men har inte studerat staterna vid tidpunkten för självständighet (Bernhard et al. 2004; Olsson 2009). Vad gäller subregional diffusion är situationen liknande. Tidigare studier av nya stater har inte uppmärksammat betydelsen av demokratisk diffusion oavsett geografisk nivå, samtidigt som studier av diffusion inte har studerat betydelsen för staternas politiska regim vid tidpunkten för självständighet (Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998). Inte minst inkluderandet av demokratisk diffusion har fört med sig ökad förståelse av vilka förutsättningar som främjar inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, eftersom subregional diffusion enligt analyserna har betydande effekt.

För det fjärde ger avhandlingens slutsats *kunskap om att förhållanden som tidigare har uppmärksammats i studier av nya stater eller om demokratisering inte har betydelse för främjandet av inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater*. Avhandlingens slutsats bygger på analyser som prövar hypoteser som är utvecklade från tidigare studier av nya stater eller om demokratisering. Som framgår av tabell 8.1 ger avhandlingen inte empiriskt stöd för merparten av dessa hypoteser, vilket innebär att flera av de förhållanden som enligt tidigare studier har betydelse för demokratisering saknar relevans för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Av de förhållanden som tidigare studier av nya stater (Anckar 2008; Rost & Booth 2008) har uppmärksammat är det endast muslimsk dominans som har betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Avhandlingens slutsats ger därmed kunskap om att flera förhållanden för demokratisering som har varit framträdande i stilbildande arbeten (Coppedge 2012; Munck 2007; Møller & Skaaning 2013; Teorell 2010), såsom ekonomiskt välstånd och storlek, inte påverkar sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. Det innebär också att de förhållanden som enligt tidigare studier är betydelsefulla för demokratisering i etablerade stater inte har relevans för

inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater, vilket indikerar att förut-sättningarna för demokratisering är andra i nybildade stater än i etablerade stater.

Tabell 8.1

Empiriska bidrag i förhållande till tidigare forskning

	Resultat från tidigare studier av nya stater		
Resultat från avhandlingens analyser	<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>	<i>Förklaringar som inte har prövats</i>	<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>
<i>Förklaringar med empiriskt stöd</i>	Muslimsk dominans	Subregional diffusion Antal år som brittisk koloni	
<i>Förklaringar utan empiriskt stöd</i>	Ekonomiskt välstånd Befolkningsmängd Yta Kristen dominans Kalla kriget Historisk bakgrund som brittisk koloni Kommunistiskt arv	Handelsberoende Befolkningstäthet Urbanisering Generell demokratidiffusion Global diffusion Våg av demokratisering Motvåg av demokratisering Regional diffusion Diffusion från grannstater Spatial exponering Temporal exponering Historisk bakgrund som koloni Kolonial historia	Beroende av oljeexport Östat Inbördeskrig Extern konflikt Självständighetskrig

Sammantaget ger avhandlingens slutsats bidrag som ökar kunskapen om under vilka förhållanden som inrättandet av demokratisk regim främjas i nybildade stater. Slutsatsens bidrag till diskussioner grundas främst på att tidigare studier inte har studerat initiala regimer, vilket för med sig att den övergripande forskningsfrågan inte kan besvaras utifrån tidigare studier. Därtill har tidigare studier inte studerat alla nya stater som bildats under perioden 1946–2008. Genom att studera dessa stater vid tidpunkten för självständighet ges grunden för att besvara avhandlingens övergripande forskningsfråga. Samtidigt avgränsas dock avhandlingens resultat och bidrag till nybildade stater som har bildats under

åren 1946–2008. Denna aspekt i avhandlingens empiriska undersökning för inte enbart med sig avgränsning av resultat och bidrag, utan också anledning till att formulera uppgifter för framtida studier.

8.3 Framtida forskningsuppgifter: att pröva slutsatsens generalitet

För att uppnå avhandlingens syfte har analyser genomförts av nybildade stater som har blivit självständiga under perioden 1946–2008. Även om denna period omfattar merparten av de stater som har bildats sedan 1815 innebär det att studiens resultat och slutsatser inte med självklarhet kan generaliseras till andra tidsperioder eller enskilda stater som har bildats utanför tidsperioden. *En uppgift för framtida studier är därför att pröva modellens relevans för stater som har blivit självständiga före 1946 och efter 2008.* Enligt underlaget som används i kapitel 2 för att identifiera nybildade stater har det bildats 61 nya stater under perioden 1816–1945, medan endast två stater har bildats sedan 2008. Att studera nybildade stater efter 2008 är därmed en begränsad uppgift. Däremot är uppgiften att studera historiska fall mer omfattande.

Av de historiska staterna har de flesta bildats under perioden mellan Wienkongressen och första världskrigets början (1816–1914). Som framgår av tabell A8.1 i appendix var det 32 stater som har bildats under denna period.¹⁷² Senare mellan första världskrigets slut och andra världskrigets slut (1918–1945) har 29 nya stater bildats, vilka också presenteras i tabell A8.1 i appendix. Som Boix (2011) uppmärksammar har den internationella ordningens struktur varierat under och mellan perioderna, vilket skapar olika förutsättningar för demokratisering. Den första perioden (1815–1914) kännetecknades av auktoritär hegemoni fram till år 1848, vilket enligt Boix utmärks av att det finns minst en auktoritär stormakt och att allianser bygger på politiska ideologier. Därefter övergick den internationella ordningen till neutral struktur, där auktoritära och demokratiska stormakter förekommer parallellt samtidigt som internationella allianser i mindre utsträckning bygger på ideologiska motsättningar. Under den

¹⁷² En grundläggande uppgift för framtida studier av stater som har bildats före 1946 är att fastställa dels vilka stater som har bildats före 1946, dels årtalet för när dessa stater har bildats. De kriterier som COW använder för att identifiera stater och tidpunkter för självständighet är omdiskuterade (tabell A8.1). Bland annat är det omdiskuterat huruvida ett antal stater bildades genom integration är nya stater eller arvsstater till tidigare stater, exempelvis om Italien som bildades 1861 är arvsstat till Sardinien som existerade före 1816 eller om Tyskland vid sitt enande 1871 är arvsstat till Preussen. Det är också omdiskuterat huruvida den förteckning av stater som har bildats före 1918 som COW tillhandahåller exkluderar stater i framför allt Asien och Afrika, eftersom förteckningen för perioden utgår från diplomatiska relationer med Frankrike och Storbritannien (Denk & Lehtinen 2014b; Gleditsch & Ward 1999; Griffiths & Butcher 2013).

andra perioden (1919–1939) utmärktes det internationella systemet fram till år 1933 av en demokratisk ordning där alla stormakter var demokratiska och inte gav stöd till auktoritära regimer. Därefter uppstod en polariserad ordning som dominerades av konflikter mellan demokratiska och auktoritära stormakter. Huruvida föreställningen hos Boix (2011) om att strukturen på den internationella ordningen påverkar demokratisering även gäller inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater är en uppgift för framtida studier att pröva. Enligt föreställningen är sannolikheten att demokratisk regim inrättas störst under perioden 1918–1932 och näststörst under perioden 1848–1917, medan sannolikheten förväntas vara minst för perioden 1815–1848 och också liten för perioden 1933–1939.¹⁷³

För att testa modellens relevans för de historiska staterna förutsätts analyser som prövar om faktorerna i modellen har relevans och om det finns faktorer som inte ingår i modellen som har relevans. Det är därför framför allt två frågor som aktualiseras för att testa modellens relevans för de historiska staterna. *Den första frågan handlar om huruvida de tre faktorer som avhandlingen identifierar som betydelsefulla även har relevans för inrättandet av politisk regim vid tidpunkten för självständighet för stater under tidigare perioder.* Eftersom det är få av de historiska staterna som har bakgrund som brittisk koloni eller som har muslimsk dominans kan det ifrågasättas om dessa två faktorer har betydelse även för historiska stater. Det kan även ifrågasättas om subregional diffusion hade betydelse under perioder med lägre teknisk utvecklingsnivå och med färre demokratiska regimer. Det är däremot möjligt att andra faktorer än de tre faktorer som har betydelse under 1946–2008 har betydelse för inrättandet av politisk regim under tidigare perioder. Det kan då vara faktorer som har uppmärksammats i denna studie, men också faktorer som inte har inkluderats i avhandlingens analyser. Exempel på faktorer som inte ingår i avhandlingens analyser, men som kan vara relevanta för att förklara historiska fall, är förekomst av kapitalistiskt system och klasstruktur (förekomst av medelklass respektive arbetarklass) (Capoccia & Ziblatt 2010; Huntington 1991; Moore 1966; Rueschemeyer et al. 1992).¹⁷⁴ I studier av historiska fall av demokratisering har dessa faktorer uppmärksammats, men däremot inte som förklaringar till varför olika former av politiska regimer inrättas vid tidpunkten för självständighet hos stater som har bildats före 1946.

¹⁷³ En initial analys baserad på den databas om politiska regimer som tillhandahålls av Boix et al. (2012) ger empiriskt stöd för dessa förväntningar om samband mellan internationell ordning och politiska regimer i nybildade stater. Sambandet finns under hela perioden 1815–2007 (Exp (B) = 3,316; sign. = 0,000; n = 197), men framför allt före 1946 (Exp (B) = 26,698; sign. = 0,002; n = 66). Det finns därmed även empirisk anledning till att vidare undersöka betydelsen av den internationella ordningen för vilka former av politiska regimer som inrättas i nybildade stater före 1946.

¹⁷⁴ En klassisk formulering hos Moore (1966:48) som sammanfattar en inriktning inom detta perspektiv är ”no bourgeois, no democracy”.

*Den andra frågan gäller därför om andra faktorer än de tre faktorer som identifieras som betydelsefulla för perioden 1946–2008 har relevans som förutsättningar för inrättandet av politisk regim vid tidpunkten för självständighet under tidigare perioder.*¹⁷⁵

På motsvarande sätt som det skulle vara en uppgift för framtida studier att pröva relevansen hos studiens resultat för stater som har bildats före 1946 är det också en framtida uppgift att pröva relevansen för stater som har bildats efter 2008. Även om det finns få stater som har bildats efter år 2008 är det rimligt att förvänta sig att fler stater kommer att bildas i framtiden, eftersom det, för det första, har bildats nya stater kontinuerligt sedan 1816, vilket framgår av presentationen i avsnitt 2.4.1. Utifrån denna historiska erfarenhet kan nya stater även förväntas i framtiden. För det andra finns det flera regioner som strävar efter att uppnå självständighet. Exempelvis finns det aktiva självständighetsrörelser i Katalonien, Quebec och Skottland (Sorens 2012). För det tredje finns det de facto-stater som har de funktionella egenskaper som avses med statsbegreppet (territorium, befolkning, institutionell ordning och auktoritet), men som saknar internationellt erkännande.¹⁷⁶ Exempel på de facto-stater som nämns tidigare är Abchazien, Nordcypern och Somaliland. Dessa stater kan i framtiden få internationellt erkännande och därmed bli relevanta att studera för att pröva avhandlingens resultat. För det fjärde finns det även internationellt erkända stater som saknar de funktionella egenskaper som utmärker stater. Dessa de jure-stater kan med tiden utveckla sin funktionella förmåga, vilket innebär att de blir funktionella stater. Oavsett de nya staternas bakgrund är *frågan för framtida studier huruvida avhandlingens modell kan förklara de politiska regimer som inrättas vid tidpunkten för självständighet i stater som har bildats efter 2008*. Utifrån avhandlingens modell och förhållanden i regioner är det också möjligt att göra prediktioner om vilken form av politisk regim som kan förväntas bli inrättad om dessa regioner uppnår status som internationellt erkända stater. En annan *framtida uppgift för studier är därför att utveckla prediktioner om vilken politisk regim som förväntas bli inrättad vid eventuell självständighet för regioner*. Dessa prediktioner skulle kunna baseras på modellen som helhet, men en annan möjlighet är att endast göra prediktioner utifrån den subregionala demokratiandelen, eftersom analyserna om kalla krigets betydelse indikerar att

¹⁷⁵ Inspiration till arbetet med denna fråga kan hämtas från Huntington (1991:39), som fastställer att "[t]he causes of democratization are thus varied and their significance over time is likely to vary considerably".

¹⁷⁶ Mer utförliga diskussioner om förhållandet mellan dessa egenskaper återfinns såväl i arbeten som diskuterar det konventionella statsbegreppet (Denk 2010; Tilly 1978; Weber 1964) som i arbeten om de facto- respektive de jure-stater (Dugard & Raič 2012; Fabry 2008; 2011; Geldenhuys 2011; Pavković 2007).

det endast är subregional diffusion av modellens tre faktorer som efter kalla kriget har betydelse för inrättandet av politisk regim i de nybildade staterna. Oavsett vilken modell som tillämpas för prediktion är *frågan för framtida studier huruvida avhandlingens modell kan användas för att förutsäga den form av politisk regim som inrättas vid tidpunkten för självständighet i framtida stater*, vilken kan besvaras genom att identifiera vilka regioner som försöker uppnå självständighet och därefter göra prediktion om vilken form av politisk regim som kan förväntas bli inrättad vid eventuell framtida självständighet.

8.4 Framtida forskningsuppgifter: subregional diffusion

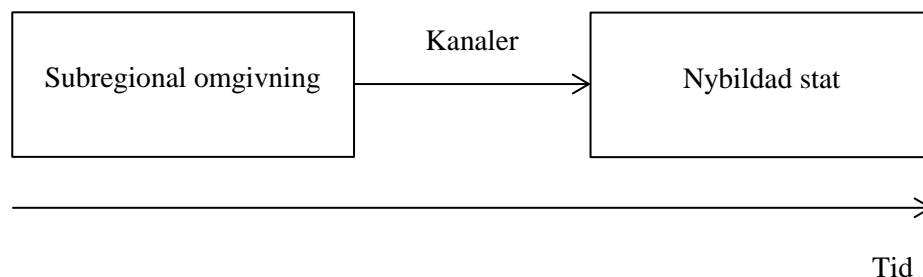
En annan aspekt i studiens utformning utöver tid och rum som också avgränsar studiens resultat och slutsatser gäller möjligheten att studera hur förhållanden är sammankopplade med varandra. Som statistisk studie analyseras korrelationer mellan faktorer på makronivå för att pröva huruvida det finns kausala mekanismer mellan de förhållanden som faktorerna avser. Studiens analyser behandlar dock inte hur dessa förhållanden påverkar inrättandet av politisk regim. Denna begräsning gäller förvisso alla de faktorer som prövats och som ingår i den integrerade modellen, men särskilt problematisk blir begräsningen för diffusionsfaktorerna eftersom diffusion avser förekomst av processer vilka sammanbinder förhållanden i omgivningen med inrättandet av politisk regim (Brinks & Coppedge 2006; Elkins & Simmons 2005; Gleditsch & Ward 2006; Most & Starr 1990; O’Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). Därtill finns det ytterligare två anledningar till att särskilt uppmärksamma de processer som för med sig subregional diffusion. För det första är subregional diffusion den av de tre faktorer i modellen som har relevans för de nybildade staterna under såväl som efter kalla kriget. För det andra är det den subregionala demokratiandelen som modellens avvikande fall främst avviker från. Av de 23 avvikande fallen är det 22 fall som avviker från det som förväntas utifrån den subregionala demokratiandelen (tabell 7.11). Att förstå hur subregional diffusion fungerar genom att studera de processer och förutsättningar som ger subregional diffusion kan därmed inte enbart förväntas ge förklaring till hur subregional diffusion fungerar, utan möjligen också under vilka förutsättningar som nybildade stater avviker från det som förväntas utifrån den subregionala demokratiandelen. *En uppgift för framtida studier är därför att undersöka vilka processer och förutsättningar det är som ger subregional diffusion.*

För att utföra denna forskningsuppgift kan vägledning hämtas från definitionen av demokratisk diffusion som spridning av demokratiska idéer mellan stater över tid (Brinks & Coppedge 2006; Elkins & Simmons 2005;

Gleditsch & Ward 2006; Most & Starr 1990; O’Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). Denna definition är grundad i den mer generella diffusionsmodellen där diffusion definieras som processer vilka över tid kommunicerar innovationer genom specifika kanaler till aktörer i sociala system (Rogers 1995). Översiktligt innebär modellen att aktörer i ett samhälle förväntas kommunicera idéer till aktörer i ett annat samhälle via olika kanaler (Gleditsch & Ward 2006; Wellhofer 1989). Att subregional diffusion har betydelse för inrättandet av politisk regim i de nybildade staterna innebär därmed att idéer om formen av politisk regim överförs från den subregionala omgivningen till den nybildade staten. Den subregionala diffusionsprocessen kan härigenom illustreras som en modell med fyra komponenter (figur 8.1): tid, subregional omgivning, nybildad stat och kommunikationskanaler. Det som förväntas utifrån modellen är att förhållanden i komponenterna har betydelse för hurvida subregional diffusion förekommer som förväntat enligt teorier om diffusion. Eftersom tid återkommer som aspekt i de tre andra komponenterna kan förutsättningar för subregional diffusion utifrån modellen indelas i tre kategorier beroende på vilken komponent i modellen som de avser: a) förutsättningar hos den subregionala omgivningen, b) förutsättningar inom de nybildade staterna och c) förutsättningar hos kommunikationskanalerna.

Figur 8.1

Modell över subregional diffusion



Den första kategorin av förutsättningar avser *förhållanden i de nybildade staternas subregionala omgivning*. De empiriska analyserna har påvisat att den subregionala omgivningen har betydelse för inrättandet av politisk regim i de nybildade staterna, vilket innebär att idéer om form av politisk regim överförs från de nybildade staternas subregion till den nybildade staten. Om förhållandena i den subregionala omgivningen främjar demokratisk diffusion förväntas därmed de nybildade staterna i större utsträckning inrätta en politisk regim som överensstämmer med demokratiandelen i subregionen (Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; O’Loughlin et al. 1998). Exempelvis om den subregionala demokratiandelen är stabil över tid indikerar det att den nybildade

statens subregionala omgivning är stabil beträffande politisk regim. Det ger förutsättningar för mer stabil och enhetlig påverkan från omgivningen än om den subregionala demokratiandelen fluktuerar över tid. På motsvarande sätt förväntas subregional diffusion försvåras om omgivningen nyligen har inrättat en ny politisk regim, vilket för med sig att de omgivande staterna är upptagna med egen transformering eller konsolidering av den politiska regimen. De omgivande staterna försöker då inte aktivt överföra idéer om politiska regimer till den nybildade staten. Om de omgivande staterna har starkare fokus på andra stater eller är alltför slutna i sina kontakter med omgivningen kan diffusionen också försvåras (Wellhofer 1989). Däremot förväntas subregional diffusion främjas om de omgivande staterna är öppna för subregionala samarbeten och har starka resurser för att överföra idéer om politiska regimer till omgivningen. *En fråga för framtida studier är därmed att undersöka betydelsen av dessa förhållanden i den subregionala omgivningen för subregional diffusion.*

Förhållanden hos de nybildade staterna inkluderas i den andra kategorin av förutsättningar för subregional diffusion. Förvisso har faktorer inom nybildade stater delvis prövats i tidigare kapitel som förklaringar till avvikelser.¹⁷⁷ Det finns dock förhållanden som inte har uppmärksammats eller varit möjliga att pröva med avhandlingens underlag, men som är relevanta för att förklara förutsättningar för subregional diffusion. Detta bygger på antagandet att om förhållanden i den nybildade staten främjar demokratisk diffusion förväntas nybildade stater i större utsträckning inrätta politisk regim som överensstämmer med demokratiandelen i subregionen (Brinks & Coppedge 2006; Gleditsch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998). Exempelvis kan öppenhet hos de nybildade staterna vara av samma betydelse för demokratisk diffusion som öppenhet hos de omgivande staterna. Med begränsad öppenhet försvåras demokratisk diffusion, eftersom diffusion förutsätter öppenhet för att idéerna ska spridas (Brinks & Coppedge 2006; Elkins & Simmons 2005; Gleditsch & Ward 2006; Kopstein & Reilly 2000; Most & Starr 1990; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005; 2014). Huruvida den nybildade staten utmärks av öppenhet kan variera utifrån statens beroende till den subregionala omgivningen. Med ökat beroende tenderar ökat samspel följa, vilket förväntas förstärka möjligheterna för diffusion (Dahl & Tuft 1973; Doorenspleet 2005; Easton 1965; Kopstein & Reilly 2000; Wallerstein 1979; 1983; Wejnert 2005; 2014). Om däremot den nybildade staten är oberoende av den subregionala omgivningen kan diffusion försvåras, exempelvis behöver den politiska eliten i den nybildade staten då inte samarbeta

¹⁷⁷ Tidigare har förklaringar till avvikelser sökts inom den nybildade staten (yta, befolkningsmängd, östat, kristen dominans och handelsberoende), men också i de nybildade staternas historiska bakgrund (historisk erfarenhet av kommunistisk regim och historisk bakgrund som koloni), och i diffusionens kontext (kalla kriget).

med aktörer i de omgivande staterna. En annan förutsättning som också kan förväntas påverka möjligheterna till diffusion är politisk kultur (Gleditsch & Ward 2006; Wejnert 2014; Wellhofer 1989). Diffusion anses generellt underlättas om det finns kulturell konvergens mellan aktörerna. Det innebär att diffusion främjas om den politiska kulturen i den nybildade staten överensstämmer med den politiska kultur som dominerar i den subregionala omgivningen. *För framtida studier är en fråga att besvara om dessa förhållanden i den nybildade staten har betydelse för subregional diffusion.*

I den tredje kategorin ingår *förhållanden som avser egenskaper hos kommunikationskanaler* mellan den subregionala omgivningen och den nybildade staten. Kommunikationskanaler anses enligt den generella diffusionsmodellen vara nödvändiga för diffusion (Elkins & Simmons 2005; Franzese & Hays 2008; Rogers 1995; Wejnert 2014). Det är genom kommunikativa relationer som idéer om politisk regim överförs från den subregionala omgivningen till den nybildade staten. Avsaknad av kommunikationskanaler omöjliggör diffusion även om aktörerna i omgivningen är aktiva och har som mål att påverka den nybildade staten. För att subregional diffusion ska förekomma är det därmed nödvändigt att det finns kommunikativa relationer. Nybildade stater som har funktionella och effektiva relationer med den subregionala omgivningen förväntas därför i större utsträckning än andra nybildade stater inrätta politisk regim som överensstämmer med demokratiandelen i subregionen (Gleditsch & Ward 2006; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2014). Det kan dock vara svårt för nybildade stater att direkt vid självständigheten upprätta fördjupat samarbete med sin subregionala omgivning, vilket kan försvåra subregional diffusion. Även omfattande kommunikativa relationer med andra stater eller internationella aktörer utanför den subregionala omgivningen kan förklara varför subregional diffusion inte förekommer. Exempelvis har tidigare studier konstaterat att samarbeten med eller beroende av stormakter under kalla kriget tenderade att vara starkare än andra relationer (Brinks & Coppedge 2006). För subregional diffusion förutsätts därför att det finns funktionella och effektiva relationer med den subregionala omgivningen som dels möjliggör kommunikation, dels är mer framträdande än relationer med andra stater eller aktörer. Dessutom förutsätts att de kommunikativa kanaler som finns är tillräckligt starka för att få genomslag hos relevanta grupper och att det inte finns aktörer (gate-keepers) som genom att kontrollera informationen mellan aktörer kan förhindra att idéer överhuvudtaget överförs mellan dem (Easton 1965; Rogers 1995; Wejnert 2014). *Det återstår dock som fråga för framtida studier att besvara hur förhållanden i kommunikationskanalerna har betydelse för subregional diffusion.*

Att förklara under vilka förutsättningar som subregional diffusion fungerar handlar om att studera förhållanden i de olika komponenterna och de processer

som sammankopplar komponenterna. Om dessa förhållanden och processer klargörs ges även möjligheter att identifiera orsaker till varför nybildade stater ibland avviker från det som förväntas utifrån den subregionala demokratiandelen. Det finns flera aspekter inom respektive kategori som kan förväntas vara relevanta, vilket framgår av tabell 8.2 som sammanställer exempel på förhållanden inom kategorierna som förväntas främja eller försvåra subregional diffusion. Utifrån sammanställningen framgår det att det är en omfattande forskningsuppgift att undersöka de processer och förhållanden som ger subregional diffusion i samband med att politiska regimer inrättas i nybildade stater. Det är emellertid en angelägen uppgift för framtida studier att utföra. Utöver att det finns få studier av subregional diffusion och nybildade stater skulle det även ge fördjupad förståelse av en av de mest betydelsefulla förutsättningarna för demokratisering i nybildade stater.¹⁷⁸

¹⁷⁸ Även om forskningsuppgiften är angelägen är den alltför omfattande för att genomföras inom denna studie, vars forskningsfråga inte heller förutsätter att den utförs för att besvaras. Det är dock möjligt att utifrån studiens resultat identifiera fall som kan vara relevanta att studera mer djupgående. Relevanta fall identifieras genom att jämföra den form av politisk regim som enligt de logistiska regressionsanalyserna förväntas utifrån den subregionala demokratiandelen och den form av politisk regim som faktiskt inrättades vid tidpunkten för självständighet. Det finns såväl nybildade stater med demokratiska regimer som nybildade stater med diktatoriska regimer som har den form politisk regim som kan förväntas utifrån den subregionala demokratiandelen. Fördjupande studier av dessa fall (exempelvis Algeriet, Ghana, Litauen, Madagaskar, Mikronesien, Palau, Tchad, Turkmenistan och Västtyskland) skulle kunna ge ökad förståelse för vilka förhållanden som främjar subregional diffusion (Gerring 2007; Weller & Barnes 2014). Även fall vars politiska regimer avviker från den förväntade formen, såsom Bosnien & Hercegovina, Guyana, Indien, Jamaica, Nigeria, Pakistan, Serbien & Montenegro, Sudan, Ryssland och Vitryssland, kan vara relevanta att studera eftersom de kan ge förståelse för vilka förhållanden som försvårar subregional diffusion.

Tabell 8.2*Förväntade förhållanden för subregional diffusion*

	<i>Förväntad betydelse för subregional diffusion</i>	
<i>Kategorier av förhållanden</i>	Främjar subregional diffusion	Försvårar subregional diffusion
Subregional omgivning	Stabilitet Konsoliderad Fokus mot nybildad stat Öppenhet Resursstark	Instabilitet Konsolidering/Övergång Fokus mot andra stater Slutenhet Resurssvag
Nybildade stater	Öppenhet Beroende till subregion Kulturell konvergens	Slutenhet Oberoende till subregion Kulturell divergens
Kommunikationskanaler	Etablerade kanaler Funktionella och effektiva relationer Omfattande kommunikation Utbyte mellan nybildad stat och subregion Starka kanaler Frånvaro av gate-keepers	Avsaknad av kanaler Dysfunktionella och ineffektiva relationer Begränsad kommunikation Utbyte mellan nybildad stat och andra stater Svaga kanaler Förekomst av gate-keepers

8.5 Bidrag till forskning om initiala regimer

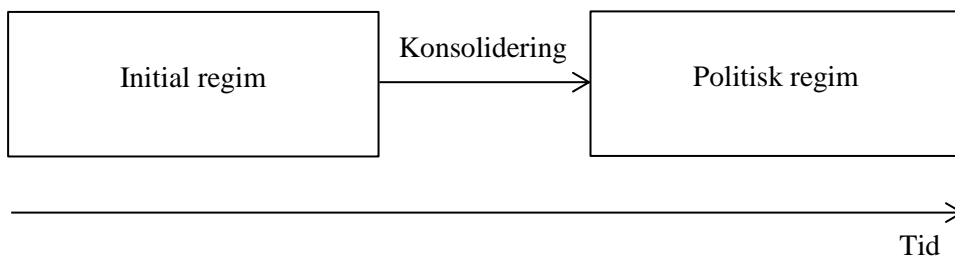
Som framgår av de föregående avsnitten finns det flera uppgifter kvar att utföra för kommande studier, även om avhandlingen besvarar den övergripande forskningsfrågan och ger bidrag i flera avseende. Den främsta anledningen till att det kvarstår omfattande uppgifter är att tidigare forskning om initiala regimer är ytterst begränsad. Det som tidigare studier har konstaterat är att det finns starkt samband mellan den form av initial regim som inrättas och den form av politisk regim som senare konsolideras i de nya staterna (Denk, kommande). Detta förhållande mellan initial regim och politisk regim i nya stater illustreras i figur 8.2, som därmed sammanfattar de empiriska bidragen från tidigare forskning om

initiala regimer. Figuren illustrerar också det bidrag som avhandlingen ger till forskning om initiala regimer. Om tidigare forskning har påvisat betydelsen av initiala regimer för den politiska utvecklingen i nya stater har denna studie identifierat förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

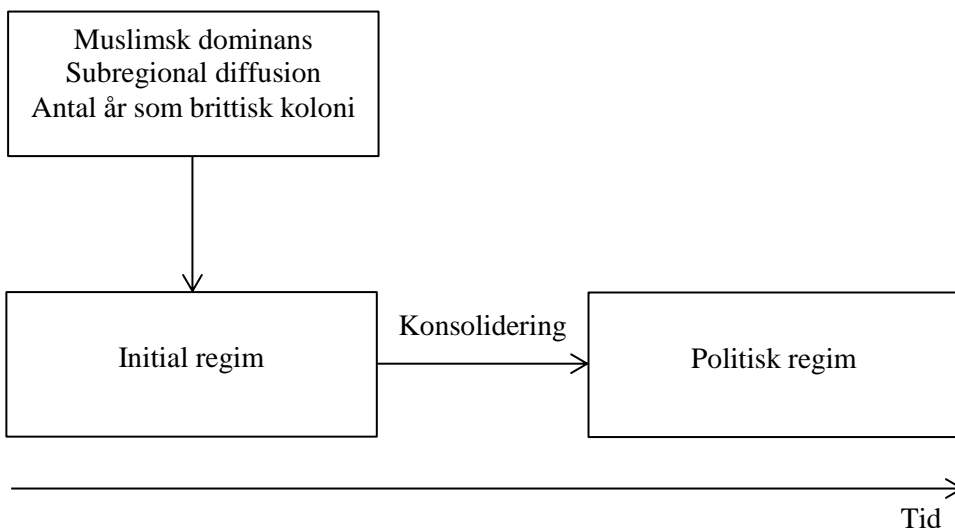
Figur 8.2

Avhandlingens bidrag till forskning om initiala regimer

Tidigare forskning



Avhandlingens bidrag



Genom att de tre faktorerna påverkar vilken form av initial regim som inrättas samtidigt som formen av initial regim påverkar vilken form av politisk regim som konsolideras i de nya staterna finns anledning till att diskutera huruvida de tre faktorerna även har betydelse för konsolideringen i de nya staterna. En av de mest framträdande diskussionerna som sammanfattar vilka förutsättningar som främjar konsolidering av demokratiska regimer är utvecklad av Linz och Stepan

(1996).¹⁷⁹ Vad Linz och Stepan hävdar är att konsolidering av demokratier handlar om beteendemässiga, kulturella och institutionella förutsättningar. Enligt Linz och Stepan finns det beteendemässiga förutsättningar för konsoliderad demokrati när ingen politisk grupp av betydelse inom samhället försöker störta den demokratiska regimen eller upprätta en egen statsbildning. Det här innebär att ingen aktör försöker motarbeta demokratin och att den politiska dagordningen inte domineras av frågor om hur den demokratiska regimen ska upprätthållas. Den andra förutsättningen gäller den politiska kulturen. Enligt Linz och Stepan hanteras utmaningar i konsoliderade demokratier genom beslut i demokratiska processer, vilket förutsätter att såväl eliter som medborgarna har positiva förhållningssätt till de demokratiska institutionerna och processerna. Eventuella icke-demokratiska alternativ som utmanar den demokratiska regimen saknar samtidigt stöd hos eliten och medborgarna, som i stället anser att demokratiska processer är den bästa styrelseformen för deras samhälle (Diamond 1992). Den tredje förutsättningen uppmärksammar de institutionella förhållandena för demokrati. Linz och Stepan hävdar att konsoliderad demokrati förutsätter att politiska konflikter hanteras genom regler och tillvägagångssätt som fastställts av demokratiska processer, samtidigt som politiska aktörer inser att kränkning av dessa regler är alltför ineffektiva och kostsamma. För konsoliderad demokrati förutsätts därmed att det finns institutioner som i demokratiska former fattar beslut och effektiva institutioner som genomför besluten, och som aktörerna i samhället sedan följer (Dahl 1971). Sammantaget innebär dessa tre förutsättningar att det politiska livet, dess aktörer, kultur och institutioner, formas av demokratiska värden och att beslut från demokratiska processer får genomslag i samhället. Frågan är huruvida de tre faktorerna som har betydelse för vilken form av initial regim som inrättas också är relaterade till dessa tre förutsättningar för konsolidering.

Vad gäller muslimsk dominans har nybildade stater med muslimsk dominans lägre sannolikhet att inrätta demokratisk regim än de som inte har muslimsk dominans, vilket förklaras av att muslimska stater kännetecknas av att religionen är suverän över politiken och att religionen formar samhällslivet med restriktiva regler som begränsar individernas handlingsmöjligheter (Anckar 2011; Hadenius 1992; Inglehart & Welzel 2005; Minkenberg 2007; Stepan 2000). I stater utan muslimsk dominans är religionen inte på samma sätt överordnad det politiska livet. Att religionen inte styr staten eller befolkningen innebär att staten har

¹⁷⁹ En alternativ modell om demokratisk konsolidering presenteras av Diamond (1999). Denna modell betonar dock endast betydelsen av attityder och beteende för demokratisk konsolidering. Modellen uppmärksammar därmed inte institutionella förhållanden, som enligt den begreppsliga utgångspunkten för avhandlingen om demokratiska regimer (Dahl 1971) är centrala för demokratiska system.

beteendemässiga förutsättningar för demokrati, eftersom religiösa organisationer i staten inte utmanar den demokratiska regimen och att dess beslut (lagar) står över religiösa trossatser. De nybildade staterna med avsaknad av muslimsk dominans har även kulturella förutsättningar för demokrati. I stället för religiös övertygelse, samt lydnad och respekt för auktoriteter, som utmärker muslimska samhällen, har stater utan muslimsk dominans en värdegrund där medborgarnas handlingar styrs av sekulariserade och toleranta normer, vilka främjar positiva förhållningssätt till demokratiska processer. Samtidigt innebär detta att de demokratiska institutionerna inte utmanas när det gäller hanterandet av konflikter och frågor i samhället, utan aktörerna i samhället accepterar demokratiska institutioner. Det ger institutionella förutsättningar för demokrati, som förstärks ytterligare av att aktörerna inte strävar efter att förverkliga religiösa normer via de politiska institutionerna.

Beträffande subregional diffusion är det framträdande hur hög demokratiandel i subregionen påverkar förekomsten av demokratisk regim i nybildade stater. Att en nybildad stat befinner sig i en demokratisk subregion innebär att demokratiska normer och institutioner dominerar i omgivningen. Dessa normer och institutioner i omgivningen varken utmanar eller motarbetar inrättandet av demokratisk regim i den nybildade staten. Den nybildade staten befinner sig därmed i en omgivning som ger beteendemässiga förutsättningar för demokrati. Alternativet skulle vara en omgivning där andra stater försöker förhindra inrättandet av demokratisk regim genom direkta eller indirekta interventioner, som även kan ifrågasätta den nybildade statens suveränitet och rätt att existera. En demokratisk omgivning kan också ge kulturella förutsättningar för demokrati, eftersom demokratiska normer och värden kan spridas från omgivningen till såväl medborgare som eliter i den nybildade staten. Denna diffusion kan därmed förstärka den demokratiska regimen förankring hos medborgarna och eliterna då de utvecklar positiva förhållningssätt till de demokratiska institutionerna och processerna. Även idéer om och erfarenheter av politiska institutioner kan överföras från omgivningen till de politiska aktörerna i den nybildade staten, vilket för med sig att institutionella förutsättningar förekommer i staten (Brinks & Coppedge 2006; Elkink 2011; Elkins & Simmons 2005; Gleditsch & Ward 2006; Kopstein & Reilly 2000; Most & Starr 1990; O'Loughlin et al. 1998; Wejnert 2005). Exempelvis kan erfarenheter av demokratiska institutioner i stabila demokratier överföras till den nybildade staten, vilket förstärker möjligheterna att utveckla demokratiska institutioner i de nybildade staterna utifrån omgivande förebilder.

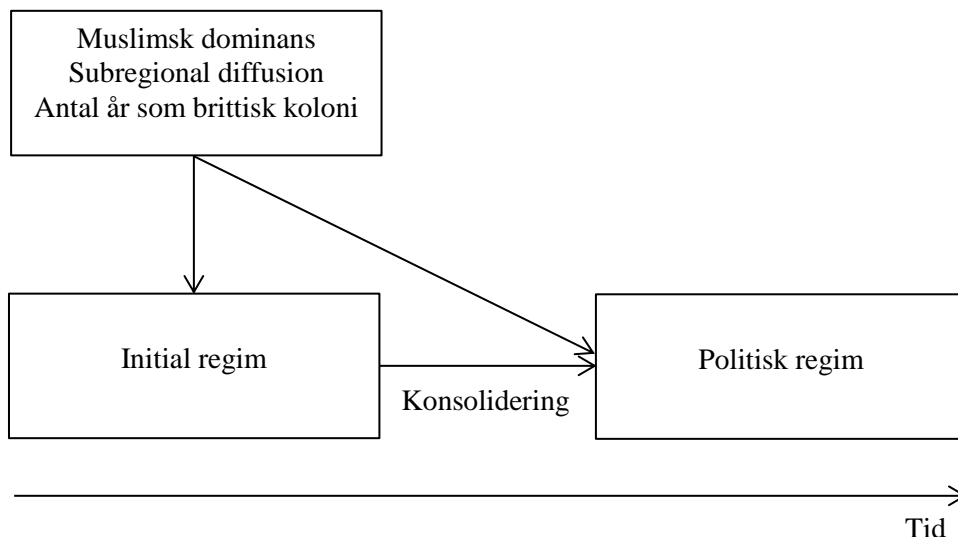
Möjligheter att inrätta demokratisk regim främjas även om den nybildade staten har varit brittisk koloni under lång tid direkt före självständigheten. I brittiska kolonier utvecklades institutioner som erbjöd möjligheter till politiskt del-

tagande och konkurrens mellan olika politiska alternativ. Framför allt hos de nybildade stater som var brittisk koloni under lång tid ger förekomsten av dessa institutioner erfarenheter och förväntningar om att hantera politiska frågor och konflikter enligt demokratiska normer, vilket ger beteendemässiga förutsättningar för demokrati. Med det indirekta styrets institutionella normer internaliseras även demokratiska normer hos politiska eliter och medborgarna, vilket med tiden formar demokratiska kulturer i samhället (Anckar 2008; Bernhard et al. 2004; Hadenius 1992; Olsson 2009). Framför allt i samhällen som under lång tid exponerats för indirekta styren förväntas demokratiska kulturer utvecklas, eftersom socialisation och formation av kulturer är långsiktiga processer som förutsätter tid. Det för med sig att nybildade stater som var brittiska kolonier under lång tid före sin självständighet har haft möjligheter att utveckla kulturella förutsättningar för demokratiska regimer. De institutionella förutsättningarna förstärks också av långvariga erfarenheter som brittisk koloni. Under tiden som brittisk koloni har institutioner som främjar inrättandet av demokratisk regim vid tidpunkten för självständighet utvecklats och konsoliderats. Bland annat kan de institutioner som gav möjligheter till politiskt deltagande och konkurrens under kolonitiden vara förebilder för demokratiska institutioner, samtidigt som det finns konsensus om hur politiska frågor och konflikter hanteras via dessa institutioner (Bernhard et al. 2004; Olsson 2009).

Om studiens slutsats relateras till diskussionen om konsolidering hos Linz och Stepan (1996) framstår de tre faktorerna som möjliga förutsättningar även för konsolidering av politiska regimer i nya stater, vilket illustreras av figur 8.3. Avsaknad av muslimsk dominans, och förekomst av subregional diffusion och lång tid som brittisk koloni direkt före självständigheten förväntas främja förutsättningarna för konsolidering av demokratisk regim. Faktorerna förväntas därmed främja att demokratisk regim inrättas vid tidpunkten för självständighet och långsiktigt utvecklas till "the only game in town" (Linz & Stepan 1996:5). Detta är dock en tolkning av studiens slutsats som baseras på resonemanget hos Linz och Stepan (1996). Huruvida de tre faktorerna faktiskt främjar förutsättningarna för konsolidering och långsiktigt resulterar i konsoliderad demokrati i nya stater kan inte utläsas av avhandlingens empiriska analyser. Det är i stället *en uppgift för kommande studier att undersöka om de tre faktorerna har långsiktig betydelse för konsolideringen av politiska regimer i nya stater.*

Figur 8.3

Avhandlingens bidrag till framtida forskning om konsolidering av politiska regimer



8.6 Resultat och bidrag i sammanhang

Som framgår av de föregående avsnitten ger avhandlingens resultat och utformning möjligheter att formulera flera uppgifter för framtida studier som ytterligare kan öka kunskapen om politiska regimer i nya stater. De uppgifter för framtida studier som utvecklas i kapitlet handlar främst om att pröva studiens resultat på andra stater och att studera hur de faktorer som ingår i modellen påverkar inrättandet av politisk regim i nybildade stater under andra tidsperioder, och om de faktorer som ingår i modellen har betydelse för konsolidering av demokrati. Även om avhandlingen analyserar ett omfattande underlag för stater som har bildats under perioder 1946–2008 avgränsas studien till att inte kunna utföra dessa forskningsuppgifter, utan fokuserar på att förklara vilka förhållanden som har betydelse för inrättandet av politisk regim i nybildade stater.

Utifrån avhandlingens empiriska resultat har den övergripande forskningsfrågan – varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer – besvarats med den övergripande slutsatsen att förekomst av muslimsk dominans i befolkningen, förekomst av subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten påverkar inrättandet av olika former av politiska regimer i de nybildade staterna. Med denna slutsats ger studien empiriska bidrag som ökar kunskapen om vilka förhållanden som främjar inrättandet av

demokratisk regim i nybildade stater, vilket har varit avhandlingens syfte. Förutom avhandlingens bidrag vad gäller kunskap om förutsättningarna för inrättandet av demokratisk regim vid tidpunkten för självständighet ger avhandlingens resultat kunskap om förutsättningarna för inrättandet av demokratisk regim i nya stater, eftersom tidigare studier inte har studerat alla stater som har bildats under perioden 1946–2008. Till detta kommer även bidrag vad gäller kunskap om betydelsen av subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten för inrättandet av demokratisk regim i de nybildade staterna, vilket är två faktorer som tidigare forskning om nya stater inte har uppmärksammat. Därtill presenterar avhandlingen analyser om att förhållanden vars betydelse tidigare studier om demokratisering och nya stater har uppmärksammat inte har betydelse för inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater. Sammantaget ger avhandlingen därmed bidrag som för med sig att syftet uppnås och den övergripande forskningsfrågan besvaras.

Utöver att uppnå syftet och besvara den övergripande forskningsfrågan har ambitionen med avhandlingen varit att utifrån analyser utveckla en empirisk modell som effektivt förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Denna ambition har uppnåtts med en modell som inkluderar tre faktorer – muslimsk dominans, subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten – och som i stor utsträckning (82 %) kan förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Bland de fall av nybildade stater som kan förklaras med modellen återfinns Grenada och Guinea-Bissau, som i det inledande kapitlet användes för att illustrera den övergripande forskningsfrågan. Guinea-Bissau och Grenada, som båda blev självständiga år 1974, har likheter såväl vad gäller bakgrund som koloni som vägen till självständighet, men inrättade trots det olika former av politiska regimer vid tidpunkten för självständighet. Denna skillnad vad gäller inrättandet av form av politisk regim i nybildade stater låg som grund för avhandlingens övergripande forskningsfråga, men fallen kan också illustrera den övergripande slutsatsen. Med utgångspunkt i modellen som har utvecklats genom empiriska analyser kan vi förklara varför Guinea-Bissau inrättade diktatur vid tidpunkten för självständighet medan Grenada inrättade demokrati. Utifrån den övergripande slutsatsen vet vi att en hög andel av demokratier i den subregionala omgivningen och lång tid som brittisk koloni direkt före självständigheten främjar inrättandet av demokratisk regim, medan muslimsk dominans i befolkningen försvårar inrättandet av demokratisk regim. Ingen av de två staterna hade muslimsk dominans i befolkningen vid tidpunkten för självständighet, vilket innebär att ingendera av staterna hade förhållanden som i denna aspekt försvårade inrättandet av demokratisk regim. Däremot hade Grenada med sina 192 år som brittisk koloni direkt före självständigheten och med en subregional omgivning

som till 74 procent bestod av demokratier vid självständigheten gynnsamma förhållanden för inrättandet av demokratisk regim, medan Guinea-Bissau inte hade förhållanden som främjade inrättande av demokratisk regim. Guinea-Bissau hade ingen erfarenhet av att ha varit brittisk koloni, samtidigt som den subregionala omgivning uteslutande bestod av diktaturer vid tidpunkten för självständighet. Förutsättningarna för inrättandet av demokratisk regim vid tidpunkten för självständighet var därmed svaga för Guinea-Bissau, medan förutsättningarna var starka för Grenada, vilket förklarar varför de nybildade staterna inrättade olika former av politiska regimer.

Grenada och Guinea-Bissau illustrerar också hur de fall som studeras i denna avhandling är relaterade till två processer som har varit utmärkande för den undersökta perioden och som har format politiska strukturer på ett grundläggande sätt. I den ena processen har det internationella statssystemets sammansättning förändrats när stater har bildats. Befintliga stater förändras eller upplöses i denna process samtidigt som nya stater bildas. Inte enbart uppsättningen av stater har förändrats med processen, utan även staternas territorium och befolkning har formats eller förändrats genom processen. I den andra processen har sammansättningen av de politiska regimerna på global nivå förändrats. Med vågor och motvågor av demokratisering har den globala andelen av demokratier skiftat under perioden. Härigenom har spelreglerna för det politiska livet förändrats. Som en del av denna förändring ingår att de nybildade staterna inrättar olika former av politiska regimer. Det är sålunda inte enbart genom övergång av politiska regimer som den globala andelen av demokratier förändras, utan även inrättandet av politisk regim i nybildade stater påverkar andelen (Denk & Lehtinen, kommande). Vad avhandlingen studerar med inrättandet av politisk regim i nybildade stater är därmed mötet mellan de processer som resulterar i att det internationella systemets sammansättning och sammansättningen av de politiska regimerna på global nivå förändras.

Det som avhandlingen studerar är inte enbart relaterat till de två processer som har format det politiska livet, utan också till förhållanden som betraktas vara värdefulla. Inte minst anses demokrati vara normativt värdefullt. Exempelvis har Dahl (1989; 1998) hävdade att demokratiska system är önskvärda eftersom de för med sig hög grad av politisk jämlikhet hos medborgarna. Om demokrati betraktas som värdefullt är det angeläget att förstå under vilka förhållanden som demokratiska regimer inrättas eftersom det ger vägledning om hur demokrati kan uppnås eller främjas. Därmed har avhandlingens resultat relevans för de diskussioner som utgår från att demokrati är normativt betydelsefullt. En av dessa diskussioner är relaterad till den politik som syftar till att främja demokrati genom stöd (democratic promotion) och som under senare decennier har expanderat på såväl nationell som internationell nivå (Carothers 1999;

Huntington 1991; Munck 2009; Pridham 1997; Whitehead 1986; 2001). Som Munck (2009) påpekar är demokratifrämjande politik starkt beroende av underlag och analyser om staters grad av demokrati och förutsättningar för demokratisering. Genom att avhandlingen identifierar förhållanden som främjar respektive försvårar demokratisering kan avhandlingens resultat ge bidrag till demokratifrämjande politik och diskussioner om demokratistöd vad gäller identifierandet av vilka nybildade stater som kan förväntas vara i behov av externt stöd för demokratisering. Det är i nybildade stater med muslimsk dominans, subregional omgivning med diktaturer och begränsad erfarenhet som brittisk koloni direkt före självständigheten som behovet av demokratistöd kan förväntas vara störst.

Avhandlingens resultat kan även ge bidrag när det gäller hur demokratisering i nybildade stater kan stödjas. En möjlighet att stödja inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater är att främja demokratisk diffusion, exempelvis genom att underlätta för subregional diffusion eller genom att inrikta särskilda insatser för demokratisk diffusion mot nybildade stater vars omgivning domineras av diktaturer. Utöver betydelsen av demokratisk diffusion för främjandet av demokratisk regim i nybildade stater indikerar resultaten också betydelsen av institutionella förhållanden före självständigheten och kulturella förhållanden inom den nybildade staten. Nybildade stater som under lång tid har varit brittiska kolonier före självständigheten har etablerade institutioner som är såväl effektiva som öppna för politisk konkurrens, vilket ger gynnsamma förutsättningar för inrättande av demokratisk regim. För att främja ett inrättande av demokratisk regim i nybildade stater kan en möjlighet därför vara att ge stöd för institutionell utveckling före självständigheten. Som avhandlingens resultat också indikerar finns det kulturella förhållanden (muslimsk dominans) som kan förväntas vara av betydelse för huruvida demokratifrämjande politik blir framgångsrik. Under vissa omständigheter kan det därför vara otillräckligt med demokratisk diffusion och institutionell utveckling, utan dessa insatser kan behöva kompletteras med socialisation under längre tid. Under andra omständigheter kan de kulturella förhållandena däremot underlätta demokratisk diffusion och institutionell utveckling.

Resultatens möjliga bidrag om demokratistöd för nybildade stater har koppling till den grundläggande frågan om huruvida det är institutionella eller kulturella förhållanden som är av betydelse för demokratiska system (Bennich-Björkman 2007; Denk 2009; Parsons 2007). Å ena sidan hävdar institutionella teorier att utformningen av politiska institutioner har betydelse för hur demokratiska system fungerar (March & Olsen 1989; North 1990; Peters 1999; Pierson 2004; Thelen 1999; Thelen & Steinmo 1994). Å andra sidan hävdar kulturella teorier att kulturella förhållanden inom samhällen påverkar

demokratiska system på ett avgörande sätt (Almond & Verba 1965; Denk 2009; Inglehart & Welzel 2005). Spänningen mellan dessa två perspektiv kommer till uttryck i demokratistödets utformning genom avvägning mellan stöd till institutionell uppbyggnad och stöd till utvecklingen av demokratiska kulturer. Vad avhandlingens resultat indikerar är att inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater främjas om det finns en balanserad avvägning mellan institutionellt stöd och kulturellt stöd, eftersom såväl institutionella som kulturella förhållanden påverkar sannolikheten att demokratisk regim inrättas. Samtidigt indikerar avhandlingens resultat också att avvägningen inte är samma för alla fall, utan att den behöver anpassas till kulturella och institutionella förhållanden inom staterna. En nybildad stat med muslimsk dominans utan brittisk kolonibakgrund förutsätter exempelvis en annan sammansättning av demokratistöd än en tidigare brittisk koloni med muslimsk dominans. I detta komplexa samspel mellan interna och externa förhållanden, och mellan historiska och samtida förhållanden återfinns därmed inte enbart förklaringar till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, utan också möjligheter för att främja inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater.

Appendix för kapitel 8

Tabell A8.1

Stater som har bildats under tidsperioden 1816–1945

<i>Stater bildade före 1816</i>	<i>Stater bildade 1816–1914</i>	<i>Stater bildade 1918–1945</i>
Baden	Albanien	Afghanistan
Bayern	Argentina	Australien
Bägge Sicilierna	Belgien	Egypten
Danmark	Bhutan	Estland
Frankrike	Bolivia	Filippinerna
Hannover	Brasilien	Finland (1917)
Iran	Bulgarien	Grekland
Japan	Chile	Indonesien
Kina	Colombia	Irak
Kurfurstendömet Hessen	Costa Rica	Irland
Kyrkostaten	Dominikanska republiken	Island
Mecklenburg	Ecuador	Lettland
Modena	El Salvador	Libanon
Nederländerna	Guatemala	Liberia
Parma	Haiti	Litauen
Portugal	Honduras	Luxembourg
Preussen	Iran	Mongoliet
Ryssland	Kanada	Nepal
Sachsen	Kina	Nya Zeeland
Sardinien	Kuba	Polen
Schweiz	Mecklenburg - Schwerin	Saudiarabien
Spanien	Mexiko	Sovjetunionen
Storbritannien	Modena	Sydafrika
Storhertigdömet Hessen	Nicaragua	Syrien
Sverige	Panama	Tjeckoslovakien
Thailand	Paraguay	Ungern
Toscana	Parma	Yemen
Turkiet	Peru	Yugoslavia
USA	Rumänien	Österrike
Württemberg	Thailand	
Österrike-Ungern	Uruguay	
	Venezuela	

Metodappendix

Appendix A: Logistisk regressionsanalys

Introduktion

För att pröva hypoteserna i avhandlingen används främst logistisk regressionsanalys.¹⁸⁰ Inom de stilbildande studierna om demokratisering som refereras till i avhandlingen används linjär regressionsmodell (OLS) i större utsträckning än logistisk regressionsmodell. Anledningen till att avhandlingen använder logistisk regressionsmodell i stället för linjär regressionsmodell är att den beroende variabeln har binär uppbyggnad, vilket innebär att den beroende variabeln består av två kategorier. I avhandlingen utgörs de två kategorierna av demokratisk regim och diktatorisk regim. Om binär variabel analyseras som oberoende variabel med linjär regressionsmodell kan prediktionerna utifrån analysen hamna utanför de värden som är möjliga för variabeln att anta (0,1). Linjär regressionsmodell anses därför inte vara lämplig att tillämpa när den beroende variabeln är binär, utan i stället förespråkas att logistisk regressionsmodell används när den beroende variabeln utgörs av binär variabel.

Utöver att den logistiska regressionsmodellen är utformad för att analysera binära variabler som beroende variabler ger den även andra möjligheter. I jämförelse med den linjära regressionsmodellen ger den logistiska regressionsmodellen fördelen att kunna analysera såväl icke-linjära som multiplikativa effekter. Det är förvisso möjligt att analysera icke-linjära och multiplikativa effekter även med linjär regressionsanalys. Det förutsätter dock att den linjära regressionsmodellen justeras och kompletteras med komponenter som möjliggör detta, vilket innebär att den linjära regressionsmodellen förändras. Den logistiska regressionsmodellen kan också användas för att analysera en eller flera oberoende variabler. Detta är en möjlighet som modellen delar med den linjära regressionsmodellen, men som inte återfinns hos analysmetoder som enbart kan analysera binära variabler.¹⁸¹ Med denna möjlighet kan logistisk regressionsmodell tillämpas både för bivariat och multivariat analys. Det möjliggör bland annat jämförelse mellan utfallen av bivariata och multivariata analyser, vilket ger värdefull information om hur effekten av variabler på den beroende variabeln förändras när andra variabler inkluderas i analyserna.

¹⁸⁰ Appendixet om logistisk regression bygger på Barmark & Djurfeldt (2009), Edling & Hedström (2003), Hutcheson & Sofroniou (1999), Johanson & Reynolds (2005), och Pollock (2009).

¹⁸¹ En del av dessa analysmetoder presenteras i Appendix B.

I detta appendix kommer logistisk regressionsanalys att presenteras. Presentationen kommer att ge introduktion till hur logistisk regressionsmodell är uppbyggd. Det kommer också att framgå hur logistisk regressionsmodell kan tillämpas för att testa hypoteser och utveckla modeller i enlighet med avhandlingens syfte och ambition. I detta ingår också att presentera hur utfall från logistiska regressionsanalyser kan tolkas och hur utfall används för att underbygga slutsatser om variabelers betydelse för den beroende variabeln. Sammantaget är syftet med appendixet att ge förståelse för logistisk regressionsanalys och hur avhandlingen tillämpar de möjligheter som följer med analysmetoden.

Uppbyggnad av logistisk regressionsanalys

Med logistisk regressionsanalys beräknas i vilken utsträckning som oberoende variabel eller variabler påverkar sannolikheten för ett specifikt utfall i den beroende variabeln. Som grund för denna beräkning finns den logistiska regressionsmodellen som kan uttryckas med följande funktion: $O_i = A \cdot \text{Exp}(B_1)^{x_i}$. Den logistiska regressionsfunktionen utgörs av fyra komponenter: a) exponerad regressionskoefficient ($\text{Exp}(B_1)$) som upphöjs med b) värdet på variabel (x) för individ i (x_i) och multipliceras med c) konstanten (A) för att beräkna d) det förväntade oddsvärdet för individ i (O_i) på den beroende variabeln. Utifrån det förväntade oddsvärdet kan den förväntade sannolikheten för ett specifikt utfall beräknas för individ i .

För att illustrera uppbyggnaden av den logistiska regressionsmodellen och tillämpningen av den logistiska regressionsanalysen presenteras i tabell A1 utfallet av en logistisk regressionsanalys. I exemplet undersöks i vilken utsträckning sannolikheten att inrätta demokratisk regim påverkas av huruvida den nybildade staten är östat eller inte. Utifrån exemplet framgår det att följande komponenter är centrala för att tolka logistiska regressionsanalyser:

- **Signifikans:** Normalt anger signifikans med vilken sannolikhet som ett resultat i en undersökningsgrupp kan antas gälla för en underliggande population, exempelvis om ett resultat i ett urval är statistiskt säkerställt för den population som urvalet ingår i. Eftersom avhandlingen inte baseras på urval, utan inkluderar alla nybildade stater som är identifierade för perioden 1946–2008, används signifikans för att bedöma huruvida styrkan i effekter och samband är tillräckligt starka för att vara relevanta att uppmärksamma. Gränsvärdet i alla analyser är 0,05.¹⁸² Om

¹⁸² Valet av detta gränsvärde för signifikansanalyser får endast begränsade konsekvenser för hur de empiriska resultaten tolkas. Om signifikansnivån i stället skulle vara 0,10 eller 0,025 skulle

signifikansen överstiger detta värde betraktas effekten eller sambandet vara icke-signifikant och därmed inte relevant. Som framgår av tabell A1 är signifikansen för regressionskoefficienten i exemplet 0,003, vilket indikerar att effekten är statistiskt relevant.

- Exponerad regressionskoefficient ($\text{Exp}(B_1)$): Förenklat indikerar regressionskoefficienten vilken effekt som den oberoende variabeln har på den beroende variabeln. Om den oberoende variabeln saknar effekt på den beroende variabeln antar den exponerade regressionskoefficienten värdet 1. Om den oberoende variabeln har negativ effekt på den beroende variabeln (minskar sannolikheten för det specifika utfallet) antar koefficienten värden mellan 1 och 0, om koefficienten däremot antar värden över 1 indikerar det positiv effekt på den beroende variabeln (ökar sannolikheten för det specifika utfallet). Detta innebär att den exponerade regressionskoefficienten i exemplet ($\text{Exp}(B) = 3,446$) indikerar att östat har positiv effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas.

Vad den exponerade regressionskoefficienten anger mer specifikt är oddskvot, vilket är kvoten mellan två odds. Med odds avses sannolikheten för utfall (P) i förhållande till sannolikheten för icke-utfall (1-P), vilket uttrycks som $P/(1-P)$. I exemplet avser oddskvoten därmed sannolikheten för inrättandet av demokratisk regim (P) i förhållande till sannolikheten för inrättandet av diktatorisk regim (1-P). I tabell A2 ges ett exempel på hur odds kan beräknas vad gäller sannolikheten för att inrätta demokratisk regim i nybildade stater som är östat respektive inte är östat. Exempelvis är oddset för att inrätta demokratisk regim i östater $0,6176/0,3824 = 1,61539$, eftersom andelen som har inrättat demokratisk regim (P) uppgår till 61,76 procent och de som har inrättat diktatorisk regim utgör 38,24 procent (1-P). För att beräkna oddskvoten relateras oddset för östater till motsvarande odds för övriga stater, vilket som också framgår i tabell A2 ger 3,446 i oddskvot. Denna oddskvot ska tolkas som att sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i förhållande till sannolikheten för att diktatorisk regim inrättas i östater är 2,446 gånger större än sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i förhållande till sannolikheten för att diktatorisk regim inrättas i övriga

tolkningen ändras endast för två av de 26 hypoteserna i de bivariata analyserna. På motsvarande sätt skulle tolkningen av endast fem regressionskoefficienter i modellanalyserna påverkas. Till detta kommer också att uppbyggnaden av den integrerade modellen inte skulle påverkas om gränsvärdet skulle sänkas, eftersom samtliga tre faktorer i modellen har signifikansnivå under 0,025.

stater. Att oddset är 2,446 gånger högre hos östater än andra stater, och inte 3,446 gånger högre, beror på att värdet 1 anger att oddsen är lika (oberoende variabel har ingen effekt på den beroende variabeln).

- Beräkning av odds (O_i): Med den logistiska regressionsfunktionen ($O_i = A \cdot \text{Exp}(B_1)^{x_i}$) är det möjligt att beräkna förväntat odds för individuella fall utifrån de värden som fallen har på den oberoende variabeln. Exempelvis skulle oddset för inrättandet av demokratisk regim hos östat som kodas med värdet 1 på den oberoende variabeln beräknas på följande sätt: $0,469 \cdot 3,446^1 = 1,62$.¹⁸³ Detta odds indikerar att sannolikheten för att inrätta demokratisk regim är 62 procent större än sannolikheten för att inrätta diktatorisk regim hos östater.

Tabell A1

Östat och politiska regimer i nybildade stater

	<i>Östat</i>
Exp(B)	3,446 (0,003)
Konstant	0,469
Nagelkerke R ²	0,093
Lambda	15,6 %
Antal fall	128

Tabell A2

Beräkning av odds och oddskvot

	Diktatorisk regim	Demokratisk regim	Odds
Östat	38,24 %	61,76 %	$61,76/38,24 = 1,61539$
Övriga stater	68,09 %	31,91 %	$31,91/68,91 = 0,46875$
	<i>Oddskvot</i>		$1,61539/0,46875 = 3,446$

Beräkning av sannolikhet

En svårighet med den exponerade regressionskoefficienten är att tolka och återkoppla koefficientens värde till uppställda hypoteser. Anledningen är att koefficienten anger oddskvoten – hur sannolikheten för ett utfall förhåller sig till

¹⁸³ Att oddset blir annat i denna uträkning än den som redovisas i tabell A2 beror på avrundning av de koefficienter som ingår i beräkningen.

sannolikheten för icke-utfall i en kategori jämfört med hur sannolikheten för ett utfall förhåller sig till sannolikheten för icke-utfall i en annan kategori – och detta förhållande mellan sannolikheter som oddskvot avser återfinns inte i avhandlingens hypoteser. I stället hävdar hypoteserna att sannolikheten för ett utfall (inrättandet av demokratisk regim) förväntas bli påverkad av en oberoende variabel. En möjlighet är dock att utifrån utfallet i den logistiska regressionsanalysen beräkna sannolikheten för att ett specifikt utfall inträffar under ett specifikt förhållande.

Möjligheten att beräkna sannolikheten för ett utfall utifrån odds bygger på att sannolikheten för utfallet (P) ingår i den funktion som används för att beräkna odds ($P/(1-P)$). Exempelvis kan sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildad stat som är östat beräknas utifrån utfallet i tabell A1:¹⁸⁴

$$\begin{aligned}
 P/(1-P) &= A * \text{Exp}(B_1)^x_i \\
 P/(1-P) &= 0,468750 * 3,446154^1 \\
 P/(1-P) &= 1,6153847 \\
 P &= 1,6153847 - 1,6153847P \\
 2,6153847P &= 1,6153847 \\
 P &= 1,6153847 / 2,6153847 \\
 P &= 0,617647
 \end{aligned}$$

Utifrån utfallet i den logistiska regressionsanalysen beräknas därmed sannolikheten för att demokratisk regim inrättas i nybildad stat som är östat till 61,8 procent. Den angivna sannolikheten för utfallet kan dels vara enklare att förstå än innebörden av den exponerade regressionskoefficienten, dels vara lättare att relatera till de uppställda hypoteserna om sannolikheten att demokratisk regim inrättas i nybildade stater. I avhandlingens analyser har därför sannolikheten för olika utfall under olika förutsättningar beräknats utifrån resultaten i de logistiska regressionsanalyserna.

Modellens anpassning: Nagelkerke R² och lambda

Med den exponerade regressionskoefficienten och signifikansen är det möjligt att analysera huruvida enskilda variabler har effekt på den beroende variabeln. En grundläggande uppgift som kvarstår är dock att undersöka i vilken utsträckning som modellens logistiska regressionsekvation förutsäger de faktiska värden som

¹⁸⁴ Uträkningen avviker marginellt för exemplen i tabell A1 och A2 när det gäller oddskvoten (regressionskoefficienten). Detta beror på värdena i exemplen är avrundade på olika sätt. Uträkningens andra steg bygger på uppgifter från den analys som redovisas i tabell A1, men har annan avrundning.

fallen har på den beroende variabeln. Detta anger i vilken utsträckning som modellens förväntade värden är anpassade till de faktiska värdena.

Det finns två tillvägagångssätt för att beräkna fallens förväntade värden på den beroende variabeln. Det första sättet är att utifrån den logistiska regressionsanalysen beräkna förväntad sannolikhet för specifikt utfall, vilket i avhandlingen är förväntad sannolikhet för inrättandet av demokratisk regim. Det andra sättet bygger på det första sättet, men anger inte förväntad sannolikhet utan huruvida fallen förväntas ha inrättat demokratisk regim eller diktatorisk regim. Om den förväntade sannolikheten understiger 50 procent förväntas fallet inrätta diktatorisk regim, medan om den förväntade sannolikheten är 50 procent eller högre förväntas fallet inrätta demokratisk regim.

När modellens anpassning analyseras jämförs det förväntade utfallet med det faktiska utfallet. Om det första tillvägagångssättet tillämpas jämförs den förväntade sannolikheten för det specifika utfallet med det faktiska utfallet. Exempelvis kan den förväntade sannolikheten (61,8 procent) för att demokratisk regim inrättas i östat jämföras med om östaten har inrättat demokratisk regim (1) eller diktatorisk regim (0). När det andra tillvägagångssättet tillämpas jämförs det förväntade utfallet med faktiska utfallet. För en östat förväntas utfallet vara att demokratisk regim har inrättats eftersom den förväntade sannolikheten (61,8 procent) överstiger 50 procent. Om östaten har inrättat demokratisk regim finns det en överensstämmelse mellan det förväntade och det faktiska utfallet.

För att beräkna i vilken utsträckning som avhandlingens modeller är anpassade till de politiska regimer som fallen faktiskt inrättade när de blev självständiga beräknas två koefficienter, som bygger på endera av de två tillvägagångssätten att beräkna förväntat värde och anpassning:

- Nagelkerke R^2 anger i vilken utsträckning som anpassningen av de förväntade sannolikheterna för ett specifikt utfall i förhållande till fallens faktiska utfall på den beroende variabeln har förbättrats med modellens oberoende variabler. Om koefficienten antar 0 % innebär det att de oberoende variablerna inte förbättrar anpassningen, medan fullständig anpassning indikeras av 100 %. I det tidigare exemplet uppgick Nagelkerke R^2 till 9,3 procent, vilket tolkas som att anpassningen har förbättrats med motsvarande andel.¹⁸⁵

¹⁸⁵ Att Nagelkerke R^2 är normerat till att variera mellan 0 och 100 procent är anledning till att koefficienten används i stället för alternativ (såsom Cox & Snell R^2) som inte är normerade. En koefficient som är icke-normerad försvårar tolkningen av koefficientens värde och jämförelse av modellens värden.

- Lambda är ett felreduceringsmått som beräknas genom att andelen felskattade fall med modellen jämförs med andelen felskattade fall som finns utan modellen. Exempelvis var 39,8 procent av fallen felskattade före modellen i tabell A1. Med modellen hade andelen felskattade fall minskat till 33,6 procent. Det innebär att andelen felskattade fall hade minskat med 6,2 procentenheter, vilket utgör 15,6 procent av de fall som var felskattade före modellen. Lambda för modellen blir därmed 15,6 procent.¹⁸⁶ Konstruktionen innebär också att lambda varierar mellan 0 och 100 procent, där 0 procent innebär att modellen inte för med sig felreducering och 100 procent att modellen för med sig fullständig felreducering (alla fallen är korrekt skattade utifrån modellen).

Genomgående i avhandlingens logistiska regressionsanalyser används Nagelkerke R^2 och lambda. Anledningen att båda koefficienterna används är att de ger information om olika aspekter av modellens anpassning. Nagelkerke R^2 ger information om i vilken utsträckning som modellerna kan användas för att skatta fallens värde på den beroende variabeln, medan lambda ger information om huruvida modellerna ger relevant kategorisering av fallen. Eftersom de två koefficienterna uppmärksammar olika aspekter av modellens anpassning innebär det att deras värden kan varieras relativt oberoende av varandra. Som exemplet i tabell A1 illustrerar är det inte möjligt att förutsäga vilket värde som lambda antar utifrån värdet hos Nagelkerke R^2 . Sammantaget ger detta anledning att använda båda koefficienterna i avhandlingens analyser.

Kontextuell analys med logistisk regressionsanalys

En form av analys som kan utföras med logistisk regressionsanalys är kontextuell analys. Utgångspunkten för kontextuell analys är att effekten av variabler eller modellers anpassning varierar beroende på sammanhang (kontext). Vad kontextuell analys därför undersöker är om effekten av variabler eller modellers anpassning påverkas av variabler som uttrycker kontextuella förhållanden. Det finns två alternativa sätt att utföra kontextuella analyser på (Aneshensel 2002; Denk & Lehtinen 2014a). Det ena alternativet bygger på att kontextuella effekter undersöks med interaktionsvariabler (XC), som skapas genom att värden på oberoende variabel (X) multipliceras med den kontextuella variabeln (C). Detta alternativ har flera fördelar om analysens fokus enbart gäller variabelns kontextuella beroende. Om däremot analysens fokus även gäller modellens

¹⁸⁶ Lambda beräknas enligt följande formel: (andel felskattade fall före modellen – andel felskattade fall efter modellen) / andel felskattade fall före modellen.

anpassning är det andra alternativet att föredra. Vad det andra alternativet innebär är att fallen delas upp i grupper utifrån deras kontextuella egenskaper och att fallen därefter analyseras inom grupperna med hjälp av exempelvis den logistiska regressionsmodellen. Om det förekommer kontextuella effekter förväntas det mellan grupperna förekomma skillnader i analysernas utfall. Detta upplägg ger möjligheter att undersöka kontextuella effekter på såväl enskilda variabelers effekter som modellers anpassning. Eftersom avhandlingen har som ambition att utifrån logistisk regressionsanalys utveckla en effektiv modell, som i stor utsträckning förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer, är detta alternativ av kontextuell analys att föredra framför det första alternativet.

När logistisk regressionsanalys tillämpas för att undersöka kontextuella effekter med hjälp av subanalyser finns det fem aspekter av kontextuella effekter som kan studeras. För det första är det möjligt att studera om variabelernas relevans är kontextuellt beroende. Om en variabels relevans är kontextuellt beroende innebär det att variabeln under vissa omständigheter är konstant, vilket betyder att variabeln inte kan förklara variationer i den beroende variabeln under de aktuella omständigheterna. För det andra är det möjligt att undersöka om variabelernas signifikans varierar med kontext. Exempelvis kan effekterna av en variabel vara signifikanta i vissa sammanhang, men sakna signifikans i andra sammanhang. För det tredje kan regressionskoefficienternas styrka variera beroende på sammanhang. I en del sammanhang kan regressionskoefficienternas styrka vara omfattande, medan effekten är mer begränsad i andra sammanhang. På motsvarande sätt kan regressionskoefficienternas riktning, för det fjärde, vara olika beroende på kontext. Effekterna kan variera mellan negativa och positiva effekter beroende på kontext. I en kontext har den oberoende variabeln därmed positiva effekter på den beroende variabeln, medan samma oberoende variabel har negativa effekter på den beroende variabeln i annan kontext. För det femte kan även modellens anpassning påverkas av kontext. Denna typ av kontextuell effekt avläses genom att jämföra Nagelkerke R^2 och lambda för modellerna i de olika grupperna. Dessa möjligheter att analysera olika aspekter av kontextuella effekter används i avhandlingen när kalla krigets kontextuella effekt på demokratisk diffusion (kapitel 5) och på den integrerade modellen (kapitel 7) undersöks.

Avslutning

Som framgår av de föregående avsnitten ger logistiska regressionsanalyser flera möjligheter att pröva variabler och modeller utifrån olika aspekter. Vilka möjlig-

heter som används i avhandlingens analyser beror på huruvida uppgiften är att pröva variabelers betydelse eller att utveckla modeller som i stor utsträckning ger förklaring till varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Om uppgiften är att pröva variabelers betydelse utifrån utvecklade hypoteser är analysernas fokus på exponerad regressionskoefficient med tillhörande signifikans. Dessa koefficienter ger information om variabelers effekter, deras signifikans, riktning och styrka. Om uppgiften däremot är att utveckla modeller är fokus inte enbart på exponerad regressionskoefficient och signifikans, utan även på Nagelkerke R^2 och lambda. Det är då inte tillräckligt att den exponerade regressionskoefficienten är signifikant, utan effektiva modeller förutsätter också hög anpassningsgrad, eftersom modellen annars kommer att endast i begränsad utsträckning kunna förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

Appendix B: Metoder för bivariata analyser

Introduktion

Utöver logistisk regressionsanalys använder avhandlingen andra analysmetoder för att analysera samband mellan två variabler. Dessa analysmetoder används som komplement till logistisk regressionsanalys eftersom logistisk regressionsanalys inte analyserar samband utan effekter mellan variabler, och därmed inte alltid är relevant att tillämpa, som exempelvis när den beroende faktorn inte har binär uppbyggnad. Syftet med detta appendix är att ge förståelse för de analysmetoder som används för att analysera samband mellan två variabler. I appendixet kommer analysmetoderna att presenteras översiktligt tillsammans med hur utfallet av analyser tolkas när metoderna används.¹⁸⁷ Därtill kommer appendixet också att presentera under vilka förutsättningar som analysmetoderna används.

Att välja metod för att analysera samband mellan två variabler

Vilken analysmetod som är relevant att använda för att analysera samband mellan två variabler beror på vilken skalnivå variablerna har. Den information som variablernas uppbyggnad tillhandahåller avgör vilken skalnivå som variablerna har. Variablernas skalnivå avgörs utifrån möjligheten till rangordning, förekomst av ekvidistans och förekomst av absolut nollpunkt. Som presenteras i tabell A3 kan variablernas uppbyggnad kombinera dessa möjligheter på olika sätt, vilket för med sig att fyra grundläggande skalnivåer kan identifieras:

- Nominalnivå: Variablerna delar in analysenheter i kategorier som inte kan rangordnas.
- Ordinalnivå: Variablerna delar in analysenheter i kategorier som kan rangordnas.
- Intervallnivå: Variablerna delar in analysenheter i kategorier (värden) som kan rangordnas och där avstånden mellan kategorierna (värdena) är lika stora.
- Kvotnivå: Variablerna delar in analysenheter i kategorier (värden) som kan rangordnas och där avstånden mellan kategorierna (värdena) är lika

¹⁸⁷ En mer utförlig presentation av de analysmetoder som presenteras i detta appendix återfinns hos Agresti & Finlay (1997), Edling & Hedström (2003), Esaiasson et al. (2007), och Johnson & Reynolds (2005).

stora, och där det förekommer ett absolut nollvärde som refererar till frånvaro av egenskap.

Som också framgår av tabell A3 avgör variablernas skalnivå vilka matematiska operationer som kan utföras, vilket har betydelse för vilken analysmetod som kan tillämpas för att analysera samband mellan variablerna. Exempelvis erbjuder nominala variabler enbart möjlighet till enkel indelning, medan ordinala variabler även ger möjlighet till rangordning. Vidare förutsätter addition och subtraktion att variablerna är minst på intervallnivå, samtidigt som variabler på kvotnivå även kan analyseras med analysmetoder som bygger på multiplikation och division.

Tabell A3

Skalnivåer och deras egenskaper

Skalnivå	<i>Egenskaper hos variabler</i>					<i>Exempel i avhandlingen</i>
	Delar in enheter	Rangordnar enheter	Ekvidistans	Absolut nollvärde	<i>Matematiska operationer</i>	
Nominal	+				Indelning	Kalla kriget
Ordinal	+	+			Rangordning	Muslimsk dominans
Intervall	+	+	+		Addition Subtraktion	Diffusions-index
Kvot	+	+	+	+	Multiplikation Division	Antal år som brittisk koloni

I avhandlingen ingår flera variabler vars uppbyggnad kombinerar egenskaper på flera skalnivåer. För det första ingår det variabler som enbart har två kategorier. Denna typ av variabel kallas för dummy-variabel och har egenskaper som motsvarar alla skalnivåer. Det innebär att dessa variabler kan analyseras med analysmetoder som förutsätter olika skalnivåer. För det andra ingår det variabler som i grunden har nominal uppbyggnad, men vars kategorier rangordnas utifrån förväntad effekt på sannolikheten att demokratisk regim inrättas. Exempelvis ingår en variabel som avser kolonial historia och som har tre kategorier: ingen kolonibakgrund, bakgrund som brittisk koloni och bakgrund som icke-brittisk koloni. Dessa tre kategorier är ordnade utifrån deras förväntade effekt på den beroende variabeln. Det innebär att variabler med liknande uppbyggnad kan analyseras med analysmetoder som förutsätter variabler på ordinalnivå. Analysmetoder för att analysera variabler på ordinalnivå kommer att presenteras i nästa avsnitt. Därefter följer avsnitt som presenterar metoder för att analysera variabler på andra skalnivåer.

Tau-b/Tau-c och gamma

Tre analysmetoder som analyserar variabler på ordinalnivå är, som framgår av tabell A4, Kendalls tau-b och tau-c, och gamma. Dessa analysmetoder förutsätter att såväl den beroende variabeln som den oberoende variabeln är på ordinalnivå. Dessutom förutsätter tau-b att antalet kategorier i de två variablerna är lika många, medan tau-c förutsätter att antalet kategorier är olika många. Däremot kan gamma användas oavsett hur antalet kategorier i variablerna förhåller sig till varandra. En annan skillnad mellan metoderna är att tau-b och tau-c undersöker förekomsten av ett linjärt rangordningsmönster (strikt trappstegsmönster), medan gamma även undersöker om kurvlinjärt rangordningsmönster förekommer.

Tabell A4

Översikt över analysmetoder

<i>Analysmetod</i>	<i>Skalnivå hos beroende faktor</i>	<i>Skalnivå hos oberoende faktor</i>	<i>Koefficientens intervall</i>
Tau-b	Ordinal	Ordinal	$-1 \leq \text{tau-b} \leq +1$
Tau-c	Ordinal	Ordinal	$-1 \leq \text{tau-c} \leq +1$
Gamma	Ordinal	Ordinal	$-1 \leq \text{gamma} \leq +1$
Eta/Eta ²	Intervall/Kvot	Nominal/Ordinal	$0 \leq \text{eta} \leq +1$ $0 \leq \text{eta}^2 \leq +1$
Pearsons r/r ²	Intervall/Kvot	Intervall/Kvot	$-1 \leq r \leq +1$ $0 \leq r^2 \leq +1$

Även om analysmetoderna förutsätter olika former av ordinala variabler och undersöker olika former av rangordningsmönster varierar deras koefficienter mellan -1 och +1. Om det finns fullständigt negativt samband mellan variablerna antar koefficienterna värdet -1, medan värdet +1 indikerar att det finns ett fullständigt positivt samband mellan variablerna. Om det däremot inte förekommer samband mellan variablerna indikeras detta med värdet 0. Eftersom tau-b och tau-c undersöker om det förekommer linjära rangordningsmönster tenderar deras koefficienter att vara lägre än om gamma tillämpas. Att metoderna indikerar olika former av rangordningsmönster är en anledning till att både tau-b/tau-c och gamma används för att analysera samma underlag i avhandlingen.

Eta-analys

När samband mellan oberoende variabel uppbyggd med kategorier och beroende variabel på intervall- eller kvotnivå undersöks kan eta-analys användas. Vad eta-

analyser undersöker är i vilken utsträckning som variationen i den beroende faktorn finns mellan eller inom de kategorier som utgör den oberoende variabeln. Om det finns samband mellan variablerna återfinns variationen mellan kategorierna, medan variationen inom kategorierna indikerar att det inte finns samband mellan variablerna. Styrkan i förhållandet mellan den oberoende variabeln och den beroende variabeln anges med η^2 -koefficienten. Vad η^2 -koefficienten anger är i vilken grad den totala variationen återfinns mellan kategorierna. Om all variation finns mellan kategorierna antar η^2 värdet 1, medan om all variation finns inom kategorierna blir värdet 0. Med η^2 som grund kan även η -koefficienter beräknas, vilket anger styrkan i sambandet mellan variablerna.¹⁸⁸ Även denna koefficient varierar mellan värdena 0 och 1, där 0 anger inget samband och 1 indikerar fullständigt samband.

Pearsons r/Förklaringsgrad (r^2)

Sambandsmättet Pearsons r är ett mått som används när de variabler som undersöks är kontinuerliga på intervall- eller kvotnivå. Vad Pearsons r undersöker är om det finns ett linjärt samband mellan vilka värden som analysenheter antar på två variabler. Om det finns ett linjärt samband som är positivt antar Pearsons r värden mellan 0 och 1. På motsvarande sätt indikerar värden mellan 0 och -1 att det förekommer negativt samband mellan variablerna. Ett annat närliggande mått som också används för analyser av kontinuerliga variabler är förklaringsgrad, som är Pearsons r kvadrerat (r^2). Detta mått anger i vilken utsträckning som analysenheter faktiska värden på den beroende variabeln kan förutsägas bättre från linjär regressionsmodell än medelvärden.¹⁸⁹ Om analysenheter faktiska värden kan förutsägas utifrån den linjära regressionsmodellen antar förklaringsgraden värdet 1. Om däremot den linjära regressionsmodellen inte ger bättre förutsägelse än medelvärden eller om det förekommer ett icke-linjärt mönster indikeras detta med värdet 0 hos förklaringsgraden.

Avslutning

De analysmetoder som har presenterats i detta appendix används för att komplettera de analyser som utförs med logistisk regressionsanalys. Eftersom metoderna med undantag för förklaringsgraden (r^2) endast kan användas för att utföra sam-

¹⁸⁸ η kan beräknas utifrån η^2 genom kvadratroten av η^2 ($\eta = \sqrt{\eta^2}$).

¹⁸⁹ Den linjära regressionsmodellen uttrycks med följande funktion: $\hat{Y}_i = a + bx_i$, där \hat{Y}_i = förväntat värde på den beroende variabeln (Y) för individ i, a = konstant, b = regressionskoefficient och x_i är värde på den oberoende variabeln (x) för individ i.

bandsanalyser mellan två variabler är det främst i det första steget av hypotesprövning som metoderna tillämpas. Analysmetoderna används därför inte för mer avancerade former av hypotesprövning eller utveckling av modeller, vilka förutsätter analyser med fler än en oberoende variabel.

Appendix C: Indexkonstruktion med hjälp av faktoranalys

Introduktion

I de flesta av avhandlingens analyser mäts den oberoende variabeln med en indikator. Exempelvis indikeras ekonomiskt välstånd med den logaritmerade bruttonationalprodukten per capita. Ett undantag till att mäta oberoende variabel med en indikator är när den generella hypotesen om demokratisk diffusion prövas. För att pröva denna hypotes förutsätts att flera indikatorer på olika aspekter av demokratisk diffusion sammanslås till ett mått. För att konstruera detta index på demokratisk diffusion används faktoranalys som analysmetod.¹⁹⁰ Med faktoranalys undersöks om indikatorerna kan sammanvägas till ett index, men faktoranalys används också för att konstruera det sammanhållna indexet för demokratisk diffusion. Syftet med detta appendix är att ge förståelse av hur faktoranalys har använts för att analysera indikatorerna och för att konstruera indexet för demokratisk diffusion.

Uppbyggnad av faktoranalysen

Översiktligt undersöker faktoranalysen om de observerade (manifesta) variablerna uttrycker underliggande (latenta) fenomen. Även om dessa latenta fenomen är teoretiska konstruktioner är det möjligt att utifrån faktoranalys få indikation på dessa genom att metoden undersöker samvariationen mellan de manifesta variablerna. Det innebär att samvariation mellan de manifesta variablerna tolkas som om de indikerar latenta egenskaper som sammankopplar variablerna. Utfallet av faktoranalyser består därför i stor utsträckning av information om i vilken utsträckning som variablerna är sammankopplade med varandra och därmed kan uttryckas med hjälp av gemensam faktor, som representerar latenta egenskaper. I tabell A5 presenteras utfallet av en faktoranalys för att illustrera den information som ges av analysmetoden. Som framgår av analysen är det sex grupper av koefficienter som utgör utfallet:

- Bartletts test of sphericity: Detta test anger om det finns minst en signifikant korrelation mellan de variabler som analyseras. Detta är en grundförutsättning för faktoranalys. Huruvida underlaget uppfyller denna grundförutsättning framgår av huruvida signifikansen är 0,05 eller lägre. I exemplet är signifikansen 0,000, vilket indikerar att grundförutsättningen är uppfylld.

¹⁹⁰ Faktoranalys som analysmetod presenteras mer utförligt i Agresti & Finlay (1997), Barmark & Djurfeldt (2009), och Esaiasson et al. (2007).

- Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO): Detta test anger i vilken utsträckning som det förekommer samvariation mellan variablerna. Testet är mer avancerat än det föregående testet och ger bättre indikation på om det är lämpligt att analysera underlaget med faktoranalys. Gränsvärdet för KMO är 0,65. Om KMO som i exemplet överstiger detta gränsvärde är det en indikation på att det förekommer tillräckligt med samvariation mellan variablerna för att det ska vara relevant att analysera underlaget med faktoranalys.
- Kommunalitet: Denna koefficient anger den andel av variationen hos respektive variabel som uttrycks med faktorlösningen. Exempelvis är det 66,3 procent av variationen i global demokratiandel som kommer till uttryck i faktorlösningen. Med denna koefficient är det möjligt att identifiera om det finns variabler vars variation inte i tillräcklig utsträckning uttrycks med faktorlösningen och därför ska utelämnas från indexkonstruktionen. Ett avgörande värde är 50 procent. Om kommunaliteten understiger detta värde innebär det att andelen av variabelns variation som uttrycks med faktorlösningen understiger andelen som inte uttrycks.
- Egenvärde: Den relativa förklaringsgraden hos varje faktor anges med egenvärdet. Förenklat beräknas det genom att faktorladdningarna kvadreras och summeras för att sedan delas med antalet variabler som analyseras. Egenvärdet används framför allt för att identifiera vilka faktorer som ska ingå i faktorlösningen. Enligt Kaisers kriterium ska faktorer med egenvärde på minst 1 ingå i faktorlösningen. Faktorer med lägre egenvärde än 1 exkluderas därför från faktorlösningen när kriteriet tillämpas. Faktorlösningen i exemplet baseras därför på två faktorer, eftersom andra faktorer har egenvärde lägre än 1.
- Faktorladdning: Sambanden mellan variablerna och faktorerna indikeras av faktorladdningar. Dessa faktorladdningar kan tolkas som Pearsons r . De kan variera mellan -1 och +1 beroende på om sambandet är negativt eller positivt. Om en faktor fullständigt uttrycker variationen i en variabel blir faktorladdningen -1 eller +1. Om en variabelns faktorladdningar kvadreras och därefter summeras ges variabelns kommunalitet.
- Roterad faktorladdning: Med faktorladdningarna anges hur starkt variablerna samvarierar med faktorerna. När variablernas korrelation och struktur (antalet faktorer och hur variablerna är korrelerade med

faktorerna) är identifierade finns möjligheter att justera faktorlösningen ytterligare. Detta görs genom att rotera faktorerna med hjälp av rotationsmetoder.¹⁹¹ Utfallet av den roterade faktorlösningen är att faktorlösningens struktur framträder ytterligare. Som framgår av exemplet i tabell A5 kommer detta till uttryck i att variabelernas faktorladdningar med den faktor som de har starkast korrelation med förstärks, medan deras faktorladdningar med faktorer som de har svagare korrelation med försvagas. Det är också utifrån dessa faktorladdningar som variabelerna fördelas mellan faktorerna. En avgörande fråga är därför vilken styrka av faktorladdning som anses vara avgörande för att en variabel ska anses tillhöra en faktor och därmed vara relaterad till den latent egenskap som faktorn uttrycker. I avhandlingens analyser har detta avgörande värde varit -0,60 eller 0,60. Utifrån detta anses de tre första variabelerna i exemplet utgöra en faktor (temporal exponering), medan de tre övriga variabelerna bildar en annan faktor (spatial exponering).

Tabell A5
Exempel med faktoranalys

Variabel	Oroterade faktorladdningar		Roterade faktorladdningar		Kommunalitet
	Faktor 1	Faktor 2	Faktor 1	Faktor 2	
Global demokratiandel	0,627	-0,519	0,202	0,789	0,663
Bildade under våg	0,516	-0,709	0,000	0,877	0,768
Bildade under motvåg	-0,794	0,217	-0,515	-0,643	0,678
Regional demokratiandel	0,788	0,455	0,905	0,096	0,828
Subregional demokratiandel	0,781	0,461	0,903	0,087	0,823
Demokratiandel hos grannstater	0,741	0,196	0,714	0,277	0,587
Egenvärde	3,07	1,28	2,45	1,90	
Förklarad variation	51,17 %	21,28 %	40,83 %	31,62 %	
KMO					0,745
Bartlett's test					0,000
Antal fall					128

Konstruktion av index utifrån faktorlösning

Med utfallet från faktoranalyser som grund är det möjligt att konstruera index av de indikatorer som sammankopplas med faktorerna. Exempelvis är det möjligt att skapa ett index om demokratisk diffusion med de indikatorer som undersöker

¹⁹¹ I exemplet används Varimax som rotationsmetod. Metoden bygger på antagandet att faktorerna har linjär uppbyggnad som är oberoende av varandra. Andra rotationsmetoder utgår från andra antaganden om faktorernas uppbyggnad och förhållande till varandra.

demokratisk diffusion vid olika tidpunkter och rumsliga nivåer. Till skillnad från enkla indexkonstruktioner som summerar ihop variablernas värden ger faktoranalysen möjlighet att vikta variablernas betydelse i indexet utifrån deras faktorladdningar. En annan skillnad är att faktoranalysen också möjliggör index av variabler som har olika variationsbredd. Till exempel kan variabler som varierar mellan 0 och 100 vägas ihop i indexet med variabler som varierar mellan 0 och 10. Detta möjliggörs genom att variablerna standardiseras med hjälp av så kallad z-transformation.¹⁹² Även indexets konstruktion har en uppbyggnad motsvarande z-transformation, vilket ger en normalfördelad variabel där medelvärdet är 0 och standardavvikelsen är 1. Dessa möjligheter att konstruera index utifrån faktoranalys används i avhandlingen för att skapa ett index för demokratisk diffusion, som används för att pröva den generella hypotesen om demokratisk diffusion.

Avslutning

Faktoranalys ger möjligheter att analysera om det finns komplexa mönster hos variabler som följer flera dimensioner, exempelvis om det finns latenta mönster som variablerna uttycker och som kan användas för att integrera variablerna till faktorer eller index. Utöver att reducera variabler till färre faktorer (index) är det möjligt att med faktoranalys såväl upptäcka mönster (explorativ faktoranalys) som pröva om förväntade mönster förekommer i underlaget (konformativ faktoranalys), vilket ger möjligheter att under olika förutsättningar studera hur variablerna är korrelaterade med varandra.

¹⁹² Formeln för z-transformation är enkel: $(x_i - \mu_x) / \sigma$, där x_i är värdet för individ i på variabel x , μ_x är medelvärdet på variabel x och σ är standardavvikelsen. Exempelvis blir z-värdet för en individ som har värde 14 på en variabel (x) med medelvärde 10 och standardavvikelse 2 följande: $(14 - 10) / 2 = 4 / 2 = 2$.

Appendix D: Regressionsdiagnostik

Introduktion

Regressionsdiagnostik innebär att kompletterande analyser utförs för att kontrollera hur tillförlitliga de utförda regressionsanalyserna är. Det finns flera aspekter i logistisk regressionsanalys som kan äventyra regressionsanalysens tillförlighet. I avhandlingen undersöks förekomst av multikollinearitet och heteroskedasticitet som är två aspekter av regressionsdiagnostik. Syftet med detta appendix är att ge förståelse för dessa aspekter av regressionsdiagnostik, och att redovisa för om problem med multikollinearitet och heteroskedasticitet förekommer i avhandlingens analyser och hur de problem som förekommer hanteras i avhandlingen. Därtill kommer också övriga aspekter av regressionsdiagnostik att kort presenteras, samt varför dessa aspekter inte innebär problem för avhandlingens analyser.

Multikollinearitet

Med multikollinearitet avses samvariation mellan oberoende variabler i regressionsanalys.¹⁹³ Problem med multikollinearitet uppstår när oberoende variabler är korrelerade med varandra eftersom det leder till att oberoende variabelers effekter på den beroende variabeln inte kan skiljas åt, och de oberoende variabelernas enskilda effekter på den beroende variabeln därmed blir svåra att skatta. Om multikollinearitet förekommer mellan de oberoende variabelerna i avhandlingens analyser innebär det därmed att det är svårt att ange vad det är som förklarar varför de nybildade staterna inrättat olika former av politiska regimer eftersom det blir svårare att etablera statistisk signifikans för variabelerna och effekten av olika oberoende variabler blir svår att påvisa på ett pålitligt sätt.

Förekomst av multikollinearitet kan prövas med två mått: variance inflation factors (VIF) och toleransen hos en oberoende variabel. Det är också de här möjligheterna som tillämpas i avhandlingen för att undersöka förekomst av multikollinearitet. Värden för VIF och tolerans ges för varje enskild variabel som ingår i en modell. VIF beräknas utifrån formeln $1/(1-R_j^2)$ där R^2 utgörs av förklaringsgraden mellan den oberoende variabeln j och övriga oberoende variabler i modellen. I en modell helt utan multikollinearitet antar varje variabel i modellen VIF-värdet 1. Om en oberoende variabel samvarierar med en eller flera oberoende variabler i modellen ökar VIF-värdet för variabeln. Ju högre VIF-

¹⁹³ Multikollinearitet diskuteras bland annat i Allison (1999), Berry & Feldman (1993), Edling & Hedström (2003), Fox (1993), och Hutcheson & Sofroniou (1999).

värde desto större risk är det att oberoende variabler som är signifikanta när de inte analyseras tillsammans blir icke-signifikanta när de inkluderas i samma analysmodell. Det finns dock ingen enighet kring hur högt VIF-värdet bör vara för att det skall anses förekomma multikollinearitet. I avhandlingen anses ett VIF-värde över 2,5 innebära att det förekommer multikollinearitet i så stor utsträckning att det finns risk för att oberoende variabler exkluderas även om de har relevans för att förklara variationen i den beroende variabeln (Allison 1999).

Toleransen hos oberoende variabel (j) beräknas genom 1 minus förklaringsgraden (R^2_j) mellan den oberoende variabeln (j) och övriga oberoende variabler i modellen: $(1 - R^2_j)$. Ju mindre toleransen är hos en oberoende variabel desto mindre relevant är den för modellen. Gränsvärdet för toleransen hos en oberoende variabel är 0,4, vilket innebär att oberoende variabler som har en tolerans som är lägre än 0,4 inte anses vara relevanta att inkludera i modellen. Detta gränsvärde för tolerans kommer av gränsvärdet för VIF (2,5), eftersom toleransen även kan beräknas utifrån VIF med följande formel: $1/\text{VIF}$.¹⁹⁴ Att båda måtten används för att kontrollera för förekomst av multikollinearitet beror på att VIF kan tolkas i förhållande till regressionskoefficienternas standardfel och signifikans i modellen, vilket gör det enklare att upptäcka om multikollineariteten som förekommer är ett problem eller inte, medan toleransen gör det enklare att avgöra om graden av multikollinearitet är hög eller låg, och enklare att jämföra multikollineariteten hos två modeller, eftersom toleransen varierar mellan 0 och 1.

I tabell A6 anges VIF-värden och toleransen (i parentes) hos de oberoende variabler som ingår i avhandlingens multivariata analyser och som utgör grunden för utvecklingen av den integrerade modellen. Som kan utläsas ur tabellen förekommer multikollinearitet i avhandlingens analyser koncentrerat till tre aspekter:

- Förekomst av multikollinearitet i den multivariata regressionsanalysen av de samtida samhällsinterna förklaringarna (tabell 4.11): Fem av de tio oberoende variabler som ingår i modellen har ett VIF-värde som överstiger 2,5, samtidigt som också toleransen hos dessa variabler understiger det avgörande värdet 0,4. Framför allt är det variabler som är relaterade till storlek (befolkningsmängd, yta och befolkningstäthet) som uppvisar multikollinearitet.
- Förekomst av multikollinearitet hos regional diffusion, subregional diffusion och kalla kriget: I de multivariata analyserna som presenteras i

¹⁹⁴ Om VIF-värdet uppgår till 2,5 och toleransen därmed till 0,4 innebär detta att förklaringsgraden (R^2_j) är 60 procent, eftersom $\text{VIF} = 1/1 - R^2_j$.

tabell 5.7 och 5.14 (steg 4) har variablerna regional diffusion och sub-regional diffusion ett VIF-värde över 2,5, och toleransen hos variablerna är under 0,4, medan även variabeln som anger om staterna har bildats under kalla kriget har problem med multikollinearitet i tabell 5.11 och i tabell 7.3.

- Förekomst av multikollinearitet mellan oberoende variabler om kolonibakgrund: I analysen som redovisas i tabell 6.8 (steg 1) förekommer det multikollinearitet mellan variablerna historisk bakgrund som brittisk koloni och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten.

Tabell A6*Förekomst av multikollinearitet i avhandlingens modellanalyser*

	<i>Multivariata analyser redovisade i tabeller</i>				
<i>Faktorer</i>	4.11	5.7	5.11	5.14(3)	5.14(4)
Ekonomiskt välstånd	2,562 (0,390)				
Handelsberoende	1,116 (0,896)				
Beroende av oljeexport	1,483 (0,674)				
Befolkningsmängd	12,136 (0,082)				
Yta	22,016 (0,045)				
Östat	2,509 (0,399)				
Befolkningstäthet	9,208 (0,109)				
Urbanisering	2,087 (0,479)				
Kristen dominans	1,727 (0,579)				
Muslimsk dominans	1,582 (0,632)				
Bildade under kalla kriget			2,525 (0,396)		
Global demokratiandel		1,588 (0,630)	2,064 (0,484)	1,432 (0,698)	1,167 (0,857)
Bildade under våg		1,557 (0,642)	1,574 (0,635)	1,482 (0,675)	
Bildade under motvåg		1,977 (0,506)	2,086 (0,479)	1,647 (0,607)	
Regional demokratiandel		2,765 (0,362)	3,040 (0,329)	1,453 (0,688)	6,767 (0,148)
Subregional demokratiandel		2,798 (0,357)	2,803 (0,357)	1,863 (0,537)	5,947 (0,168)
Demokratiandel hos grannstater		1,631 (0,613)	1,635 (0,612)	1,211 (0,826)	1,572 (0,636)

Tabell A6*Förekomst av multikollinearitet i avhandlingens modellanalyser (fortsättning)*

	<i>Multivariata analyser redovisade i tabeller</i>			
<i>Faktorer</i>	6.8(1)	6.8(3)	7.3(1)	7.3(2)
Ekonomiskt välstånd			1,517 (0,659)	
Befolkningstäthet			1,352 (0,740)	
Muslimsk dominans			1,261 (0,793)	1,104 (0,906)
Bildade under kalla kriget			2,528 (0,396)	
Regional demokratiandel			3,762 (0,266)	
Subregional demokratiandel			2,643 (0,378)	1,104 (0,906)
Självständighetskrig	1,066 (0,938)	1,052 (0,951)		
Historisk bakgrund som koloni	2,218 (0,451)			
Historisk bakgrund som brittisk koloni	3,068 (0,326)			
Antal år som brittisk koloni	2,663 (0,376)	1,219 (0,820)	1,464 (0,683)	1,006 (0,994)
Erfarenhet av kommunistisk regim	1,842 (0,543)	1,842 (0,543)		
Kolonial bakgrund		(1,699)	1,973 (0,507)	

Problemet som kan uppstå med multikollinearitet är att signifikansen för oberoende variabler påverkas av variabelns starka samband med andra oberoende variabler. Det innebär att analyser kan indikera att oberoende variabler saknar signifikans och därmed relevans som följd av att signifikansen har påverkats av deras samband. Förekomsten av multikollinearitet ger dock endast i begränsad utsträckning problem för avhandlingens analyser:

- Multikollineariteten vad gäller de samtida samhällsinternas förklaringarna innebär inte att relevansen för de aktuella variablerna påverkas. Som framgår av de kompletterade analyserna i tabell A7 blir multikollineariteten betydligt lägre om befolkningens mängd eller yta exkluderas från analyserna. När dessa variabler exkluderas från analyserna förändras dock inte relevansen hos de variabler som tidigare konstateras vara starkt korrelerade med andra oberoende variabler, utan utfallet blir det samma

som när samtliga variabler ingår i analysen.¹⁹⁵ På detta sätt har inte förekomsten av multikollinearitet betydelse för analysernas utfall.

- För de analyser som genomförs i kapitel fem har multikollinearitet betydelse för en variabel. Signifikansen för regional demokratiandel påverkas av multikollinearitet i en utsträckning som påverkar bedömningen av dess relevans. Däremot påverkar inte multikollineariteten relevansen av subregional demokratiandel, utan variabeln har signifikanta effekter även om multikollineariteten är över gränsvärdet. Vad gäller kalla kriget kan variabelns avsaknad av statistisk relevans inte enbart förklaras med multikollinearitet, utan variabelns effekt är alltför begränsad för att den skulle bli signifikant även om multikollinearitet inte skulle förekomma. Betydelsen av multikollinearitet avgränsas därmed till att främst gälla effekten av regional demokratiandel.
- Även i analyserna om historiska förklaringar förekommer multikollinearitet. För antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten påverkar multikollineariteten inte variabelns signifikans. Däremot påverkar multikollineariteten relevansen för variabeln som avser historisk bakgrund som brittisk koloni. Denna effekt kan dock hanteras genom att integrera variablerna om historisk bakgrund som koloni och historisk bakgrund som brittisk koloni till variabeln som indikerar kolonial bakgrund. Härigenom får multikollineariteten inte betydelse för analyserna.
- I de analyser som integrerar förklaringar från de tre förklaringskategorierna återfinns samma problematik som i kapitel 5. Även om subregional demokratiandel har multikollinearitet över gränsvärdet påverkar inte det variabelns relevans. Kalla kriget har också multikollinearitet över gränsvärdet, men det är inte avgörande för att variabeln saknar signifikans, utan avgörande är att effekten av variabeln är alltför svag. Däremot saknar regional demokratiandel statistisk signifikans som en följd av multikollinearitet. Det innebär att förekomsten av multikollinearitet ger problem när det gäller regional demokratiandel.¹⁹⁶

¹⁹⁵ Detta framgår av logistiska regressionsanalyser som av utrymmesskäl inte presenteras här.

¹⁹⁶ Framför allt är regional demokratiandel korrelerat med subregional demokratiandel ($r = 0,77$) och om staterna har bildats under kalla kriget ($r = -0,60$).

- Den integrerade modellen som avhandlingens övergripande slutsats baseras på innehåller oberoende variabler som i marginell utsträckning har samvariation med varandra, vilket toleransvärden över 0,90 indikerar. Det innebär att det inte förekommer multikollinearitet i den modell som underbygger studiens slutsats.

Utifrån de genomförda analyserna om multikollinearitet konstateras att det inte förekommer starka samband mellan oberoende variablerna som förändrar vilka variabler som identifieras som signifikanta. Analysernas resultat har generellt inte påverkats av multikollinearitet, men det finns ett undantag till detta. Regional demokratiandel har starka samband med andra oberoende variabler, framför allt subregional demokratiandel, vilket påverkar signifikansen för variabeln på ett avgörande sätt. Förenklat innebär detta att om subregional demokratiandel inte skulle ingå i modellanalyserna samtidigt skulle effekterna av regional demokratiandel vara signifikanta. Det är därför möjligt att avhandlingens analyser underskattar betydelsen av regional demokratiandel för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. I den integrerade modellen uppvisar de oberoende variablerna endast svaga samband med varandra, vilket indikerar att multikollinearitet inte förekommer i en utsträckning som utgör problem för modellens pålitlighet.

Tabell A7*Analyser som justerar för multikollinearitet*

	<i>Multivariata analyser som justerar för multikollinearitet i tabell 4.11</i>		
<i>Faktorer</i>	4.11	4.11a	4.11b
Ekonomiskt välstånd	2,562 (0,390)	2,489 (0,402)	2,537 (0,394)
Handelsberoende	1,116 (0,896)	1,102 (0,908)	1,109 (0,901)
Beroende av oljeexport	1,483 (0,674)	1,480 (0,676)	1,481 (0,675)
Befolkningsmängd	12,136 (0,082)		2,042 (0,490)
Yta	22,016 (0,045)	3,705 (0,270)	
Östat	2,509 (0,399)	2,493 (0,401)	2,411 (0,415)
Befolkningsstäthet	9,208 (0,109)	1,927 (0,519)	1,734 (0,577)
Urbanisering	2,087 (0,479)	2,076 (0,482)	2,079 (0,481)
Kristen dominans	1,727 (0,579)	1,725 (0,580)	1,694 (0,590)
Muslimsk dominans	1,582 (0,632)	1,582 (0,632)	1,573 (0,636)

Heteroskedasticitet

När regressionsmodell används för att förklara variation i beroende variabel är det relevant att pröva om heteroskedasticitet förekommer.¹⁹⁷ Heteroskedasticitet förekommer när regressionsmodellens felprediktion varierar (ökar/minskar) beroende på den beroende variabelns värde. Det finns därmed samband mellan felprediktionens nivå och den beroende variabeln. I avhandlingen skulle förekomst av heteroskedasticitet innebära att regressionsmodellens förmåga att skatta de politiska regimerna korrekt är olika för demokratiska respektive diktatoriska regimer. Det skulle därmed betyda att styrkan i regressionsmodellens prediktion

¹⁹⁷ Berry & Feldman (1993), Edling & Hedström (2003), och Fox (1993) presenterar mer utförliga diskussioner om heteroskedasticitet.

varierar mellan demokratiska regimer och diktatoriska regimer, vilket innebär att modellen i olika utsträckning förklarar de olika regimtyperna.

När heteroskedasticiteten hos utfall från logiska regressionsanalyser analyseras är det viktigt att uppmärksamma att metodens utformning för med sig att den kategori på den beroende variabeln som initialt har den högsta andelen i lägre grad tenderar att bli felskattad än den kategori som har den lägsta andelen. Detta är en konsekvens av att metoden utgår från en modell där fallens egenskaper på den beroende variabeln bäst skattas utifrån den kategori som har högst andel av fallen. I avhandlingen har 60 procent av de nybildade staterna inrättat diktatorisk regim, medan 40 procent har inrättat demokratisk regim. Det här för med sig dels att analyserna börjar från antagandet att de nybildade staterna har diktatorisk regim, dels att felskattningen av de diktatoriska regimerna förväntas vara lägre än felskattningen av de demokratiska regimerna.

I avhandlingen uppmärksammas den möjliga förekomsten av heteroskedasticitet genom att andelen rätt skattade demokratier jämförs med andelen rätt skattade diktaturer. I tabell A8 sammanfattas andelen rätt skattade demokratier och diktaturer utifrån de multivariata analyserna. Som kan utläsas ur tabellen skattar de olika modellerna demokratiska och diktatoriska regimer i olika stor utsträckning korrekt. Skillnaden är störst då betydelsen av samtida samhällsexterna förklaringar prövas för nybildade stater som har bildats under kalla kriget. Av de diktatoriska staternas politiska regimer skattas 92 procent korrekt, medan endast 63 procent av de demokratiska staternas politiska regimer skattas rätt av modellen. De diktatoriska staternas politiska regimer skattas i större utsträckning rätt än de demokratiska staternas politiska regimer av fem av de sex modellerna. Det är endast när samtida samhällsexterna förklarings betydelse efter kalla kriget analyseras som de demokratiska staternas politiska regimer i större utsträckning skattas rätt än de diktatoriska regimerna. Detta beror på att andelen nybildade stater som inrättar demokratisk regim är högre än andelen som inrättar diktatorisk regim efter kalla kriget.

Tabell A8

Skillnad i andel korrekt skattade fall mellan demokratiska och diktatoriska regimer

<i>Modeller</i>	<i>Andel korrekt skattade fall</i>				
	Demokratisk regim	Diktatorisk regim	Skillnad	Samband	Signifikans
Nollmodellen	0 %	100 %	- 100		
Samtida samhällsinterna förklaringar	71 %	83 %	-12	0,148	0,103
Samtida samhällsexterna förklaringar	67 %	86 %	-19	0,205	0,025
Samtida samhällsexterna förklaringar under kalla kriget	63 %	92 %	-29	0,201	0,030
Samtida samhällsexterna förklaringar efter kalla kriget	95 %	79 %	+16	0,474	0,000
Historiska förklaringar	68 %	73 %	-5	0,044	0,615
Integrerad modell	75 %	87 %	-12	0,159	0,083

Genom att utföra sambandsanalyser mellan den beroende variabeln och förekomst av felskattning av modellerna kan vi undersöka om skillnaderna mellan skattningarna av demokratiska och diktatoriska staters politiska regimer är så stora att det uppstår problem med heteroskedasticitet.¹⁹⁸ Som kan utläsas av tabell A8 är det endast i de tre modeller som inkluderar samtida samhällsexterna förklaringar som det förekommer heteroskedasticitet (sign. $\leq 0,05$). Det starkaste sambandet mellan den beroende variabeln och förekomst av felskattning förekommer i modellen som analyserar nybildade stater efter kalla kriget (tau-b = 0,474, sign. = 0,000), medan den största skillnaden i skattning återfinns i

¹⁹⁸ Samband mellan beroende variabel och felskattning är utförd med analysmetoden tau-b, som förutom att ge möjligheten att bedöma om det förekommer heteroskedasticitet även ger möjlighet att se hur starkt sambandet är, och därmed bedöma hur stora eventuella problem med heteroskedasticitet är.

modellen med nybildade stater under kalla kriget. Det som är mest relevant att uppmärksamma är emellertid att det inte förekommer problem med heteroskedasticitet i den integrerade modellen, där förklaringar från de olika perspektiven intereras till sammanhållen modell. Skillnaden i andelen korrekt skattade fall hos demokratiska stater och diktatoriska stater är inte tillräcklig för att ge signifikant samband mellan beroende variabel och förekomst av fellskattning. Till detta kommer att en betydande majoritet av både de demokratiska staterna och de diktatoriska staterna skattas korrekt. Detta innebär att de förklaringar som identifieras med studiens övergripande slutsats gäller såväl demokratiska som diktatoriska stater.

Övriga aspekter av regressionsdiagnostik

Utöver multikollinearitet och heteroskedasticitet brukar diagnostik av linjära regressionsmodeller även uppmärksamma interaktion, icke-linjära mönster, outliers och specifikationsfel.¹⁹⁹ *Interaktion* förekommer om effekten av en variabel är beroende av en annan variabel. När kalla krigets betydelse för demokratisk diffusion analyseras är det ett exempel på interaktion, eftersom effekten av demokratisk diffusion förväntas vara olika under respektive efter kalla kriget. På motsvarande sätt undersöks om betydelsen av den integrerade modellen varierar beroende på kalla kriget. Till dessa analyser som är hypotesbaserade har även kompletterande analyser genomförts som systematiskt har undersökt om interaktionsvariabler har betydelse. Resultaten av dessa analyser, som av utrymmesskäl inte redovisas, är att inga interaktionsvariabler har signifikanta effekter på den beroende variabeln, samtidigt som inkluderandet av dessa variabler innebär problem med multikollinearitet utan att förbättra modellernas förmåga att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. Utifrån dessa analyser konstateras därför att det inte förekommer interaktionsvariabler som bör inkluderas i studiens modeller.

Icke-linjära mönster innebär att sambanden mellan de oberoende variablerna och den beroende variabeln inte är linjära. Mer generellt avser denna aspekt frågan om huruvida sambanden följer andra mönster än de som regressionsmodellen antar. I den logistiska regressionsmodellen antas att sambanden följer icke-linjära mönster, eftersom fördelningen i den beroende variabeln inte kan följa linjärt mönster utifrån att variabeln har binär uppbyggnad. Frågan om icke-linjära mönster hanteras därmed genom regressionsmodellens utformning.

¹⁹⁹ Dessa aspekter av regressionsdiagnostik diskuteras i Allison (1999), Berry & Feldman (1993), Edling & Hedström (2003), och Fox (1993).

Med *outliers* (avvikande fall) avses analysenheter som har värden som starkt avviker från övriga analysenheter. Även om dessa analysenheter är få kan de påverka analysens utfall om avvikelsen är kraftig. För avhandlingens beroende variabel förekommer inte detta problem eftersom den beroende variabeln är uppbyggd med två kategorier. Avvikande fall förekommer inte heller på de oberoende variabler som har kategorisk uppbyggnad, såsom östat och kristen dominans. Däremot kan avvikande fall förekomma på de oberoende variabler som är kontinuerliga, exempelvis ekonomiskt välstånd och befolkningsmängd. Avhandlingen har därför genomfört analyser för att kontrollera att det inte förekommer avvikande fall som påverkar analysernas utfall på avgörande sätt. Resultaten av dessa kontroller är att analysernas utfall inte har påverkats av avvikande fall.

Vad *specifikationsfel* avser är modeller som inkluderar oberoende variabler som inte är relevanta eller som exkluderar oberoende variabler som är relevanta. Med avhandlingens ambition att utveckla en effektiv modell som förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer skulle inkluderandet av icke-relevanta variabler innebära att den utvecklade modellen skulle bli mindre effektiv om flera variabler än nödvändigt skulle ingå i den. Även exkluderandet av relevanta variabler skulle innebära att modellen blir mindre effektiv, eftersom införandet av exkluderade variabler skulle föra med sig att modellen i större utsträckning skulle förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer.

För att undvika specifikationsfel som uppstår när relevanta variabler inte ingår i modellen har relativt många variabler testats som representerar olika förklaringsperspektiv. Dessutom har konstruktionen av modellerna väglett av tidigare empirisk forskning och teoretiska resonemang, vilka identifierar variabler som kan vara relevanta för att förklara varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer. När det gäller den andra typen av specifikationsfel – att inkludera icke-relevanta variabler – har analyserna genomgående haft som mål att utveckla modeller som inte innehåller icke-signifikanta variabler. Detta ger sammantaget modeller med såväl statistisk signifikans som teoretisk relevans.

Avslutning

Av den regressionsdiagnostik som presenteras i de föregående avsnitten framgår att de genomförda analyserna är tillförlitliga när det gäller multikollinearitet, heteroskedasticitet, interaktion, icke-linjära mönster, outliers och specifikationsproblem. Framför allt indikerar den genomförda diagnostiken att den integrerade

modellen saknar problem med samtliga aspekter. Det finns dock ett avgränsat problem som särskilt kan uppmärksammas. Det gäller betydelsen av regional demokratiandel, vilken avhandlingens analyser möjligen kan underskatta. Därtill kan det inte uteslutas, vilket diskuteras mer utförligt i kapitel 8, att det finns relevanta variabler utanför de teorier och förklaringsperspektiv som uppmärksammas i avhandlingen. Eventuellt kan det finnas specificationsproblem i den meningen att relevanta variabler inte har inkluderats i avhandlingens analyser. Detta förändrar dock inte det övergripande resultatet av regressionsdiagnostiken att avhandlingens resultat uppvisar tillräcklig tillförlitlighet i aktuella aspekter.

English summary

Background and research question

Internationally recognized states have increased considerably in numbers since the end of World War II. According to the database Democracy & Dictatorship, 130 new states have been established during the period 1946-2008. At the time of independency, 39 per cent of these states had instituted a democratic regime, while the remaining 69 per cent had established a dictatorial regime. The form of political regime thus varied significantly between the new states at the time of their independency. This variation was the background for the comprehensive research question of the present thesis: *Why do new states establish different forms of political regimes at the time of their independency?*

The aim of the present thesis was to provide empirical contributions that will increase our understanding of which conditions that encourage the establishment of democratic regime in new states at the time of their independency. To achieve this, three assignments were undertaken. 1) Hypotheses were developed concerning conditions that might encourage the establishment of democratic regimes in new states at the time of their independency, and plausible explanations for why different forms of political regimes were established by these states at the time of their independency were identified. 2) Data about conditions in the new states was collected from established databases and compiled into one merged database. 3) An empirical assignment was carried out to elucidate the conditions that might be relevant for explaining why the form of political regime differs among the new states at the time of their independency. The hypotheses and the compiled data formed the basis of these empirical analyses, which was accomplished with quantitative analyses. The three assignments in conjunction formed the foundation for developing an empirical model that in an efficient way explains why new states have established different forms of political regimes at the time of their independency, which was the ambition for the study.

Research topic and its relevance

As stated above, this thesis focuses on political regimes established in new states at the time of their independency, which are label initial regimes, and it is the composition of political institutions being inaugurated at that point in time that is of interest. Since the time period for the study was 1946-2008, without any limits in time or space, the research question acquired encompassing analyses of the

initial regimes in new states, that combine high level of generality with high level of complexity.

Research on political regimes is abundant. Nonetheless, in previous research, the conditions that explain the differences in initial regimes have never been studied, and consequently, this matter cannot be clarified by scrutinizing these studies as their research designs were inadequate. Even though studies of initial regimes do exist, they were not conducted in a sufficiently general manner to allow for an explanation, particularly as these studies only included one or a few cases of initial regimes (e.g., Linz & Stepan 1996). There are, however, studies that do incorporate several political regimes at various points of time (Boix 2011, Crescenzi & Enterline 1999, Teorell 2010, Vanhanen 1997, Wejnert 2005). The analytical construction of these studies is however inadequate, not including initial regimes as an analytical category, and does hence not allow for any conclusions in terms of why new states differ in their form of political regime at the time of their independency. These shortcomings of previous research made it impossible to identify explanations to why new states establish different forms of political regimes at the time of their independency.

Research on political regimes in new states shows similar limitations as research on political regimes in general (Acemoglu et al. 2001, Anckar 2010, Bernhard et al. 2004, Lange 2004, Olsson 2009, Rost & Booth 2008). For instance, political regimes in new states have been studied only in restricted groups, such as previous colonies, or during a certain period of time. Moreover, the political regimes have been studied years after they have acquired independency. As a consequence, these studies provide no answer to the research question of this thesis. A recent study by Denk (forthcoming) did however include all new states formed during the period 1946-2008, paying attention also to the form of political regime established at the time of independency. Notwithstanding, this study did not answer the comprehensive research question as to why new states establish different political regimes at the time of their independency; the study rather focused on the long-term impact initial regimes have on the political development in new states.

To sum up, no research has to date been able to explain why new states have established different forms of political regimes at the time of their independency. The study by Denk (forthcoming) disclosed, however, that 70 per cent of the new states that had established a democratic regime at the time of their independency remained democratic 40 years later, thus offering a reason for the research topic of this thesis. At a national level, the initially established regime thus tended to last for a long time. This suggests that the establishment of initial regimes is a critical juncture that affects the political development in new states. Recent studies have furthermore shown that the initial regimes have been important also

at a global level; the number of democracies has increased since 1946 as a direct consequence of the inaugurating of democratic regimes in new states at the time of their independency (Denk & Lehtinen, forthcoming). The empirical model presented in this thesis hence facilitates the comprehension not only of the political development in new states, but also of the global development of democracies.

Cases and the dependent factor of the study

New states constitute the cases involved in the present thesis. The label *new state* refer to international recognized states formed during the period 1946-2008, and they were studied at the point of time of acquiring independency, and thus called *newly formed states*.

The various forms of political regimes act as the dependent factor of the study. *Political regime* refers to the set of institutions, which are structured by values and norms, and that constraints political interaction (Easton 1965: 193). The political institutions forming political regimes are considered to be sets of rules for actions and relationships that are linked with the creation of politics. The political institutions being designed in different ways result in the political regimes assuming different forms (Easton 1965, Offe 1996). The dependent factor of this thesis was constructed on the bases of Dahl's discussions on democracy and democratic systems (Dahl 1971). According to these discussions, political regimes can be examined by two analytical dimensions: political competition and political inclusion. Political regimes are, according to Dahl, characterized by different degrees of political competition and political inclusion. Democratic regimes combine a high degree of political competition with a high degree of political inclusion, and this definition was adopted by the dependent factor of the present thesis. Dictatorship, on the other hand, was defined as political regimes with other combinations. The division of regimes into democratic and dictatorial regimes forms what the comprehensive research question of this thesis focus on, i.e. to explain why some newly formed states established democratic regime, while others established dictatorship.

Explanations and independent factors

In order to elucidate the explanations behind newly formed states inaugurating different forms of political regimes, a number of hypotheses were tested. The hypotheses were developed on the basis of explanations offered in theoretical reasonings and in empirical studies on democratization. These explanations are founded on assumptions that are relevant for formulating hypotheses on what

conditions affect the likelihood of democratic regime being instigated in a newly formed state. The explanations represented different theoretical perspectives in research on democratization, and hence, a broad array of explanations was put to the test in this thesis. These perspectives were however connected in that they – apart from being relevant – were not contextually bound, but were general descriptions of the democratization of political regimes, and also; it was possible, from the material available, to test the hypotheses.

For an overview, and simultaneously avoiding the risk of straining the empirical analyses, the explanations were divided into conditions inside or outside society and into present or historic situations, at the time of independency. Contemporary intra-societal explanations thus refer to conditions within society at the time of independence, and contemporary extra-societal explanations refer to conditions outside society at the time of independence. In addition, there are historical explanations concerning the conditions prior to the time of independency.²⁰⁰ Table 1 illustrates the classification of the independent factors included in the various hypotheses that were developed on the basis of the explanations, along with the effect that the factors were stipulated to have on the likelihood of democratic regimes being instigated in newly formed states. As is shown in the table, a considerable number of explanations, representing different theoretical perspectives, were included in the analyses of the present thesis. This yields a high degree of complexity to the analyses, in terms of factors and perspectives being tested.

²⁰⁰ Historical conditions are in studies on democratization also divided into the categories inside or outside society. This requires however that the conditions relate to the territorial demarcation that follows from the institutional construction of states. For newly formed states, deciding whether the historical conditions should be considered external or internal thus constitutes a problem, since these conditions existed prior to the independency. This difficulty resulted in historical conditions being placed into one category in the present thesis.

Table 1
Independent factors in the analyses

Independent factors and their expected effects according to hypotheses		
<i>Contemporary intra-societal explanations</i>	<i>Contemporary extra-societal explanations</i>	<i>Historical explanations</i>
Economic wealth (+) Trade dependence (-) Dependence of oil export (-) Area (-) Population size (-) Islandness (+) Population density (+) Urbanisation (+) Internal war (-) Christian dominance (+) Muslim dominance (-)	External conflict (-) Cold war (-) General diffusion (+) Global diffusion (+) Wave of democratization (+) Reverse wave of democratization (-) Regional diffusion (+) Sub-regional diffusion (+) Neighbour-state diffusion (+) Cold War as context	War of independence (-) Historical background as colony (-) Historical background as British colony (+) Years as British colony (+) Communist heritage (-)
(+) = factor that expects to increase the probability for democratic regimes (-) = factor that expects to decrease the probability for democratic regimes		

Method

Criteria, conventionally used within comparative research on democracy, and developed in the research program *Correlates of War (COW)*, were applied to identify internationally recognized states (Bremer & Ghosn 2003, Gleditsch & Ward 1999, Griffiths & Butcher 2013). These criteria stipulate that to be deemed as internationally recognized, states must either be members of the UN or have a population exceeding 500,000 citizens and have established diplomatic relations with two superpowers.²⁰¹ The database *Democracy & Dictatorship (DD)* was used to ascertain relevant cases for the analyses in the present thesis.²⁰² This database disclosed a total of 130 newly formed states that during the period 1946-2008 had been deemed as internationally recognized; 128 of these were

²⁰¹ During the period in question, the following states were regarded as superpowers: France (1946-2008), Japan (1991-2008), China (1950-2008), the Soviet Union/Russia (1946-2008), Great Britain (1946-2008), Germany (1991-2008), and USA (1946-2008). More detailed information is available at the website for the research project *Correlates of War* (<http://www.correlatesofwar.org/>).

²⁰² DD is, like the thesis, based on *Correlates of War (COW)*. COW offers a register of internationally acknowledged states, which are standard for comparative research, and provide for instance information about the point in time when states have been accepted as internationally acknowledged.

included in the analyses of the present thesis.²⁰³ These states comprise the vast majority of the states formed after 1816, and of the states existing today.

Also the dependent factor was investigated by making use of information from DD, dividing the political regimes of newly formed states into democratic and dictatorial regimes. According to DD, 40 per cent of the investigated cases are democracies while the system is dictatorial in the remaining 60 per cent. The choice of using the index of DD as a measurement of the dependent factor was made on the grounds of four criteria that together enabled a study of the different political systems in all newly formed states at the time of independency, formed between 1946 and 2008. The DD index was however also compared with eleven other indices that have been prominent within comparative research on political regimes and democratization (Boix et al. 2012, Coppedge 2012, Munck 2000).²⁰⁴ The first criterion was that DD is constructed with the concept of polyarchy as foundation; the classification is thus built on the conceptual argumentation about democratic systems by Dahl (1971). The second criterion was that DD offers the possibility of analysing the political regimes at the point in time of acquiring independency (initial regimes). The third criterion was that DD includes all newly formed states, thus yielding spatial generality. The fourth criterion, finally, was that DD comprises the period 1946-2008, granting temporal generality.

The present thesis tested 26 hypotheses, which required a vast amount of material on the newly formed states. Since no sufficiently comprehensive database on newly formed states existed, such a database was assembled. Developing the database was carried out in three steps. Step one involved the collection of data from internationally established databases, such as *Uppsala Conflict Data Program*, *Democracy & Dictatorship*, and *The Quality of Government Dataset*. These databases were in the second step complemented with material from established sources, for instance *CIA World Factbook*, *Political Handbook of the World 2007*, and *World Statesmen*. In the third step, calculations based on the collected material were conducted, and new factors were constructed, founded on existing indications in the material. This material was subsequently assembled into a database, along with an appurtenant codebook, with the purpose of making the assembled material available for future studies of newly formed states.

Quantitative analyses were used to test the hypotheses, and logistic regression was the primary method utilized, since the dependent factor comprised two categories, democracy and dictatorship, and thus was binary in its structure. Logistic

²⁰³ Two new states, North Vietnam and South Vietnam, were not included in the investigation, since information about several factors was missing for these countries.

²⁰⁴ The following indices were compared: Arat (1991), Boix, Miller & Rosato (2012), Bollen (1980), Coppedge & Reinicke Polyarchy (1991), Doorenspleet (2005), Freedom House, Freedom House/Polity IV, Gasiorowski (1996)/Reich (2002), Hadenius (1992), Polity IV, and Vanhanen (2000).

regression illustrates how a dependent factor relates to one or more independent factors. This analysis method thus enables an analysis of whether independent factors affect the probability of the dependent factor generating a specific outcome. Besides revealing whether or not significant effects are in fact generated between factors, the analysis also discloses the extent of the effect independent factors have on the dependent factor, along with its direction (positive or negative). The logistic regression also enabled a calculation of the degree of model fitness and the degree of reduction in error, thus providing information on how effectively the model explains why newly formed states establishing different forms of political regimes.

Empirical results

The 26 hypotheses developed in this thesis were tested in three steps. In the first step, bivariate analyses were performed. These analyses comprised the dependent factor in conjunction with an independent factor, expected to have a bearing on the dependent factor. Of the 26 hypotheses, 15 earned empirical support. Table 2 displays which factors that, in line with the bivariate analyses, earned empirical support and which ones that did not. The second step tested the models that included independent factors from the individual categories of explanations (Table 3). While the bivariate analyses provided an initial indication of which factors that had an impact on the probability of democracy being initiated in newly formed states, the multivariate analyses disclosed which, and to which extent, factors in the individual categories of explanations were able to reveal the causes behind different forms of political regimes being launched in newly formed states. Of the contemporary intra-societal explanations, economic wealth, Muslim dominance, and population density were the ones having an impact on the probability of a democratic regime being established in newly formed states, while the Cold War, regional diffusion, and sub-regional diffusion were the extra-societal factors that received empirical support in the multivariate analysis. The hypothesis about the influence of the Cold War was contradicted in effect, indicating that states formed after the Cold War were not as prone to establish a democratic regime as states formed during the war. Colonial history (evolved from the hypotheses about colonial background, i.e. historical background as a colony and historical background as a British colony) and number of years as a British colony, were the two historical explanations receiving empirical support. In total, eight factors from the three categories of explanations were in the present thesis shown to have had an impact on the probability of democracy being established in newly formed states, and these factors may hence clarify the rea-

sons behind different political regimes being established in new states at the time of their independency.

Table 2

Summary of the bivariate analyses

<i>Factors with empirical support</i>	<i>Factors without empirical support</i>
Economic wealth Area Islandness Population density Urbanisation Christian dominance Muslim dominance Cold War ²⁰⁵ Wave of democratization Reverse wave of democratization Regional diffusion Sub-regional diffusion Neighbour-state diffusion Years as British colony	Trade dependence Dependence of oil export Population size Internal war External war Global diffusion War of independence Historical background as colony General diffusion ²⁰⁶ Historical background as British colony Communist heritage

²⁰⁵ The Cold War was also tested as a contextual factor, receiving empirical support in terms of contextual significance for some of the diffusion factors. Since Table 2 only presents factors that are expected to have direct impact on the dependent factor, the Cold War as a contextual factor was not included in the table.

²⁰⁶ The general hypothesis of democratic diffusion was not tested in the bivariate analyses, since testing this hypothesis requires multivariate analyses.

Table 3
Summary of the multivariate analyses

Factors that affect the probability	<i>The probability for democratic regime</i>	
	Low probability	High probability
<i>Contemporary intra-societal factors</i>		
Economic wealth	Low	High
Muslim dominance	Yes	No
Population density	Low	High
<i>Contemporary extra-societal factors</i>		
Formed during Cold War	After	During
Regional diffusion	Weak	Strong
Sub-regional diffusion	Weak	Strong
<i>Historical factors</i>		
Years as British colony	None/Few	Many
Colonial history	Background as non-British colony	No colonial background

The third step involved analyses where the eight factors from the three categories of explanations were tested in conjunction (Table 4). The first analysis included all factors from the categories of explanations that in the multivariate analysis were empirically supported (Table 4, step 1). The analysis sufficiently corroborated the significance of the hypotheses concerning Muslim dominance, sub-regional diffusion, and number of years as a British colony immediately before independency. The ensuing analysis included only these three factors (step 2), and confirmed their significance for which political regime that would be established in new states. Even stepwise analyses that included the factors given significance in bivariate analyses, confirmed this (step 3). Moreover, the degree of model fitness (0.546) and the degree of error diminution determination (54.8 %) were substantial, and by including only three factors, this model accurately determined a large proportion (82 %) of the political regimes in newly formed states.

This means that 23 (18 %) of the regime assessments turned out incorrect when using this integrated model. The empirical analyses revealed that the states being incorrectly assessed primarily deviated in terms of which form of political regime the newly formed states had established and the sub-regional proportion of democracy. Of the 23 deviating cases, 22 states had established another form of political regime than what would be expected from the proportion of democratic regimes in their sub-region. Further analyses, investigating the explanation

for this discrepancy revealed that none of the eight factors, expected from theoretical argumentation to have impact on sub-regional diffusion, was relevant.²⁰⁷ The causes behind the political regimes deviating from what might be expected were thus not elucidated in this thesis.

Table 4

The identification of the integrated model

<i>Factors</i>	Integrated model		
	<i>Step 1</i>	<i>Step 2</i>	<i>Step 3</i>
Economic wealth	2.309 (0.233)		
Population density	1.367 (0.447)		
Muslim dominance	0.052 (0.012)	0.062 (0.010)	0.062 (0.010)
Formed during Cold War	1.083 (0.931)		
Regional diffusion	3.173 (0.359)		
Sub-regional diffusion	14.916 (0.020)	45.382 (0.000)	45.382 (0.000)
Years as British colony	1.011 (0.010)	1.011 (0.004)	1.011 (0.004)
Colonial history	1.607 (0.588)		
Constant	0.053	0.174	0.174
Nagelkerke R ²	0.577	0.546	0.546
Lambda	53.0 %	54.8 %	54.8 %
Number of cases	128	128	128
<i>The table presents the coefficients of logistic regression (Exp(B)) and statistical significance (in parentheses). Significant coefficients are indicated in bold.</i>			

When contemplating that the structure of the international state-system changed from antidemocratic to democratic after the Cold War, one might expect the Cold War to have had a contextual effect on the importance of the factors in terms of which form of political regime that would be instituted in the new states (Boix 2011). This means that the factors in the integrated model may not hold the same relevance after the Cold War as during the Cold War. Inserting the Cold War into the integrated model as a contextual factor confirmed this, manifesting that the three factors in the model had indeed significantly affected the choice of political

²⁰⁷ The factors that were tested in a contextual analysis in order to explain the deviation from the proportion of sub-regional democracy were area, size of population, islandness, Christian dominance, communistic heritage, trade dependency, colonial history, and the Cold War.

regime during the Cold War. After the Cold War, however, only sub-regional diffusion had been consequential. Taking the whole time period into account showed that the integrated model was just as effective in explaining why newly formed states would establish different forms of political regimes, as when the Cold War was included as a contextual factor, in spite of increased complexity of the latter analysis. Of this follows that the model developed in the present thesis, an integrated model with three factors of proven significance, was more effective than the extended model, inserting the Cold War as a contextual factor.

Based on the integrated model, establishing Muslim dominance, sub-regional diffusion, and the number of years as a British colony immediately before independency as vital factors, the conclusion of the present thesis was formulated as follows: *The establishment of different forms of political regimes in newly formed states may be explained by the states' differences in terms of a) Muslim dominance in the population, b) sub-regional diffusion, and c) the number of years as a British colony immediately before dependency.*

This conclusion implies that newly formed states with a low proportion of its population being Muslims, and that is situated in a democratic sub-region, or that immediately before independency had been a British colony for an extended time, have a higher probability of establishing democratic regime than newly formed states in the opposite situation, i.e. with a high proportion of Muslims, not situated in a democratic sub-region, or not being a British colony immediately before independency, or just for a short period in time (Table 5). Using these three factors in the model explained most political regimes in the newly formed states. The high degree of empirical generality and the inclusion of only three factors, means that the integrated model possesses the qualities that are characteristic of efficient models, and thus the ambition of the present thesis has been accomplished.

Table 5
Summary of the integrated analyses

<i>Factors that affect the probability</i>	<i>The probability for democratic regime</i>	
	<i>Low probability</i>	<i>High probability</i>
Muslim dominance	Yes	No
Sub-regional diffusion	Weak	Strong
Years as British colony	None/Few	Many

The contribution of the thesis

The aim of the present thesis, to provide empirical contributions that will increase our understanding of which conditions that encourage the establishment of democratic regime in new states at the time of their independency, was reached.

Firstly, *the preconditions required for establishing democratic regime at the time of independency were elucidated*, in contrast to previous research on democratization (Coppedge 2012, Munck 2007, Møller & Skaaning 2013, Teorell 2010) and on newly formed states (Anckar 2010, Rost & Booth 2008), which did not pay attention to the point in time when the political regime was inaugurated.

Secondly, *the present thesis included states that previously had not been studied as new states*, thus improving the knowledge about conditions encouraging the establishment of a democratic regime in new states (Anckar 2010, Rost & Booth 2008). The previous research on democratization, that did include states formed between 1946 and 2008, did not study the states at the point of time for their independency (Anckar 2011, Boix 2011, Brinks & Coppedge 2006, Gleditsch & Ward 2006, O'Loughlin et al. 1998, Przeworski et al. 2000, Ross 2012, Teorell 2010, Vanhanen 2003).

Thirdly, *the present thesis points out the importance of certain conditions – not distinguished in previous studies on new states – which promote the establishment of a democratic regime in newly formed states*. Although the issues of sub-regional diffusion (Brinks & Coppedge 2006, Gleditsch & Ward 2006, O'Loughlin et al. 1998) and number of years as a British colony (Bernhard et al. 2004, Olsson 2009) have been included in previous studies on democratization, their significance for the institution of political regime at the time of independency has not been investigated.

Fourthly, *the empirical analyses in the present thesis challenges earlier research on new states or democratization, in that conditions previously identified as important for the promotion of establishing democracy in new states, proved to be insignificant*. A number of these conditions did in the analysis of this thesis not affect the probability of establishing a democratic regime in newly formed states, which furthermore means that conditions stated by previous studies to be important for democratization in established states, do not hold relevance to newly formed states in their process of inaugurating a political system. This suggests that the preconditions for democratization of newly formed states differ from those required in established states.

Besides these contributions, the present thesis opens for discussions about how democracy may be encouraged through support (democratic promotion). As Munck (2009) remarks, the designing of democracy-promoting politics is critically dependent on research on the preconditions for democratization. With this in mind, the results of the present thesis offer information on which newly

formed states that might be expected to require extra support in their democratization process, and also by what means democratization in these states may be underpinned. The results acquired in the present thesis show that states with Muslim dominance, not situated in a democratic sub-region or not having been a British colony for an extended time directly before independency, are the ones expected to have the greatest need for democracy support. Furthermore, democratic diffusion appears to be a means for facilitating the institution of a democratic regime in newly formed states, and support in the form of sub-regional diffusion seems to be particularly significant.

The results obtained in the present thesis contribute to our understanding of political development at a national as well as a global level. The composition of political regimes has since 1946 changed at a global level. Waves and reverse waves of democratization have caused fluctuations in the global proportion of democracies. The global proportion of democracies has however also been affected by which form of political regime that was initiated in newly formed states (Denk & Lehtinen, forthcoming), something that the present thesis highlighted. The factors influencing which form of political regime that a new state establish indirectly affect the global proportion of democracies by having an impact on the probability for establishing a democratic regime, and thus the present thesis also contributed to the understanding of why the global proportion of democracies fluctuated over time. On the basis of the model formulated in this thesis, the global increase of democracies can thus be explained by the fact that new states have been formed that lack Muslim dominance, and that are surrounded by a sub-region comprising democracies, or that was a British colony for an extended time directly before acquiring independency. At a national level, the political systems initially established tend to remain and be of long-term importance to the new states (Denk, forthcoming), which means that the model in the present thesis predicts under which conditions stable democracies may develop in new states. The present thesis thus identified the underlying explanations for the political development at a national as well as a global level.

Referensförteckning

- Acemoglu, D., Johnson, S. & Robinson, J. A. (2001): "The Colonial Origins of Comparative Development: An Empirical Investigation". *American Economic Review* 91: 1369–1401.
- Agresti, A. & Finlay, B. (1997): *Statistical Methods for the Social Sciences*. UpperSaddle River: Prentice-Hall.
- Allison, P. D. (1999): *Multiple Regression: A Primer*. Thousand Oaks: Pine Forge Press.
- Almond, G. A. & Powell, G. B. (1966): *Comparative Politics: A Developmental Approach*. Boston: Little, Brown.
- Almond, G. A. & Verba, S. (1965): *Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. Boston: Little, Brown.
- Alvarez, M., Cheibub, J. A., Limongi F. & Przeworski, A. (1996): "Classifying Political Regimes". *Studies in Comparative International Development* 31: 3–36.
- Anckar, C. (2002): *Effekter av valsistem. En studie av 80 stater*. Stockholm: SNS förlag.
- Anckar, C. (2008): "Size, Islandness and Democracy: A Global Comparison". *International Political Science Review* 29: 433–459.
- Anckar, C. (2010): "Size and Democracy in New State Formations" i Denk, T. (red.): *Perspectives on State-building and Democracy*. Saarbrücken: VDM.
- Anckar, C. (2011): *Religion and Democracy: A Worldwide Comparison*. London: Routledge.
- Anckar, D. & Anckar, C. (1995): "Size, Insularity and Democracy". *Scandinavian Political Studies* 18: 211–229.
- Andersen, J.J. & Ross, M. L. (2014): "The Big Oil Change: A Closer Look at the Haber-Menaldo Analysis". *Comparative Political Studies* 47: 993–1021.
- Aneshensel, C. S. (2002): *Theory-Based Data Analysis for the Social Science*. London: Sage Publications.
- Arat, Z. F. (1991): *Democracy and Human Rights in Developing Countries*. Boulder: Lynne Rienner.
- Banks, A. S., Muller, T. C. & Overstreet, W. R. (2007): *Political Handbook of the World 2007*. Washington: CQ Press.
- Barmark, M. (2009): "Faktoranalys" i Djurfeldt, G. & Barmark, M. (red.): *Statistisk verktygslåda: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur.
- Barro, R. J. (1999): "Determinants of Democracy". *Journal of Political Economy* 107: 158–183.

- Bartolini, S. (1993): "On Time and Comparative Research". *Journal of Theoretical Politics* 5: 131–166.
- Bell, J. E. & Staeheli, L. A. (2001): "Discourses of Diffusion and Democratization". *Political Geography* 20: 175–195.
- Bendix, R. (1978): *Kings or People: Power and the Mandate to Rule*. Berkeley: University of California Press.
- Bennett, R.W. & Zitomersky, J. (1982): "The Delimitation of International Diplomatic Systems: 1816–1980" i Zitomersky, J. (red.): *On Making Use of History*. Lund: Esselte Studium.
- Bennich-Björkman, L. (2007): *Political Culture under Institutional Pressure: How Institutional Change Transforms Early Socialization*. New York: Palgrave Macmillan.
- Berg-Schlosser, D. (2007): *Democratization. The State of the Art*. Opladen: Barbara Budrich Publishers.
- Bermeo, N. (2003): "What the Democratization Literature Says – or Doesn't Say – About Postwar Democratization". *Global Governance* 9: 159–177.
- Bernhard, M., Reenock, C. & Nordstrom, T. (2004): "The Legacy of Western Overseas Colonialism on Democratic Survival". *International Studies Quarterly* 48: 225–250.
- Berry, W. D. & Feldman, S. (1993): "Multiple Regression in Practice" i Lewis Beck, M. S. (red.): *Regression Analysis*. London: Sage Publications.
- Binder, L. (1971): "Crises of Political Development" i Binder, L., Coleman, J. S., LaPalombara, J., Pye, L. W., Verba, S. & Weiner, M.: *Crises and Sequences in Political Development*. Princeton: Princeton University Press.
- Blakkisrud, H. & Kolstø, P. (2012): "Dynamics of de facto Statehood". *Southeast European and Black Sea Studies* 12: 281–298.
- Bogaards, M. (2009): "How to classify hybrid regimes? Defective democracy and electoral authoritarianism". *Democratization* 16: 399–423.
- Boix, C. (2011): "Democracy, Development, and the International System". *American Political Science Review* 105: 809–828.
- Boix, C., Miller, M. & Rosato, S. (2012): "A Complete Data Set of Political Regimes, 1800–2007". *Comparative Political Studies* 46: 1523–1554.
- Bollen, K. A. (1979): "Political Democracy and the Timing of Development". *American Sociological Review* 44: 572–587.
- Bollen, K. A. (1980): "Issues in the Comparative Measurement of Political Democracy". *American Sociological Review* 45: 370–390.
- Bollen, K. A. (1983): "World System Position, Dependency, and Democracy: The Cross-National Evidence". *American Sociological Review* 48: 468–479.
- Bollen K. A. & Jackman R. W. (1985): "Political Democracy and the Size Distribution of Income". *American Sociological Review* 50: 438–457.

- Brackney, W. H. (2005): *Human Rights and the World's Major Religions: Volume Two: The Christian Tradition*. London: Praeger Perspectives.
- Bremer, S. A. & Ghosn, F. (2003): "Defining States: Reconsiderations and Recommendations". *Conflict Management and Peace Science* 20: 21–41.
- Brinks, D. & Coppedge, M. (2006): "Diffusion Is No Illusion: Neighbor Emulation in the Third Wave of Democracy". *Comparative Political Studies* 39: 463–489.
- Bunce, V. (2000): "Comparative Democratization: Big and Bounded Generalization". *Comparative Political Studies* 33: 703–734.
- Bunge, M. (1996): *Finding Philosophy in Social Science*. New Haven: Yale University Press.
- Bunge, M. (1998): *Philosophy of Science: From Problem to Theory*. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Capoccia, G. & Ziblatt, D. (2010): "The Historical Turn in Democratization Studies: A New Research Agenda for Europe and Beyond". *Comparative Political Studies* 43: 931–968.
- Carothers, T. (1999): *Aiding Democracy Abroad: The Learning Curve*. Washington, D.C.: Carnegie Endowment for International Peace.
- Cheibub, J. A. & Gandhi, J. (2004): "Classifying Political Regimes: a Six-fold Measure of Democracies and Dictatorships". Uppsats presenterad vid konferensen för *American Political Science Association* i Chicago.
- Cheibub, J. A., Gandhi, J. & Vreeland, J. R. (2010): "Democracy and Dictatorship Revisited". *Public Choice* 143: 67–101.
- Cingranelli, D. L. & Richards, D. L. (1999): "Respect for Human Rights after the End of the Cold War". *Journal of Peace Research* 36: 511–534.
- Clague, C., Gleason, S. & Knack, S. (2001): "Determinants of Lasting Democracy in Poor Countries: Culture, Development, and Institutions". *The ANNALS of American Academy of Political and Social Science* 573:16–41.
- Collier, R. B. & Collier, D. (1991): *Shaping the Political Arena: Critical Junctures, the Labor Movement, and Regime Dynamics in Latin America*. Princeton: Princeton University Press.
- Coppedge, M. (2012): *Democratization and Research Methods*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Coppedge, M., Gerring, J., Altman, D., Bernhard, M., Fish, S., Hicken, A., Kroenig, M., Lindberg, S. I., McMann, K., Paxton, P., Semetko, H. A., Skaaning, S-E., Staton, J. & Teorell, J. (2011): "Conceptualizing and Measuring Democracy: A New Approach". *Perspectives on Politics* 9: 247–267.
- Coppedge, M. & Reinicke, W. H. (1990): "Measuring Polyarchy". *Studies in Comparative International Development* 25: 51–72.

- Coppedge, M. & Reinicke, W. H. (1991): "Measuring Polyarchy" i Inkeles, A. (red.): *On Measuring Democracy: Its Consequences and Concomitants*. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Crenscenzi, M. J. C. & Enterline, A. J. (1999): "Ripples from the Waves? A Systematic, Time-Series Analysis of Democracy, Democratization, and Interstate War". *Journal of Peace Research* 36: 75–94.
- Dahl, R. A. (1967): *Pluralist Democracy in the United States: Conflicts and Consent*. Chicago: Rand McNally.
- Dahl, R. A. (1971): *Polyarchy: Participation and Opposition*. New Haven: Yale University Press.
- Dahl, R. A. (1989): *Democracy and Its Critics*. New Haven: Yale University.
- Dahl, R. A. (1990): *After the Revolution: Authority in a Good Society*. New Haven: Yale University Press.
- Dahl, R. A. (1998): *On Democracy*. New Haven: Yale University.
- Dahl, R. A. & Tufte, E. R. (1973): *Size and Democracy*. Stanford: Stanford University Press.
- Denk, T. (2003): *Att förstå secession: Förslag till komparativt analyschema om secessionsprocesser*. Karlstad: Karlstad University Studies.
- Denk, T. (2009): *Politisk kultur*. Malmö: Liber.
- Denk, T. (2010): "State-building and Democratization" i Denk, T. (red.): *Perspectives on State-building and Democracy*. Saarbrücken: VDM.
- Denk, T. (2012): *Komparativa analysmetoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Denk, T. (2013): "How to Measure Polyarchy with Freedom House: A Proposal for Revision". *Quality & Quantity* 47: 3457–3471.
- Denk, T. (kommande): "Does the First Rule Last? A Comparative Inquiry of Initial Regimes". (artikel under granskning).
- Denk, T. & Lehtinen, S. (2012): "Multilevel Analysis with Fuzzy-Set Methods". Uppsats presenterad vid *ECPR Joint Sessions* i Antwerpen.
- Denk, T. & Lehtinen, S. (2014a): "Contextual Analysis with QCA-methods". *Quality & Quantity* 48 (6): 3475–3487.
- Denk, T. & Lehtinen, S. (2014b): "Hur identifieras stater? Jämförelse av alternativa tillvägagångssätt". *Politiikka* 54 (4): 312-219.
- Denk, T. & Lehtinen, S. (kommande): "Regime Transition and State-building as Modes of Democratization". (artikel under granskning).
- Denk, T. & Silander, D. (2007): *Att studera demokratisering: Fenomen, förlopp, förutsättningar och framtid*. Stockholm: Santérus.
- Derbyshire, J. D. & Derbyshire, I. A. (1999): *The Political Systems of the World*. London: Helicon Publishing.

- Diamond, L. (1992): "Economic Development and Democracy Reconsidered" i Marks, G. & Diamond L. (red): *Reexamining Democracy*. Newbury Park: Sage Publications.
- Diamond, L. (1999): *Developing Democracy: Towards Consolidation*. Baltimore: John Hopkins University Press.
- Diamond, L., Linz, J.J. & Lipset, S. M. (1995): "Introduction: What Makes for Democracy" i Diamond, L., Linz J. J. & Lipset, S. M. (red): *Politics in Developing Countries: Comparing Experiences with Democracy*. Boulder: Lynne Rienner.
- Djurfeldt, G. (2009): "Multipel regressionsanalys (MRA)" i Djurfeldt, G. & Barmark, M. (red.): *Statistisk verktygslåda: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur.
- Doorenspleet, R. (2000): "Reassessing the Three Waves of Democratization". *World Politics* 52: 384–406.
- Doorenspleet, R. (2005): *Democratic Transition: Exploring the Structural Sources of the Forth Wave*. Boulder: Lynne Rinner.
- Dugard, J. & Raič, D. (2012): "The Role of Recognition in the Law and Practice of Secession" i Kohen, M. G. (red.): *Secession: International Law Perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Easton, D. (1965): *A System Analysis of Political Life*. New York: Wiley.
- Edling, C. & Hedström, P. (2003): *Kvantitativa metoder: Grundläggande analysmetoder för samhälls- och beteendevetare*. Lund: Studentlitteratur.
- Ekman, J., Linde, J. & Sedelius, T. (2014): *Demokratiseringsprocesser: Nya perspektiv och utmaningar*. Lund: Studentlitteratur.
- Elkink, J. A. (2011): "The International Diffusion of Democracy". *Comparative Political Studies* 44: 1651–1674.
- Elkins, Z. & Simmons, B. (2005): "On Waves, Clusters, and Diffusion: A Conceptual Framework". *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 598: 33–51.
- Esaiasson, P., Gilljam, P., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2007): *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik.
- Fabry, M. (2008): "Secession and State Recognition in International Relations and Law" i Pavković, A. & Radan, P. (red): *On the Way to Statehood: Secession and Globalisation*. Aldershot: Ashgate.
- Fabry, M. (2010): *Recognizing States: International Society & the Establishment of New States Since 1776*. Oxford: Oxford University Press.
- Fabry, M. (2011): "International Involvement in Secessionist Conflict: From the 16th Century to the Present" i Pavković, A. & Radan, P. (red.): *The Ashgate Research Companion to Secession*. Surrey: Ashgate.

- Fearon, J. & Laitin, D. D. (2003): "Ethnicity, Insurgency, and Civil War". *American Political Science Review* 97: 75–90.
- Finifter, A. W. & Abramson, P. R. (1975): "City Size and Feelings of Political Competence". *Public Opinion Quarterly* 39: 189–198.
- Fischer, C. S. (1975): "The City and Political Psychology". *American Political Science Review* 69: 559–571.
- Fox, J. (1993): "Regression Diagnostics" i Lewis-Beck, M. S. (red.): *Regression Analysis*. London: Sage Publications.
- Fox, J. (2008): *A World Survey of Religion and the State*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Franzese, R. J. & Hays, J. C. (2008): "Interdependence in Comparative Politics: Substance, Theory, Empirics, Substance". *Comparative Political Studies* 41: 742–780.
- Fukuyama, F. (2004): *State-Building: Governance and World Order in the 21st Century*. Ithaca: Cornell University Press.
- Føllesdal, A., Walløe, L. & Elster, J. (1993): *Argumentationsteori, språk och vetenskapsfilosofi*. Stockholm: Thales.
- Förenta Nationerna (1982): *United Nations Convention on the Law of the Sea*. New York.
- Galtung, J. (1979): *Essays in Methodology. Volym 2: Papers on Methodology*. Köpenhamn: Ejlers.
- Gasiorowski, M. J. (1996): "An Overview of the Political Regime Change Dataset". *Comparative Political Studies* 29: 469–483.
- Gastil, R. D. (1990): "The Comparative Survey of Freedom: Experiences and Suggestions". *Studies in Comparative International Development* 25: 25–50.
- Geddes, B. (1999): "What Do We Know About Democratization After Twenty Years?". *Annual Review of Political Science* 2: 115–144.
- Geldenhuis, D. (2011): "Secession and Contested States" i Pavković, A. & Radan, P. (red.): *The Ashgate Research Companion to Secession*. Surrey: Ashgate.
- Gerring, J. (2007): *Case Study Research: Principles and Practices*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gerring, J. (2012): *Social Science Methodology: A Unified Framework*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gilbert, L. & Mohseni, P. (2011): "Beyond Authoritarianism: The Conceptualization of Hybrid Regimes". *Studies in Comparative International Development* 46: 270–297.
- Gill, G. (2002): *Democracy and Post-Communism: Political Change in the Post-Communist World*. London: Routledge.

- Gleditsch, K. S. (2004): "A Revised List of Wars between and within Independent States, 1916–2002". *International Interactions* 30: 231–262.
- Gleditsch, K. S., Metternich, N. W. & Ruggeri, A. (2014): "Data and Progress in Peace and Conflict Research". *Journal of Peace Research* 51: 301–3014.
- Gleditsch, K. S. & Ward, M. D. (1999): "A Revised List of Independent States since the Congress of Vienna". *International Interactions* 25: 393–413.
- Gleditsch, K. S. & Ward, M. D. (2006): "Diffusion and the International Context of Democratization". *International Organization* 60: 911–933.
- Griffiths, R. D. & Butcher, C. R. (2013): "Introducing the International System(s) Dataset (ISD), 1816–2011". *International Interactions* 39: 748–768.
- Haber, S. & Menaldo, V. (2010): "Do Natural Resources Fuel Authoritarianism? A Reappraisal of the Resource Curse." *American Political Science Review* 105: 1–24.
- Hadenius, A. (1992): *Democracy and Development*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hadenius, A. & Teorell, J. (2005a): "Assessing Alternative Indices of Democracy". *Committee on Concepts and Methods Working Paper Series no. 6*. Mexico City: International Political Science Association: Committee on Concepts and Methods.
- Hadenius, A. & Teorell, J. (2005b): "Cultural and Economic Prerequisites of Democracy: Reassessing Recent Evidence". *Studies in Comparative International Development* 34: 87–106.
- Haken, N., Messner, J.J., Hendry, K., Taft, P., Lawrence, K., Brisard, L. & Umaña, F. (2014): *Failed States Index 2014*. Washington: The Found for Peace.
- Hall, P. A. & Taylor, R. C. R. (1996): "Political Science and the Three New Institutionalisms." *Political Studies* 55: 936–957.
- Held, D. (1984): *Political Theory and The Modern State*. London: Polity Press.
- Huntington, S. P. (1968): *Political Order in Changing Societies*. New Haven: Yale University Press.
- Huntington, S. P. (1991): *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. London: University of Oklahoma Press.
- Hutcheson, G. & Sofroniou, N. (1999): *The Multivariate Social Scientist: Introductory Statistics Using Generalized Linear Models*. London: Sage Publications.
- Höhne, M.V. (2013): "Limits of Hybrid Political Orders: The Case of Somaliland". *Journal of Eastern African Studies* 7: 199–217.

- Ikenberry, G. J. (1994): "History's Heavy Hand: Institutions and the Politics of the State". Uppsats presenterad vid konferensen *New Perspectives on Institutions* i Maryland.
- Inglehart, R. & Welzel, C. (2005): *Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence*. New York: Cambridge University Press.
- Innes, A. (2001): *Czechoslovakia: The Short Goodbye*. New Haven: Yale University Press.
- Johansson, L-G. (2003): *Introduktion till vetenskapsteorin*. Stockholm: Thales.
- Johnson, J. B. & Reynolds, H. T. (2005): *Political Science Research Methods*. Washington: CQ Press.
- Judd, C. M., MacClelland, G. H. & Ryan, C. S. (2008): *Data Analysis: A Model Comparison Approach*. New York: Routledge.
- Jönsson, C., Tägil, S. & Törnqvist, G. (2000): *Organizing European Space*. London: Sage Publications.
- Karl, T. L. (1990): "Dilemmas of Democratization in Latin America". *Comparative Politics* 23: 1–21.
- Karvonen, K. (1981): *Med vårt västra grannland som förebild: En undersökning av policydiffusion från Sverige till Finland*. Åbo: Åbo Akademi.
- Keohane, R. O. & Nye, J. S. (2001): *Power and Interdependence*. New York: Longman.
- Kolstø, P. & Blakkisrud, H. (2008): "Living with Non-recognition: State- and Nation-building in South Caucasian Quasi-states". *Europe-Asia Studies* 60: 483–509.
- Kopstein, J. S. & Reilly, D. A. (2000): "Geographic Diffusion and the Transformation of the Postcommunist World". *World Politics* 53: 1–37.
- Krasner, S. D. (1988): "Sovereignty: An Institutional Perspective." *Comparative Political Studies* 21: 66–98.
- Lange, M. (2004): "British Colonial Legacies and Political Development". *World Development* 32: 905–922.
- Lange, M. (2009): *Linkages of Despotism and Development: British Colonialism and State Power*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lerner, D. (1958): *The Passing of Traditional Society*. New York: Free Press.
- Levitsky, S. & Way, L. A. (2010): *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes after the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Li, Q. & Reuveny, R. (2003): "Economic Globalization and Democracy: An Empirical Analysis". *British Journal of Political Science* 33: 29–54.
- Li, Q. & Reuveny, R. (2009): *Democracy and Economic Openness in an Interconnected System: Complex Transformations*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Lijphart, A. (1968): *The Politics of Accommodation: Pluralism and Democracy in the Netherlands*. Berkeley: University of California Press.
- Linz, J. J. & Stepan, A. (1996): *Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Lipset, S. M. (1959): "Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy". *The American Political Science Review* 53: 69–105.
- Lipset, S. M. (1994): "The Social Requisites of Democracy Revisited: 1993 Presidential–address". *American Sociological Review* 59: 1–22.
- Lipset, S. M., Seong, K-R. & Torres, J. C. (1993): "A Comparative Analysis of the Social Requisites of Democracy". *International Social Science Journal* 45:154–175.
- Mahoney, J. (2000): "Path Dependence in Historical Sociology". *Theory and Society* 29: 507–548.
- Mahoney, J. (2001): "Path Dependent Explanations of Regime Change: Central America in Comparative Perspective". *Studies in Comparative International Development* 36: 111–141.
- Mahoney, J. (2010): *Colonialism and Postcolonial Development: Spanish American in Comparative Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mahoney, J. & Schensul, D. (2006): "Historical Context and Path Dependence" i Goodin, R. E. & Tilly, C. (red.): *Oxford Handbook of Contextual Political Analysis*. Oxford: Oxford University Press.
- March, J. & Olsen, J. P. (1989): *Rediscovering Institutions: The Organizational Basis of Politics*. New York: Free Press.
- Marshall, M.G. & Cole, B.R. (2014): *Global Report 2014: Conflict, Governance and state Fragility*. Vienna: Center for Systemic Peace.
- Marshall, M. G. & Jagers, K. (2009): *Polity IV Project: Political Regime Characteristics and Transitions 1900–2008*. Tillgänglig via <http://www.systemicpeace.org/> (19.06.2014).
- McFaul, M. (2002): "The Fourth Wave of Democracy and Dictatorship: Noncooperative Transitions in the Postcommunist World". *World Politics* 54: 212–244.
- McKay, J. P., Buckler, J., Hill, B. D., Ebrey P. B. (2000): *A History of World Societies*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Miller, B. (2004): "Spaces of Mobilization: Transnational Social Movements" i Barnett, C. & Low, M. (red.): *Spaces of Democracy: Geographical Perspectives on Citizenship, Participation and Representation*. London: Sage Publication.

- Minkenberg, M. (2007): "Democracy and Religion: Theoretical and Empirical Observations on the Relationship between Christianity, Islam and Liberal Democracy". *Journal of Ethnic and Migration Studies* 33: 447–909.
- Montevideokonventionen (1933): *Convention on Rights and Duties of States*. Tillgänglig via http://avalon.law.yale.edu/20th_century/intam03.asp (09.06.2014).
- Moore, B. (1966): *Social Origins of Dictatorship and Democracy: Lord and Peasant in the Making of the Modern World*. Boston: Beacon Press.
- Morlino, L. (2009): "Are There Hybrid Regimes? Or are They Just an Optical Illusion?". *European Political Science Review* 1: 273–296.
- Most, B. A. & Starr, H. (1990): "Theoretical and Logical Issues in the Study of International Diffusion". *Journal of Theoretical Politics* 2: 391–412.
- Munck, G. L. (2007): "Democracy Studies: Agendas, Findings, Challenges" i Berg-Schlosser, D. (red.): *Democratization: The State of the Art*. Opladen: Barbara Budrich Publishers.
- Munck, G. L. (2009): *Measuring Democracy: A Bridge Between Scholarship and Politics*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Munck, G. L. & Verkuilen, J. (2002): "Conceptualizing and Measuring Democracy: Evaluating Alternative Indices". *Comparative Political Studies* 35: 5–34.
- Møller, J. & Skaaning, S-E. (2013): *Democracy and Democratization in Comparative Perspective: Conceptions, Conjectures, Causes, and Consequences*. London: Routledge.
- Newitt, M. (1992): "Introduction" i Hintjens, H. M. & Newitt, M. (red): *The Political Economy of Small Tropical Islands: The Importance of Being Small*. Exeter: University of Exeter Press.
- Norris, P. & Inglehart, R. (2004): *Sacred and Secular: Religion and Politics Worldwide*. Cambridge: Cambridge University Press.
- North, D. C. (1990): *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge: Cambridge University Press.
- O'Donnell, G. (1973): *Modernization and Bureaucratic Authoritarianism: Studies in South American Politics*. Berkeley: Institute of International Studies (University of California).
- O'Donnell, G. & Schmitter, P. C. (1986): *Transitions from Authoritarian Rule: Tentative Conclusions*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- O'Loughlin, J., Ard, M. D., Lofdahl, C. L., Cohen, J. S., Brown, D. S., Reilly, D., Gleditsch, K. S. & Shin, M. (1998): "The Diffusion of Democracy". *Annals of the Association of American Geographers* 88: 545–574.
- Offe, C. (1996): "Political Institutions and Social Power: Conceptual Explorations" i Shapiro, I., Skowronek, S. & Galvin, D. (red.): *Rethinking*

- Political Institutions: The Art of the State*. New York: New York University Press.
- Oliver, E. J. (2001): *Democracy in Suburbia*. Princeton: Princeton University Press.
- Olsson, O. (2009): "On the Democratic Legacy of Colonialism". *Journal of Comparative Economics* 37: 534–551.
- Opella, W. C. & Rosow, S. J. (1999): *The Nation-State and Global Order: A Historical Introduction to Contemporary Politics*. Boulder: Lynne Rienner Publishers.
- Ott, D. (2000): *Small is Democratic: An Examination of State Size and Democratic Development*. New York: Garland.
- Parsons, C. (2007): *How to Map Arguments in Political Science*. Oxford: Oxford University Press.
- Pavković, A. (2007): *Creating New States: Theory and Practice of Secession*. Aldershot: Ashgate.
- Peters, G. B. (1999): *Institutional Theory in Political Science: The 'New Institutionalism'*. London: Printer.
- Pierson, P. (2000): "Increasing Returns, Path Dependence, and the Study of Politics". *American Political Science Review* 94: 251–267.
- Pierson, P. (2004): *Politics in Time: History, Institutions, and Social Analysis*. Princeton: Princeton Press University.
- Poe, S. C., Tate, C. N. & Camp, K. L. (1999): "Repression of the Human Right to Personal Integrity Revisited: A Global Cross-National Study Covering the Years 1976–1993". *International Studies Quarterly* 43: 291–313.
- Poggi, G. (1990): *The State: Its Nature, Development and Prospects*. Stanford: Stanford University Press.
- Pollock, P. H. (2009): *The Essentials of Political Analysis*. Washington: CQ Press.
- Pridham, G. (1997): "The International Dimension of Democratization: Theory, Racticem and Inter-regional Comparisons" i Pridham, G., Herring, E. & Sanford, G. (red.): *Building Democracy? The International Dimension of Democratization in Eastern Europe*. London: Leicester University Press.
- Przeworski, A., Alvarez, M. E., Cheibub, J. A. & Limongi, F. (1996): "What Makes Democracies Endure". *Journal of Democracy* 7: 39–55.
- Przeworski, A., Alvarez, M. E., Cheibub, J. A. & Limongi, F. (2000): *Democracy and Development: Political Institutions and Well-Being in the World, 1950–1990*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Przeworski, A. & Limongi, F. (1997): "Modernization: Theories and Facts". *World Politics* 49: 155–183.

- Putnam, R. D. (1993): *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton: Princeton University Press.
- Reich, G. (2002): "Categorizing Political Regimes: New Data for Old Problems". *Democratization* 12: 20–34.
- Rogers, E. M. (1995): *Diffusion of Innovations*. New York: The Free Press.
- Rokkan, S. (1999): *State Formation, Nation-building, and Mass Politics in Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- Rose, R., Mishler, W. & Haerpfer, C. (1998): *Democracy and its Alternatives: Understanding Post-Communist Societies*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Ross, M. L. (2001): "Does Oil Hinder Democracy?". *World Politics* 53: 1–29.
- Ross, M. L. (2012): *The Oil Curse: How Petroleum Wealth Shapes the Development of Nations*. Princeton: Princeton University Press.
- Rost, N. & Booth, J. A. (2008): "Determinants of Regime Type in Newly Independent States". *European Journal of Political Research* 47: 635–664.
- Rueschemeyer, D. (2005): "Building States: Inherently a Long-Term Process? An Argument from Theory" i Lange, M. & Rueschemeyer, D. (red.): *States and Development: Historical Antecedents of Stagnation and Advance*. London: Palgrave Macmillan.
- Rueschemeyer, D., Stephens, J. D., & Stephens, E. H. (1992): *Capitalist Development and Democracy*. Chicago: University of Chicago Press.
- Russett, B. M., Singer, J. D. & Small, M. (1968): "National Political Units in the Twentieth Century: A Standardized List". *American Political Science Review* 62: 932–951.
- Rustow, D. A (1970): "Transition to Democracy". *Comparative Politics* 2: 337–365.
- Schmidt, V. A. (2009): "Comparative Institutional Analysis" i Landman, T. & Robinson, N. (red.): *The SAGE Handbook of Comparative Politics*. London: Sage Publications.
- Schmitter, P. C. (1971): *Interest Conflicts and Political Change in Brazil*. Stanford: Stanford University Press.
- Skocpol, T. (1979): *States and Social Revolutions: A Comparative Analysis of France, Russia, and China*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sorens, J. (2012): *Secessionism: Identity, Interest, and Strategy*. Kingston: McGill-Queen's University Press.
- Steinmo, S. (1993): *Taxation and Democracy: Swedish, British and American Approaches to Financing the Modern State*. New Haven: Yale University Press.
- Stepan, A. (2000): "Religion, Democracy, and the 'Twin Tolerations'". *Journal of Democracy* 11: 37–57.

- Sørensen, G. (2008): *Democracy and Democratization: Processes and Prospects in a Changing World*. Boulder: Westview Press.
- Teorell, J. (2010): *Determinants of Democratization: Explaining Regime Change in the World, 1972–2006*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Teorell, J. & Hadenius, A. (2007): "Determinants of Democratization: Taking Stock of the Large-*N* Evidence" i Berg-Schlosser, D. (red): *Democratization: The State of the Art*. Opladen: Barbara Budrich Publishers.
- Teorell, J. & Svensson, T. (2007): *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- Thelen, K. (1999): "Historical Institutionalism in Comparative Politics". *Annual Review of Political Science* 2: 369–404.
- Thelen, K. & Steinmo, S. (1994): "Historical Institutionalism in Comparative Politics" i Steinmo, S., Thelen, K. & Longstreth, F. (red): *Structuring Politics: Historical Institutionalism in Comparative Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tibshirani, R. (1996): "Regression Shrinkage and Selection via the Lasso". *Journal of the Royal Statistical Society, Series B* 58: 267–288.
- Tilly, C. (1978): *From Mobilization to Revolution*. Boston: Addison-Wesley.
- Tilly, C. (1984): *Big Structures, Large Processes, Huge Comparisons*. New York: Russell Sage Foundations.
- Tilly, C. (1992): *Coercion, Capital, and European States, AD 990–1992*. Oxford: Blackwell.
- Tilly, C. (2003): "Contention over Space and Time". *Mobilization* 8: 221–225.
- Tilly, C. (2004): *Contention and Democracy in Europe, 1650–2000*. New York: Cambridge University Press.
- Tobler, W. (1970): "A Computer Movie Simulation of Urban Growth in the Detroit Region". *Economic Geography* 46: 234–240.
- Vanhanen, T. (1997): *Prospects of Democracy: A Study of 172 Countries*. London: Routledge.
- Vanhanen, T. (2000): "A New Dataset for Measuring Democracy, 1810–1998". *Journal of Peace Research* 37: 251–265.
- Vanhanen, T. (2003): *Democratization: A Comparative Analysis of 170 Countries*. London: Routledge.
- Verba, S. & Nie, N. H. (1972): *Participation in America: Political Democracy and Social Equality*. New York: Harper & Row.
- Wallerstein, I. M. (1979): *The Capitalist World-Economy: Essays*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wallerstein, I. M. (1983): *Historical Capitalism*. London: Verso.
- Wallerstein, I. M. (2004): *World-systems Analysis: An Introduction*. Durham: Duke University Press.

- Wantchekon, L. (2004): "The Paradox of "Warlord" Democracy: A Theoretical Investigation". *American Political Science Review* 98: 17–33.
- Weber, M. (1964): "The Fundamental Concepts of Sociology" i Parsons, T. (red.): *The Theory of Social and Economic Organization*. New York: Free Press.
- Weiner, M. (1987): "Empirical Democratic-Theory and the Transition from Authoritarianism to Democracy". *PS: Political Science & Politics* 20: 861–866.
- Weir, M. (1992): "Innovation and Boundaries in American Employment Policy". *Political Science Quarterly* 107: 249–269.
- Wejnert, B. (2005): "Diffusion, Development, and Democracy, 1800–1999". *American Sociological Review* 70: 53–81.
- Wejnert, B. (2014): *Diffusion of Democracy: The Past and Future of Global Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Weller, N. & Barnes, J. (2014): *Finding Pathways: Mixed-Method Research for Studying Causal Mechanisms*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wellhofer, S. E. (1989): "The Comparative Method and the Study of Development, Diffusion, and Social Change". *Comparative Political Studies* 22: 315–342.
- Whitehead, L. (1986): "International Aspects of Democratization" i O'Donnell, G., Schmitter, P. & Whitehead, L. (red.): *Transitions from Authoritarian Rule: Comparative Perspectives*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Whitehead, L. (2001): *The International Dimension of Democratization: Europe and the Americans*. Oxford: Oxford University Press.
- Wood, J. R. (1981): "Secession: A Comparative Analytical Framework". *Canadian Journal of Political Science* 14: 774–792.
- Zartman, I. W. (1995): "Introduction: Posing the Problem of State Collapse" i Zartman, I. W. (red.): *Collapsed States: The Disintegration and Restoration of Legitimate Authority*. Boulder: Lynne Rienner Publishers.

Databaser

CIA World Factbook: www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook

Correlates of War: www.correlatesofwar.org

Democracy & Dictatorship:

<https://sites.google.com/site/joseantoniocheibub/datasets>

Freedom House: www.freedomhouse.org

Polity IV: www.systemicpeace.org

The Quality of Government Dataset: www.qog.pol.gu.se

UCDP Conflict Encyclopedia: www.ucdp.uu.se/gpdatabase/search.php

Uppsala Conflict Data Program: <http://www.pcr.uu.se/research/UCDP/>

World Statesmen: www.worldstatesmen.org

Sarah Lehtinen

Demokratins förutsättningar vid staters självständighet

Varför inrättar nya stater olika former av politiska regimer vid tidpunkten för sin självständighet? Av de 130 stater som har bildats under åren 1946–2008 inrättade 39 procent demokratisk regim, medan 61 procent inrättade diktatorisk regim vid tidpunkten för självständighet. Den här avhandlingen identifierar förklaringar till denna variation hos de nybildade staterna. Med en omfattande undersökning där en uppsättning av hypoteser prövas på 128 nybildade stater under tidsperioden 1946–2008 utvecklas en empirisk modell. Enligt modellen är det tre förhållanden som i stor utsträckning förklarar varför nybildade stater inrättar olika former av politiska regimer: muslimsk dominans, subregional diffusion och antal år som brittisk koloni direkt före självständigheten. Med dessa resultat ges empiriska bidrag som ökar vår kunskap om vilka förhållanden som främjar inrättandet av demokratisk regim i nybildade stater.

Trots att majoriteten av dagens stater har bildats sedan 1946, och de politiska regimer som har inrättats vid dessa staters självständighet har påverkat såväl den globala utvecklingen som den politiska utvecklingen inom stater, finns det förvånansvärt få studier om nybildade stater. Med sitt upplägg presenterar avhandlingen därmed teoretiska resonemang och empiriska resultat om fenomen som har påverkat samhällsutvecklingen men som sällan har studerats tidigare. Till skillnad från tidigare studier som främst har fokuserat på politiska regimers förändring, stabilitet eller konsolidering, analyserar avhandlingen inrättandet av politiska regimer, vilket sätter politiska regimer i nytt perspektiv. Bland annat framkommer det att traditionella föreställningar om vilka förhållanden som formar politiska regimer inte alltid har betydelse för nybildade stater. Avhandlingen ger därför inte enbart bidrag som ökar vår kunskap om nybildade stater, utan bidrag som också har relevans för forskning om demokratisering och demokratisk diffusion.

